

ՄԱՅՍՈՑ

ԿԱՄ

ԾԻՄԱՐԱՆ

ՄԱԴՏՈՅ

ՅՈՐՈՒՄ ԱՒԱՆԴԻՆ
ՄՐԲԱՋԱՆ ԱՐԱՐՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ԱԶԳԻՑ
ՀՍՏ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ
ՍՈՒՐԲ ԵԿԵՂԵՑԻՈՅԾ ՀԱՅՈՑ

1950 | ՏՐԱԳՈՒԹԻՒՆ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ Ս. ԷՇՄԻԱՆՆԻ

S. S. ՄԱԿԱՐԱՅ
ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐքութեան Ս. ԵՐՈՒՍԱԼԵՄԻ
ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ, S. ԵՍԱՅԻ ՄՐԲԱՋԱՆ
ԱՐՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐքութեան Կ. ՊՈԼՍՈՅ

S. ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ
ՄՐԲԱՋԱՆ ԱՐՔ ԵՊԻՍԿՈՊՈՍԻ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԱԹՈՈՈՅՑ
ՄՐԲՈՅ ՅԱԿՈՎԱԲԵԱՆՑ

ՅԵՐՈՒՍԱԼԵՄ

—(1886)—

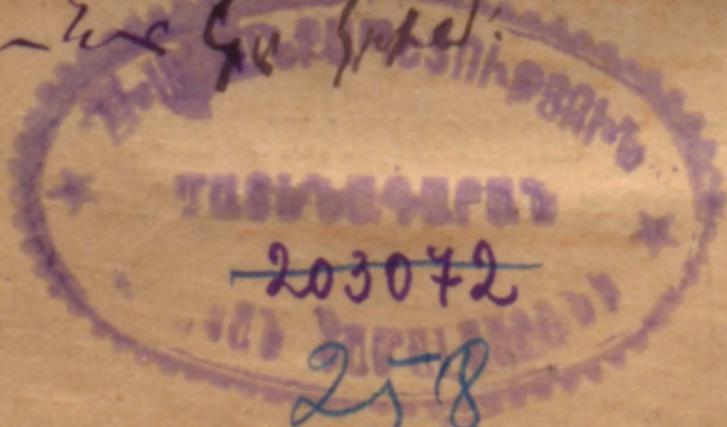
1896 Բարեկ Եղիշև. 20
Տես Մր Անդրանիկ
1897 Բարեկ Եղիշև. 27
Տես Մր Անդրանիկ
1904 Բարեկ Եղիշև. 64
Տես Մր Հովհաննես Արքական

ՀՐԱՄԱՆԱԿ

ՏՆՈՐԻՆ ԽՈՐՀԵՐԴՈՅ

Ա. Ա. Թ-Ռ-Ռ-Ջ-Ջ

Խորի յիշեց պատրաստ
ու գոյաց Ա. Յառ
Առ Ասովին անդամ անդամ
ու առ Հայել.

ԿԱՆՈՆ ՄԿՐՏՉՈՒԹԵԱՆ

ՀԱՍՏԱԿԱՒՈՐ ԵՐԱԽԱՑԻՑ

Յորժամ կամոցին Քրիստոնեայ առել շնասականու
երախացին, նաև չէ պարու յԵկեղեցին Ռուս-Հայութ-
հատըւոյի երես շաբաթու- յա- աջ. իամ առել կամուն
չան շնորհութեան, որով շնասակ և շնորհապետ-
ութեան սուրբ Եկեղեց-ոյ բաւական լույշ սուս-
նել ՚ի վարդապետեան. այս է՝ յա- աջ չան պամայն
շԱ- ամածութեան Սուրբ Երրորդութեանն. և զինի
շրաբա- թեան և շնորհ- թեան արարածոց. և ա-
պա՝ շնորհ- թեան Քրիստոսի, և կարգա- պամայն պա-
րէնութեանն, զիսաքն մէջ իորհուրդն՝ զթաղը- թն՝
զթարութեանն, զա- Հայր Համբարյանն և շիւասան-
գամ Գալութապան. և զթարութեան ամենայն մարմաց,
և զընարութեաննոց և զնապացութն ի- րաշանչը- թ-
գործու: Այս կարգադրութեան ՚ի չափ հասակացն
է: Նախ այսպիս երեխայացուցանելով ուսուցանել-
և ապա շնորհ- թ Արքայութեան:

Եթէ ոք ոչ ծնցի 'ի ջրոյ և 'ի հոգեոյ , ոչ
կարէ մոտնել յարքայութիւն Աստուծոյ :
Յոհ . Գ . 5 .

ԿԱՆՈՆ

ԿԵՆԴԱՆԱՐԱՐ ՍՈՒՐԲ ՄԿՐՏՈՒԹԵԱՆ

—
—
—

Տանին պնորածին երախայն ՚ի դուռն Եկեղեց-յն,
և ասէն .

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս Ամէն :

ՀԱՅՐ մեր որ յերկինս ես . սուրբ Եղիցի
անուն քո : Եկեսցէ արքայութիւն քո . Ե-
ղիցին կամք քո որպէս յերկինս և յերկրի-
ջհաց մեր հանապազորդ տուր մեղայսօր:
Եւ թող մեղ զպարտիս մեր , որպէս եւ
մեք թողումք մերոց պարտապանաց : Եւ
մի տանիք զմեղ ՚ի փորձութիւն . այլ փըր-
կեա զմեղ ՚ի չարէ : Զի քո է արքայու-
թիւն և զօրութիւն և փառք յաւիտեանս .

Ամէն :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Ճշմարիտ :

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւելլուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ,
և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս :
Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ,
և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ :
Քեզ միայն մեղաց, Տէր, և չար առաջի քո
արարի :

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, եւ
յաղթող 'ի դատել քեզ :
Անօրէնութեամբ յղացաւ, եւ 'ի մեղս
ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու, Տէր, զՃմարտութիւն սիրեցեր,
զանցայտոս և զճածկեալս իմաստութեամբ
քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեան յիս մշտկաւ և սուրբ եղեց, լուա
և քան զձիւն սպիտակ եղեց :

Լսելի արա ինձ զցնծութիւն և զուրա-
խութիւն, և ցնծասցեն ոսկերք իմ տա-
ռապեալք :

Դարձո զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց, զա-
մենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա յի-
նէն :

Արտ սուրբ հաստատեա յիս, Աստուած,
և հոգի ուղիղ նորոգեա 'ի փորի իմում :
Մի ընկենուր զիս, Տէր, յերեսաց քոց, և
զՀոգի քո Սուրբ մի հաներ յինէն :

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան , եւ
հոգւով պետութեան քոյ հաստատեա
զիս :

Ուսուցից անօրինաց զՃանապարհս քո , և
ամբարիշոք առ քեզ դարձցին :

Փրկեա զիս յարենէ , Աստուած , Աստուած
փրկութեան իմոյ՝ ցնծասցէ լեզու իմ
յարդարութեան քում :

Տէր , եթէ զըթունս իմ բանաս , բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :

Թէ կամեցեալ էիր պատարագս մատու-
ցանէաք , բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ
ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ , ըզ-
սիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած
ոչ արհամարհէ :

Բարի արա , Տէր , կամօք քովք Ախովնի , և
շինեսցին պարիսպքն Երուսաղէմի :

Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս ար-
դարութեան , յորժամ ուխտից պատա-
րագս հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս :

Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զԾէր աղաչեսցուք ըն :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւց և Հոգ :

Տէր, ոչ բարձրացաւ սիրտ իմ, եւ ոչ
դրօսան աչք իմ:

Ոչ գնացի ես ընդ մեծամեծս, և ոչ ընդ
այնոսիկ որ սքանչելի եղեն քան զիս :
Բայց թէ խոնարհեցայ ես որպէս մանուկ
սարառուցեալ՝ի ստենէ մօր իւրոյ, և դարձ
նորա անդրէն ՚ի նոյն :

Ա.ՅԼ թէ հպարտացուցի արդեօք զանձն
իմ, այսպէս եղիցի հատուցումն անձին
իմոյ, յուսացաւ իսրայէլ՝ի Տէր յայսմ-
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

ՂՓոխն երիշս կրնեա :

Փառք Հօր և Որդւց և : Ա.ՅԺՄ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան : Օրհնութիւն և փառք :

Առ քեզ Տէր համբարձի զանձն իմ. Աստ-
ուած իմ, ՚ի քեզ յուսացայ՝ մի ամաչե-
ցից, և մի ծիծաղեսցին զինեւ թշնամիք
իմ:

Ամենեքեան ոյք համբերեն քեզ՝ մի ա-
մաչեսցեն, այլ ամաչեսցեն անօրէնք յու-
նայնութեան իւրեանց :

ԶՃԱՆԱՊԱՐՀՍ ՔՊ ՏԵՇ, ցոյց ինձ, և զշա-
ւիղս քՊ ուստ ինձ,

Առաջնորդեա ինձ ՚ի Ճշմարտութեան
քում և ուստ զիս, զի դու ես Աստուած
Փրկիչ իմ. և ես քեզ համբերի զօրհա-
նապազ:

Յիշեա ՏԵՇ զգթութիւնս քՊ եւ զողոր-
մութիւնս, որ ենն յաւիտենից:

Զմեղս մանկութեան իմոյ և զանգիտու-
թեան իմոյ մի յիշեր, այլ յիշեա զիս ՏԵՇ
ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղցրու-
թեան քոյ, զի քաղցր և ուղիղ ես ՏԵՇ:
Վասն այսորիկ օրէնսգէտ առնես զմեղա-
ւորս ՚ի ՃԱՆԱՊԱՐՀԻ, առաջնորդես հեղոց
՚ի դատաստանի. եւ ուսուցանես հեղոց
զՃԱՆԱՊԱՐՀՍ քՊ:

Ամենայն ՃԱՆԱՊԱՐՀՔ ՏԵԱՈՆ ողորմու-
թեամբ և Ճշմարտութեամբ են այնոցիկ,
ոք ինդրեն զուխտ եւ զվկայութիւն
նորա:

Վասն անուան քոյ ՏԵՇ քաւեա զմեղս իմ,
զի քաղում եղեն. ոլէ մարդ որ երկնչի
՚ի ՏԵԱՈՆԷ. օրէնսգէտ առնէ զնա ՚ի ՃԱ-
ՆԱՊԱՐՀԻ յոր և հաճեցաւ:

Անձն նորա ՚ի քարութեան հանգիցէ, և

զաւակ նորա ժառանգեսցէ զերկիր :
 Զօրութիւն է Տէր երկիւղածաց իւրոց ,
 և զկտակարանս իւր ուսուցանէ նոցա :
 Ա.չք իմ յամենայն ժամ առ Տէր , եւ
 նա հանէ յորոգայթէ զոտս իմ :
 Նայեա առ իս և ողորմեա ինձ, զի միամօր
 և աղքատ եմ ես :

Նեղութիւնք սրտի իմոյ բազում եղեն
 յոյժ , և 'ի վշտաց իմոց հան զիս :
 Տես զլսոնարհութիւն իմ և զվաստակ իմ,
 և թող ինձ զամենայն մեղս իմ :
 Տես զթշնամիս իմ՝ զի բազում եղեն , ա-
 տելութիւն՝ զոր 'ի նանիր ատեցին զիս :
 Պահեա զանձն իմ և փրկեա զիս , և մի
 յամօթ եղէց՝ զի յուսացայ 'ի քեզ :
 Անբիծք և ուղիղք կցորդ եղեն ինձ , և
 ես քեզ համբերի . փրկեա, Աստուած, զիս-
 րայէլ յամենայն նեղութեանց նորա :

Փառք Հօր և : Եւ եւս խաղա : Օրհնութիւն և .

Դատ արա ինձ Տէր զի ես յանբծութեան
 իմում գնացի , 'ի Տէր յուսացայ զի մի
 եղէց հիւանդ :

Փորձեա զիս Տէր և քննեա զիս , փորձեա
 զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ :

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աշաց իմոց ,
և հաճոյ եղէց Ճշմարտութեան քում :
Ո՛չ նստայց ես յաթոռս նանրաց , և ընդ
անօրէնս ես ոչ մտից :

Ատեցի ես զժողովս չարաց , և ընդ ամ-
բարիշտս ես ոչ նստայց :

Լուացից սրբութեամբ ղձեռս իմ , եւ
շուրջ եղէց զսեզանով քոյ Տէր :

Լսելինձ ղձայն օրհնութեան քոյ , և պատ-
մել զամենայն սքանչելիս քո :

Տէր , սիրեցի զվայելսութիւն տան քոյ , և
զտեղի յարկի փառաց քոց :

Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտս զանձն
իմ , և մի ընդ արս արիւնահեղս զկեանս
իմ :

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան
են , և աջ նոցա լի է կաշառօք :

Ես յանբծութեան իմում գնացի , փրկեա
զիս Տէր և ողորմեա ինձ :

Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան , յեկեղե-
ցիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Փառք Հօր և : Եւ եւս խաղա : Օրհնութիւն և :

Տէր , լոյս իմ եւ կեանք իմ , ես յումէ
երկեայց . Տէր ապաւէն կենաց իմոց , ես
յումէ դողացայց :

Ի մերձենալ առ իս չարաց ուտել զմարմին
իմ, նեղեցք իմ եւ թշնամիք իմ նոքա
տկարացան և անկան :

Թէ պատրաստեսցի ՚ի վերայ իմ պատե-
րազմ, ոչ երկիցէ սիրտ իմ. Թէ յարիցէ
՚ի վերայ իմ ճակատամարտ, սակայն եւ
այսուիկ ՚ի քեղ Տէր յուսացայ :
Զմի խնդրեցի ՚ի Տեառնէ և զսոյն աղա-
չեմ, բնակել ինձ ՚ի տան Տեառն զամե-
նայն աւուրս կենաց իմոց :

Տեսանել ինձ զվայելըութիւն Տեառն, և
հրաման տալ ՚ի տաճարի նորա :
Ծածկեաց զիս ՚ի խորանի իւրում յաւուր
չարի, ընդ յարկաւ արար զիս ՚ի ծածկոյթ
խորանի իւրում :

Ի վիմէ բարձր արարեր զիս, եւ այժմ
բարձր արա զգլուխ իմ ՚ի վերայ թշնա-
մեաց իմոց :

Շուրջ եղէց և մատուցից ՚ի խորանի նորա
պատարագ օրհնութեան, օրհնեցից և
սաղմոս ասացից Տեառն :

Լուր Տէր ճայնի իմում, զի կարգացի առ
քեղ. ողորմեա ինձ և լուր ինձ, զի քեղ
ասաց սիրտ իմ, և խնդրեցին երեսք իմ,
զերեսս քո Տէր խնդրեցին :

Սի դարձուցաներ զերեսս քո յինէն , և
մի խոտորիր բարկութեամբ ՚ի ծառայէ
քումմէ :

Օգնական իմ լեր Տէր , և մի անարդեր զիս ,
և մի թողուր զիս Աստուած փրկիչ իմ :
Հայր իմ և մայր իմ թողին զիս , և Տէր
ընկալաւ զիս :

Օրէնսդէտ արա զիս Տէ՛ր ՚ի ճանապարհի
քում , առաջնորդեա ինձ ՚ի շաւիզս քո
ուղիղս :

Վասն թշնամեաց իմոց , մի մատներ զիս
՚ի ձեռս նեղչաց իմոց :

Յարեան ՚ի վերայ իմ վկայք մեղաց , եւ
ստեցին ինձ յանօրէնութեան իւրեանց :
Հաւատացի տեսանել զբարութիւն Տեա-
ռըն յերկրին կենդանեաց . համբեր Տեառն
և քաջալերեաց , զօրասցի սիրտ քո և համ-
բեր Տեառն :

Փառք Հօր և : Այժմ և միշտ և :

Ուշէ զնարօնն կարմիր և աղիտակ լելք - ՚ի իոր-
հուրէ կենարար Արեան և Զըոյն , որ ել ՚ի ակա-
լոյ կողէն Քըհսպոսի , և ասէ Շարական .

ԲԿ. Երրորդութիւն անբաժանելի եւ
զօրութիւն Երկնայիւն լոյս ծագեալ

յաշխարհ . նըմա՞՞ք հա՞նցուք զօրհ .
նո՞թիա՞նս ե՞րգո՞վ :

Ո՞ր էջըն յերկնից , այսօր և հա՞նգեա՞ն
յԱռաքեալսն ձըշմարիտ սուրբ Հոգի՞ն .
նըմա՞՞ք հա՞նցուք :

Ո՞ր ՚ի խորհուրդըս փըրկակա՞նս այսօր
ընդ ի՞շանե՞լ յԱռաքեալսըն ծանուցա՞ւ
Մարգարէի՞ն . նըմա՞՞ք հա՞ն :

Քարող :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր , զի սո-
վաւ փրկեսցէ զմեզ ՚ի մեղաց , և կեցուս-
ցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենա-
կալ Տէր Աստուած մեր կեցու և ողորմեա-:

Աղօթք :

Պահպանեա զնարօտս Քրիստոս Աստուած
մեր ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական
Խաչիւդ քով ՚ի խաղաղութեան . փրկեա-
յերեւելի եւ յաներեւոյթ թշնամոյն .
Արժանաւորեա գոհութեամբ փառաւո-
րել դքեզ ընդ Հօր և ընդ Արբոյ Հոգւոյդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .

Ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս :

Տէր ողբարմեա՞ , Տէր ողբարմեա՞ , Տէր ողբարմեա՞ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ զհեռացեալս ՚ի
քէն զազդս մարդկան , զանկեալս ՚ի դը-
րախտէն փափիկութեան՝ ոչ անտես արա-
րեր : Այլ գթացեալ խոնարհեցար ՚ի
քումմէ բարձրութենէդ ՚ի մեր նուաս-
տութիւնս , առնելով զբոլոր մեր բնու-
թիւնս բաց ՚ի մեղաց : Զարչարանօք եւ
մահու խաչ զփրկութիւն մեր և զդարձ
գնեալ , վերստին շնորհեցեր մեզ կեն-
դանութիւն : Ընկալ և այժմ մարդասէր
Տէր՝ զբարեյօժարութիւն ստեղծուածոյս
քո , որ դիմեաց մերձենալ ՚ի սուրբ և ՚ի
ճշմարիտ Աստուածութիւնդ քո քրիստո-
նեայ անուն յանձին կրելով : Նորոգեա
զսա յամենայն նեղութենէ մեղաց . Եւ
աղատեա ՚ի ծառայութենէ» սատանայի :
Եւ տուր սմա զօրութիւն և օգնականու-
թիւն արժանաւորիլ և հասանիլ ՚ի մաք-
րութիւն սուրբ Աւաղանին , և ՚ի ժառան-
գութիւն երկնից արքայութեանդ , Տէ-
րամբդ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ : Ընդ
որում Հօր՝ միանգամայն և Հոգուց Սրբոյ՝

վացելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն երախսայիս աղաչեսցուք զմար-
դասէրն Աստուած , զի ողորմեսցի ըստ
մեծի ողորմութեան իւրում . և արժանա-
ւորեսցէ զսա լուացման վերսաին ծնըն-
դեան , և զգեստու անապականութեան :
Եւ զուգաթուեսցէ զսա ընդ հաւատա-
ցեալս անուան իւրոյ . և կեցուսցէ չնոր-
հիւ ողորմութեամբն իւրով : Ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ և ողոր-
մեսցի :

Եւ Քահանայն ասէ Երես Տէր ողբեթա :

Աղօթք :

Ընկալ մարդասէր Տէր՝ զընծայեալս քեղ
զերախսայն զայս , և որբեա զմիտս և ըզ-
խորհուրդս սորա յամենայն ներգործու-
թեանց հակառակորդին : Եւ արժանի ա-
րա զսա 'ի ձեռն սուրբ Աւաղանին լուա-
նալ զհնութիւն մեղաց իւրոց , և նորո-

ԳԵԼ ԸՆՍՊՈՎ ՀՆՈՐԴաց քոց : Զի և սա մեօք
հանդերձ փառաւորեսցէ զՀայր և զՈրդի
և զՍուրբ Հոգի , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վ ասն քաւութեան մեղաց եւ թողու-
թեան յանցանաց , և իջանելոյ ողորմու-
թեանն Աստուծոյ ՚ի վերաց երախայիս՝
զՏէր աղաչեսցուք :

Եւ Քահանայն ասէ Երէտ Տէր ողբեա :

Աղօթք :

Տէր Աստուծ մեծ՝ եւ փառաւորեալ
յամենայն արարածոց , ՚ի քո ահաւոր և
ամենազօր անունդ ապաւինեալ ծառայս
քո , խոնարհեցոյց զգլուխ իւր անուան
քում սրբոյ . որում կրկնի ամենայն ծունը
երկնաւորաց և երկրաւորաց և սանդա-
րամետականաց . և ամենայն լեզու խոս-
տովան լինի , եթէ Տէր է Յիսուս Քրիս-
տոս ՚ի փառս Աստուծոյ Հօր : Արդ՝ յայդմ
ահաւոր անուանէդ մասն հաղորդու-
թեան ընկալցի սա . որ հալածեաց ըզ-

խաբէութիւն սատանայի , և զամենայն
 որոգայթս մոլորութեան նորա խափա-
 նեաց : Նայեա , Տէր , ողորմութեամբ քով
 'ի սա . մերժեա և հեռացո 'ի սմանէ ա-
 մենայալթ կոչմամբ անուան քո 'ի վերայ
 սորա , զլսորհուրդս՝ զբանս եւ զգործս ,
 և զամենայն խաբէութիւնս չարին , որով
 սովոր է խաբել և կորուսանել զմարդիկ :
 Որպէս զի զարհուրեալ 'ի յաղթող անուա-
 նէդ քումմէ , տագնապեսցի և տանջեսցի
 աներեւոյթ տանջանօք . և երդմամբ հե-
 ռայեալ 'ի սմանէ , այլ մի' եւս դարձցի
 'ի սա : Լցո զսա երկնային շնորհօքդ , և
 զուարժացո ամենաբարի կոչմամբ քրիս-
 տոնեայ անուանելով . եւ արժանի արա
 զսա Մկրտութեան վերստին ծննդեան
 սուրբ Աւազանին : Եւ ընդունելով զՀո-
 գիդ քո Սուրբ , մարմին և անդամեղիցի
 Եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Եւ անարատ
 քրիստոնէութեամբ կրօնաւորեալ յայսմ
 աշխարհիս՝ հանդերձելոց բարեացդ հաս-
 ցէ ընդ ամենայն սուրբս քո : Փառաւո-
 րելով զանփոփոխելի Տէրութիւնդ քո ,
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
 ամէն :

Աղա կնքահայրն եւեւ ծունը իւնինէ
և ասէ երիշս .

Ի քեզ անկայ ես յարդանդէ . յորովայնէ
մօր իմոյ դու ես Աստուած իմ :

Աղա կնքահայրն առնեւ շլքելայն ՚ի գիրին ,
Դառնայ յարեմուպս՝ և ասէ ընդ Քահանային
երիշս անդամ :

Հրաժարիմք ՚ի սատանայէ՝ և յամենայն
խաթէութենէ նորա . ՚ի պատրանաց նո-
րա . ՚ի խորհրդոց նորա . ՚ի գնացից նո-
րա . ՚ի չար կամաց նորա . ՚ի չար հրեշ-
տակաց նորա . ՚ի չար սկաշտօնէից նորա .
՚ի չար կամարաբաց նորա . և յամենայն
չար զօրութենէ նորա . հրաժարելով
հրաժարիմք :

Աղա Դառնայ յարեւելս՝ և ասէ :

Դառնամք ՚ի լոս Աստուածգիտութեան :

Հաւատամք յԱմենասուրբ Երրորդու-
թիւնն ՚ի Հայր , և յՈրդի , և ՚ի Սուրբ
Հոգի . Զաւետումն Գաբրիէլի , զՃնունդն
Քրիստոսի , զՄկրտութիւնն , զԶարչա-
րանսն , զԽաչելութիւնն , զԹաղումն Ե-
րեքօրեայ , զՅարութիւնն , զասառածա-

պէս Համբարձումն , զնստիլն ընդ աջմէ
Հօր , զահաւոր և զփառաւորեալ զմիւս-
անդամ Գալուստն՝ խոստովանիմք և հա-
ւատամք :

Ալէլուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամք լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պրօսիսումէ : Ասէ Աստուած :

Յետ յարութեան Տեամն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Իսկ մետասան աշակերտքն գնացին ՚ի
Գալիլեա ՚ի լեառնն՝ ուր ժամադիր եղեւ
նոցա Յիսուս . իբրեւ տեսին զնա՝ եր-
կիրակադին նմա , և ոմանք յերկուացան :
Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ
նոսա և ասէ . Տուաւ ինձ ամենայն իշ-
խանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս
առաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ ըզ-
ձեզ : Գնացէք այսուհետեւ՝ աշակերտե-
ցէք զամենայն հեթանոսս , մկրտեցէք
զնոսա յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն
Արբոյ : Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝

որ ինչ պատուիրեցի ձեղ։ Եւ ահաւասիկ ես ընդ ձեղ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչ չեւ ՚ի կատարած աշխարհի։

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն ամենակալ, յարարին երկնի և երկրի, երեւելեաց և աներեւութից։ Եւ ՚ի մի Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ յՈրդին Աստուծոյ՝ ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին, այս ինքն յէսութենէ Հօր։ Աստուած յԱստուծոյ, լոյս ՚ի լուսոյ, Աստուած ճշմարիտ յԱստուծոյ ճշմարտէ՝ ծնունդ և ոչ արարած։ Նոյն ինքն ՚ի բնութենէ Հօր, որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս և ՚ի վերայ երկրի երեւելիք և աներեւոյթք։ Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն մերոյ փրկութեան իջեալ յերկինից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս ՚ի Մարիամայ Արբոյ կուսէն Հոգւովին Արբով։ Որով էառ զմարմին զհոգի եւ զմիտ, և զամենայն որ ինչ է ՚ի մարդ, ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք։ Չարչարեալ, խաչեալ, թաղեալ, յերրորդ աւուրս յարուցեալ, ելեալ ՚ի յերկինս նովին մարմնովն նստաւ ընդ աջմէ Հօր։ Գալոց է

Նովին մարմնովն և փառօք Հօր ՚ի դատել
զկենդանիս և զմեռեալս , որոյ թագաւո-
րութեանն ոչ գոյ վախճան : Հաւատամբ
և ՚ի Սուրբ Հոգին յանեղն և ՚ի կատար-
եալն , որ խօսեցաւ յօրէնս և ՚ի մարդա-
րէս և յԱւետարանս : Որ էջն ՚ի Յորդա-
նան , քարոզեաց զԱւաքեալն , և բնա-
կեցաւ ՚ի Սուրբսն : Հաւատամբ և ՚ի մի
միայն յընդհանրական և յառաքելական
եկեղեցի , ՚ի մի մլրտութիւն , յապաշ-
խարութիւն , ՚ի քաւութիւն եւ ՚ի թո-
ղութիւն մեղաց : Ի յարութիւնն մեռե-
լոց , ՚ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց
և մարմնոց , յարքայութիւնն երկնից և ՚ի
կեանսն յաւիտենականս :

Իսկ որք ասեն , էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Որդի , կամ էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Սուրբ Հոգի , կամ թէ՝ յոչէից եղեն , կամ
յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զՈրդին Աս-
տուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին . և թէ՝ փո-
փոխելիք են կամ այլայլելիք , զայնալիսիսն
նղովէ կաթուղիկէ և առաքելական սուրբ
Եկեղեցի :

Ի որբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ :

**Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջքան
զյաւիտեանս. Երկիրպագանելով Արբոյ Եր-
րորդութեան և միոյ Աստուածութեանն
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ, այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:**

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

**Եւ եւս հաւատով աղաչեսցուք և խընդ-
րեսցուք 'ի Տեառնէ Աստուածոյ և 'ի Փըրկ-
չէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ 'ի ժա-
մուս պաշտաման և աղօթից : Զի արժանի
ընդունելութեան արասցէ . լուիցէ Տէր
ձայնի աղաչանաց մերոց : Ընկալցի զիսըն-
դըրուածս սրտից մերոց . թողցէ զյան-
ցանս մեր . ողորմեսցի 'ի վերայ մեր :
Աղօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն
ժամ մացեն առաջի մեծի տէրութեան
նորա : Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով
հաւատով և արդարութեամք վաստակիլ
'ի գործս բարեաց : Զի զողորմութեան
զշնորհն իւր՝ արասցէ 'ի վերայ մեր Տէրն
ամենակալ . կեցուսցէ եւ ողորմեսցի :**

Կեցո Տէր :

Զժամս եւ զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանելհաւատով՝ ՚ի Տեառնէ խնդրեսցուք։ Շնորհեա Տէր։

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան անձանց մերոց ՚ի Տեառնէ խնդրես։

Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց մերոց ՚ի Տեառնէ խնդրես։

Զսրբյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն յօդնութիւն անձանց մերոց ՚ի Տեառնէ խնդրեսցուք։

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոց զՏէր աղաչեսցուք։
Տէր ողորմեա։

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք։
Քեզ Տեառն յանձն եղիցուք։

Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուծ մեր ըստ մեծի ողորմութեան քում ասասցուք ամենեքեան միաբանութեամբ։
Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողոր։

Աղօթք։

Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ մեծդ ես ողորմութեամբ և առատ պարգեւօք բարերարութեան քո։ Որ դու

քոյին կամաւդ՝ ՚ի ժամուս յայսմիկ համը բերեցեր չարչարանաց Խաչի եւ մահու՝ յաղագս մեղաց մերոց։ Եւ պարզեւեցեր առատապէս զպարգեւս Հոգւոյդ Արքոյ երանելի Առաքելոցն։ Հաղորդս արտ և զմեղ Տէր, աղաչեմք զքեղ՝ Աստուածային պարզեւացդ։ Թողութեան մեղաց եւ ընդունելութեան Հոգւոյդ Արքոյ։ Որպէս զի՞ արժանաւորք եղիցուք գոհութեամք փառաւորել զքեղ ընդ Հօր և ընդ Արքոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Խաղաղութեամք քովլ Քրիստոս Փրկիչ մեր, որ ՚ի վեր է քան զամենայն միտու և զբանս, ամրացո զմեղ եւ աներկիւղ պահեա յամենայն չարէ։ Հաւասարեա զմեղ ընդ Ճշմարիտ երկրպագուս քո, որը հոգւովլ եւ Ճշմարտութեամք քեղ երկիրպագանեն։ Վասն զի՞ ամենասուրբ Երրորդութեանդ վայելեն փառք իշխանութիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

ԱԼԵԼՈՒԻՍ ալելուիս :

Խռատովան եղերուք Տեառն՝ զի բարի է ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :
Ասասցէ տունն իսրայելի՝ զի յաւիտեան
է ողորմու :

Ասասցէ տունն Ահարօնի՝ զի յաւիտեան
է ողորմու :

Ասասցեն երկիւղածք Տեառն՝ զի յաւի-
տեան է ողորմու :

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կար-
դացի , և լուաւ ինձ յանդորր .

Տէր է իմ օգնական և ես ոչ երկեայց ,
զի՞ արասցէ ինձ մարդ :

Տէր է իմ օգնական , և ւ ես տեսից ՚ի
թշնամիս իմ :

Բարի է յուսալ ՚ի Տէր՝ քան յուսալ ՚ի
մարդիկ , բարի է յուսալ ՚ի Տէր՝ քան
յուսալ յիշխանս :

Ամենայն աղինք շրջեցան զինեւ , և ա-
նուամբ Տեառն յաղթեցի նոցա :

Շրջելով շրջեցան զինեւ , պաշարեցին
զիս ՚ի միասին , և անուամբ Տեառն վա-
նեցի զնոսա :

Շուրջ եղեն զինեւ որսկէս մեղուք , վառե-

ցան բորբոքեցան որպէս փուշք՝ ի հուր,
 և անուամբ Տեառն մերժեցի զնոսա:
 ի մերժելն դրդուեցայ և եղէ մերձ՝ ի
 գլորիլ, և Տէր ընկալաւ զիս:
 Զօրութիւն իմ եւ օգնութիւն իմ Տէր,
 և եղեւ ինձ՝ ի փրկութիւն:
 Զայն ցնծութեան փրկութեան՝ ի յարկս
 արդարոց:

Աջ Տեառն արար զօրութիւն, աջ Տեառն
 բարձր արար զիս, եւ աջ Տեառն արար
 զօրութիւն:

Ոչ մեռաց, այլ կեցից եւ պատմեցից
 զգործս Տեառն:

Խրատելով խրատեաց զիս Տէր, և ի մահ
 ոչ մատնեաց:

Բացէք ինձ զդրունս արդարութեան՝ զի
 մտից ընդայն, և խոստովան եղէց Տեառն:

Ասպ հանեն յԵՒՇԵՍԻՆ ասելով.

Այս դուռն Տեառն է, և արդարը մը-
 տանեն ընդ սա:

Խոստովան եղէց քեզ, Տէր, զի լուար ինձ,
 և եղեր ինձ՝ ի փրկութիւն:

Վէմն զոր անարդեցին շինօղքն, նա եղեւ
 գլուխ անկեան:

ի Տեառնէ եղեւ այս , և է սքանչելի ա-
ռաջի աչաց մերոց :

Այսօր է զոր արար Տէր , եկայք ցնծառ-
ցուք և ուրախ եղիցուք՝ ի սմա :

Ո՛ Տէր , փրկեա , ո՛ Տէր , առաջնորդեա .
օրհնեալ որ գալոց ես յանուն Տեառն ,

և օրհնեցաք զքեղ՝ ի տանէ Տեառն :

Տէր Աստուած մեր երեւեցաւ մեղ , ա-
րարէք տօնս ուրախութեան կանխաւ՝

մինչեւ յանկիւնս սեղանոյ :

Աստուած իմ ես դու՝ խոստովան եղէց
քեղ . Աստուած իմ ես դու՝ եւ բարձր
արարից զքեղ :

Խոստովան եղէց քեղ , Տէր , զի լուար ինձ ,
և եղեր ինձ՝ ի փրկութիւն :

Խոստովան եղերուք Տեառն , զի բարի է ,
զի յաւիտեան է ողորմութիւն նորա :

Շարական .

ԴԿ . Զողորմութեան քո զդուռըն բաց
մեղ Տէր . և արժանի արամ զմեղ լուսե-
ղէն յարկաց քոց ընդ սուրբս քո :

Ի պատրաստեալ քո յօթեվանըս սըր-
բոց քոց ընկալ եւ ըզմեղ Փըրկիչ յոր-

դեգրութիւն ՚ի դըպլութեա՞ն կենաց։
 ի նստիլ քո յատենի՛ դատավոր ահեղ
 խնայեա՛ յարարա՞ծըս քո , բարեխօսու-
 թեամբ եւ աղօթիւք սուրբ ճշգնա՞ւո-
 րացն։

Ազաղակեցէք առ Տէր , ամենայն երկիր .
 ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :
Մտէք առաջի նորա ցնծութեամբ , ծանե-
 րուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :
 Նա արար զմեղ եւ ոչ մեք էաք , մեք
 ժողովուրդք և խան արօտի նորա :
Մտէք ընդ դրունս նորա խոստովանու-
 թեամբ , եւ օրհնութեամբ ՚ի յարկս
 նորա :

Խոստովան եղերուք Տեառն , և օրհնեցէք
 զանուն նորա :

Քաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողօրմու-
 թիւն նորա . աղդէ մինչեւ յաղդ է ճըշ-
 մարտութիւն նորա :

Փառք Հօր և Որդւց և , Այժմ և միշտ և :

Քարող :

Սուրբ եկեղեցեաւո աղացեսցուք զՏէր՝
 զի սովաւ փրկեսցէ զմեղ ՚ի մեղաց . եւ

կեցուացէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ։
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր՝ կեցո եւ
ողորմեա։

Աղօթք։

Ի մէջ տաճարիս , և առաջի Աստուածըն-
կալ եւ պայծառացեալ սուրբ նշանացս ,
և սուրբ Սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ
երկիրպագանեմք . զսուրբ եւ զհրաշաղի
և զյաղթող զՅարութիւնդ քո փառաւո-
րեմք . եւ քեզ մատուցանեմք զօրհնու-
թիւն և զփառս ընդ Հօր եւ ընդ Արբոյ
Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն։

Երեսն տէպ յԱ-աղնն ասելով Շարական .

Գ2. Արեգակնային արդարութեան Քրիս-
տոս ծագեալ յաշխարհ հայլածեաց ըդ-
խանաբն անգիտութեան , եւ յետ մա-
հու և յարութեան համբարձաւ առ Հայր
յորմէ ծագեաց . որ երկրպագին յերկ-
նանարաց և յերկրանորաց ընդ Հօր եւ
Առբոյ Հոգւոյն . վասն որոյ եւ մերմք

Երկիր պագանեմք Հօր հոգւո՞վ եւ
Ճըշմարտութեամբ :

Ո՞ր փոխանա՞կ ծոցածի՞ն բանին ո՞ր
եւ յերկինս , առաքեցաւ աւետիքն Հօր
՚ի բարձա՞նց Հոգի՞ն Ճըշմարտութեան ,
մըսիթարե՞ւ զորս յԱղամայ տըրտմեցե-
լոց , եւ հրազինե՞ւ զընտրեալ դասս Ա-
ռաքելոցն . վասն որո՞յ և մե՞՞ք եր :
Այսօր տըրտմակա՞ն և գիշերային լու-
ծա՞ն երկունք ծնընդեան Նանսամօրն .
քանզի զծընեալորն մարմնով ՚ի մա՞հ եւ
յապակա՞նութիւն . վերըստի՞ն ծնանի
Հոգին յորդի՞ս լուսոյ Հօրն երկնաւորի .
վասն որո՞յ և մե՞՞ք եր :

Առնո- Քահանայն զի-շն օժո-նեան ՚ի յեռն իւր ,
և Սարիաւագն ասէ .

Եւ եւս խաղաղութեան զԾէր աղաչեսցուք :

Վասն իջանելոյ շնորհաց Հոգւոյն Արբոյ
ընդ իւղոյս այսորիկ՝ զԾէր աղաչեսցուք :

Ե - Քահանայն ասէ Երեւ Տէր ողբեթա :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ,
որ ընտրեցեր քեզ նոր ժողովուրդ ՚ի քա-
հանայութիւն եւ ՚ի թագաւորութիւն,
յազդ սուրբ , ժողովուրդ սեպհական ,
ըստ որում նմանութեան յառաջագոյն
օծեր զՔահանայս , զՄարգարէս և զԹա-
գաւորս՝ ամենասուրբ այսպիսի իւղով:
Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ Տէր բարերար ,
առաքեա զշնորհս ամենասուրբ Հոգւոյդ
ընդ իւղոյս . զի որ օծցի , եղիցի նմա ՚ի
սրբութիւն հոգեւոր խմաստութեան , ՚ի
նահատակութիւն եւ ՚ի յաղթութիւն
հակառակամարտին : Ի զօրութիւն պատ-
ուիրանապահութեան առաքինի գործոց ,
և յամենակատար հրահանգս և ՚ի կրթու-
թիւնս Աստուածապաշտութեան : Որպէս
զի լուսաւորեալ մտօք կեցցէ յայսմ աշ-
խարհիս ՚ի փրկութիւն անձին իւրոյ , ՚ի
պատիւ և ՚ի փառս ամենասուրբ Երրոր-
դութեանդ : Եւ արժանի լիցի հասանիլ
վիճակի ժառանգութեան որբոյն ՚ի լոյս :
Փառաւորելով զհայր և զՈրդի և զՍուրբ

Հոգի , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Արկանէ շը-ըն յԱ-աղնն խալանման՝ և ասէ .

Զայն Տեառն ՚ի վերայ ջուրց , և Աստուած փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմաց :

Մատուցէք Տեառն , որդիք Աստուծոյ ,
մատուցէք Տեառն զօրդիս խոյոց :

Մատուցէք Տեառն զփառս և զպատիւ ,
մատուցէք Տեառն զփառս անուան նորա .
և Երկիրպագէք Տեառն ՚ի սրահ սրբութեան նորա :

Զայն Տեառն ՚ի վերայ ջուրց , և Աստուած փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմաց :

Զայն Տեառն զօրութեանց , և ձայն Տեառն
մեծվայելչութեանց :

Զայն Տեառն փշրէ զմայրս , և մանրէ Տէր
զմայրսն Կիբանանու :

Մանրեսցէ զնոսա որպէս զմատաղատուն-
կըն Կիբանանու , 'որ սիրելին է որպէս
զօրդիս միեղերուի :

Զայն Տեառն հատանէ զբոց հրոյ . ձայն

Տեառն շարժէ զանապատն , և խուղիւ-
ցուցանէ Տէր զանապատն կադէս :
Զայն Տեառն հաստատէ զեղչերուս , և
յայտնի առնէ զանտառս :
Ի տաճարի նորա ամենեքեան ասասցեն
զփառս նորա :

Տէր զջրհեղեղս նստուցանէ և ցածուցա-
նէ , թագաւորեսցէ Տէր յաւիտեան :
Տէր զօրութիւն ժողովրդեան իւրոյ տա-
ցէ , եւ օրհնեսցէ զժողովուրդ իւր ՚ի
խաղաղութիւն :

Ընթերցուածս յԵղեկիւլէ մարդարէն :

Այսպէս ասէ Տէր . և ցանեցից ՚ի վերայ
ձեր ջուր սուրբ , և սրբեսջիք յամենայն
պղծութեանց ձերոց , և յամենայն կուց
ձերոց սրբեցից զձեզ : Եւ տաց ձեղ սիրտ
նոր , և հոգի նոր նորոգեցից ՚ի ձեղ . և
հանից զսիրտն քարեղէն ՚ի մարմնոց ձերոց,
և տաց ձեղ սիրտ մարմնեղէն , և զհոգի
իմ տաց ձեղ : Եւ արարից՝ զի յարդարու-
թիւնս իմ գնասջիք , և զիրաւունս իմ պա-
հիցէք և առնիցէք զնոսա . և բնակիցէք
յերկրին՝ զօր ետու հարցն ձերոց , և եղիւ-

Հեք ինձ ՚ի ժողովուրդ , և ես եղէց ձեզ
յԱստուած ասէ Տէր :

Պօղոսի առաքելցն ՚ի Գաղատացւոց թղթոն է
ընթելցուածո :

Ապա օրէնքն դաստիարակ եղեն մեզ ՚ի
Քրիստոս Յիսուս , զի ՚ի հաւատոցն արդա-
րացուք : Այլ իբրեւ եկին հաւատքն ,
ոչ եւս ընդ դաստիարակաւ եմք . քանզի
ամենեքին որդիք Աստուծոյ էք՝ հաւա-
տովք ՚ի Յիսուս Քրիստոս : Ուք միանգամ
՚ի Քրիստոս մկրտեցարուք՝ զՔրիստոս ըդ-
գեցեալ էք . չեք խտիր , ոչ հրէի և ոչ
հեթանոսի , ոչ ծառայի և ոչ աղատի , ոչ
արուի և ոչ իգի . զի ամենեքեան դուք մի
էք ՚ի Քրիստոս Յիսուս : Ապա եթէ դուք
Քրիստոսի էք , ուրեմն Աքրահամու զա-
ւակ էք՝ ըստ աւետեացն ժառանգք :

Աւելուիս ավելուիս .

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ պա-
կասեսցի :

Աւելուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ էր այր մի ՚ի փարիսեցւոց անտի Նիկոդիմոս անուն նորա, իշխան հրէից : Սա եկն առ Յիսուս ՚ի գիշերի եւ ասէ ցնա . Ռաբբի, գիտեմք թէ յԱստուծոյ եկեալ ես վարդապետ . զի ոչ ոք կարէ զայդ նշանդ առնել զոր դուդ առնես, եթէ ոչ Աստուած իցէ ընդ նմա : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի վերստին, ոչ կարէ տեսանել զարքայութիւն Աստուծոյ : Ասէ ցնա Նիկոդիմոս . զիարդ կարէ մարդ ծնանել որ ծերն իցէ . միթէ մարդ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ կրկին մտանել եւ ծնանել : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ . ամէն ամէն ասեմ քեզ, եթէ ոչ ոք ծնցի ՚ի ջրոյ և ՚ի հոգւոյ, ոչ կարէ մտանել յարքայութիւն Աստուծոյ . զի ծնեալն ՚ի մարմնոյ՝ մարմին է, և ծնեալն ՚ի հոգւոյ՝ հոգի է :

Դու մի զարմանար , թէ ասացի քեզ ,
պարտ է ձեզ ծնանել վերստին . զի հողմ՝
ուր կամի շնչէ , և զձայն նորա լսես , այլ
ոչ գիտես ուստի գայ կամ յո՞ երթայ .
սոյնպէս և ամենայն ծնեալն ՚ի Հոգւոյն :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան դժէր աղաչեցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց զժէր աղա-
չեցուք : Լուր Տէր և ողօրմեա :
Վասն սրբելոյ զջուրս զայս ներգործու-
թեամբ Հոգւոյն Սրբոյ , զժէր աղա :
Վասն սրդիս լուսոյ առնելոյ զոր ՚ի սմա
միլրտին , զժէր աղա :

Վասն աստուածային զօրութիւն զգեցու-
ցանելոյ սորա՝ ընդդէմ հակառակամար-
տին օծմամբ իւղոյս այսմիկ , զժէր աղա :
Վասն անօթ սրբութեան լինելոյ սորա
առ ընդունելութիւն աստուածատուր
խորհրդոցն , զժէր աղա :

Վասն գնալոյ սորա յարժանաւոր հրաւէր
վերստին կոչման յոր կոչեցաւն , զժէր աղա :
Վասն ամուր և հաստատուն շնորհել սո-

ըա զգիտութիւն առաքելական հաւա-
տոյ , զՃէր աղա :

Վասն ժառանգորդս առնելոյ զսա ար-
դարոցն խոստմանց , զՃէր աղա :

Վասն փրկելոյ զսա և զմեզ յամենայն
նեղութենէ , 'ի բարկութենէ , 'ի վշտաց
և 'ի վտանգից , զՃէր աղա :

Ընկալ կեցո և ողորմեա և պահեա զսա
Տէր քոյին շնորհիւ :

Զամենասրբուհի Աստուածածինն զմիշտ
կոյսն Մարիամ , հանդերձ ամենայն սրբ-
բովք յիշելով զՃէր աղաչեսցուք :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
աղորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Ե - Քահանայն ասե Երեւ Տէր ողբեմեա :

Աղօթք :

Դու Տէր , զօրութեամբ քով մեծաւ ա-
րարեր զծով և զցամաք , և զամենայն որ
'ի նոսա արարածք իցեն . որոշեցեր և կո-
ցուցեր զջուրն 'ի վերոյ քան զերկինս՝
'ի բնակութիւն երկնաւոր զուարթնոցն ,
որ կան յանդադար փառաբանութեան

քում։ Առաքեցեր եւ զսուրբ զԱռաքեալսն քո, տալով նոցա հրաման քարոզել և մկրտել զամենայն հեթանոսս՝ յանուն Հօր և Որդւոյ եւ Հոգւոյն Արբոյ։ Այլ և սահմանեցեր անսուտ բանին քով ոչ ծնանելոցն ՚ի ջրոյ և ՚ի հոգւոյ ոչ մըտանել յարբայութիւնն Աստուծոյ։ Յորմէ բանէ զարհուրեալ ծառայս քո, եւ փափաքելով մշտնջենաւոր կենացդ, եկն կամաւ ՚ի Մկրտութիւն հոգեւոր ջրոյս այսորիկ։ Արդ՝ աղաչեմք զքեզ Տէր, առաքեա զՀոգիդ քո Սուրբ ՚ի ջուրս յայս, և սրբեա զսա, որպէս սրբեցեր զՅորդանան իջանելով քո ՚ի նմա՝ ամենասուրբդ ՚ի մեղաց Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, յօրինակ այսմ Աւաղանի Մկրտութեան՝ վերստին ծննդեան ամենայն մարդկան։ Եւ շնորհեան սմա զջուրս զայս յորում մկրտի այժմ, ՚ի թողութիւն մեղաց՝ եւ յընդունելութիւն Հոգւոյդ Արբոյ, յորդէգրութիւն Հօրդ երկնաւորի՝ և ՚ի ժառանգութիւն արբայութեանդ երկնից։ Որպէս զի սրբեալ ՚ի մեղաց, ՚ի հաճոյս կամաց քոց կեցցէ յայսմ աշխարհիս. և ՚ի հանդերձելումն զանսպառ բարիսն ըն-

կալցի ընդ ամենայն սուրբս քո . և ուրա-
խութեամբ գոհասցի և միշտ փառաւո-
րեսցէ զքեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն :

Ե- ապա Կնքահայրն առնի ՚ի Թրիասուցանել զե-
րեխայն , և բերէ Թրի առ ընթեր Քահանային .
և առեալ Քահանայն զսորբ Միւռնն ՚ի յեռ-
և իաշանտէ ՚ի վերայ ջրոյն ասելով .

Ամէն ալէլուիա ալէլուիա ալէլուիա .

Օրհնեսցի և որբեսցի ջուրս այս՝ նշանաւ
սուրբ Խաչիս և սուրբ Աւետարանաւո ,
և սուրբ Միւռնաւո և աւուրս շնորհիւ .
անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա :

Երիշ կրնէ , և ապա ասէ .

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

ՀԵՂ- ՉԱ-ՐԵ ՄԻ-ՌԱՆ ՅԱ-ՊԱՆ ԽԱԼԱՆՄԱՆ
ԱՍԵ-ԼՎ ՇԱՐԱԿԱՆ .

Դջ. ԱՌԱՔԵԼԾ աղաւնոյ իշանելով մե-
ծածայն հրնչմամբ ՚ի քարձա՛՛ցնց, ՚ի նմա-
նութիւն լուսոյ փայլման հրազինեաց
անկիզելի զաշանկե՛՛րտսն , մի՞նչդեռ
նըստէին ՚ի սուրբ ՎԵՐՆԱԿՈՎՆՆ :
Աննիւթական աղաւնի , անքննելի որ
քըննէ ըզիսո՞րս Աստուծո՞ց . զոր առեալ
՚ի Հօրէ պատմէ զահաւո՞ր և ըզմիւսա՞ն-
գամ գանո՞՛՛ւսսն . զոր քարո՞զեցի՞ն
համագոյակա՞ն :

ՕՐՀՆՈՒԹԻՒՆ ՚ի՞ քարձունս , ԵԼՈՂԻՆ ՚ի
Հօրէ Հոգւոյն Սրբո՞ց . որով Առաքեալքն
արքեցա՞ն անմահակա՞ն քաժանկա՛՛ւն ,
Եւ հրաւիրեցի՞ն զերկիրս ՚ի՞ յերկի՞նս :

Ե- ԿԱԿԱԿԱՅՐՆ իանգնի մեց յԱ-ՊԱՆ .
և Քահանայն ասե շԱԿՈՒՆ :

ՈՐ կոչեցեր զծառայս քո Տէր ՚ի սրբու-
թիւն եւ ՚ի լուսաւորութիւն Մկրտու-

թեան , աղաջեմք զքեղ Տէր , արա զսա
արժանի մեծի շնորհաց քոց : Մերկեա՞ ի
սմանէ զհնութիւն մեղաց , և նորոգեա
ի կեանս նորս . և լց՛ զօրութեամբ Հո-
գւոցդ Արբոյ ի նորոգութիւն փառաց
Քրիստոսի քոյ : Եւ քեղ հզօրիդ՝ և միած-
նի Որդւոյ քո՝ և աղատիչ սուրբ Հոգւոցդ
վայելէ՝ իշխանութիւն և պատիւ այժմ
եւ միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Հարցանէ Քահանայն . Երեխայս զի՞նչ խնդրէ :
Կնքահայրն ասէ . Հաւատիք , Յոյս , Աէր , Եւ
Մկրտութիւն : Մկրտիլ և արդարանալ ,
սրբիլ ի մեղաց , աղատիլ ի դիւաց , Եւ
ծառայել Աստուծոյ : Երիշ կինէ :

Եւ ասէ Քահանայն . Ըստ հաւատոց քոց Ե-
ղեցի քեղ :

Աղա իշույնէ ուրախայն ի ըստն .
Եւ դնէ զնունն ասելը :

Այս անուն ծառայս Աստուծոյ , Եկեալ յե-
րախայութենէ ի Մկրտութիւն , Մկրտի
յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոցն Արբոյ :
Գնեալ արեամբն Քրիստոսի ի ծառայու-
թենէ մեղաց , ընդունի զորդէգրութիւն

Հօրն երկնաւորի , լինիլ ժառանգակից
Քրիստոսի , և տաճար Հոգւոյն Արքոյ :

Զայս մանդամ ասելով երես նաղէ շըրեխայն՝ ի
ջուրն , յօրինակ երեսօրեայ նաղմանն Քրիստոսի :
Իսկ արդ՝ յասելն , Յանուն Հօր , ընկլն ման-
դամ . յասելն , և Որդւոյ , ընկլն մանդամ եւ .
Եւ յասելն , Հոգւոյն Արքոյ , ընկլն բարձեալ =
Եւ այսպիս իուն-ն անուան ամենասուրբ Երրոր-
դութեան լինի մանդամ , Եւ ընկլն-ն երես անդամ :
Եւ հանեալ՝ ի ջրոյն՝ ասե .

Որք ՚ի Քրիստոս մկրտեցայք , զՔրիստոս
զգեցեալ էք . ալէլուիա :

Որք ՚ի Հայր լուսաւորեցայք , Սուրբ Հո-
գին բերկրեսցի ՚ի ձեզ . ալէլուիա :

Բազում նեղութիւնք են արդարոց , յա-
մենայնէ փրկէ զնոսա Տէր , և պահէ զա-
մենայն ոսկերս նոցա , եւ մի ՚ի նոցաննէ
մի փշրեսցի :

Մահ մեղաւորին չար է , բայց որ ասէ
զարդարն՝ զղջասցի :

Փրկէ Տէր զանձինս ծառայից իւրոց , մի
զղջասցին ամենեքեան՝ ոք յուսացեալ
են ՚ի նա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Աղա ասի Շարական .

Գ2. Ո՞ւ համագոյդ Ե՞ս Հօր և Որդւց ,
անձառաբար բըղլսումն ՚ի միշտ իէն .
այսօր բըղլսեցե՞ր ջուր կենդանի յԵրու-
սաղէմ . Հոգի՛ Աստուծոյ ողո՞մ ըմեա՞ :
Ո՞ր ա՞րարչակից Ե՞ս Հօր և Որդւց , որով
կե՞նդանածնեալք ՚ի ջո՞ւրս ա՞րարածք .
այսօր Որդիս Ա՞ստուծոյ ծնանիս ՚ի՞
ջուրց . Հոգի՛ Ա՞ :

Ո՞ր փառակից Ե՞ս Հօր և Որդւց . և քըն-
նե՞ս ըզլսո՞ւրս Ա՞ստուծոյ . այսօր խո՞-
րագէտս խմաստից զյիմանքս աշխարհի՞
արարեր . Հոգի՛ Ա՞ :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Հոռվմայեցւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Եթէ ոչ գիտէք , զի որ միանդամ մկրտե-
ցաք ՚ի Քրիստոս Յիսուս , ՚ի մահ անդք
նորա մկրտեցաք . Թաղեցաք ընդ նմին
մկրտութեամբն ՚ի մահ , զի որպէս յարեաւ
Քրիստոս ՚ի մեռելոց փառօքն Հօր , նոյնպէս
և մեք ՚ի նորոգումն կենաց շրջեսցուք :

Զի եթէ տնկակից եղեաք նմանութեան
մահու նորա , այլ և յարութեան նորա
լինիցիմք : Զայս գիտասջիք՝ զի հին մարդն
մեր խաչակից եղեւ նորա , զի խափանեսցի
մարմին մեղացն , մի եւս ծառայել մեզ
մեղացն : Զի որ մեռանին՝ արդարացեալ
է ՚ի մեղաց անտի . իսկ եթէ մեռաք ընդ
Քրիստոսի , հաւատամք՝ թէ և կեցցուք
ընդ նմա : Գիտեմք՝ եթէ Քրիստոս յարու-
ցեալ է ՚ի մեռելոց . այսուհետեւ ոչ մե-
ռանի , և մահ նմա ոչ եւս տիրէ : Զի որ
մեռաւն , մեղացն մեռաւ միանդամ , և
որ կենդանին է՝ կենդանի է Աստուծոյ :
Նոյնպէս և դուք համարեսջիք զանձինս
մեռեալս մեղացն , և կենդանիս Աստու-
ծոյ ՚ի Քրիստոս Յիսուս ՚ի Տէր մեր :

Աւէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամք լուարուք :
Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Աստթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօնխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնժամ գայ Յիսուս ՚ի Գալիլէէ ՚ի Յոր-

դանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ ՚ի նմանէ : Եւ Յովհաննէս արգելու զնա եւ ասէ . ինձ պիտոյ է ՚ի քէն մկրտիլ, և դու առիս գաս : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա , թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեղ ընուլ զամենայն արդարութիւն . և ապա թոյլ ետ նմա : Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս , եւ վաղվազակի ՚ի ջրոյ անտի . և ահա բացան նմա երկինք , եւ ետես զՀոգին Աստուծոյ՝ զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի եւ գայր ՚ի վերայ նորա : Եւ ահա ձայն յերկնից որ ասէր . Դա է Որդի իմ սիրելի , ընդ որ հաճեցայ :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Աղա ասի Շարական .

ԴԿ . Ա՞ղքիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգին իջեալ ՚ի բարձանց . զանապական
պարգեւլս քո բաժանեցելր յանա-
քեալսն :

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլսվ ստեղծանէիր
զարարածս . իջեալ ՚ի ջուրս աւազանի ծնա-
ծնանիս որդիս Ա՞ստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնո՞ր քո
զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պար-
գեւո՞ք փայլին մանկունըք սորա :

ԱՂՋՔ :

Որ լուսաւորեցեր զարսրածս քո Գրիստոս
Աստուած , ծագելով զլոյս աստուածգի-
տութեան յանձինս մեր . և այժմ աղա-
տեցեր զծառայս քո զայս , սրբեցեր եւ
արդարացուցեր , և ետուր սմա զորդեգ-
րութեան պատիւն : Շնորհեաւ սմա Տէր՝
և զկենացն հաւասարութիւն , և պար-
գեւեաւ զհանապազրդն անապականու-
թիւն , խառնելով զսա ընդ արդարս քո՝
և 'ի թիւս Արբոց քոց . և ընդ նոսին փա-
ռաւորել զքեզ ընդ Հօր՝ եւ ընդ Արբոց
Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից . ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած , որ մեծդ ես և մշտնջենաւոր՝
և ամենայն գաղտնեաց գիտակ . որ սուրբ
ես և 'ի սուրբս հանգուցեալ , Փրկիչ ա-
մենայն մարդկան : Որ շնորհեցեր զգի-
տութիւն ճշմարտութեան քո՝ ամենայն

Հաւատացելոց . և ետուր իշխանութիւն
լինիլ որդիս Աստուծոյ՝ ՚ի ձեռն վերստին
ծննդեան ջրոյ և հոգւոյ : Որ և զծառայս
քո (պայս անուն) նորոգեցեր քաւութեամբ
սուրբ Աւաղանի քո : Սուրբ արա զսա , Տէր ,
Ճշմարտութեամբ քով , և լուսով շնորհաց
սուրբ Հոգւոյդ . զի եղիցի տաճար և բը
նակարան Աստուածութեանդ քո . և կա-
րասցէ գնալ յամենայն ճանապարհս ար-
դարութեան . և կալ համարձակութեամբ
առաջի ահաւոր բեմի միածնի քո՝ Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ որում
քեզ Հօր ամենակալի , և կենդանարաբ
և աղատիչ Սուրբ Հոգւոյդ՝ վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից :

Լուս Քահանայն զնորդն Ի-շն ՚ի յանն եւր ,
և ասէ Շարական .

Դ2. Որ յառաջագոյն յօրէնս յօրինակ
միածնի քո Հայր Երկնաւո՛ծը , Ետուր զօ-
րութիւն ՚ի յիւղ սրբութեան յօծումն
օծելո՞ց . հեղ և յիւղըս յայս զերկնա-
յին քո զշնորհս :

Որ խոնարհեցա՞ր ՚ի մեղ ի՞ւղ թափեալ
անուն օծեալդ Աստուծո՞ց , խառնելով
զաստուածութիւնդ՝ օծեալը զմսրդկայի՞ն
առեր բընութի՞մման . հե՞ղ և :

Որ ՚ի վերնաստունըն սուրբ իջանելով յա՞
ռաքեալսն օծումն օծելո՞ց . և օծմամբռ
այսու վերաստեղծե՞ր նոքօք ըզհողեղէնս
որդիս Աստուծո՞ց . հե՞ղ և :

Որ զարդարե՞ս սովաւ ՚ի հանդերձը լու-
սափիայլս եւ գե՞րապայծա՞ծոս զհարսնա-
ցեա՞լ Եկեղեցի քո՞ սո՞մմարբ . մանկունըք
սորա ընդ հրեշտակս օրհնե՞ն սուրբ
Չերքորդութիւնդ :

Ե- ի՞սկ սուրբ Ի-շու զձական , ասելով .

* Իւղ անոյշյանուն Յիսուսի Քրիստոսի ,
հեղեալ ՚ի վերայ քո՝ կնիք երկնաւոր պար-
գեւացն անապականութեան :

Զալսն * կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի
լուսաւորեացէ զաչս քո . զի մի երբէք
ննջեացես ՚ի մահ :

Զականջն * Օծումն որբութեան՝ եղիցի

քեզ ՚ի լսելութիւն աստուածային պատուիրանացն :

ԶՀԱՊՊԻԵԼՅԱՆ * կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի , Եղիցի քեզ հոտ անուշութեան կենաց ՚ի կեանս :

ԶԲԵՐԱՆՆ * կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի , Եղիցի քեզ պահպանութիւն բերանց և դուռն ամուր շրթանց քոց :

ԶՅԵՌԱՆ * կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի , Եղիցի քեզ պատճառ բարեգործութեան ամենայն առաքինի գործոց և վարուց :

ԶՄԻՐՔՆ * կնիքս աստուածային՝ սիրտ սուրբ հաստատեսցէ ՚ի քեզ , և հոգի ուղիղ նորոգեսցէ ՚ի փորի քում :

ԶԺԱԽԱՅԻՆ * կնիքս յանուն Յիսուսի Քրիստոսի , Եղիցի քեզ վահան ամրութեան , ուրով կարասցես զամենայն նետս մօւխս չարին շիջուցանել :

ԶՊՊԱՆ * կնիքս աստուածային՝ ուղղեսցէ զգնացս քո ՚ի կեանսն յաւիտենից . զի մի՛ սասանեսցիս :

ԵՌ ապա ասէ . Խաղաղութիւն ընդ քեզ Քրիեալդ Աստուծոյ : Խաղաղութիւն ընդ քեզ օծեալդ Աստուծոյ :

ԵՌ կնչահայրն ասէ . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Եւ ապա զգեցուցանէ հանդերյ սպիտակ և նոր ,
և իսպէ վնարօքն , և առաջ զերիուս վասեալ մոմեղէնս
'ի յեռն . և բահանայն ասէ Շարական :

Բջ . Աստուած խօսեցաւ 'ի բարձաշնց ,
լուարուք բընակիչք երկրի , որ եկն
և փըրկեաց զամենայն արարածս . զի
զանուն Տեառն կարդացուք , եւ տուք
օրհնութիւն 'ի բարձունս :

Նոր Խարայէլ կոչեցաք 'ի Քրիստոս , Եղաք
բաժին Տեառն և ժառանգակից Քրիս-
տոսի . զի՞ զա :

Ի՞ վիմէն կենդանութեան ճաշակեցաք զի
բայլցր է Տէր , և յիւղ սրբութեան
օծուք հաւատով . զի՞ զա :

Ի՞ քեղ եմք ասլանինեալ ո՞ր մայրդ Ե՞ս
Եւ աղախին Քրիստոսի . լե՞ր բարեխօժ
վասն մեր . զի՞ զանուն Տեառըն կարդաց-
ուք և զքեղ մեծարեալ պատուեսցուք :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես բարեխնամող Աստուած , որ
զգեցուցեր ծառայի քում հանդերձ փըր-

կութեան և պատմուժան ուրախութեան .
և եղեր սաղաւարտ փրկութեան և պսակ
շնորհաց ՚ի գլուխ սորա , և զէն անվթար
ընդդէմ հակառակամարտին : Վասն որոյ
եւ մեք գոհութեամբ փառաւորեսցուք
զքեղընդ Որդւոյ և ընդ Արբոյ Հոգւոյդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր Աստուած ամենակալ Հայր Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . քեզ խոնար-
հեցուցանեն հաւատացեալքս զգլուխս
իւրեանց : Զգեա զաներեւոյթ աջքո և
օրհնեա զսոսա . և զգործս ձեռաց սոցա
յաջողեա : Եւ որք ՚ի կուսութեան են՝
զընթացս նոցա ամրացն ժուժկալութեամբ
և ամենայն աստուածապաշտութեամբ եւ
պահեա ՚ի խաղաղութեան : Զտղայս զայս
մնու եւ ած ՚ի չափ հասակի կատարման .
և պարսպեա զամենեսեան յիւրաքանչիւր
յարկս իւրեանց՝ հանդերձ ցնծութեամբ
եւ ուրախութեամբ ՚ի Քրիստոս Յիսուս
՚ի Տէր մեր : Ընդ որում քեզ Հօր և Հո-
գւոյդ Արբոյ վայելէ փառք իշխանութիւն
և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Հանէ ՚ի բեհն ընրընծայն և ասէ .

Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ :

Դատ արա ինձ Աստուած , և իրաւ արա
ինձ ՚ի գատաստանի իմում :

Ե- զի՞նի խոնարհեալ ասէ Երիշ :

(Այս անուն) ծառայս Քրիստոսի Եկեալյե-
րախայութենէ ՚ի մլրտութիւն , ՚ի մլր-
տութենէ յերկրպագութիւն : Երկրպա-
գէ սուրբ Սեղանոյս . Երկրպագէ սուրբ
Խորանիս . Երկրպագէ սուրբ Աւաղանիս .
որ մերկացաւ զանօրէնութիւն , և զգե-
ցաւ զլոյս աստուածգիտութեան :

Ե- հաղբարէ ընրընծայն ՚ի սուրբ Խարմայ և յա-
րենէ Տեսուն . և ասէ Քահանայն ըԱղօլու :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Փառք քեզ թագաւոր յաւիտենական ,
որ աճեցուցանես և լցուցանես զեկեղե-
ցի լուսով հաւատոյ անհամար փրկելոցս
՚ի ձեռն ճշմարիտ աստուածածանօթու-
թեան Քրիստոսի քո : Զորս վերստին

Ճննդեամբ արժանի արարեր որդէգրութեան Հօրդ երկնաւորի , հաղորդելով

Մարմնոյ և Արեան միաձնի քո :
 Եւ արդ Տէր՝ պահեա զսա սրբութեամբ
 Հոգւոյդ Արբոյ, առնել անարատութեամբ
 զկամս քո , և անմեղութեամբ ժամանել
 'ի կեանսդյաւիտենից : Եւ զմեզ զամենե-
 սեան զմերձաւորքս սորա օրհնեա շնորհօք
 և մարդասիրութեամբ Տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Քրիստոսի : Ընդ որումքեզ Հօր ,
 և Հոգւոյդ Արբոյ վայելէ փառք՝ իշխա-
 նութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յա-
 ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութիւն եւ հաստիչ խաղաղու-
 թեան Յիսուս Քրիստոս , օծեալ և երկրո-
 պագելի և քահանայապետ յաւիտենից :
 Ահա ընկալաւ (այս անուն) ծառայս քո զօ-
 ծումն սրբութեան քո . վասն որոյ աղա-
 չեմբ զքեզ , Տէր , մի ջնջեսցի սա 'ի դըպ-
 րութենէ քումմէ կենաց : Եւ մեք ար-
 ժանի լիցուք երկնային փառաց քոց , յոր-
 ժամ պսակես զսուրբս քո եւ զսիրելիս
 անուան քում սրբոյ . և անդադար փա-

ուաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և Սրբաց
Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն :

Ե- այ զնորընծայն 'ի գիրիս կնահօրն,
և քահանայն իսաւ 'ի յեղին ունելը.
Սարկաւագն չարողէ :

Առաջ խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր . զի սու-
վաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց, և կեցուս-
ցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Ամենա-
կալ Տէր Աստուած մեր կեցու և ողորմեա:
Ե- քահանայն ասէ զԱղջիւ :

Որք մկրտեցան և լուսաւորեցան և ետուր
նոցա զզօրութիւն քո, Տէր, տուր և հաս-
տատութիւն, կալ միշտ 'ի սրբութեան
քում, և պայծառանալ 'ի լոյս աստուած-
գիտութեան քո : Պահեա զսա հաստա-
տուն 'ի շնորհս քո զոր ետուր . հեռացո
զսա 'ի մոլորութենէ թշնամոյն, եւ 'ի
պատրանաց նորա, և 'ի գործոց անօրէ-
նութեան . զի լուսով գիտութեան քո
գնասցէ 'ի պատուիրանս քո . եւ ուղիղ
վարուք հասցէ 'ի խոստացեալ հանգիստն
քո յաւիտենից : Զհրեշտակ խաղաղու-

թեան քո առաքեա Տէր , որ եկեալ պահեսցէ զսա : Եւ մեք ամենեքեան արժանի լիցուք սպասել յուսով՝ յայտնութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդորում քեզ Հօր՝ և Հոգւոյդ Արբոյ :

Համբուրեն շնոր Արքեալն , և ասեն Շարական .

ԴԿ . Որ անտես և անքըննին քառակերպիցըն վեհագոյն , ՚ի փըրկել ըզմեղ եկեալ անմահից թագաւորն , օրհնութիւն առաքողին :

Առաքի հրեշտակապետն առ սերովը էն հողեղէն , ասէ Տէրն և արարողն առաքեալն ՚ի Հօրէ մարմնանայ ՚ի քէն փըրկողն :

Մըլլըրտի ՚ի Յորդանան վըկայելով Հօր և Հոգւոյն . Ուշաննա՞ ՚ի բարձունքու երգէին մանկունքն , օրհնութիւն Որդւոյ Դաւթի :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ յէլանել նորա ՚ի ջրոյն ահա բացան նըմա երկինք . Սուրբ Հոգին աղաւնակերպ

դայր ՚ի վերայ կենաքարի՛ն, օրհնութիւն
առաքողի՛ն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :
Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
ՕրհնեալՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Յէս Թէպութիւն առեւալ պանին ՚ի սուրբ Եկեղեց-
ոյն պանուին ՚ի պուն ասելով Շարական .

Դջ. Լոյս ՚ի լուսոյ ՚ի Հօրէ առաքեցար և
մարմնացար ՚ի սուրբ Կուսէն, զի վերըս-
տի՛ն նորոգեսցես զապականեալն Ազգամ :
Դու Աստըւած ՚ի յերկրի երեւեցար և
ընդ մարդկան շըրջեցար, և փըրկեցեր
ըզտիեզերըս յանիծիցն Ադամայ :
Քեզ ՚ի յերկնից վըկայեալ Հօր քո՞ ձայն .
ասէ Դա՞է իմ Որդի . եւ Սուրբ Հոգի՛ն
ըզքեզ յայտնեաց աղաւնակերպ երեւ-
մամբ :

Ե- ԷՌԵՊԼ ՚ի ԳԵՐԻՆ ԽԾՐՆ ԱԱԷՆ ԱԱՊՄՈՍ :

Դու ես որ հաներ զիս յարգանդէ , յոյս
իմ ՚ի ստեանց մօր իմոյ :

Ի ՔԵՂ անկայ ես յարգանդէ , յորովայնէ
մօր իմոյ դու ես Աստուած իմ :

Պօղոսի առաքելսն յԵբրայեցւոց թղթոյն է
ընթելցուածո :

Արդ՝ որովհետեւ մանկունք հաղորդես-
ցին արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մեր-
ձաւորութեամբ կցորդ եղեւ նոցունց . զի
մահուան իւրով խափանեսցէ զայն որ զիշ-
խանութիւն մահուն ունէր , այսինքն է՝
զսատանայ . և ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ
մահուն երկիւղիւ հանապաղ կէին վտա-
րանդեալք ՚ի ծառայութիւն : Քանզի ոչ
երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկանէ .
այլ զզաւակէն Աբրահամու բուռն հար-
կանէ . ուստի պարտ իսկ էր նմա ամե-
նայնիւ եղբարց նմանել . զի ողորմած
լինիցի , և հաւատարիմ քահանայապետ
յաստուածակոյս կողմանէ անտի , առ ՚ի
քաւելոյ զմեզս ժողովրդեանն :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ աԼԷԼՈՒԻՍ .

Ի բերանոց մանկանց տղայոց եւ սորն-
դեաց հաստատեցեր զօրհնութիւն :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօնխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եկն ՚ի կափառնայում . և իբրեւ եմուտ
՚ի տուն , հարցանէր զնոսա , զի՞նչ վիճէլիք
զՃանապարհայն ընդ միմեանս :

Եւ նոքա լուռ լինէին . քանզի ընդ մի-
մեանս վիճէին ՚ի ճանապարհին թէ՝ ով
մեծ իցէ :

Եւ իբրեւ նստաւ՝ կոչեաց զերկոտասան-
սըն , եւ ասէ ցնոսա . եթէ ոք կամի ա-
ռաջին լինել եղիցի ամենեցուն կրտսեր՝
և ամենեցուն պաշտօնեայ :

Եւ առեալ մանուկ մի կացոյց ՚ի մէջ նո-
ցա . և ընկալեալ զնա ՚ի գիրկս իւր , ասէ
ցնոսա . Որ միանդամ յայսպիսի մանկուոյ

ընկալցի յանուն իմ, զիս ընդունի . և որ
զիս ընդունի , ոչ զիս ընդունի . այլ զայն
որ առաքեացն զիս :

Շարական .

Դ2. Առ Ախովի ծընեալ մանկոհնէնք սաւրբ
աւազանաւն . շնորհազարդեահնէնք Հու-
գւովի Աստուծոյ . օրհնեցէք ըզ Հայրն
Երկնաւոր յաւուր ծնընդեահնն Ար-
քուհւոյ կուսին . յոր օրհնեցահնէք յա-
նինձից նամիսնւոյն :

Արեամբ գառինն անարաժտի փըրկեալ
ժողովուրդք . յաւուր ծնընդեահնն մօր
անտանելւոյն , գովեցէք ըզմիածինն որ
հաճեցաւ առնուլ մարմիհնն անսերմն
իր նմանէ . յոր օրհնեմ :

Յառատաքուղիս շնորհաց Հոգւոյն լուսա-
զարդեահնէն ազգք հեթանոսաց . յաւուր
ծնընդեահնն մօր բանին ծնողի . զփառա-
կից Որդւոյ զՀոգին բարեբանեցէհնէք
հոգեւոր Երդար . որ մաքրազարդեահնց
զմարմնարան Որդւոյն :

Ե - Քահանայն ասել Ալ. Ղօթ :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ,
եւ օրհնեալ է անբաւ գութ մարդասի-
րութեան քո, որ արժանի արարեր զծա-
ռայս քո զմատուցեալս առ քեզ լինել
հաղորդ Հոգւոյդ քո Արբոյ : Եւ այժմ ա-
ղաչեմք զքեզ, ուղղեա զգնացս սորա,
և ամրացո զսա յերկիւղ քո . զգուշացո
զսա լուսաւոր պատուիրանաց քոց, եւ
զամենայն աւուրս կենաց իւրոց խաղա-
ղութեամք եւ առանց մեղաց պահեա :
Շնորհօք եւ մարդասիրութեամք Տեառն
մերոյ և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի . ընդ
որում օրհնեալ ես Հայր ամենակալ՝ ընդ
կենդանարար Առլրբ Հոգւոյդ, այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Քարող :

Առլրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Ե- յա-ս-ո-րն ո-ներ-ր-րի վեր-ս-ո-ւ-ս-ա-նէ Ք-ա-հ-ա-ն-ա-յ-ն
շ-լ-ա-գ-ն՝ ա-յ-ս-ի-ն-ա-ն զ-ն-ա-ր-օ-դ-ն, ՚ի գ-լ-ս-ո-յ ն-ո-ր-ո-դ մ-ի-ր-ե-
լ-ս-ն, և ա-ս-է վ-Ա-շ-ը-ն-ս :

Տ-է-ր՝ ո-ր լ-ո-ւ-ս-ո-վ գ-ի-ս-ո-ւ-թ-ե-ա-ն ք-ո ա-ռ-ա-ջ-
ն-ո-ր-դ-ե-ց-ե-ր ծ-ա-ռ-ա-յ-ի-ս ք-ո վ-ե-ր-ս-տ-ի-ն ծ-ն-ա-ն-ի-լ
զ-ս-ա ջ-ր-ո-վ և չ-ո-գ-ւ-ո-վ Ա-ր-բ-ո-վ. հ-ա-ս-տ-ա-տ-ե-ա
զ-ս-ա ՚ի հ-ա-ւ-ա-տ-ս և ՚ի ս-է-ր ք-ո, փ-ր-կ-ե-ա զ-ս-ա
՚ի չ-ա-ր-է՝ և կ-ե-ց-ս: Շ-ն-ո-ր-հ-օ-ք և գ-թ-ո-ւ-թ-ե-ա-մ-ք
մ-ի-ա-ձ-ն-ի Ո-ր-դ-ւ-ո-յ ք-ո . ը-ն-դ ո-ր-ո-ւ-մ օ-ր-հ-ն-ե-ա-լ
ե-ս Հ-ա-յ-ր ա-մ-ե-ն-ա-կ-ա-լ ը-ն-դ կ-ե-ն-դ-ա-ն-ա-ր-ա-ր և
ա-զ-ա-տ-ի-չ Ս-ո-ւ-ր-բ Հ-ո-գ-ւ-ո-յ-դ . ա-յ-ժ-մ և մ-ի-շ-ո և
յ-ա-ւ-ի-տ-ե-ա-ն-ս յ-ա-ւ-ի-տ-ե-ն-ի-ց , ա-մ-է-ն :

Ե- Ք-ա-հ-ա-ն-ա-յ-ն լ-ո-ւ-ս-ա-յ զ-ն-ո-ր մ-ի-ր-ե-ա-լ մ-ա-ն-ո-ւ-ի-ն ,
և ա-ս-է վ-Ա-շ-ը-ն-ս :

Ո-ր զ-ե-ր-ծ-ո-ւ-մ-ն ՚ի մ-ե-ղ-ա-ց Մ-կ-ր-տ-ո-ւ-թ-ե-ա-մ-ք
ս-ո-ւ-ր-բ Ա-ւ-ա-զ-ա-ն-ի-ն ՚ի ձ-ե-ռ-ն ծ-ա-ռ-ա-յ-ի-ս ք-ո
պ-ա-ր-գ-ե-ց-ե-ր . և ա-յ-ժ-մ ա-զ-ա-չ-ե-մ զ-ք-ե-ղ Տ-է-ր ,
զ-լ-ո-յ-ս ե-ր-ե-ս-ա-ց ք-ո-ց ծ-ա-գ-ե-ա ՚ի ս-ի-ր-տ-ս ս-ո-ր-ա .
ս-պ-ա-ռ-ա-զ-ի-ն-ե-ա զ-ս-ա հ-ա-ւ-ա-տ-ո-վ ը-ն-դ-դ-է-մ հ-ա-
կ-ա-ռ-ա-կ-ո-ր-դ-ի-ն . ՚ի վ-ե-ր-ա-յ վ-ի-մ-ի պ-ա-տ-ո-ւ-ի-ր-ա-
ն-ա-ց ք-ո-ց հ-ա-ս-տ-ա-տ-ե-ա զ-ս-ա . և զ-գ-ե-ս-տ ա-
ն-ա-պ-ա-կ-ա-ն-ո-ւ-թ-ե-ա-ն ս-ո-ր-ա յ-ա-մ-ե-ն-ա-յ-ն մ-ե-ղ-ա-ց
ա-ղ-տ-ե-ղ-ո-ւ-թ-ե-ն-է ա-ր-ա ա-ն-բ-ի-ծ և ա-ն-ա-ր-ա-տ ,

և զդրոշմ՝ Հոգւոյդ Արքոյ մինչեւ յաւուր
ահեղ դատաստանին ամբողջ պահեա . և
քաւիչ լեր մեղ ըստ բազում գթութեան
քում : Զի բարերար և մարդասէր ես
Աստուած գոլով . և մեք փառս մատու-
ցանեմք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյդ Արքոյ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Որ զգեցաւ զքեղ՝ զՃէրդ և զԱստուածդ
մեր , և խոնարհեցոց քեղ զգլուխս իւր .
պահեա անյաղթելի ՚ի պատերազմաց հը-
պարտացեալ թշնամոյն , և քո անապա-
կան պսակաւդ մինչեւ ցվախճան յաղթող
զամենեսեան ցոյց : Զի քո է ողորմիլ և
կեցուցանել զմեղ՝ Քրիստոս Աստուած
մեր . և քեղ փառս վերառաքեմք ընդ Հօր
և ամենասուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- Բարձրացո-ցեալ շԴւ-ի մանկան , և առեալ
Չո-ը՝ լո-անայ չերեսս նորա , ասելու .

Արդարացար , սրբեցար , զօրացիր , յա-
նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Արքոյ , այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Իսկ յետ չառասուն առող գտն ՚ի դուռն
Եկեղեցոյն . և մայրն չառասուն ծովը կրինէ ,
և առնու շլայն ՚ի գիրին : Եւ Քահանայն
ասէ Ալլօն :

Sկը Աստուած մեր , որ եկիր ՚ի փրկու-
թիւն ազգի մարդկան , նայեա ՚ի վերայ
աղախնոյս քո այսորիկ . և տուր սմա՝ ա-
պաւինիլ ՚ի սուրբ կաթուղիկէ և առա-
քելական Եկեղեցի քո . եւ արժանացո
զսա մտանել ՚ի Տաճար սուրբ քո , և հա-
ջորդիլ փրկական Մարմնոյ և Արեան քո :
Ի բաց լուա զաղտ մարմնոյ և զբիծ հոգւոյ
սորա ՚ի լրումն կատարման քառասնօրեայ
աւուրցս . և սրբեա զսա ՚ի ձեռն պատ-
ուական ուխտի Քահանայիցս . և արժա-
նացո մտանել ՚ի սրբութիւն փառաց քոց ,
և վայելել զանսպառ բարիսն որ ՚ի քէն :
Եւ քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն
յաւիտեանս , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Oր նորոգութիւնդ ես հնացելոց , եւ
կեանք՝ մահկանացու ազգի մարդկան . դու
ես զօրութիւն և օգնութիւն ապաւինե-

լոցս 'ի քեզ։ Հաստատուն լիցի շնորհք
ողորմութեան քո 'ի վերայ տղայիս, որ
եկեալ կայ քառասնօրեայ յերկրպագու-
թիւն սուրբ Տաճարիդ։ զի եղիցի հզօր
եւ աներկիւղ 'ի թշնամւոյն ներգործու-
թենէ՝ պահպանութեամբ աջոյդ քո սրբոյ։
զի դու ես մերձ յամենեսին՝ եւ բարե-
րար ամենեցուն։ Պահեա զսա և սրբեա
ճշմարտութեամբ քովլ։ և արժանացո ըն-
դունիլ զՄարմին և զԱրիւն քո սուրբ,
և զառհաւատչեայ Հոգւոյդ Արբոյ։
Ազաքեմբ զքեզ Տէր, զի եկեսցէ 'ի սա
հոգի սուրբ, հոգի հեղութեան, հոգի
ճշմարտութեան, հոգի որդեգրութեան,
լինել անբիծ և անարատ, պսակիլ խաչիւ
քովլ ընդ աջմէ քումմէ յարքայութեանդ
երկնից։ Եւ քեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգ-
ւոյդ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ
պատիւ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն։

Ե- հանին յԵկեղին ասելով.

Մակ առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ։

Դատ արա ինձ , Աստուած , և իրաւ արա
ինձ ՚ի դատաստանի իմում :

Յազդէ որ ոչ է սուրբ , ՚ի մարդոյ մեղա-
ւորէ նենգաւորէ փրկեա զիս :

Դու , Աստուած Հզօրիչ իմ ես , ընդէ՞ր
մառացար զիս , ընդէ՞ր տրտում գնամ ես
՚ի նեղել թշնամոյ իմոյ :

Առաքեա , Տէր , զլոյս քո և զՃմարտու-
թիւն քո , զի առաջնորդեսցեն ինձ , և հան-
ցեն զիս ՚ի լեառն սուրբ և ՚ի յարկս քո :
Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ
Աստուած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ , կամ
ընդէ՞ր խոտովես զիս . յուսա առ Աստուած ,
խոստովանեա նմա . փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր եւ : Այժմ և միշտ եւ :

Քարոզ :

Առրբ եկեղեցեաւս աղաջեսցուք զՏէր՝
զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ ՚ի մեղաց եւ
կեցուսցէ շնորհիւ ողոր :

ԱՂՋԹՔ :

Ի մէջ տաճարիս , և առաջի աստուածընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս , և սուրբ Սեղանոյս՝ խոնարհեալ երկիւղիւ երկիրպագանեմք . զսուրբ և զհրաշալի և զյաղթող զՅարութիւնդ քո փառաւորեմք . և քեզ մասուցանեմք զօրհնութիւն և զփառս ընդ Հօր և ընդ Արբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամեն :

Ե - պանի Շեղ ՚ի Խորանն՝ ասելով Շարական :
Ա. Մարմնացեալդ ՚ի կուսէն նախայաւիտեամն բանդ , այսօր ՚ի Տաճարն Եկիր կատարել զօրէնս վասըն վըրկութեան հեթանոսաց :

Որ յանարուեստ աթոռ նըստիս բարեբանեալդ ՚ի հըրեշտակաց . այսօր ՚ի Ամէջօնի բառնաձլով ՚ի գիրկս . որ ընծայեացես ըզմեզ ՚ի կեանորդ յաւիտենից :

Որ արձակիչդ ես կապելոց սլարդեւատու ամենեցուն . այսօր հայցմամբ Ծել

րունւոյն արձակեա՞ եւ զիս ըզբազմա-
մելո ՚ի կապա՞նաց մահու ՚ի կեա՞նորդ
յանիտե՞նից :

ԱՀԵԼՄԻՒԹԻ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :
Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Նուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պոօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Վասն քառասնօրեայ գալստեան Տեառն մերոյ Յիսուսի
Քրիստոսի :

Եւ իբրեւ լցան աւուրբ սրբութեան նո-
ցա ըստ օրինացն Մովսէսի , ածին զնա-
յերուսաղէմ յանդիման առնել Տեառն ,
որպէս և գրեալէ յօրէնս Տեառն , թէ
ամենայն արու որ բանայ զարգանդ՝
սուրբ Տեառն կոչեսցի :

Եւ տալ պատարագմ՝ ըստ ասացելոյն յօ-
րէնս Տեառն , զոյգս տատրակաց , կամ
երկուս ձագս աղաւնեաց :

Եւ ահա՝ էր այր մի յերուսաղէմ , որոյ
անուն էր Ախմէովն . և էր այրն այն ար-
դար և երկիւղած , և ակն ունէր միսիթա-

ըութեանն խորայէլի , և հոգի սուրբ՝ էր
՚ի նմա :

Եւ էր նորա հրաման առեալ ՚ի Հոգւոյն
Արքոյ՝ մի տեսանել զմահ , մինչեւ տեսցէ
զօծեալն Տեառն . և եկն հոգւովի ՚ի Տա-
ճարն :

Եւ իբրեւ ածին ծնողքն զմանուկն Յի-
սուս , առնել նոցա ըստ սովորութեան
օրինացն ՚ի վերայ նորա . եւ նա՝ առ ըն-
կալաւ զնա ՚ի գիրկո իւր , եւ օրհնեաց
զԱստուած , և ասէ . Արդ՝ արձակես զծա-
ռայս քո , Տէր , ըստ բանի քում ՚ի խաղա-
ղութիւն , զի տեսին աչք իմ զփրկու-
թիւն քո , զոր պատրաստեցեր առաջի
ամենայն ժողովրդոց :

Լոյս ՚ի յայտնութիւն հեթանոսաց , եւ
փառս ժողովրդեան քում խորայէլի :
Եւ էին հայրն և մայր նորա զարմացեալ
՚ի վերայ բանիցն , որ խօսէին զնմանէ :
Եւ օրհնեաց զնոսա Ախմէովին , և ասէ ցը-
Մարիամ մայր նորա . ահա սա կայ՝ ՚ի
գլորումն և ՚ի կանգնումն բազմաց ՚ի մէջ
խորայէլի , և ՚ի նշան հակառակութեան .
և ընդ քո իսկ անձն անցցէ սուր . զի յայտ-
նեսցին ՚ի բազում սրտից խորհուրդք :

Եւ ասէ ԱԱՂՅՈՒ առաջի Խորանին :

Տէր մեր Ցիսուս Քրիստոս , որ կեցեալ
զաւուրս քառասուն՝ ըստ օրինայն Մոլ-
սէսի , եկիր ՚ի Տաճարն ՚ի յընծայումն՝
հանդերձ Մարիամաւ մարքն քով , եւ ՚ի
գիրկսն Ախմէօնի գգուեցար : Աղաչեմք և
խնդրեմք ՚ի քէն , պահեա զտղայս զայս ,
եւ աճեցո շնորհօք՝ անտեսանելի զօրու-
թեամք քով . և արժանի արա զսա մասին
ժառանգութեան ընտրելոց քոց , և պահ-
պանիլ ընդ հովանեաւ աջոյ քո : Եւ քեզ
ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւոյդ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Եւ ասէ Շարական :

ԳԶ . ԱԿսաուածածն Երկնային դուռն ,
աստուածային ձայնին տւետարանէր
հրեշտակն . ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր
ընդ քեզ :

Ի քերովքս բազմեալ ընդ Հօր անապա-
կանաբար բնակիլ հաճեցաւ ՚ի քում յո-
րովայնի . ուրախ լեր :

Որ բոցեղէն սրովք էիւք շըրջափակեալ
պահիւր, այսօր ՚ի՞մէջ մարդկան ՚ի՞գիր-
կըս հողեղինի յայտնեալ. ուրախ լեռ :

Ե- ապա Քահանայն պանի պալայն ՚ի Խորանն՝
և ասէ .

(Այս անուն) ծառայս Քրիստոսի, եկեալ
յերկրպագութիւն : Երկրպագէ սուրբ
Խորանիս . Երկրպագէ սուրբ Աեղանոյս .
Երկրպագէ սուրբ Աւազանիս . որ մեր-
կացաւ զանօրէնութիւն , եւ զգեցաւ
զլոյս աստուածգիտութեան :

Քարող :

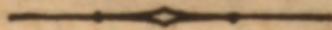
Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :
Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ԿՈՒՍԻ ՊՍԱԿԻՆ

ՀԱԼԱԻ ՕՐՀՆԵՔ

Նախ առան զամենայն բերեն զհալսոն առաջի քահանային . և Սորիա-ագն ասէ . Ե-Ե- իալող- : և քահանայն . Օրհնութիւն և դառչ Հօր և Որտ- : և իունի արկանէ և ասէ Շարական .

ԲԿ. **Այսօր երկնայինքն ուրախացան**
ընդ երկրաւորացս նորոգման . քանզի
նորոգողն էից Հոգին էջ ՚ի՞ սուրբ վեր-
նատունն . մրով նորոգեցահն դապ-
առաքելոցն :

Այսօր հողանիւթեայ բնութիւնս ցըն-
ծայ ընդ Հօր հաշտութեան . քանզի որ
երարձ զՀոգին ՚ի՞ մարդկանէ մարմին
եղելոց , դարձեալ վերըստիհն ըզնոյն
պարզեւէ :

Այսօր մանկունք եկեղեցւոյ տօնե՞ն ցըն-
ծութեամբ զգալուստ Սուրբ Հոգւոյն . ո-
րով զարդարեցան ՚ի զգեստը լուսափայլս
և գերապայծառս . երգեն ընդ սրովքէ հան
զերեքսըրբենին :

Ո՞ր զմիաբանեալսն յաշտարակին բաժան-
մամբ լեզուացըն քակեաց . այսօր ըղբա-
ժանեալ լեզուս ազգաց միաբանեաց դար-
ձեալ ՚ի սուրբ վերնատունն . ամենայն
հոգիք օրհնեցէ հա զՀոգին Աստուծոյ :
Ո՞ր էջ Հոգին Տեառն եւ առաջնորդեաց
երկոտասան ցեղիցն Իսրայելի ՚ի յանա-
պատին . այսօր երկոտասան առաքելոցն
առաջնորդէ ՚ի յԱւետարանն . ամենայն
հոգիք օրհնել :

Որ ելից Հոգին Տեառն ըզբեսելիէլ ճար-
տարապետ խորանին . այսօր շինէ զմար-
դիկ խորան սուրբ Երրորդութեանն .
ամենայն հոգիք օրհնել :

Մայր լուսոյն Մարիամ անհարսնացեալ,
օրհնեալդ ՚ի կանայս :

ԶԼՈՅՄՆ ա՛ՆԼՍՄՈւԵՐ յարգա՞նդի կրեցե՞ր,
օրհնեալդ ՚ի :

ՄԵՐ ԴԱՌԱՄՊԻՐ վասըն մեր բարեխօսե՞ւ
օրհնեալդ ՚ի :

Ի՞ վերայ վիմի՞ հաւատոյ շի՞նեցեր ըղքո՞
սուրբ զե՞կեղեցի . ըղսա՞ պահեա՞ ՚ի խա-
ղաղութեա՞ն :

Ո՞ր շնորհեցեր ողջրմութիւն ՚ի բնակարա-
նըս հրե՞շտակաց ե՞ւ մարդկան քաւարան .
տոնւր սըմա զա՞նշարժ քո՞ զիսայղութիւն :
Ի՞ տաճարի՞ փառաց սը՞րբութեա՞ն քո՞
քեզ ե՞րգեն մանկունք . տոնւր սոցա զա-
ռատ քո՞ զզղորմութիւն :

Փա՛ռք Հօ՛ր և Որդւոյ և :

Ակրոյ անմա՞հ փեսային եղե՞ր դու մայր
Մայրիամ . բարեխօսեա վասըն մեր ՚ի
յայնմ աւուր ահեղի՞ն :

Աղօթք :

Օրհնեա Քրիստոս Աստուած մեր՝ հոգե-
ւոր օրհնութեամբ զհալաւս զայս հարսա-
նեաց . զի ոթ զգեցցին զսա , մի իշխեսցէ-

մերձենալ՝ ի սոսա չար աղանդ դիւաց
կամ կախարդաց : Այլ ամրացեալ զօրու-
թեամբ սուրբ Խաչի քո , փրկեսցին յա-
մենայն որոգայթից սատանայի : Եւ քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Գարող :

Առորբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Փրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Փրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս .

Եւ ապա Երեսն ՚ի պուն հարսին , և բերեն շնարսն
առ դեսայն , և առնես Քահանայն զաջ յեռն Հար-
սին և պայ յաջ յեռն Փեսային և ասէ .

Առեալ զձեռն Եւայի՝ տուեալ ՚ի յաջն
Աղամայ , և ասէ Աղամ . այս այժմ ոսկը¹
յոսկերաց իմոց , եւ մարմին ՚ի մարմնոց
իմոյ . սա կոչեսցի կին , զի յառնէ իւրմէ
առաւ :

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և
զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ .
և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի : Արդ՝
զոր Աստուած զուգեաց մարդ մի մեկ-
նեսցէ :

Շարական .

ԳԿ . Նայեա՞ ՚ի մեզ ե՞ւ ողորմեա մեզ
Քրիստոս . ո՞ր մւնիս բազում գլութութիւն .
Ո՞ր Հայրդ ե՞ս որբոց ե՞ւ դատաւոր այ-
րեաց Քրիստոս . որ ո՞ւ :

Որ պըսակիչդ ես որբոց . լուր եւ մեշզ
աղօթիւք սոցա՞ Քրիստոս . ո՞ր ո՞ւ :
Մայր և կոյս աղախին Քրիստոսի ո՞ր բա-
րեխօսդ ես միշտ աշխարհի՞ . քեզ երա-
նե՞ն ամե՞նայն աղի՞նք :

Մաքուր աղաւնի՞ և հարսն երկնից Մա-
րիամ , տաճա՞ր և աթոռ Աստուծոյ բա-
նի՞ն . քեզ երանե՞ն ամե՞ :

Քեւ հաճե՞ցան իմանալիքն ընդ հողե՞-
ղէնքս , ե՞ւ քեւ մերձեցաք ՚ի փայտն
կենաց . քեզ երանե՞ն ամե՞ :

Յաղթող և զնոր օրհնութիւն միշտ 'ի'
բարձունս Երգեսցուք թագա՛ռորին
Քրիստոսի Հաւատացեալ ժողովուրդք:
Ո՞ր Եկն 'ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ
Ղեկեղեցի . Եւ պլ՛ռակեաց սուրբ Խաչ-
իւն , նըմա՛ ըզփառս Երգեսցուք :

Փառք Հօր և Որդւյ և :

Այսօր և մեք տօնե՞սցուք զնաւակատիս
սուրբ Խաչին . և փլ՛ռկողին մատուս-
ցուք փառք Եւ պատիւ յանիտեան :

Աղօթք :

Տէր Աստուած յաւիտենական , որ զան-
զոյգս և զբացորոշեալս զուգակցես միա-
ւորութեամբ , Եւ կապես անքակտելի :
Որպէս օրհնեցեր զիսահակ և զՄեքեկ ,
և ժառանգ զնոսա քո աւետեացն երեւե-
ցուցեր : Դու Տէր օրհնեա զծառայս և
զաղախինս քո , առաջնորդելով նոցա 'ի
գործս բարիս , ողորմած և մարդասէր Տէր
Աստուած մեր : Եւ քեզ վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Առւրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
ՕրհնեալՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամեն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Ե- ապա Երեան 'ի Դուռն Եկեղեց-ոյն . և Հարսն
և Փեսայն Երես Ճունը իրինեն . և Քահանայն
խոսքովանեցուցանե զնոսա , և ապա ոլորէ զնարօփն :

Երբ զՓեսային նարօփն ոլորէ՝ ասէ .

Տէր 'ի զօրութեան քում ուրախ Եղիցի
թագաւորն . 'ի փրկութեան քում ցըն-
ծասցէ յոյժ :

Ե- Երբ զՀարսին նարօփն ոլորէ՝ ասէ .

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նո-
րա . և զընկերս նորա տարցին նմա :

Ե- ապա դայ զԵռն 'ի յեռն՝ և ասէ .

Առեալ զձեռն Եւայի՝ տուեալ 'ի յաջն
Աղամայ, և ասէ Աղամ. այս այժմ ոսկը¹
յոսկերաց իմոց , եւ մարմին 'ի մարմնոյ
իմոյ . սա կոչեսցի կին , զի յառնէ իւրմէ

առաւ :

Ե - ապա ասե՞ զվրաբ :

Տեսէք որդեակը , աստուածային հրամանաւն՝ եւ կանոնիւք սուրբ Հայրապետացն եկեալէք 'ի սուրբ Եկեղեցիս պըսակիւ օրինօք 'ի սուրբ ամուսնութիւն . Աստուած զձեզ միաբան սիրով պահեսցէ , 'ի խոր ծերութիւն հասուսցէ , եւ անթառամ պսակին արժանացուսցէ : Ապա տեսէք , որ յաշխարհիս վերայ պէս պէս փորձութիւնք կան . թէ հիւանդութիւն , եթէ աղքատութիւն , և թէ այլինչ նեղութիւն . Աստուած զձեզ յամենայն փորձութենէ հեռի պահեսցէ : Բայց Աստուծոյ հրամանն այս է , որ դուք երկոքեանդ մինչեւ 'ի մահ միմեանց օդնութիւն պարտիք ընել :

Ե - նախ հարցանէ Փեսային երիշո անգամ :

Որդեակ իմ , մինչեւ 'ի մահ տէ՞ր ես :

Ե - Փեսայն ասե .

Այս Հայր սուրբ , տէր եմ հրամանաւն
Աստուծոյ :

Ե- ապա հարցանե՛ Հարսին Երիշո անդամ :

Որդեակ իմ և դու մինչեւ 'ի մահ հնա-
զա՞նդ ես :

Ե- Հարսն ասե՛ .

Այս Հայր սուրբ , հնազանդ եմ հրա-
մանաւն Աստուծոյ :

Ե- ասե՛ Քահանայն .

Այս բանիս վկայ՝ Աստուծած է , որ անե-
րեւութապէս 'ի վերայ սուրբ Սեղանոյս
բազմեալ է : Այլ եւ մեր պահապան
հրեշտակքն , այս սուրբ Եկեղեցիս , սուրբ
Խաչու և սուրբ Աւետարանս . դասք Քա-
հանայից , եւ երամք ժողովրդոց . սոքա-
ամենեքեան վկայ լինին մի :

Ե- նոյտ ասե՛ն .

Այս Հայր սուրբ , վկայ Թող լինին :

Ե- ասե՛ Քահանայն .

Աստուծած 'ի մէջ սոցա , և սոքա մի սա-
սանեսցին . օգնեսցէ սոցա Աստուծած 'ի
վաղորդենէ մինչեւ 'ի վաղորդայն :

Մասնեն յԵկեղեցին, և ասէն Ժամամուգ :

Զիսաղաղութիւն շնորհեա Եկեղեցւոց
քում սրբոյ, զիսաղաղութիւն և զանշար-
ժութիւն ՚ի թշնամեաց պատերազմէ .
և հաստատեա ՚ի մի հաւատ զկաթուղիկէ
Եկեղեցի . զքեզ խոստովանիմք Տէր եւ
Աստուած կեցո զմեզ :

Շարական :

Գ2. Ուրանիս լեռ սուրբ Եկեղեցի, քանզի
Քրիստոս արքայն երկնից այսօր սլըսա-
կեաց ըզքեզ Խաչիւն իւրով . Եւ զար-
դարեաց զամուրըս քոհով սքանչելի փա-
ռօքն իւրովք :

Խընդա յոյժ դուստր Ամուշի . քանզի
Երկիրս Երկինք Եղեն այսօր վերըստի՞ն
քո նորոգմամբ և թագաւորն Երկնաւոհով
հաճեցաւ բընակիլ ՚ի քեզ :

Էնդ դասս Երկնաւոր զօրացըն լեռ ա-
ռեալ տօնեմըք քեզ այսօր զանդադար
փառատրութիւնս . ուրանիս լեռ հարսն
անարատ անիքըննին քո խորհրդով :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Ուրախ լե՞ր բերկեա՞հարսնացեալ սուրբ
Եկեղեցի, պայծառացո զմանկունըս քո
յօհնաբանութիւն ծագողին ըղշող լու-
սոյ ՚ի քե՞զ մայր Եկեղեցի :

Պուստումէ :

Առաջ Աստուած՝ սուրբ և հզօր, սուրբ
և անմահ, որ մարմնացար վասն մեր ո-
ղորմեա մեզ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսուք :

Վասն խաղաղութեան ամենայն աշխար-
հի և հաստատութեան սրբոյ Եկեղեցւոյ .

զՏէր աղաչեսուք :

Վասն ամենայն սուրբ եւ ուղղափառ
եպիսկոպոսաց՝ զՏէր աղա :

Վասն հայրապետին մերոյ տեառն (այս
անուն) կենաց՝ եւ փրկութեան հոգւոյ
նորին՝ զՏէր աղա :

Վասն վարդապետաց՝ քահանայից՝ սար-
կաւագաց՝ գալրաց՝ եւ ամենայն ուխտի
մանկանց Եկեղեցւոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն բարեպաշտ թագաւորաց եւ աստուածասէր իշխանաց՝ զօրավարաց եւ զօրաց նոցին՝ զՏէր ազա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ : Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու : Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Զի ողորմած և մարդասէր ես Աստուած դոլով և քեզ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւի :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Տէր , ՚ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն , ՚ի փրկութեան քում ցընծասցէ յոյժ :

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա , եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արգելեր ՚ի նմանէ :

Ժաման արարեր զնայօրհնութիւն քաղցրութեան քոյ , եւ եղեր ՚ի գլուխ նորա պսակ ՚ի քարէ պատուականէ :

Կեանս խնդրեաց ՚ի քէն , և ետուր նմա ընդ երկայն աւուրս , յաւիտեանս յաւիտենից :

ՄԵԾ ԵՆ ՓԻԱՌ ՆՈՐԱ ՚Ի ՎԻՐԼՈՒԹԵԱՆ
ՔՌՈՒՄ, ՊԻՒԱՌ ՄԵԾՎԱՅԵԼՀՈՒԹԵԱՆ ՔՌ
ԴԻՇԵՍ ՚Ի ՎԵՐԱՅ ՆՈՐԱ :

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտեանս
յաւիտենից, և ուրախ արասցես զնա
յուրախութիւն երեսաց քոց :

Թագաւոր յուսացաւ ՚Ի Տէր, յողորմու-
թենէ բարձրելոյն նա մի սասանեսցի :

Գտցի ձեռն քո ՚Ի ՎԵՐԱՅ ԹՃՆԱՄԵԱՑ ՔՈՑ,
և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո :

Դիցես զնոսա որպէս հնոց ՚Ի ՀՈՒՐ՝ ՚Ի Ժա-
մանակի երեսաց քոց :

Տէր բարկութեամբ իւրով խոռովեցուսցէ
զնոսա, և հուր կերիցէ զնոսա :

Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ, և զաւակ
նոցա յորդւոց ՚Ի մարդկանէ :

Խոտորեցան ՚Ի քէն չարութեամբ, խոր-
հեցան զիսորհուրդ զոր ոչ կարասցեն
հաստատել :

Արասցես զնոսա հալածեալս, ՚Ի մնա-
ցուածս քո պատրաստեսցես զերեսս
նոցա :

Բարձր լեր, Տէր, ՚Ի զօրութեան քում.
օրհնեսցուք, և սաղմոս ասասցուք ՚Ի զօ-
րութեան քում:

Ընթերցուածս ՚ի Ծննդոց :

Եւ ասաց Աստուած . արասցուք մարդ
ըստ պատկերի մերում եւ ըստ նմանու-
թեան , եւ իշխեսցէ ձկանց ծովու , և
թռչնոց երկնից , և ամենայն անասնոց ,
և ամենայն սողնոց որք սողին ՚ի վերայ
երկրի :

Եւ արար Աստուած զմարդն ՚ի պատկեր
իւր , ըստ պատկերի Աստուածոյ արար զնա :

Դարձեալ ՚ի Ծննդոց :

Եւ էարկ Տէր Աստուած թմրութիւն
՚ի վերայ Աղամայ , և ննջեաց . և էառ մի
՚ի կողից նորա՝ և ելից ընդ այնը մարմին :
Եւ շինեաց Տէր Աստուած զկողն զոր էառ
յԱղամայ՝ ՚ի կին , և էած զնա առ Աղամ :
Եւ ասէ Աղամ . այս այժմ ոսկը յոսկերաց
իմոց , եւ մարմին ՚ի մարմնոյ իմոյ . սա
կոչեսցի կին զի յառնէ իւրմէ առաւ :
Վասն այնորիկ թողցէ այր զհայր իւր՝ և
զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ .
և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Եւ ծանիցի ՚ի մէջ աղգաց զաւակ նոցա ,

և ծնունդք նոցա ՚ի մէջ ժողովրդոց . ամեւ-
նեքին որ տեսանիցեն՝ ճանաչիցեն զնոսա՝
և ասիցեն թէ սոքա են զաւակք օրհնեալք
յԱստուծոյ . և ուրախութեամբ ուրախ
եղիցին ՚ի Տէր :

Յնծասցէ անձն իմ ՚ի Տէր , զի զգեցոց
ինձ հանդերձ փրկութեան և պատմու-
ճան ուրախութեան , իբրեւ փեսայի եղ-
ինձ պսակ , և իբրեւ հարսն զարդու զար-
դարեաց զիս :

Եւ իբրեւ երկիր որ աճեցուցանէ զծա-
զիկս իւր , և իբրեւ զպարտէղ որ բու-
սուցանէ զսերմանիս իւր . այնպէս ծա-
գեսցէ Տէր զարդարութիւն իւր և ըզ-
յնծութիւն առաջի ազգաց :

Վասն Սիօնի ոչ լոեցից , և վասն Երու-
սաղէմի ոչ ներեցից . մինչեւ ծագեսցէ
իբրեւ զլոյս արդարութիւն նորա , եւ
փրկութիւն նորա իբրեւ զփայլակն վա-
ռեսցի . եւ տեսցեն հեթանոսք զարդա-
րութիւն քո , և թագաւորք զփառս քո .
և կոչեսցի քեզ անուն նոր , զոր Տէր ան-
ուանեսցէ :

Եւ եղիցիս պսակ վայելչութեան ՚ի ձե-
ռին ջեառն , և թագ արքայութեան ՚ի

ձեռին Աստուծոյ քոյ . և ոչ եւս կոչեսցիս լքեալ , և երկիրն քո ոչ եւս կոչեսցի աւերակ . զի քեզ անուն կոչեսցին կամք իմ , եւ երկրին քում շինութիւն բնակութեան . զի հաճեսցի Տէր ընդ քեզ , եւ երկիրն քո խոնեսցի 'ի բնակութիւն :

Զոր օրինակ բնակեսցի երիտասարդ ընդ կուսի՝ այնպէս բնակեսցին որդիք քո 'ի քեզ . և եղիցի՝ զոր օրինակ ուրախ լինի փեսայ առ հարսին իւրում , այնպէս ուրախ լիցի Տէր 'ի քեզ :

Եւ 'ի վերայ պարսպացն քոց , Երուսաղէմ , պահապանս կացուցից զօրն ողջոյն եւ զդիշերն ամենայն , որ մինչեւ ցայդ մի դադարեսցին յիշել զՏէր . զի ոչ գոնման քեզ :

Պօղսաի առաքելցն 'ի յԵփեսացւոց թղթոյն է ընթերցուածո :

Կանայք իւրեանց արանց հնազանդ լիցին իբրեւ տեառն . զի այր է գլուխ կնոջ , որպէս և Քրիստոս գլուխ է Եկեղեցւոյ , և ինքն է Փրկիչ մարմնոյ :

Այլ որպէս Եկեղեցին հնազանդ լինի

Քրիստոսի , Նոյնալէս և կանայք իւրեանց
արանց յամենայնի :

Արք , սիրեցէք զկանայս ձեր , որպէս և
Քրիստոս սիրեաց զԵկեղեցի , և զանձն
իւր մատնեաց վասն նորա , զի զնա սրբ-
բեսցէ սրբութեամբ Աւազանին բանիւ .
զի կացուսցէ ինքն իւր յանդիման փա-
ռաւոր զԵկեղեցի , զի մի ունիցի ինչ
արատ , կամ աղտեղութիւն , կամ այլ ինչ
յայնպիսեաց . այլ զի իցէ սուրբ եւ ա-
նարատ :

Նոյնալէս պարտին արք սիրել զիւրեանց
կանայս՝ որպէս զիրեանց մարմինս . որ
սիրէ զիին իւր , զանձն իւր սիրէ :
Զի ոչ ոք երբէք ատեայ զանձն իւր , այլ
մնուցանէ և դարմանէ զնա , որպէս եւ
Քրիստոս զԵկեղեցի . զի անդամբ եմք
մարմնոյ նորա , 'ի մարմնոյ նորա և յոս-
կերաց նորա :

Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և
զմայր իւր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ ,
և եղեցին երկոքին 'ի մարմին մի :

Խորհուրդս այս մեծ է , բայց ես ասեմ
'ի Քրիստոս և յԵկեղեցի . Այլ և դուք
նոյնալէս մի ըստ միոջէ . զի իւրաքանչիւր

ոք զիւր կին այնպէս սիրեսցէ՝ իբրև զիւր
անձն . և կին երկնչիցի յառնէ իւրմէ :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ալէլուիս .

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ , ՚ի հան-
դերձս ոսկեհուռս զարդարեալ եւ պա-
ճուճեալ :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Ընդ Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ գնացին զհետ նորա ժողովուրդք
բաղումք , և բժշկեաց զնոսա անդ :
Եւ մատուցեալ առ նա փարիսեցիքն ,
փորձէին զնա՝ և ասէին . եթէ արժան
իցէ ումեք արձակել զկին իւր ըստ ամե-
նայն վեասու :

Պատասխանի ետ նոցա՝ եւ ասէ . չիցէ
ընթերցեալ ձեր՝ թէ որ հաստատեացն
՚ի սկզբանէ՝ արու և էդ արար զնոսա՝ և
ասէ . վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր

և զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ,
և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի :
Ապա ուրեմն ոչ են երկու, այլ մի մար-
մին . արդ՝ զոր Աստուած զուգեաց մարդ-
մի մեկնեսցէ :

Ասեն ցնա . իսկ Մովսէս ընդէր պա-
տուիրեաց մեղ տալ թուղթ մեկնելոյ՝
և արձակելոյ :

Ասէ ցնոսա Յիսուս, Մովսէս վասն խրս-
տասրտութեան ձերոյ հրամայեաց ձեղ
արձակել զկանայս ձեր, այլ ՚ի սկզբանէ
ոչ եղեւ այնպէս :

Բայց ասեմ ձեղ, զի ամենայն որ արձակէ
զկին իւր՝ և ոչ վասն պոռնկութեան, և
առնիցէ այլ՝ շնայ, եւ որ զարձակեալն
առնէ՝ շնայ :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն
ամենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի,
երեւելեաց և աներեւութից : Եւ ՚ի մի
Տէր Յիսուս Քրիստոս՝ յՈրդին Աստու-
ածոյ՝ ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին,
այսինքն յէութենէ Հօր : Աստուած յԱս-
տուծոյ, լոյս ՚ի լուսոյ, Աստուած ճշմա-

րիտ յԱստուծոյ Ճշմարտէ՛ ծնունդ և ոչ
 արարած : Նոյն ինքն ՚ի բնութենէ Հօր ,
 որով ամենայն ինչ եղեւ յերկինս և ՚ի
 վերայ երկրի երեւելիք և աներեւոյթք :
 Որ յաղագս մեր մարդկան և վասն մերոյ
 փրկութեան իջեալ յերկնից՝ մարմնա-
 ցաւ , մարդացաւ , ծնաւ կատարելապէս
 ՚ի Մարիամայ Արբոյ կուսէն Հոգւովին
 Արբով : Որով էառ զմարմին զհոգի եւ
 զմիտ , եւ զամենայն որ ինչ է ՚ի մարդ ,
 Ճշմարտապէս եւ ոչ կարծեօք : Զարչա-
 րեալ , խաչեալ , թաղեալ , յերրորդ ա-
 ւուր յարուցեալ , ելեալ ՚ի յերկինս նովին
 մարմնովին նստաւ ընդ աջմէ Հօր : Գալոց
 է նովին մարմնովին և փառօք Հօր ՚ի դա-
 տել զկենդանիս և զմեռեալս , որոյ թա-
 գաւորութեանն ոչ գոյ վախճան : Հաւա-
 տամբ և ՚ի Սուրբ Հոգին յանեղն և ՚ի կա-
 տարեալն , որ խօսեցաւ յօրէնս և ՚ի մար-
 դարէս և յԱւետարանս : Որ էջն ՚ի Յոր-
 դանան , քարոզեաց զԱռաքեալն , և բնա-
 կեցաւ ՚ի Սուրբսն : Հաւատամբ և ՚ի մի
 միայն յընդհանրական և յառաքելական
 Եկեղեցի , ՚ի մի մկրտութիւն , յապաշ-
 խարութիւն , ՚ի քաւութիւն և ՚ի թողու-

Թիւն մեղաց : Ի յարութիւնն մեռելոց ,
՚ի դատաստանն յաւիտենից հոգւոց եւ
մարմնոց , յարքայութիւնն երկնից և ՚ի
կեանսն յաւիտենականս :

Իսկ որք ասեն , էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Որդի , կամ էր երբեմն՝ յորժամ ոչ էր
Սուրբ Հոգի , կամ թէ՝ յոչէից եղեն , կամ
յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զՈրդին Աս-
տուծոյ և կամ զՍուրբ Հոգին . և թէ՝ փո-
փոխելիք են կամ այլայլելիք , զայնպիսիսն
նզովէ կաթուղիկէ եւ առաքելական
սուրբ Եկեղեցի :

Ի սրբոյ Լուսաւորչէն մերմէ ասացեալ :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջքան
զյաւիտեանս . երկիրպագանելով Սրբոյ
Երրորդութեան եւ միոյ աստուածու-
թեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր ՚ի ճանապար-
հըս խաղաղութեան՝ զմէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ ՚ի մէնջ զամենայն խորհուրդ
Դըս չարին՝ զԾէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդ
Դըս և առաքինի վարս՝ զԾէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ա-
մենազօր աջոյն իւրոյ՝ զԾէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զԾէր աղա :
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ եւ ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
ննջեցին՝ զԾէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած զօրութեանց և արարիչ
ամենայն արարածոց , որ առեր հող յերկ-
րէ եւ ստեղծեր զմարդն ըստ պատկերի
քում և ըստ նմանութեան , և եղեր զնա
՚ի դրախտին փափկութեան : Արու և էգ-
արարեր զնոսա՝ և օրհնեցեր զնոսա ասե-
լով , աճեցէք եւ բազմացարուք և լցէք
զերկիր , և տիրեցէք դմա : Նախատպեցան

խնամք արարչական սիրոյ քո յարարածս
 քո ՚ի ձեռն միածնի Որդւոյ քո Տեառն
 մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի . գալ ծնանիլ
 ՚ի Սրբոյ կուսէն , և նորոգել զհնութիւն
 առաջնաստեղծ մարդոյն : Առնելով ըս-
 կիզբն նշանաց ՚ի կանա Գալիլեացւոց ՚ի
 հարսանիսն . եւ աստուածային սքանչե-
 լեօքն զուարձացուցեալ զհարսնարանն
 զջուրն ՚ի գինի փոխելով : Եւ այժմ աղա-
 չեմք զքեզ Տէր՝ օրհնեա ⌘ զամուսնու-
 թիւնս զայս որպէս զսուրբ Նախահարցն .
 անարատ պահելով զսոսա հոգեւոր սի-
 րով միաբանութեամք ՚ի կեանս յայսոսիկ :
 Օրհնեա ⌘ Տէր և զպողաբերութիւն որ-
 դէծնութեան սոցա ՚ի ժառանգութիւն
 վարուց առաքինութեան՝ ՚ի փառս ամե-
 նասուրբ անուան քո : Որպէս զի խաղա-
 ղական կենօք՝ և բաղմաժամանակեայ ծե-
 րութեամք յերկարեալ յայսմ աշխար-
 հիս , և յանզրաւական ուրախութիւնսն
 ՚ի վերին հարսնարանին արժանաւորեսցին
 հասանիլ ընդ ամենայն սուրբս , շնորհօք
 և մարդասիրութեամք Տեառն մերոյ եւ
 Քրիչին Յիսուսի Քրիստոսի : Ընդ որում
 օրհնեալ ես Հայր ամենակալ՝ հանդերձ

կենդանարար և աղասիչ Սուրբ Հոգւովդ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած արարիչ ա-
մենայն արարածոց , որ դու միայնդ ես
բարերար եւ կարող . որ արարեր զամե-
նայն արարածս հրամանաւ քով՝ զերկինս
և զերկիր , և զամենայն ինչ որ ՚ի նոսա :
Զերկինս արարեր իմաստութեամբ . զեր-
կիր հիմնեցուցեր կարողութեամբ եւ
զծով պատրաստեցեր ողորմութեամբ :
Զարեգակն ճառագայթեցեր ՚ի լուսաւո-
րութիւն տունջեան . զլուսին և զաստեղս
պայծառացուցեր ՚ի զարդ գիշերոյ : Եւ
զտարերս զուգակարգեցեր առ ՚ի կեն-
դանութիւն արարածոց քոց : Խորհեցար
Հայր անսկիզբն՝ ընդ միածնի Որդւոյ քո՝
և ընդ կենդանարար Սուրբ Հոգւոյդ՝ և
ասացեր . արասցուք մարդ ըստ պատկե-
րի մերում և ըստ նմանութեան , և իշ-
խեսցէ ՚ի վերայ երկրի : Առեր հող յեր-
կրէ , և ստեղծեր աստուածային աջով
քով մարդ . եւ կերպարանակից քեզ ա-
րարեալ կացուցեր զնա տէր եւ իշխան

՚ի վերայ ամենայն արարածոց քոց Երկրաւորաց։ Եւ ապա հայեցեալ՝ ՚ի միայնութիւն նորա՝ ասացեր . ոչ է բարւոք մարդոյդ միայն լինիլ . արասցուք դմա օգնական ըստ դմա։ Եւ արկեալ զքուն թըմբութեան ՚ի վերայ Աղամայ , առեր զմի ՚ի կողից նորա , եւ շինեցեր զնա ՚ի կին և ետուր մարդոյն բանից կցորդ , և կենակից ՚ի զուգաւորութիւն որդէծնութեան . եւ օրհնեցեր ասելով , աճեցէք և բազմացարուք և լցէք զերկիր , և տիրեցէք դմա։

Իսկ նախաստեղծ մարդոյն մարդարէական հոգւով ծանուցեալ՝ ասէ ՚ի տեսանելն . այս այժմ ոսկը յոսկերաց իմոց , և մարմին ՚ի մարմնոյ իմմէ . սա կոչեսցի կին , զի յառնէ իւրմէ առաւ . վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր և զմայր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ . և եղիցին երկոքեան ՚ի մարմին մի . Եւ յաղագս միաւորութեան սոցա ծնան Նահապետք , Քահանայք , Թագաւորք , Մարդարէք . աճեցան և բազմացան տոհմիւք իւրեանց՝ յաստուածային օրհնութենէդ , յասելդքո արարողիդ կենաց , թէ բազմացուցից

զգաւակս ձեր որպէս զաստեղս երկնից ,
 և իբրեւ զաւազ առ ափն ծովու :
 Արդ՝ որպէս օրհնեցեր զամուսնութիւն
 նախահարցն և զնախամարցն , զԱբրահա-
 մուն եւ զՍառային , զՍահակայն և զՌե-
 բեկայն , զՅակոբայն և զՀռաքելին , զՅով-
 սեփայն և զԱսանէթին , զՅովակիմայն և
 զԱննային , զԶաքարիային եւ զԵղիսաքե-
 թին . եւ որպէս օրհնեցեր զպսակս ար-
 դարոցն քոց , նոյնպէս օրհնեա * զպսակս
 զայս յամուսնութիւն ծառայից քոց . զի
 դու ժամանեցուցեր զսոսա յօրհնութիւն
 քաղցրութեան քո , և եղեր 'ի գլուխ սո-
 ցա պսակ 'ի քարէ պատուականէ : Եւ
 որպէս օրհնեցեր զհարսանիսն 'ի կանա
 Գալիլեացւոց . և աստուածային սքանչե-
 լեօք զջուրն 'ի դինի փոխելով ծանուցեր
 աշակերտաց քոց զաստուածային քո ըդ-
 փառս . և քարոզեցար Աստուած և Փըր-
 կիչ ազգի մարդկան : Ոչ եթէ խոտեցեր
 զամուսնութիւնն . այլ քահանայապետա-
 բար օրհնեցեր , եւ հաստատեցեր ան-
 սուտ բանիւդ քո , եթէ զոր Աստուած
 զուգեաց՝ մարդ մի մեկնեսցէ : Այլ պար-
 տին արք սիրել զիւրեանց կանայս որպէս

զիւրեանց մարմինս . նոյնպէս և կանայք
 հնազանդ լինիցին արանց իւրեանց իր-
 բեւ Տեառն : Զոր և սուրբ Առաքեալն
 գոչէ ՚ի մէջ Եկեղեցւոյ , թէ որպէս Եկե-
 ղեցի հնազանդ լինի Քրիստոսի , նոյնպէս
 և կանայք իւրեանց արանց յամենայնի .
 զի այր է գլուխ կնոջ , որպէս և Քրիստոս
 գլուխ է Եկեղեցւոյ : Յաղագս որոյ պա-
 տուական է ամուսնութիւն , եւ սուրբ
 են անկողինք նոցա : Դու Տէր՝ որ սուրբդ
 ես և ՚ի սուրբս հանգուցեալ , սուրբ պա-
 հեա զանկողինս ամուսնութեան սոցա .
 եւ միաւորեա զսոսա զուգակցութեամբ
 ընդ Ծով վիճակի քո : Որպէս զի մի յայ-
 ումհետէ կոչեսցին երկու , այլ մի մար-
 մին միաւորեալ հոգւով հեզութեան .
 սիրել զմիմեանս պարկեշտ վարուք , ամ-
 բիծ հոգւով , առանց ամօթոյ , առանց
 լկտութեան պատրաստ լինել ՚ի գործս
 բարիս : Որպէս զի զերծեալք յորոգայ-
 թից թշնամոյն՝ առողջ հոգւով և մար-
 մով պահպանեսցին հրեշտակական պահ-
 պանութեամբ , եւ նշանաւ ամենայաղթ
 խաչի քո :

Այս Տէր Աստուած մեր՝ լեր պաշտպան

ծառայից քոց , և տուն ապաւինի զամենայն աւուրս կենաց սոցա : Փրկեա զսոսա յօսարոտի խորհրդոց , և պատսպարեա ՚ի տուէ և ՚ի գիշերի ողորմութեամբ քովչնեա զսոսա որպէս ձիթենի պտղալից ՚ի տան Աստուծոյ : Որպէս զի կեցեալք արդարութեամբ , սրբութեամբ , և աստուածալաշտութեամբ ըստ հաճոյից կամաց քոց բարեսիրաց , տեսցեն զորդիս որդւոց իւրեանց . և եղիցին քեզ ժողովուրդ՝ եւ փառաբանիչ անուանդ՝ քում սրբոյ : Եւ անդադար օրհնեսցեն զամենաւ սուրբ Երրորդութիւնդ , զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Նստուցանեն զՓեսայն՝ և ասէն Շարական :

ԲԿ. Ո՞վ երանելիդ ամենեցուն տիեզերական իշխանութեամբ ընկալար ՚ի Քրիստոսէ ըզթագ պարծանաց . ո՞վ Աբգար մեծ թագաւոր վասրն մեր բարեխօնեա առ թագաւորն երկնակար :

Որ քոյին սուրբ աղօթիւքը վանեցեր

ըզթըշնամի՛ն, կոխելով զատանայ ընդ
երկնայի՞նսըն դասեցար . ո՞վ Տրդատ:
Ուստի և մեք հաւատացեալքս տօնեմք
զքո՞յ յիշատակս, օրհնութիւն առաքելով
ըզքեզ պըսակողին . ո՞վ Աբգար:

Մայր լուսոյն Մարիամ անհարսնացեալ,

օրհնեալդ ՚ի կանայս :

Զլոյսն անըստուեր յարգանդի կրեցեմ,
օրհնեալդ ՚ի :

Մի դադարիը վասըն մեր բարեխօսեմ,
օրհնեալդ ՚ի :

Խաչըն կենաշըար որ եղեւ մեսկ
փըթկութիւն . սովար ամենեքեան ըզ-
քեզ բախըեբանեմք :

Որ ՚ի Հօրէ լուսոյ լոյս ճառագայթեամ
՚ի յերկրի, եւ գաւաղան զօրութեան
հաւատացելոց . սովար ամեն :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Որ լուսափայլ ծաղկմամք հրաշտփառա-
պէս մե՞զ ցուցաւ ՚ի յօդնութիւն
ընդդէմ թըշնամոյն . սովար ամեն :

Քարող :

Առլրք Խաչիւս աղաչեսցուք զՃէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Ճէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամեն :
Հայր մեր որ յերկինս :

**Երեսն ՚ի պոն ասելով. Արեգականն . կամ
 Թագաւոր գոլով :**

ԿԱՆՈՆ

ՊՍԱԿ ՎԵՐԱՑՈՒՑԱՆԵԼՈՅ

ԲԵՐԵ ՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԱՀԱՐԱՆ և ՄՓԵԿԱՅԻՆ և ԴՆԵ
ԳԼ-Ի ԳԼԵՒ. ՆԴՆԵ ԱԽԱՆ Ի ՎԵՐԱՅ ԳԼԵՌՈՒ ՆՈՎԱ.
Ն ԱԱԵ Շարական .

ԳԿ. ԱՅՍՈՐ մարտիրոսաց դասքըն ցըն-
ծացեալ բԵՐԿՐԻՆ ընդ առաջ ՏԵԱՌՆ
ՔՐԻՍՏՈՍԻ ՈՐԴւայն Աստուծոյ :
Զայն ՚ի յԵՐԿՆԻց վԸԿԱՅԵԱԼ ասէ . ԵԿԱՅ. ք
օՐՀՆԵԱԼԸ. Հօր իմո՞յ , Ժառա՞նգո՞րդք
ԵՐԿՆԻց խորանացն :
ԼՐԳԵՔ ԸՊՏԵՂԻ ա՞նկելոցն ա՞պլստամբո՞-
ղական Թըշնամւոյն , որ ՚ի յԵՐԿՆԻց վայր
անկեալ :

ՄԱՅՐ և կոյս աղախին ՔՐԻՍՏՈՆԻ ո՞ր բա-
րեխօսդ ես միշտ աշխարհի . քԵՐ ԵՐԱ-
ՆԵ՞Ն ամե՞նայն աղի՞նք :

Մաքուր աղաւնի՝ և հարսն երկնից Մարիամ, տաճար և աթոռ Աստուծոյ բանին. քեզ երանեն ամե՞ :

Քեւ հաճեցան իմանալիքն ընդ հողեղէնքս, եւ քեւ մերձեցաք ՚ի փայտն կենաց. քեզ երանեն ամե՞ :

Յաղթող և զնոր օրհնութիւն միշտ ՚ի բարձունս Երգեսցուք թագա՛րորին Քրիստոսի հաւատացեալ ժողովուրդք: Ո՞ր Եկն ՚ի լուսաւորել զընտրեալ սուրբ Չեկեղցի. և պլ՛սակեաց սուրբ Խաչիւն, Նըմա՛րդիառս Երգեսցուք :

Այսօր և մեք տօնեսցուք զնաւակատիս սուրբ Խաչին. և փլ՛րկողին մատուցուք փառք եւ պատիւ յաւիտեան :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Անթառամ պըսակըն ձեզ աւանդեալ մընայ քանին զականըս պատուականըս գերագոյն հրաշխւք. որք վանեալ ըզթըշնամին խորտակեցիք :

ԱԼԵԼՈՒԻՍ ալելուիս .

Աթոռ քո Աստուած յաւիտեանս յաւի-
տենից , գաւազան ուղղութեան՝ գաւա-
զան արքայութեան քո :

Բղխեսցէ սիրտ իմ զպատգամս քո բարի ,
և ասացից զգործս իմ թագաւորի :

Ընթերցուածս յՈվսեայ մարդարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . Եղիցի Խորայէլ իբ-
րեւ զցօղ , և ծաղկեսցի իբրեւ զշուշան .
և արձակեսցէ զարմատ իւր իբրեւ ըզ-
կիբանոս :

Արձակեսցին ոստք նորա , և Եղիցի իբ-
րեւ զձիթենի պտղալից , եւ բուրեսցէ
հոտ նորա իբրեւ զկնդրկի :

Դարձցին և նստցին ընդ յարկաւ նորա .
կեցցեն և հաստատեսցին ցորենով . եւ
ծաղկեսցէ իբրեւ զորթ յիշատակ նորա
եւ իբրեւ զգինի կիբանանու Եղիցի
Եփրեմայ :

Պողոսի առաքելով ՚ի Տիմոթէոսի առաջին թղթոյն է
ընթերցուածս :

Կամիմ լինել զկանայս ՚ի զարդ խոնար-
հութեան , ակնածութեամբ և զգաստու-

թեամբ զարդարել զանձինս . մի ՚ի հիւսս
ոսկեմանս ընդելուղեալս մարգարտով ,
կամ ՚ի հանդերձս պաճուճեալս . այլ որ-
պէս վայել է կանանց՝ զաստուածպաշ-
տութիւն յանձնառելոց գործովք բարու-
թեան : Կին մարդ ցածութեամբ ուսցի ,
ամենայն հնազանդութեամբ : Այլ ու-
սուցանել կնոջ մարդոյ ոչ հրամայեմ , և
ոչ ճոխաբան լինելքան զայր մարդ . այլ
՚ի լուութեան կալ : Զի Աղամնախ ստեղ-
ծաւ և ապա Եւայ : Եւ Աղամ ոչ պատ-
րեցաւ , այլ կինն պատրեցաւ Եւ յան-
ցեաւ . բայց կեցցեն վասն որդէծնու-
թեանն՝ Եթէ կայցեն ՚ի հաւատս և ՚ի սէր
և ՚ի սրբութիւն պարկեցտութեամբ :

Ալէլուիս պէլուիս .

Կացցէ դշխոյ ընդ աջմէ քումմէ , ՚ի հան-
դերձս ոսկեհուռս զարդարեալ Եւ պա-
ճուճեալ :

Ալէլուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Գրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսիսումէ : Ասէ Աստուած :

Ակիզըն նշանաց Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ յաւուրն երրորդի հարսանիք էին
՚ի կանա Գալիլեացւոց, և անդ էր մայրն
Յիսուսի . կոչեցաւ եւ Յիսուս և աշ-

կերտքն նորա ՚ի հարսանիսն :

Եւ ՚ի պակասել գինոյն՝ ասէ մայրն ցՅի-
սուս . գինի ոչ ունին :

Ասէ ցնա Յիսուս . զի՞ կայ իմ և քո, կին
գու . չեւ է հասեալ ժամանակ իմ :
Ասէ մայրն ցսպասաւորսն . որ զինչ ասի-
ցէ ձեզ՝ արասջիք :

Անդ էին թակոյկը կճեայք վեց՝ ըստ
սրբութեան հրէից . տանէին մի մի ՚ի
նոցանէ մարս երկուս կամ երիս :

Ասէ ցնոսա Յիսուս . լցէք զթակոյկոդ
ջրով . և լցին զնոսա մինչեւ ՚ի վեր :

Ասէ ցնոսա, արդ՝ առէք և բերէք տա-
ճարապետիդ . և նոքա բերին :

Եւ իբրեւ Ճաշակեաց տաճարապետն ըղ-
ջուրն գինի եղեալ, եւ ոչ գիտէր թէ
ուստի իցէ . բայց սպասաւորքն գիտէին
որք արկին զջուրն :

Խօսի ընդ փեսային տաճարապետն եւ
ասէ , ամենայն մարդ՝ զանոյշ գինին յա-
ռաջագոյն պաշտէ . և յորժամ արբենան՝
յայնժամ զյուռին . դու պահեցեր զա-
նոյշ գինիդ մինչեւ ցայծմ :

Զայս արար սկիզբն նշանաց Յիսուս ՚ի
կանա Գալլիեացւոց , եւ յայտնեաց ըգ-
փառս իւր . և հաւատացին ՚ի նա աշա-
կերսիքն նորա :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ,
ընկալցի զմնդրուածս որտից մերոց ,
Թողցէ՛ զյանցանս մեր , ողորմեսցի ՚ի
վերայ մեր : Աղօթք մեր և խնդրուածք
յամենայն ժամ մոցեն առաջի մեծի տէ-
րութեան նորա : Եւ նա տացէ մեզ մի-
աբան միով հաւատով արդարութեան
վատաակիլ ՚ի գործս բարեաց : Զի զողոր-
մութեան զնորհն իւր՝ արացէ ՚ի վե-
րայ մեր Տէրն ամենակալ . կեցուսցէ և
ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ յամենայն ժամ

ընդ մեզ ես , եւ ոչ երբէք թողուս ՚ի
ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ , որք ճշմար-
տութեամբ խոստովանին զանուն քո
սուրբ : Զքեզ աղաչեմք՝ և առ քեզ կար-
դամք՝ և ՚ի քէն խնդրեմք մարդասէր Տէր,
քոյին հրամանաւդ օրհնեցաք զստակո
զայս ամուսնութեան սոցա ՚ի խորանի
քում սրբութեան առաջի սրբոյ Աեղա-
նոյ քո . եւ արդ՝ Տէր բարերար՝ քոյին
հրամանաւդ առնումք զնարօտ պսակիս
՚ի գլխոց սոցա . և օրհնեմք զսոսա նշա-
նաւ սուրբ Խաչին ու նայեա Տէր բաղց-
րութեամբ քով ՚ի սոսա . եւ առաքեա
գհրեշտակ խաղաղութեան քո , որ եկեալ
պահեսցէ զսոսա սուրբս և անարատս ,
միաշունչս և միախորհուրդս :

Ենորհեա սոցա Տէր՝ եւ զաւակո քստ
կամաց քոց . բաղցրացո զվայելութիւն
կենաց սոցա քոյով առատ բարերարու-
թեամբդ . զի կեցցեն անբիծ և անարատ
վարուք յայսմ աշխարհիս մինչեւ ՚ի խո-
րին ծերութիւն , և արժանաւորք եղիցին
երկնից արքայութեանդ , եւ անթառամ
պսակացն : Եւ քեզ ամենազօրիդ Աստու-
ծոյ վայելէ փառք իշխանութիւն և :

Ե- ապա բաժակ մի գինի առնու քահանայն
՚ի յեռն իւր՝ և ասէ զԱղօլս :

Տէր Աստուած մեր, որ զամենայն ինչ
իմաստութեամբ արարեր, և հաստատե-
ցեր զտիեզերս, և զարդարեցեր զհար-
սանիսն ՚ի կանա Գալիլեացւոց : Ինքնին
Տէր՝ օրհնեա զբաժակս զայս ողորմու-
թեամբ քովլ . և մեք յամենայն ժամ գո-
հասցուք զպարդեւաց քոց : Եւ քեզ
հանցուք զօրհնութիւն և զփառս Հօր և
Որդւոյ և Հոգւոյն Արբոյ, ամէն :

Ե- պայ նոյա զբաժակն ասէլով .

Օրհնութիւն գոհութիւն և փառք Հօր և :

Քարոզ :

Առըրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
ՕրհնեալՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԿԱՆՈՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՊՍԱԿԻ

Քահանայն բերէ զնոսս յԵկեղեցին՝ և խոստովանեցուանէ . և ապա բայ զնեռն ՚ի յեռն , և հարշանէ որպիս յառաջն գրեցաւ , և ասէ .

Ալէլուիս ալէլուիս .

Sէթ ՚ի զօրութեան քում ուրախ եղիցի թագաւորն . ՚ի փրկութեան քում ցընծասցէ յոյժ :

Զցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա , եւ զկամս շրթանց նորա ոչ արդելեր ՚ի նմանէ :

Գիշ Պօղսի , Ա-ե-պարան Մատթեոսի և այն , էրէս 89-95 . նոյն էն , որ ՚ի կուսի Պատին :

Ե- ապա ասէ զԱղօլս :

Sէր Աստուած մեր , որ ՚ի հրեշտակաց խօսեցեալ և ՚ի Մարգարէիցն քարոզեալ

և յԱռաքելոցն աւետարանեալ, որ անառատ յայտնութեամբ քով կեանս աշխարհի պարգեւեցեր : Օրհնեա Տէր և այժմ զամուսնութիւն ծառայիս քո եւ աղախնոյս . որպէս օրհնեցեր զջուրն ՚ի կանագալիլեացւոց՝ եւ արարեր գինի . սբանչելագործելով պատուեցեր զամուսնութիւնն : Օրհնեա և այժմ Տէր զծառայքս քո զզուգաւորեալքս այժմոյս դարձեալ յերկրորդ ամուսնութիւնս : Որպէս զի ընդունելով զերկրորդ ամուսնութիւնս զայս յանձինս իւրեանց , միաւորեսցին հաւատով և յուսով և սիրով ընդ սրբոյ Եկեղեցւոյ . և յառաջեալք ՚ի պատուիրանս քո՝ եղիցին միաւորեալք ընդ միմեանս հոգւով և մարմնով : Պարգեւեասոցա որդէծնութիւն ողորմութեամբ քով . թող Տէր զմեզս և զյանցանս սոցա , ըզկամայ և զակամայ . ընկալ զաղօթս եւ զիսնդրուածս սոցա . սրբեա զսոցա զհոգի և զմարմին . և շինեա զսոսա որպէս առաջին վարուքն կեալ ընդ միմեանս գործովք բարութեան յայսմ աշխարհիս : Օրհնեա Տէր և զծնունդս որովայնի սոցա , զի եղիցին ՚ի հաճոյս քեզ արարչիդ եւ

Աստուծոյդ մերոյ : Զի դու ես որ օքն
նես և սրբես զանձինս մեր ամենեցուն .
և քեզ վայելէ փառք եւ իշխանութիւն
յաւիտեանս , ամէն :

Քարող :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
՚ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս
իւր արասցէ ՚ի վերայ մեր . Տէրն Ամե-
նակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Կեցո Տէր և ողորմեա :

Դնէ զատակն և ասէ զԱռօն :

Աստուած մշտնջենաւոր , որ զօրութեամբ
քայլ և միածնի Որդւոյ քո՝ և ամենասուրբ
Հոգւոյդ՝ արարեր յոչնչէ զամենայն արա-
րածս քո , զծով և զցամնք , և զամենայն
որ ՚ի նոսա : Շինեցեր զդրախտն փափ-
կութեան , և տնկեցեր ՚ի նմա զփայտն
կենաց . որ և ՚ի վախճան ժամանակի ՚ի
ձեռն սրբոյ Որդւոյ քո սիրելոյ՝ Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի՝ նոյն կենաց
փայտիւն ազատեցեր զանկեալն ընդ պատ-
րանօք բանսարկուին : Դու նոյն ինքն Տէր
մեր՝ և Աստուած ամենեցուն , օքննեա

և սրբեա զերկրորդ Պսակս զայս յամուսնութիւն ծառայիս քո և աղախնոյս , պահելով զսոսա անարատ սիրով և միաշունչ խորհրդով : Օրհնեա Տէր եւ զպտղաբերութիւն որդէջնութեան սոցա . զի աճեսցին խաղաղական կենօք , և ասլրեսցին շնորհօք քովք . և հանդերձեալ բարեացն հանդիպելով՝ փառաւորեսցեն զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ Արքոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր Աստուած մեր՝ որ գաղտնեաց մարդկան գիտակ ես , և զծածուկս մեր ձանաչես . զի քեզ յայտնի են խորհուրդք առն , և ձանապարհ կնոջ . նայեա բարերարութեամբ քով՝ ՚ի ծառայս քո , և տուր սոցա զլուծ սիրոյ քո . զի ընկալցին զերկրորդ պսակս , եւ հրամանաւ քով ընակեսցին ՚ի միասին միով խորհրդով՝ ՚ի սուրբ անկողինս իւրեանց : Հեռասցին ՚ի չար գործոց , և կացցեն ամօթխածութեամբ առ միմեանս . և առաքինի գործովք քաղաքավարեալ , արժանաւորք եղիցին հանդերձեալ բարեացդ . և քեզ հանցեն զօրհ-

նութիւն և զիառոս Հօր և Որդւց և Հոգւց
ու Արբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն :

Քարոզ :

Առը Խաչիւս աղաչեսցուք զՃէր զի սո :

Աշօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՀԱՂՈՐԴ ՏԱԼՈՅ

Առնու Քահանայն պատրի Հաղբարութեան,
վասչ և վարժարան և շահաջան և երկայ
առ հիւանդն . և ասէ վարչուն Յոհանան
յարդարեին :

Ի նեղութեան իմում ես առ Տէր կար-
դացի . եւ լուաւ Աստուած յանդնդոց
գմոխոց աղաղակի իմում :

Լուր Տէր ձայնի իմում, զի ընկեցեր զիս
՚ի խորս ծովու , և շրջանիք գետոց պաշա-
րեցին զիս :

Ամենայն զբօսանք քո և ալիք քո անցին
՚ի վերայ իմ, եւ ասացի թէ մերմեցայ
ուրեմն յերեսաց աչաց քոց :

Արդ՝ իցէ՞ թէ յաւելից հայիւ ՚ի տաճար
սուրբ քո . զի հեղան զինեւ ջուրք մինչեւ
յանձն իմ, եւ անդունդք անհնարինք
պաշարեցին զիս :

Եմուտ գլուխ իմ ընդ փապարս լերանց .
իջի ես 'ի խորս երկրի , եւ տեսի զնիգո
նորա , զի էին որպէս աղիք յաւիտենից .
և ելցեն յապականութենէ կեանք իմ :
Առ քեզ Տէր Աստուած իմ 'ի նուաղիլ
անձին իմոյ կարդացի , և զքեզ Տէր յի-
շեցի . եւ մոցեն աղօթք իմ 'ի տաճար
սուրբ քո :

Զի ոյք պահէին զունայնութիւն և զար-
տութիւն , յողորմութենէ իւրեանց մեր-
ժեցան :

Այլ ես 'ի ձայն օրհնութեան խոստո-
վան եղէց քեզ , մատուցից պատարագս
Տեառն , եւ կատարեցից զուխտ իմ 'ի
փրկութեան :

Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Կարական .

ԴԿ . Ա' մենանկալ քանեա՞ն ըզմե՞զ զս իմ .
զի աստուած ես ապաշխարողաց :
Ե'ւ զչողիդ Սուրբ մի համաներ յի-
նէ՞ն . զի աստուած ես ապաշ :
Ե'ւ փըրկեա՞ զիս յահամգին հըրոյն .
զի աստուած ես ապաշ :

Ե - իսոսպովանեցուցանէ զնա շին-ըս-թեամբ
և ապա առէ շԱՂՈՐԴ :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր Յիսուս
Քրիստոս արարիչ ամենայն արարածոց ,
որ արժանի արարեր զամենայն հաւատա-
ցեալս՝ հաղորդիլ մարմնոյ և արեան քո :
Արժանաւորեա և այժմ զծառայո քո զայս
յետին թոշակիս , որ հետեւի ՚ի կեանսն
յաւիտենից : Զի դու իսկ ասացեր ամե-
նասուրբ բերանովդ , եթէ ոչ կերիջիք
զմարմին իմ , և արբջիք զարիւն իմ , ոչ
ունիք կեանս յանձինս ձեր :

Ալդ՝ ՚ի ձեռն սուրբ մարմնոյ և արեան
քո՝ ազատեա զսա ՚ի յանցանաց մեղաց ,
և սրբեա զսա շնորհիւ քո . զի ճաշակե-
լսվ ՚ի կենարար մարմնոյ և յարենէ քում
մէ՝ արժանի լիցի կենացն յաւիտենից :
Փառաւորել զքեզընդ Հօր և Սուրբ Հոգ-
ոյդ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում , ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :
Շփոխ լման աստ :

Առւրբ Աստուած , սուրբ և հզօր , սուրբ
և անմահ , որ խաչեցար վասն մեր ողոր-
մեա մեզ :

Քարոզ:

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զԾէր աղա-
չեցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ տեառն Աստուծոյ
ձայնի աղաչանաց մերոց , զԾէր աղա :
Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
՚ի վերայ մեղաց մերոց , զԾէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս
մեր զկամայ և զակամայ , զԾէր աղա :
Վասն զի մի ընդ խոտանս գտանիցիմք յա-
ւուրն պատասխանատուութեան , զԾէր ա :
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճշ-
մարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
ննջեցին , զԾէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ:
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարդարէէ :

Եւ եղեւ յամին յորում մեռաւ Ողիա
արքայ , տեսի զԾէր նստեալ յաթոռ

բարձրութեան և վերացելոյ . Եւ լի էր
տունն փառօք նորա :

Եւ սերովը կային շուրջ զնովաւ . Վեց
թեւք միոյ՝ և վեց թեւք միոյ . Երկուքն
ծածկէին զերեսս իւրեանց , և երկուքն
ծածկէին զոտս իւրեանց , եւ երկուքն
թռուցեալ :

Աղաղակէին մի առ մի՝ և ասէին . Սուրբ .
Սուրբ . Սուրբ . Տէր զօրութեանց՝ լի է
ամենայն երկիր փառօք նորա :

Եւ վերացաւ դրանդն ՚ի ձայնէն զոր
աղաղակէին , և տունն լի եղեւ ծխով :
Եւ ասեմ , վայ է ինձ ես այր տառաւ
պեալ զիանրդ կամս հիացեալ . զի մարդ
եմ՝ և պիզծ շրթունս ունիմ , և ՚ի մէջ
պղծաշուրթն ժողովրդեան բնակեալ եմ
ես . Եւ զՏէր զօրութեանց տեսի աչօք
իմովք :

Եւ առաքեցաւ առ իս մի ՚ի սրովքէից ան-
տի , և ՚ի ձեռին իւրում ունէր կայծակն ,
զոր առեալ ունելեօք ՚ի սեղանոյ անտի ,
երեր մերձեցոյց ՚ի բերան իմ , և ասէ .
Ահաւասիկ մերձեցաւ այդ ՚ի շրթունս
քո , և հանցէ զանօրէնութիւնս քո , և
զմեղս քո սրբեսցէ ՚ի քէն .

Յովհաննու առաքելցն՝ ՚ի կաթուղիկեաց առաջն
թղթոյն է ընթերցուածս :

ՍԵՐԵԼՔԸ՝ Մարմին և Արիւն Որդւոյն Առ-
տուծոյ՝ սրբէ զմեղ յամենայն մեղաց :
Եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ մեք ոչ
ունիմք, զանձինս խաբեմք, եւ ճշմար-
տութիւն ՚ի մեղ ոչ գոյ :

Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս
մեր, հաւատարիմ է նա և արդար՝ առ
՚ի թողուլ զմեղս մեր, եւ սրբել զմեղ
յամենայն անօրէնութենէ :

Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչ ինչ մեղաք, սուտ
առնեմք զնա . և բանն նորա ոչ է ՚ի մեղ :
Որդեակը իմ, զայս գրեմձեղ՝ զի մի մե-
ղիցէք . և եթէ մեղիցէ ոք, ունիմք բա-
րեխօս առ Աստուած զՅիսուս Փրիստոս՝
զարդարն և զանարասն . և նա է բաւու-
թիւն մեղաց մերոց :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Տէր մի սրտմտութեամք քով յանդիմա-
ներ զիս, և մի բարկութեամք քով իսրա-
տեր զիս :

ԱԼԵԼՈՒԻՍ ՕՐԾԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Փրխոտոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Փրխոտոս :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ոչ կերիջեք
զմարմին Որդւոյ մարդոյ, և արբջիք զա-
րիւն նորա, ոչ ունիք կեանս յանձինս :
Որ ուտէ զՄարմին իմ՝ և ըմպէ զԱրիւն
իմ, ունի զկեանս յաւիտենականս . և ես
յարուցից զնա յաւուրն յետնում. զի
Մարմին իմ՝ Ճշմարիտ կերակուր է, եւ
Արիւն իմ՝ Ճշմարիտ ըմպելի է :

Որ ուտէ զՄարմին իմ, և ըմպէ զԱրիւն
իմ, նա յիս բնակեսցի, և ես ՚ի նմա :
Որպէս առաքեաց զիս կենդանին Հայր,
և ես կենդանի եմ վասն Հօր . և որ ու-
տէն զիս՝ և նա կեցցէ վասն իմ :

Այս է Հացն՝ որ յերկնից իջեալ . ոչ որ-
պէս կերան Հարքն ձեր զմանանայն՝ եւ
մեռան . որ ուտէ զՀացս զայս՝ կեցցէ
յաւիտեան,

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամբ ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն
ամենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի,
երեւելեաց և : Տես յերես 92 :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջքան
զյաւիտեանս . երկիրպագանելով Արբոյ:

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Եւ եւս հաւատով աղաչեսցուք և խընդ-
րեսցուք ՚ի տեառնէ Աստուածոյ և ՚ի վըրկ-
չէն մերմէ Յիսուսէ Քրիստոսէ ՚ի ժամուս
պաշտաման և աղօթից : Զի արժանի ըն-
դունելութեան արասցէ . լուիցէ Տէր
ձայնի աղաչանաց մերոց : Ընկալցի ըզ-
խնդրուածս սրտից մերոց . թողցէ զյան-
ցանս մեր . ողորմեսցի ՚ի վերայ մեր :
Աղօթք մեր եւ խնդրուածք յամենայն
ժամ մացեն առաջի մեծի տէրութեան
նորա : Եւ նա տացէ մեզ միաբան՝ միով
հաւատով և արդարութեամբ վաստակիլ
՚ի գործս բարեաց : Զի զողորմութեան
զշնորհն իւր՝ արասցէ ՚ի վերայ մեր Տէրն
ամենակալ . կեցուսցէ եւ ողորմեսցի :

Ճամս եւ զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել՝ ի Տեառնէ խնդրես։ Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան։ Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց։ Զորբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն։ Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ։ Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու։ Ողորմեաց մեղ Տէր Աստուած մեր ըստ։ Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛։

Ա. Պ. Բ. :

Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս, որ մեծդ ես ողորմութեամբ և առատ պարգեւօք բարերարութեան քո։ Որ դու քոյին կամաւդ ՚ի ժամուս յայսմիկ համբերեցեր չարչարանաց խաչի եւ մահու յաղագս մեղաց մերոց։ Եւ պարգեւեցեր առատապէս զպարգեւս Հոգւոյդ Արբոյ երանելի Առաքելոցն։ Հաղորդս արա և զմեղ Տէր, աղաչեմք զքեղ՝ աստուածային պարգեւացդ, թողութեան մեղաց և ընդունելութեան Հոգւոյդ Արբոյ։ Որպէս զի՞ արժանաւորք եղիցուք գոհութեամբ փառաւորել զքեղ ընդ Հօր և ընդ Արբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամեն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Խաղաղութեամբ քով Քրիստոս Փրկիչ
մեր . որ 'ի վեր է քան զամենայն միտս և
զբանս . ամրացո զմեղ և աներկիւղ պա-
հեա յամենայն չարէ : Հաւասարեա զմեղ
ընդ Ճշմարիտ Երկրապագուս քո , որք հոգ-
ւով և Ճշմարտութեամբ քեղ Երկիրապա-
գանեն : Վասն զի՞ ամենասուրբ Երրոր-
դութեանդ վայելեն փառք իշխանու-
թիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական .

ԳԶ . Որ կազմեցեր սեղան խորհրդոյ ,
եւ արբուցեր յանմահական բաժակէն ,
սըրբոց քոց Առաքելոցն այսօր ՚ի սուրբ
վերնատունն . աղաճմբ Փրկիչ ողորմը-
մեա :

Մաքրեա ըզմիտոս եւ զխորհուրդս , զի
եւ մեք հաղորդեսցուք սրբութեամբ
ընդ սրբոց քոց Առաքե :

Տայ շւուրբ ի՞որհուրդն ահեւ մեծաւ ,
և ասէ վԱղըլս :

Գոհանամք զքէն Հայր Տեառն մերոյ Յի-
սուսի Քրիստոսի , որ արժանի արարեր
զմեղ Երկնաւոր պարգեւացս այսոցիկ՝
կենարար Մարմնոյ և Արեան միաձնի քո :
Աղաչեմք զքէղ , Տէր , մի լիցի սա մեղ՚ի
դատապարտութիւն վասն բազում յան-
ցանաց մերոց . այլ Եղիցի սա մեղ յա-
ռողջութիւն հոգւոյ և մարմնոյ , ՚ի զգաս-
տութիւն խորհրդոց , Եւ ՚ի կատարումն
ամենայն գործոց առաքինութեան : Որ-
պէս զի սրբեսցէ զսորա միտս և զշունչս ,
և անուանեսցի տաճար սրբոյ Երրորդու-
թեանդ՝ առ ՚ի գտանել զողորմութիւն
առաջի քո : Եւ գոհանալով փառաւորել
զքէղ ընդ Որդւոյ և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո :
Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԿԱՆՈՆ

ԳԻՇԵՐԱՅԻՆ ԺԱՄՈՒ ԱՂՅԹԻՑ

Ու իստարի ՚ի վերայ ծանը հիւանդաց .
՚ի բժշկութեն շաւոց՝ և ՚ի ասութեն
յանցանաց :

Օքհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Ս ոսքես Տէր զլոյսքուղան զջմարտութիւն
քո . զի առաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն
զիս ՚ի լեառն սուրբ և ՚ի յարկո քո :
Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աս-
տուած . որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :
Խոստովան եղէց քեզ օքհնութեամբ Աս-
տուած Աստուած իմ :

Արդ՝ ընդէր տրտումես անձն իմ . կամ
ընդէր խոսովես զիս . յուսա առ Աստուած ,
խոստովանեանմա . փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան : Օրհնութիւն և փառք :

Եկեսցէ ՚ի վերայ իմ ողորմութիւն քո
Տէր , և փրկութիւն քո ըստ բանի քում :
Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս բա-
նիւք . զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ :
Մի ՚ի բացեայ առներ ՚ի բերանոյ իմմէ
զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ . զի
յիրաւունս քո յուսացայ :
Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ , յա-
ւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :
Գնայի ես յանդորրու , զի զպատուիրանս
քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագա-
ւորաց , և ոչ ամաչէի :
Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո զոր սիրեցի :
Համբարձի զձեռս իմ ՚ի պատուիրանս քո
զոր սիրեցի . և խորհէի յարդարութեան
քում :

Յիշեա զբան ծառայի քո , յոր և յու-
սացուցեր զիս :

Սա միիթարեսցէ զիս ՚ի խոնարհութեան
իմում . զի բան քո կեցոց զիս :
Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ
այլ յօրինաց քոց ես ոչ խռոտորեցայ :

ՑԽՇԵցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր
և միսիթարեցայ :

Տրտմութիւն կալաւ զիս 'ի մեղաւորաց ,
և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո , 'ի տեղւոջ
պանդխտութեան իմոյ :

ՑԽՇԵցի 'ի գիշերի զանուն քո , Տէր , եւ
պահեցի զօրէնս քոյ :

Սա եղեւ ինձ ձանապարհ 'ի կեանս . զի
զարդարութիւնս քո խնդրեցի :

Զանօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :
Օգնական եւ փրկիչ իմ ես դու , եւ ես
'ի բանս քո յուսացայ :

Իբաց եղերուք յինէն չարք . և քննեցից
զպատուիրանս Աստուծոյ իմոյ :

Օգնեա ինձ ըստ բանի քում , և կեցո զիս .
և մի յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ :

Օգնեա ինձ , և ապրեցո զիս . և խորհե-
ցայց զիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Անարդեցեր զամենեսեան՝ որք ապստամբ
եղեն յարդարութեանց քոց . զի անիրա-
ւութեամբ էին խորհուրդք նոցա :

Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մե-
ղաւորս երկրի . վասն այսորիկ սիրեցի
զպատուիրանս քո :

Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ .
 զի ՚ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :
 Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո
 Տէր , ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :
 Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , եւ
 բանիւ քով փրկեա զիս :

Բղխեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս
 քո , յորժամ ուսուսցես ինձ զարդարու-
 թիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո , զի ամենայն
 պատուիրանք քո արդարութեամք են ,
 Եղիցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս , զի
 զպատուիրանս քո ընտրեցի :
 Յանկացայ փրկութեան քում Տէր , եւ
 օրէնք քո խօսք իմ էին :

Կեցցէ անձն իմ , օրհնեսցէ զքեզ , եւ
 իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :
 Տուր զօրութիւն ծառայի քոյ , կեցո զոր-
 դի աղախնոյ քոյ , եւ արա առ իս նշան
 բարութեան :

Տեսցեն ատելիք իմ և ամաչեսցեն , զի դու-
 Տէր օգնեցեր ինձ , և միսիթարեցեր զիս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Մաղթանք :

Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ, և
'ի սուրբ Խաչքո յուսացեալ եմ, թագա-
ւոր երկնաւոր, զքաղմութիւն սրբոց քոց
բարեխօս ունիմ առ քեզ, որ երկայնա-
միտդ ես առ ամեննեսեան, մի անտես
առներ զապաւինեալս 'ի քեզ, այլ պա-
հեա պատուական և սուրբ Խաչիւ քով
'ի խաղաղութեան :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Ես ասացի 'ի վերանալ յինէն աւուրց
իմոց, թէ գնացի ես 'ի դրունս դժոխոց :
Թողի զամենայն յետին իմ, և ասացի՝ թէ
այլ ոչ եւս տեսից զփրկութիւն Տեառն
յերկրին կենդանեաց, և ոչ եւս տեսից
զմարդ բնակչօք իւրովք հանդերձ :
Պակասեցայ ես յաղգատոհմէ իմմէ . այ-
սուհետեւ թողի լքի զամենայն զկեանս իմ :
Եւ գնաց մեկնեցաւ յինէն հոգի իմ,
որպէս զայն՝ որ քակէ զտաղաւար, եւ
եղէ ես որպէս զոստայն սատարաց մերձ
'ի հատանիլ :

Յաւուր յայնմիկ մատնեցայ ես յառաւո-
տէ որպէս 'ի ձեռս առիւծու . այնպէս

խորտակեաց մանրեաց զոսկերս իմ, զի
յառաւօտէ մինչ 'ի գիշեր մատնեցայ :
Որպէս ծիծառն՝ այնպէս ճշեցի, որպէս
զաղաւնի՝ այնպէս մնչեցի, զի նուաղեցան
աչք իմ'ի տեսանելոյ :

Հայեցայ 'ի բարձունս առ Տէր Աստուած
իմ՝ որ փրկեաց զիս, եւ փարատեցոյց
յինէն զցաւս անձին իմոյ :

Տէր, վասն այսորիկ պատմեցաւ քեզ.
զարթուցեր զանձն իմ, դարձուցեր ըդ-
հոգի իմ. մխիթարեցայ և կեցի :

Ահա 'ի խաղաղութիւն դարձաւ դառնու-
թիւն իմ. փրկեցեր զանձն իմ, զի մի
կորեայց. եւ ընկեցեր յետոյ զամենայն
զմեղս իմ :

Զի ոչ թէ որք 'ի դժոխս են, խոստովան
առնին առ քեզ. և ոչ մեռեալք օրհնես-
ցեն զքեզ. եւ ոչ յուսասցին 'ի ճշմար-
տութիւնս քո ամենեքեան, ոք իջանեն
'ի դժոխս :

Այլ կենդանիքս օրհնեսցուք զքեզ Տէր.
որպէս և ես այսուհետեւ մանկունս ծը-
նայց, որք պատմեսցեն զարդարութիւնս
քո՝ Տէր փրկութեան իմոյ :

Ես ոչ եւս դադարեցից օրհնել զքեզ

յօրհնութիւն նոր զամենայն աւուրս կե-
նացիմոց յանդիման տաճարիդ Աստուծոյ:

Փառք Հօր և : Այժմ և միշտ և :

Մաղթանք :

Յոյս կենդանութեան, յոյս և ապաւէն
փրկութեան Տէր Յիսուս Փրկիչ. փրկեա
և փարատեցո զցաւս անձին իմոյ :

Մարդասէր Տէր, վասն սրբուհւոյ անա-
րատի մօր քո և կուսի, և վասն Խաչի քոյ
պատուականի, Տէր, ընկալ զաղաշանս մեր,
և կեցո զմեզ:

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալէ կոչել զանուն Տեառն Աս-
տուծոյ՝ եւ զզօրութիւն նորա ՚ի յօդ-
նութիւն և ՚ի բժշկութիւն հոգւոյ եւ
մարմնոյ իւրոյ . որպէս զի ապրեսցի եւ
կեցցէ, եւ վերստին նորոգեսցի քահա-
նայական աղօթիւք ձերովլք՝ և կարողու-
թեամբն Աստուծոյ, զՏէր աղաչեսցուք :

Զամենասրբուհի զԱստուածածինն՝ ըզ-
միշտ կոյսն Մարիամ՝ հանդերձ ամենայն
սրբովք, յիշելով զԾէր աղա :
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր, որ ողորմութեամք քովլքով շկես զքե-
կումն հոգւոց և մարմնոց մերոց, բժշկեա
զամենայն ախտս եւ զհիւանդութիւնս
հոգւոյ և մարմնոյ (այս անո՞ն) ծառայի քո .
զի փառաւորեսցի ամենասուրբ անուն քո .
զի քո է ողորմիլ և կեցուցանել Աստուած
մեր : Եւ քեզ փառս մատուցանեմք՝ Հօր
և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զԾէր աղաշեսցուք :

Օրհնեամ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բաղում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

Առաւել լուա զիս յանօրէնութենէ իմմէ,
և 'ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս :
Զանօրէնութիւնս իմ ես ինձէն գիտեմ,
և մեղք իմ առաջի իմ են յամենայն ժամ:
Քեզ միայն մեղաց, Տէր, և չար առաջի քո
արարի :

Որպէս արդար եղիցիս 'ի բանս քո, եւ
յաղթող 'ի դատել քեզ :

Անօրէնութեամբ յղացաւ, եւ 'ի մեղս
ծնաւ զիս մայր իմ :

Դու, Տէր, զՃշմարտութիւն սիրեցեր,
զանցայտս և զծածկեալս իմաստութեամբ
քով յայտնեցեր ինձ :

Յօղեայիս մշտկաւ և սուրբ եղէց, լուա
և քան զձիւն սպիտակ եղէց :

Լսելի արա ինձ զցնծութիւն եւ զուրա-
խութիւն, և ցնծասցեն ոսկեբք իմ տա-
ռապեալք :

Դարձո զերեսս քո 'ի մեղաց իմոց, եւ
զամենայն անօրէնութիւնս իմ քաւեա
յինէն :

Սիրտ սուրբ հաստատեա յիս, Աստուած,
և հոգի ուղիղ նորոգեա 'ի փորի իմում:
Մի ընկենուր զիս, Տէր, յերեսաց քոց,
և զՀոգի քո Սուրբ մի հաներ յինէն,

Տուր ինձ ցնծութիւն փրկութեան քո ,
և հոգւով պետութեան քոյ հաստատեա
զիս :

Ուսուցից անօրինաց զՃանապարհս քո ,
և ամբարիշաք առ քեզ դարձցին :
Փրկեա զիս յարենէ , Աստուած , Աստուած
փրկութեան իմոյ . ցնծասցէ լեզու իմ
յարդարութեան քում :

Տէր , եթէ զըթունս իմ բանաս , բերան
իմ երգեսցէ զօրհնութիւնս քո :
Թէ կամեցեալ էիր , պատարագս մատու-
ցանէաք , բայց դու ընդ ողջակէզս իսկ
ոչ հաճեցար :

Պատարագ Աստուծոյ՝ հոգի խոնարհ ,
զսիրտ սուրբ և զհոգի խոնարհ Աստուած
ոչ արհամարհէ :

Բարի արա , Տէր , կամօք քովք Ախովնի , և
շինեսցին պարիսպքն Երուսաղէմի :
Յայնժամ հաճեսցիս ընդ պատարագս
արդարութեան , յորժամ ուխտից պա-
տարագս հանցեն ՚ի սեղան քո զուարակս ,
Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Շարական .

ԱԶ . Հայր բազումողորմ խոստավանիմ

առ քեզ որպէս զանառակ որդին . թող
ինձ ըզմելս ի՞մ , և ողորմեա՞ւ :
Տէր ո՞ր գըթացար ՚ի կինն Քանա՞նացի ,
գըթա՞ և յի՞ս ՚ի մեղաւորս , և ո՞ղօր :
Տէր ո՞ր դարձուցեր ըզմաքսաւորն ՚ի
գիտութիւն ճշմարտութեան , դարձո՞ւ
և զի՞ս զմոլո՞րեալս , և ո՞ղօր :
Յոյս և յարութիւն աղդի մարդկան Քրիս-
տոս Աստված , զհիւանդութիւն հոգ-
ւոյ իմոյ կե՞նդանացո որպէս երբեմըն
զԵ՞զԵ՞կիայն :

Զշարչարա՞նս և ըզմա՞ն յանձն առե՞ր կե՞ն-
դանատու ամենեցուն . զհիւանդութիւն
հոգւոյ իմոյ առողջացո որպէս երբե՞ :
Առ քեզ ամպաւի՞նիմք խորա՞ն եւ տան-
ձար Աստուծոյ բանի՞ն Մարիամ մայր
ե՞ն կոյս . բարեխօսեա՞ առ Քրիստոս
վասն անձա՞նց մերոց :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ,
բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուծած-

նին, և իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին, անարատ ծնողի միածնի որդւոյ քո, և աղաչանօք ամենայն սրբոց քոց . լուր Տէր և ողորմեա,
ներեա, քաւեա եւ թող զմեղս մեր .
արժանաւորեա գոհանալով փառաւորել զքեղ ընդ Որդւոյ և ընդ Արբոյ Հոգւոյդ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից:

Ալէլուիա ալէլուիա .

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ, բժշկեա
զանձն իմ, ես մեղայ քեղ :
Երանի որ խորհի զաղբատն և զտնանկն,
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Յակովըու առաքելոյն ՚ի Կաթուղիկեայց առաջն
թղթոյն է ընթերցուածս :

Խոստովան եղերուք միմեանց զմեղս, և
աղօթս արարէք ՚ի վերայ միմեանց, որպէս

զի բժշկեսջիք . քանզի յոյժ զօրաւոր են
աղօթք արդարոց յօգնականութիւն :
Եղիա մարդ էր իբրեւ զմեզ չարչարելի .
և յաղօթս եկաց , և ոչ տեղեաց յերկիր
զերիս ամս և զվեց ամիս :

Եւ դարձեալ եկաց յաղօթս՝ և ետուն եր-
կինք զանձրեւ և բուսոց երկիր զպառւղ
իւր :

Եղբարք իմ , եթէ ոք ՚ի ձէնջ մոլորեսցի
՚ի ճանապարհէ ճշմարտութեան , և դար-
ձուսցէ ոք զնա . գիտասցէ զի որ դար-
ձուսցէ զմեզաւորն ՚ի մոլորութեան ճա-
նապարհէն իւրմէ , փրկեսցէ զոգի իւր
՚ի մահուանէ , և ծածկեսցէ զբազմութիւն
մեղաց :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Տէր մի սրտմտութեամբ քով յանդիմա-
ներ զիս , եւ մի բարկութեամբ քով
խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես ,
բժշկեա զանձն իմ , զի խռովեցան ու-
կերք իմ :

Ալէլուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Փրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Փրիստոս :

Կոչեաց առ ինքն զերկոտասանսն , եւ
սկսաւ առաքել զնոսա երկուս երկուս .
Եւ տայր նոցա իշխանութիւն ՚ի վերայ
այսոց պղծոց :

Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ բարձ-
ցեն ՚ի Ճանապարհ , բայց միայն գաւա-
զան . մի պարկ , մի հաց , մի պղինձ ՚ի գո-
տիս . այլ . ագանել հողաթափս , եւ մի
զգենուցուք ասէ՝ երկուս պարեգօտս :

Եւ ասէր ցնոսա . յոր տուն մտանիցէք ,
անդէն օթեվանս կալջիք՝ մինչեւ ելանի-
ցէք անտի :

Եւ որ ոչ ընկալցին զձեղ , և ոչ լուիցեն
ձեղ , յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօթա-
փեսջիք զփոշի ոտից ձերոց ՚ի վկայու-
թիւն նոցա :

Եւ ելեալքարողէին զի ապաշխարեսցեն .
և դեւս բազումս հանէին և օճանէին
իւղով զբազում հիւանդս , և բժշկէին
զնոսա :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Հաւատամք ՚ի մի Աստուած ՚ի Հայրն
ամենակալ, յարարիչն երկնի և երկրի .

Երեւելեաց և : Տես յերես 92 :

Իսկ մեք փառաւորեսցուք որ յառաջքան
դյաւիտեանս . երկիրպագանելով Արբոյ :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Օրհնեամ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազումգթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ՍՊԻՇՆ ԼՅԱՆ աստ :

Շարական :

ԱԿ. ԾՈՎ կենցաղոյս հանապահ զիս
ալէկոծէ :

Մըրըրկեալ ալիք թշնամին ինձ յարու-
ցանէ :

Նաւապետ բարին . լեր անձին իմոյ
ապաւէն :

Աշաչցի ըզբազնւմողըրմ Աստըւած ,

և լըւաւ ձայնի խընդրուածաց իմոց , զի
նուաղեցան աչք իմ 'ի տեսանելոյ , և
յինէն փարատեցոյց զցանւս անձին իմոյ :
Զթագաւոհնըն Քրիստոս բարեբանե-
ցէք , որ 'ի յանձն էառ ըզմահի խաչի
և խափանեաց ըզմահու թագաւորու-

թիւնն . և յինէն փարա :

Փութացիհնը յօգնութիւն սուրբ Աս-
տուածածին . և աղաչեա զառ 'ի քէն
ըզմարմնացեալ բանն Աստված . զի
յահաւոր և 'ի միւսանգամ գալստեանն
իւրոյ սլարդեւեսցէ մեզ ըզկեանսըն
յաւիտեմնից :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց ,
բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածած-
նին , և իջանելոյ 'ի վերայ մեր ողորմու-
թեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

ԱԼԵԼՈՒԻՍ աԼԵԼՈՒԻՍ .

Տէր հովուեսցէ զիս , և ինձ ինչ ոչ պակասեսցի :

Օծեր իւղով զգլուխ իմ , բաժակ քո որպէս անապակ արբեցոյց զիս :

Յովշաննու առաքելոյն 'ի կաթուղիկեաց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

**Եղբարք՝ եթէ ասիցեմք՝ եթէ մեղս ինչ
մեք ոչ ունիմք , զանձինս խարեմք . եւ
ճշմարտութիւն 'ի մեղ ոչ գոյ :**

**Ապա եթէ խոստովան լինիցիմք զմեղս
մեր , հաւատարիմէ նա՝ և արդար , առ
'ի թողուլ մեղ զմեղս մեր և սրբել զմեղ
յամենայն անիրաւութենէ :**

**Եթէ ասիցեմք՝ եթէ ոչինչ մեղաք , սուտ
առնեմք զնա , և բան նորա ոչ է 'ի մեղ :
Արդեակք իմ , զայս գրեմձեղ՝ զի մի մեղիցէք . և եթէ մեղիցէ ոք , ունիմք բարեխօս առ Աստուած զՅիսուս Քրիստոս՝
զարդարն՝ և զանարատ :**

**Եւ նա է քաւութիւն մեղաց մերոց .
և ոչ եթէ մերոցն միայն՝ այլ և ամենայն
աշխարհի :**

Եւ յայսմիկ գիտեմք՝ եթէ ծանեաք զնա,
եթէ զպատուիրանս նորա պահիցեմք։
Որ ասիցէ՝ եթէ ծանեայ զնա, և զպա-
տուիրանս նորա ոչ պահիցէ, սուտ է՝
և ճշմարտութիւն ՚ի նմա ոչ գոյ։
Խոկ որ պահիցէ զբան նորա, արդարեւ
՚ի նմա կատարեալ է սէրն Աստուծոյ։
այսուիկ ճանաչեմք՝ եթէ ՚ի նմա եմք։
Որ ասիցէ ՚ի նմա բնակել, այնպէս պար-
տի գնալ որպէս նայն գնաց։

ԱԼԷԼՈՒԻՍ աԼԷԼՈՒԻՍ.

Զայնիւ իմով ես առ քեզ Տէր կարդացի,
ձայնիւ իմով առ Աստուած։ և նայեցաւ
առ իս։

Յաւուր նեղութեան իմոյ զԱստուած
խնդրեցի ձեռովլք իմովք։ եւ ՚ի գիշերի
առաջի նորա ոչ խաբեցայ։

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Եւ ընդ հոգւոյ քում։ Երկիւղածութեամք լուարուք։
Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու։

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։

Պուօսիումէ։ Ասէ Աստուած։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մտեալ շըջէր ընդ Երկրով . և ահա
այր մի անուն կոչեցեալ Զաքէոս , և նա
էր մաքսապետ , և ինքն մեծատուն . և
խնդրէր տեսանել թէ ովլ իցէ Յիսուս ,
և ոչ կարէր 'ի բազմութենէն , զի կարճ
էր հասակաւ :

Եւ ընթացեալ յառաջս , եւ 'ի ժանտա-
թղենին զի տեսանիցէ զնա . քանզի ընդ
այն իսկ անցանելոց էր :

Իբրեւ եկն 'ի տեղին , հայեցաւ 'ի վեր
Յիսուս՝ և ասէ ցնա . Զաքէ , փութա էջ
այտի , զի այսօր 'ի տան քում արժան է
ինձ ագանել . փութացաւ և էջ , և ըն-
կալաւ զնա ուրախութեամբ :

Իբրեւ տեսին ամենեքին , տրտնջէին
և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ
լուծանել :

Եկն եկաց Զաքէոս , և ասէ ցջէր . ահա
զկէս ընչից իմոց տաց աղքատաց . և եթէ
զոք զրկեցի , հատուցից չորեքկին :

Եւ ասէ ցնա Յիսուս . այսօր եղեւ
Քրիստիւն տանս այսմիկ . քանզի և սա
որդի Աբրահամու էր :

Զի եկն Որդի Մարդոյ խնդրել և կեցու-
ցանել զկորուսեալն :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն,
զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Անսկիզբն Աստուած սուրբդ սրբոց, որ
զմիածին քո Որդիդ առաքեցեր բժշկել
զամենայն ախտս հոգւոց և մարմնոց մե-
րոց. առաքեա զՀոգիդ քո սուրբ, և սրբ-
բեա (պայս անուն) ծառայս քո, և աղատեա
յամենայն մեղաց. զի ողորմած ես և գը-
թած : Եւ քեզ փառս մատուցանեմք ընդ
Որդւոյ և ընդ Արքոյ Հոգւոյդ, այժմ և
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ըն :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւց և Հոգ :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

ՍՊԻԼ ՍՄԱՆ աստ :

Շարական .

Բջ. Մեղաք մինչեւ յերկիցնս և զաքրդար զցասումըն քո՞ շարժեցաք ՚ի մեզ. Տէր ըստ մեծի քում ողորմութեանդ, ողորմեամ մեզ :

Իջաք մինչ ՚ի դըժոնս ընկլյզմեանլք յանօրէնութեան մերում. Տէր յիշեա ըզգինս արեան Որդւց քո և ողմրմեա: Հալածեա ՚ի մէնջ Տէր նըշանան խաչի քո զընդդիմամարտ և զաներեւոյթ գաղանն . Էւ մի տար յապականութիւն զքո ժառանգութիւնս :

Զեղեկիային քեժակ մաղթեմ հառաչմամբ սըրտի իմոյ, որ վասն իմ խոնարհեցաք ՚ի. յերկնից. յոյս կենդանութեա՞սն և փըրկութեան իմոյ Տէր :

Ո՞ր ՚ի խաչին բարձե՞ր ըզդա՞տակնիք մահու, տարածելով ըզդա՞տակուկը քո . արձակեա եւ զիս ՚ի կապանաց բանսարկուին . յոյս կենդանու :

Ո՞ր յամենայն ազգաց երամինեցար Ալբբուհի և կայս Մարիամ . աղաչեա զառ ՚ի քէն զմարմնացեալն Աստուած, ապրեցուցանե՞լ ըզմե՞զ ՚ի սպառնալեաց գեհենոյն :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց, բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին, և իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմութեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ . ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Բարձր առնեմ զքեզ Տէր, զի ընկալար զիս . եւ ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Տէր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ և
բժշկեցեր զիս . Տէր , հաներ ՚ի դժոխոց
զանձն իմ . փրկեցեր զիս յայնցանէ , որք
իջանեն ՚ի դուք :

Պօղոսի առաքելով ՚ի կորնթացւոց Երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածու :

Ապաքէն դուք տաճար Աստուծոյ կեն-
դանւոյ էք . որպէս ասաց Աստուած , թէ
բնակեցայց ՚ի նոսա , և գնացից ՚ի նոսա .
և եղէց նոցա Աստուած , և նոքա եղիցին
իմ ժողովուրդք :

Վասն որոյ Ելէք ՚ի միջոյ նոցա և մեկնե-
ցարուք , ասէ Տէր . և ՚ի պիղծս մի մեր-
ձենայք . և ես ընկալայց զձեզ . և ես ե-
ղէց ձեզ ՚ի հայր , և դուք եղիջիք ինձ յուս-
տերս և ՚ի դստերս , ասէ Տէր ամենակալ :
Իսկ որովհետեւ զայս աւետիս ունիմք սի-
րելիք , սրբեսցուք զանձինս մեր յամենայն
պղծութենէ մարմնոյ և հոգւոյ , կատա-
րեսցուք զսրբութիւն ահիւն Աստուծոյ :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Երանի որ խորհի զաղքատն և զանանկն ,
յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պռօսիումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Գնաց ընդ նմա . Երթայր և ժողովուրդ
բազում զհետ նորա , և նեղէին զնա :
Եւ կին մի էր ՚ի տեռատեսութեան արեան
զերկոտասան ամ , եւ յոյժ վշտացեալ ՚ի
բազում բժշկաց , և ծախեալ զինչս իւր
զամենայն , և չէր ինչ օգտեալ , այլ եւս
առաւել զայրացեալ :

Երբեւ լուաւ զՅիսուսէ , եկն ՚ի մէջ ամ
բոխին յետոյ՝ և բուռն էհար զհանդերձէ
նորա . քանզի խորհէր ՚ի մտի , թէ միայն
մերձեցայց ՚ի հանդերձս նորա՝ փրկեցայց:
Եւ վաղվաղակի ցամաքեցաւ աղքիւր ա-
րեան նորա , և գիտաց ՚ի մարմին իւր՝

թէ բժշկեցաւ ՚ի տանջանացն :

Եւ անդէն վաղվաղակի գիտաց Յիսուս
յանձն իւր զղօրութիւնն որ ել ՚ի նմանէ ,

դարձաւ յամբոխն եւ ասէ . ովլ մերձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ :

Եւ ասեն ցնա աշակերտքն . տեսանես՝ զի ամբոխդ նեղէ զքեզ, եւ ասես թէ ովլ մերձեցաւ ՚ի հանդերձս իմ :

Եւ շուրջ հայէր տեսանել՝ թէ ո՞ զայն արար :

Եւ կինն զարհուրեալ և դողացեալ վասն որոյ գաղտն արար . քանզի գիտէր զինչ եղեւ նմա . եկն՝ անկաւ առաջի նորա, և ասաց զամենայն իրսն ստուգութեամբ : Եւ Ցիսուս ասէ ցնա . դուստր՝ հաւատք քո կեցուցին զքեզ . երթ ՚ի խաղաղութիւն, և եղիջիր ողջ ՚ի տանջանաց քոց :

Քարոզ:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան անձանց մերոց, զՏէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն, զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

ԱՂՅԹՔ :

Աստուած մեծ և սքանչելագործ , որ պահես զուխտո քո , և տաս զողորմութիւն սիրելեաց քոց , և զթողութիւն մեղաց ՚ի ձեռն Սրբոյ Որդւոյ քո Յիսուսի Քրիստոսի . որ նորոգեաց զմեղ ՚ի մեռելութենէ մեղաց մերոց : Դու ես որ լուսաւոր առնես զկոյրս , և կանգնես զանկեալս : Դու հաներ զմեղ ՚ի խաւարէ , և ՚ի ստուերաց մահու . ասելով ցկապեալս՝ թէ ելէք , և որք ՚ի խաւարին՝ թէ յայտնեցարուք . յորս ծագեաց լոյս գիտութեան օծելոյ քո , որ եկն երեւեցաւ յերկրի , և ընդ մարդկան շրջեցաւ . և որք ընկալան զնա , ետ նոցա իշխանութիւն որդիս Աստուծոյ լինել : Դու Տէր , փրկական աւաղանին վերստին ծննդեամբն զորդէգրութիւն մեղ չնորհեցեր , և հազորդս արարեր զմեղ սուրբ անուան նորա : Դու ինքն Տէր ամենայնի նայեա (յայս անուն) ծառայ քո , զի փրկեալ ՚ի մեղաց , եղիցի արդարացեալ ՚ի քեղ , զգեցեալ զՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս : Զի ողորմած և մարդասէր Աստուած ես , և քեղ վայելէ փառք իշխանութիւն եւ պատիւ , այժմ և միշտ և յաւի :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Օրհնեա Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

ՂՓոխն լման աստ :

Շարական .

ԲԿ. Յամենայն ժամ աղաչանք իմ այս ե՞ն.

՚ի մեղաց իմոց սովորք արայ զիս Տէր :

Յանցանաց իմոց զարհուրի սիրտ իմ.

աղաչեմ զքեղ թող ինձ Տէր :

Արտասուաց իմոց մի լրուեր Տէր . զի պանդուխտ եմ ես յանցանոր երկրի :

Անմահ թագաւոր որ կամիս ըզկեանս ամենայն մարդկան, որ կարդան առ քեզ . լուր աղաչանաց մերոց եւ նորուգեա հոգւնվ գիտութեան :

Որ զառժամանակեայ ըզցանուըն բարձեր ՚ի մարմնոյն Եզեկիլայ, մշանջենաւոր ցուցանելով նըմա զհոգեւորական առողջութիւն . լուր աղաչա :

Անոխանիալ եւ բարեգութ , բարեշխու-
սութեամբ ովքրբուհւոյ անարամտ մօր
քո եւ կուսի , լուր աղաչա :

Քարող :

Առւրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր
՚ի յերկինս , զի կամեցեալ ողորմեսցի՝
և գթացեալ կեցուսցէ զարարածս իւր .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր , կեցո և
ողորմեա :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Աստուած յօդնել ինձ նայեաց , և Տէր ,
յընկերել ինձ փութա :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին ոք խնդրեին
զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեսցեն
ոք խորհեին ինձ չար :

Պօղոսի առաքելսն յԵփեսացւոց թղթոցն է
ընթերցուածս :

Եղբարբ , աղաչեմ զձեզ ես որ կապեալս
եմ ՚ի Տէր , արժանի գնալ կոչմանն յոր
կոչեցարուք :

Ամենայն խոնարհութեամբ , եւ հեղութեամբ , և երկայնմտութեամբ՝ անսալ
միմեանց սիրով :

Փութալ պահել զմիաբանութիւն Հոգ-
ւոյն յօդիւ խաղաղութեան :
Մի մարմին՝ և մի հոգի . որպէս և կոչե-
ցարուք 'ի մի յոյս կոչման ձերոյ :
Մի է Տէր , մի հաւատք , մի մկրտութիւն :
Մի Աստուած , և Հայր ամենեցուն , որ 'ի
վերայ ամենայնի եւ ընդ ամենեսին եւ
յամենեսին 'ի մեզ :

Այլիւրաքանչիւր ումեք 'ի մէնջ տուեալ
են շնորհք ըստ չափոյ պարգեւացն Քրիս-
տոսի :

Ալելուիա ալելուիա .

Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբծութեան
իմում գնացի , 'ի Տէր յուսացայ զի մի
եղէց հիւանդ :

Ալելուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :
Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ելեալ անտի Յիսուսի գնաց ՚ի կողմանս
Տիւրոսի և Սիդովի :

Եւ ահա՝ կին մի Քանանացի ՚ի սահմանաց
անտի նոցա՝ Ելեալ, աղաղակէր և ասէր .
Ողորմեաց ինձ Տէր Որդի Դաւթի, դուստր
իմ՝ չարաչար այսահարի :

Եւ նա ոչ ետ նմա պատասխանի :

Եւ մատուցեալ աշակերտքն նորա՝ աղա-
չին զնա և ասէին . արձակեա զնա՝ զի
աղաղակէ զհետ մեր :

Նա պատասխանի ետ և ասէ . ոչ ուրեք
առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխարս կորու-
սեալս տանն Խրայէլի :

Եւ նա մատուցեալ, երկիրպագանէր նը-
մա և ասէր . Տէր, օգնեա ինձ :

Պատասխանի ետ նմա և ասէ . ոչ է բար-
ւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել
շանց :

Եւ նա ասէ . այն Տէր, քանզի և շունք
կերակրին ՚ի փշանաց անկելոց ՚ի սեղա-
նոյ Տեառն իւրեանց :

Յայնժամ պատասխանի ետ նմա Յիսուս,
եւ ասէ . ով կին դու՝ մեծ են հաւատք

քո , եղիցի քեզ՝ որպէս և կամիս :
Եւ բժշկեցաւ դուստր նորա ՚ի նմին
ժամու :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն ,
զՏէր աղաչեցուք :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Բարերար և մարդասէր Տէր՝ որ զամե-
նայն հիւանդութիւնս և զամենայն ախտս
բժշկես , բժշկեա (զայս անուն) ծառայ քո .
յարո զսա ՚ի մահճաց ցաւոց . այց արա
ողորմութեամբ և գիմութեամբ քո . փա-
րատեա ՚ի սմանէ զամենայն տկարութիւն
և զհիւանդութիւն . զի յարուցեալ քո
կարող ձեռամբ , ծառայեսցէ քեզ հան-
դերձ ամենայն գոհութեամբ : Զի դու ես
Աստուած՝ Աստուած ողորմութեան եւ
կեցուցիչ . և քեզ մատուցանեմբ զփառս
Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Արբոյ , այժմ և :

Քարոզ :

Եւ եւս իսաղաղութեան զՏէր աղաշեացուք :

Օրհնեամ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

Ավովին լման ասա :

Շարական .

Գ2. **Զանապական ըզհոգեւոր ըզգանձրն յապականացու կենցաղըս ծախեցի . այլ առ քեզ միայն պաղատիմ բարերար Փըրկիչ, խնայեա ՚ի մեղնցեալ ծառայս :**
Զցանկ հոգւոյ իմոյ քակտեցի եւ եղէ անբարունակի որթ . այլ առ քեզ մի :
Ոստաբանց եղէ ես որպէս զարմանենի , պըտղակորոյս որպէս ձբթենի . այլ անյիշաչար և անոխակալ Փըրկիչ, խնայեա ՚ի :
Հառաչեցի զանլըռելի ըզհեծութիւն առ բարեգութն Աստըւած , և լըւաւ ինձ ՚ի լեռնէ սրբոյ իւրմէ . և եհան ըզկեանս իմ յապականութենէ :

Աւերեա՞՞ց ըզմահու կարողութիւնն որ
խաչեցան վասըն մեր, և յարեան ՚ի մե-
ռելոց որպէ՞ս յամե՞նայնի կարող. փըր-
կելսվ ըզկեանս իմ յապա :

Աստուած է՞՞՞ որ ծընաւ ՚ի միշտ կուսէն
՚ի փըրկութիւն ազգի՞ մարդկան, լուսա-
ւորելսվ ըզտիեղերս ՚ի գիտութիւն ճը-
մանըտութեան . և բարեբա՞նեմք ըզնորա-
բարե՞գըթութիւնն :

Զանարա՞՞տն օրհնե՞սցուք զԱստուածա-
ծինն որ կոյս մընաց յետ ծընընդեանն,
և տարաւ յորսվայնի զանտանելին ամե-
նեցուն, զհամաքնակիցըն Հօր և Ամե-
նասովրբ Հոգւոյն :

Քարող :

Առլբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր
՚ի յերկինս, զի կամեցեալ ողորմեսցի՝ և :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Ցնծացէք արդարբ ՚ի Տէր՝ ուղղոց վայե-

լէ օրհնութիւն, խոստովան եղերուք չեառն օրհնութեամբ, տասնադեաւ սաղմուարանաւ սաղմոս ասացէք նմա : Օրհնեցէք զջէր յօրհնութիւն նոր զի բարի է, սաղմոս ասացէք նմա օրհնութեամբ :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Հռովմայեցոց թղթոյն է ընթերցուածս :

Պարտ է մեղ որ կարողս եմք՝ զտկարութիւն տկարացն բառնալ, և մի անձանց և եթ հաճոյ լինել :

Այլ իւրաքանչիւր ոք ՚ի մէնջ ընկերին հաճոյ լիցի ՚ի բարիս՝ վասն շինութեան: Քանզի և Քրիստոս ոչ եթէ անձին հաճոյ եղեւ, այլ որպէս և գրեալ է. նախատինք նախատչաց քոց անկան ՚ի վերայ իմ: Բայց որ ինչ գրեցաւն՝ ՚ի մեր վարդապետութիւն գրեցաւ, զի համբերութեամբ եւ միսիթարութեամբ գրոց դյոյսն ընկալցուք :

Այլ Աստուած համբերութեան և ամենայն միսիթարութեան տացէ ձեղ զնոյն խորհելընդ միմեանս ըստ Յիսուսի Քրիստոսի, զի միաբանութեամբ ՚ի մի բերան:

Փառաւոր առնիցէք զԱստուած, և զՆայր
Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:
Վասն որոյ ընկալարուք զմիմեանս, որ-
պէս և Քրիստոս ընկալաւ զձեզ ՚ի փառս
Աստուծոյ:

ԱԼԷԼՈՒԻՍ աԼԷԼՈՒԻՍ.

Աստուած յանուան քում կեցո զիս, և
՚ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ:

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ:

Խաղաղութիւն ամենեցուն:

Եւ ընդ հոգւոյդ քում: Երկիւղածութեամբ Լուարուք:
Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու:

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր:
Պռօսխումէ: Ասէ Աստուած:

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս:

Ասէ ցնոսա: Թվէ ՚ի ձէնջ՝ որոյ իցէ
բարեկամ, և երթայցէ առ նա ՚ի մէջ գի-
շերի, և ասիցէ ցնա: բարեկամ, տուր
ինձ փոխ երիս նկանակս: զի բարեկամ
իմ եկն առ իս յուղւոյ, և ոչինչ ունիմ
դնել առաջի նորա:

Եւ նա ՚ի ներբուստ տայցէ սլատասիանի

Եւ ասիցէ . մի աշխատ առներ զիս , զի դուքդ փակեալ են , և մանկունքս ընդ ինեւ կան յանկողնի , ոչ կարեմ յառնել և տալ քեզ :

Ասեմ ձեզ . Եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա վասն բարեկամութեանն , սակայն վասն ժտութեանն յարուցեալ տայցէ նմա՝ զինչ և պիտոյ իցէ :

Եւ ես ասեմ ձեզ . խնդրեցէք՝ և տացի ձեզ , հայցեցէք՝ եւ գտղիք , բաղլսեցէք՝ եւ բացցի ձեզ . զի ամենայն որ խնդրէ՝ առնու , եւ որ հայցէ՝ գտանէ , եւ որ բաղլսէ՝ բացցի նմա :

Ց՞ ոք ՚ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն , միթէ փոխանակ ձկանն օձ տայցէ նմա . Եւ կամ խնդրիցէ ձու , միթէ կարբճ տայցէ նմա :

Իսկ Եթէ դուք որ չարքդ էք՝ գիտէք պարգեւս բարիս տալ որդւոց ձերոց . որչափ եւս առաւել Հայր ձեր յերկնից տացէ բարիս այնոցիկ՝ որ խնդրենն ՚ի նմանէ :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զջէր աղաջեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ

Վրկութեան անձանց մերոց, զծէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :
Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն,
զծէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա : Տէր ողորմեա : Տէր ողորմեա :

ԱՂՅԹՔ :

Բազումողորմե բարերար՝ Տէր, որ զօրա-
ցուցեր զմեզ ’ի ձեռն սրբոց Առաքելոցն
քահանայական աղօթիւք զհիւանդս բը-
ժըկել. աղաչեմք զքեզ, շնորհեա բժը-
կութիւն և փրկութիւն (այս անուն) ծա-
ռայիս քո. փարատեցո զամենայն հիւան-
դութիւնս, եւ սրբեա զաղտեղութիւնս
հոգւոյ եւ մարմնոյ սորա մարդասիրու-
թեամբ քով : Եւ քեզ փառք և իշխանու-
թիւն և պատիւ, այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից, ամեն :

Փարող :

Եւ եւս խազաղութեան զծէր աղաչեսցուք, ընկալ կե :
Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Աղորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ուղոր-
մութեան քում, ըստ բաղում գթութեան

քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ։
շՓոխն լման առա։

Շարական։

ԳԿ. Վրբնստոն Աստըւած աստմւծոց։
ողոքմեա։

Անօրէնութեամբ ՚ի մեղս երկնեաց զի՞ս
մայր իմ, աղաչեմ փրկիչ. ողոքմեա։
Վիրաւոքեալ մեղօք անկանիմ առ քեզ
փրկիչ. մի անտես առներ. ողոքմեա։
Զեղեկիայի քեզ մազլթեմ փրկիչ, որ
կենարար բանիւ քո լուծեց զերկունըս
մահու. փարատեա և զիմ զհիւանդու-
թիւնս. յոյս կենդանութեան մեր կեցո
ըզմեզ։

Ո՞ր անմահարաց քո մեռելութեամբն
աւերելով լզդրունըս դըժմիսոց մեռու-
ցեր ըզմահ. կենագործեա և զիս զմե-
զօք ըզմեռեալս. յոյս կեն։

Մաքուր եւ անբից կոյս յետ ծընըն-
դեան. ո՞ր մարմնով ծընար զարձակոցին
՚ի կապից մահու. բարեխօս լեր վասն

անձա՞նց մերոց, փըրկել ՚ի սպա՛ռնաւ
լեա՞ց գեհենոյն :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց
բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածած-
նին, և իջանելոյ ՚ի վերայ մեր ողորմու-
թեան և գթութեան Տեառն Աստուծոյ.
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Աղօթք :

Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Յարիցէ Աստուած և ցրուեսցին ամե-
նայն թշնամիք նորա, փախիցեն ատելիք
նորա յերեսաց նորա :

Պօղսսի առաքելոն ՚ի Հոռվմայեցոց թղթոյն է
ընթելցուածս :

Աղաչեմ զձեղ, եղբարբ, գթութեամբքն
Աստուծոյ՝ պատրաստել զմարմինս ձեր
պատարագ կենդանի, սուրբ, հաճոյ Աս-
տուծոյ, զիսօսուն պաշտօնդ ձեր . և մի

կերպարանիք կերպարանօք աշխարհիս
այսորիկ, այլ նորոգեցարուք 'ի նորոգու-
թիւն մտաց ձերոց, առ ՚ի քննել ձեզ
զլաւն, և եթէ զինչ են կամքն Աստուծոյ
բարին և հաճոյն և կատարեալն :

Զայս ասեմ շնորհօքն Աստուծոյ որ
տուեալ են ինձ ամենայնի որ է ՚ի ձեզ,
մի առաւել ինչ խորհելքան զարժանն
խորհելոյ . այլ խորհել ՚ի զգաստանալ
իւրաքանչիւր, որպէս և բաժանեաց Աս-
տուած չափ հաւատոց :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ալէլուիս .

Զի՞ բարի կամ զի՞ վայելուչ, զի բնակին
եղբարք ՚ի միասին :

Որպէս իւզ զի իջանէ ՚ի գլուխ և ՚ի մօ-
րուսն Ահարոնի, և ՚ի մորուացն իջանէ
՚ի գրապանս զգեստու նորա :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոց քում: Երկիւղածութեամբ լււարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօնիսումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա .
Եթէ ունիցիք զհաւատսն Աստուծոյ , ա-
մէն ասեմ ձեզ , որ ոք ասիցէ լերինս այս
միկ՝ բարձիր և անկիր ՚ի ծով , և ոչ երկ-
մտիցէ ՚ի սրտի իւրում , այլ հաւատայցէ
թէ զոր ասէն լինի , եղիցի նմա զոր ինչ
և ասիցէ :

Վասն այսորիկ ասեմ ձեզ . ամենայն ինչ
վասն որոյ աղօթս արարեալ խնդրիցէք ,
և հաւատայցէք թէ առնուցուք , եղիցի
ձեզ :

Եւ յորժամ յաղօթս կայցէք , թողարշուք
եթէ ունիցիք ինչ զումեքէ . զի և Հայրն
ձեր որ յերկինս է , թողցէ ձեզ զյան-
ցանս ձեր :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն ,
զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր՝ որ նստիս ՚ի վերաց
քերովքէից, և հայիս յանդունդս. հայ-
եաց (յայս անուն) ծառայօք քո ՚ի բարձ-
րութենէ սրբութեան քո, հեռացո ՚ի
սմանէ զամենայն ցաւս եւ զամենայն
աղտեղութիւնս, եւ տուր սմա զառող-
ջութիւն զամենայն աւուրս կենաց իւրոց;
Եւ քեզ փառք իշխանութիւն և պատիւ
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յա :

Քարող :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք, ընկալ կե :

Օրհնեա՛ Տէր :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողոր-
մութեան քում, ըստ բազում գթութեան
քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

ՉՓոխն լման ասու :

Շարական :

Դ2. Անկանիմ առաջի՞ն քո՛ և խընդրե՞մ
զթողութիւն յանցա՞նաց իմոց . մի՞ ան-
տես առներ Հայոց զաղաչա՞նս իմ:

Աղաղակե՞մ որպէս մաքսաւորն , եւ հե՞զ
զում զարտասով իմ առաջի՞ն քո ո՞րպէս
պոռնիկն . մի՞ անտես առ :

Յաներեւոյթ թընամեցն պարտեցայ , և
՚ի գաղտնի՞ն նետից բանսարկուին վիրա-
ւորեցայ . մի՞ անտես առ :

Յոյս կենդանութեան եւ փրկութեան
իմայ Տէ՞ր Աստըլւած իմ , յիշեա զիս որ-
պէս երբեմն զԵ՞զեկիայն . եւ դարձո
զհոգի իմ ՚ի դրանց դըժոխոց :

Որ կամաւոր մահուամբ քո՛ մեռուցեր
ըզմահ Քրիստոս Աստըլւած . և լուսա-
փայլ յարութեամբ քո կենածործեցեր
զաշխարհս . կենածործեա և զի՞ս ըզ-
մեղօք ըզմեռեալս :

Առ քեզ ապաւի՞նիմը սուրբ Աստուա-
ծածին . բարեխօսեա անդադար առ
Որդի՞դ քո և Աստըլւած մեր , փրկել
ըզմեզ ՚ի փորձութենէ եւ յամենայն
վըտաչնդից մերոց :

Քարոզ :

**Սուրբ զԱստուածածինն եւ զամենայն
սուրբս բարեխօս արասցուք առ:**

Աղօթք :

**Ընկալ Տէր զաղաչանս մեր բարեխօսու-
թեամբ սուրբ Աստուածածնին :**

Ալէլուիս ալէլուիս .

**Որ բնակեալն է յօդնութիւն բարձրելոյն,
ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս հան-
գիցէ :**

Յավշաննու առաքելոյն 'ի կաթուղիկեաց առաջն
թղթոյն է ընթերցուածս :

**Եւ դուք օծութիւն ունիք առ 'ի սրբոյն,
և գիտէք ամենեքին :**

**Ոչ գրեցի ձեզ՝ եթէ ոչ գիտէք զՃշմար-
տութիւնն , այլ թէ գիտէք զնա , և թէ
զի ամենայն ստութիւն ոչ է 'ի ճշմար-
տութենէ անտի :**

**Իսկ ո՞ իցէ սուտ , եթէ ոչ՝ որ ուրանայ
եթէ Յիսուս չէ Քրիստոսն . նա իսկ է
նեռն , որ ուրանայ զՀայր և զԱրդի .
Ամենայն որ ուրանայ զՈրդի , և ոչ զՀայր**

ընդունի . իսկ որ խոստովանի զԱրդի , նա
և զՀայր ընդունի :

Դուք զոր լուարուքն իսկզբանէ՝ 'ի ձեզ
բնակեսցէ . զի եթէ 'ի ձեզ բնակեսցէ
զոր իսկզբանէն լուարուք , և դուք յՈւ-
ղին և 'ի Հայր բնակեսջիք :

Եւ այս են աւետիքն՝ զոր աւետարանեաց
նա մեղ՝ զկեանսն յաւիտենականս :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ալէլուիս .

Երանի ում թողութիւն եղեւ մեղաց ,
և ծածկեցան ամենայն յանցանք նորա .

ԱԼԷԼՈՒԻՍ Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պրօսիսումէ : Ասէ Աստուած :

զՏէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Աշաչէր զնա ոմն 'ի փարիսեցւոյն՝ զի կե-
րիցէ ճաշ ընդ նմա . և մտեալ 'ի տուն
փարիսեցւոյն՝ բազմեցաւ :

Եւ կին մի էր 'ի քաղաքին մեղաւոր . իբ-
րեւ գիտաց թէ բազմեալէ 'ի տան փա-

րիսեցւոյն, բերեալ շիշ մի իւղոյ ազնուի,
կայր յետոյ առ ոտոս նորա, լայր. և ար-
տասուօքն սկսաւ թանալ զոտոս նորա, և
հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր. և համբուրէր
զոտոս նորա, և օծանէր իւղովն :

Եւ տեսեալ փարիսեցւոյն որ կոչեաց զնա,
ասէր ընդ միտս իւր. սա թէ մարդարէ
ոք էր, ապա գիտէր թէ ով և որպիսի ոք
կին մերձենայ ՚ի սա. զի մեղաւոր է :
Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ ցնա,
Ամոն, ունիմ ինչ ասել.քեզ. և նա ասէ,
ասա, վարդապետ :

Եւ ասէ. երկու պարտապանք էին ուրու-
մըն փոխատուի. մին պարտ էր հինդ հա-
րիւր դահեկան, և միւսն յիսուն. և իբ-
րեւ ոչ գոյր նոցա հատուցանել, երկո-
ցունց շնորհեաց. արդ ասա՝ ով առա-
ւել սիրեսցէ զնա :

Ասէ Ամոն. ինձ այսպէս թուի՛ եթէ
որում զբաղումն շնորհեաց :

Եւ նա ասէ ցնա. ուղիղ դատեցար :
Եւ դարձեալ ՚ի կին կողմն, ասէ ցԱմոն:
տեսանե՞ս զայս կին. մտի ՚ի տուն քո՛
ջուր ոտից իմոց ոչ ետուր, իսկ սա ար-
տասուօք իւրովք եթաց զոտս իմ, եւ

հերով իւրով ջնջեաց . համբոյր մի դու
ոչ ետուր ինձ , սա աւասիկ յորմէ հետէ
մտեալ եմ՝ ոչ դադարեաց ՚ի համբուրե-
լոյ զոտս իմ . իւղով զգլուխ իմ ոչ օծեր ,
սա իւղով անուշիւ օծ :

Վասն որոյ ասեմքեղ . թողեալ լիցին
սմա մեղք իւր բազումք , զի յաժ սիրեաց .
զի որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ , և
որում սակաւ՝ սակաւ :

Եւ ասէ ցնա . թողեալ լիցին քեզ մեղք քո :
Եւ սկսան որ բազմեալն էին ընդ նմա՝
ասել ընդ միտս իւրեանց . ուշ է սա՝ որ
զմեզս թողու :

Եւ նա ասէ ցկինն . հաւատք քո կեցու-
ցին զքեղ , երթ ՚ի խաղաղութիւն :

Քարոզ :

Եւ եւս խաղաղութեան զջէր աղաչեսցուք :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զջէր աղա-
չեսցուք :

Եւ եւս վասն հիւանդիս (այս անուն) որ
յուսացեալ է կոչել զանուն Տեառն ,
զջէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեան , Տէր ողորմեան , Տէր ողորմեան :

Աղօթք :

Գոհանամք զքէն Տէր Աստուած մեր, որ
ես բժիշկ բարի՝ անձանց մերոց. որ զհի-
ւանդութիւնս մեր բառնաս. որ քո վիրօք
ամենեքեան բժշկեցաք : Որ հովիւդ ես
բարի, և խնդրող մոլորեալ ոչխարին : Որ
անձանց բեկելոց տաս մխիթարութիւն,
և կեանս մահացելոց : Որ զաղբիւր արեան
տեռատեսին քղանցիւ հանդերձի քո բը-
ժշկեցեր : Որ զգուստը Քանանացւոյն 'ի
դժնդակ դիւացն ազատեցեր : Որ զպարտո
երկուց պարտապանացն շնորհեցեր . եւ
մեղաւոր կնոջն զմողութիւն ետուր : Որ
զբժշկութիւն անդամալուծին պարգեւե-
ցեր հանդերձ թողութեամք մեղացնորա,
Որ զմաքսաւորն բանիւ արդարացուցեր,
և զաւաղակն 'ի վերջին խոստովանութեան
նորա ընկալար : Որ զմեղս աշխարհի բար-
ձեր, և 'ի խաչին բեւեռեցեր : Զքեզ
աղաչեմք, և քեզ պաղատիմք, ներեա,
և թող զանօրէնութիւնս և զմեղս սորա
զկամայ և զակամայ, զգիտութեան եւ
զանդիտութեան, զոր 'ի գիշերի եւ զոր
'ի տունջեան : Այս Տէր Աստուած, լուր
ինձ մեղաւորիս 'ի պահուս յայսմիկ վասն

(այս անուն) ծառայիս քո , անտես արա իբրեւ անյիշաչար Աստուած զյանցանս սորա զամենայն : Զբերան սորա քոյին օրհնութեամբդ լցո . զշրթունս սորա բաց , առ ՚ի փառաբանութիւն անուանդ քում սրբոյ . զձեռս սորա տարածեա ՚ի գործս պատուիրանաց քոյ . զոտս սորա առ յընթացս Աւետարանին ուղղեա . և զամենայն անդամս սորա եւ զմիտս պարփակեա քոյին շնորհօք :

Դու Տէր Աստուած մեր՝ որ ՚ի ձեռն սըրբոց քոց Առաքելոց ծանուցեր մեղ ասելով , թէ զոր կապիցէք ՚ի վերայ երկրի եղիցի կապեալ յերկինս . եւ դարձեալ եթէ ումեք թողուցուք զմեղս՝ թողցին նմա : Եւ որպէս լուար Եզեկիայ ՚ի նեղութեան անձին իւրում՚ի ժամու մահուան նորա , և ոչ անտես արարեր զաղաչանս նորա . լուր և ինձ մեղաւոր և անարժան ծառայի քո ՚ի պահուս յայսմիկ : Քանզի դու ես Տէր՝ որ եօթանասնեկի եօթն թողուլ՝ որք անկանին ՚ի մեղս , հրամայեցեր քոյին մարդասիրութեամբդ . ապաշաւելով ՚ի վերայ չարեաց մերոց , և խնդալով ՚ի վերայ դարձի կորուսելոց :

Տէր Աստուած մեր որ մտեալ 'ի տուն
Զաքէի ասացեր, այսօր եղեւ փրկութիւն
տանս այսմիկ . դու որպէս մարդասէր և
բազումողորմ Փրկիչ, արա և այժմ փրկու-
թիւն տանս այսորիկ . զի որպէս մեծու-
թիւն քո, նոյնալէս և ողորմութիւն քո:
Եւ զեղ փառք և երկրապատճիւն, այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն:

Յայնժամ կես 'ի Քահանայիշ իալվ յաշնէ հի-
ւանդին, և կես 'ի յախնէ . և Ա-ագերէյն ե-
կեւուրունէ ՍԱ-Եպարանն 'ի վերայ գլույ հիւան-
դին, և ասէ ՍԱ-Հօնս:

Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամենայն
արարածոց . որ առաքեցեր յաշխարհ
զմիածին Որդիդ քո, որ եկն և փրկեաց
զտիեղերս 'ի մեղաց . և բժշկեաց զամե-
նայն ախտս եւ զհիւանդութիւնս ժողո-
վըրդեան քում. ընկղմեաց զմահ, և փո-
խեաց զմեղ 'ի կեանս և յանմահութիւն:
Եւ այժմ աղաչեմք զքեղ Տէր Աստուած
մեր, դիր զամենակարող աջ քո 'ի վերայ
հիւանդիս այսորիկ, եւ բժշկեա զսա 'ի
ցաւոց իւրոց: Զի զքեղ փառաւորեսցե-

զբժիշկդ հոգւոց և մարմնոց , և խոստովան լիցի ահեղ աստուածութիւն քո . զի քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Աստուած յաւիտենական , որ իջեր 'ի ըստորին կողմերկրի , և շնորհս ծաւալեալ սփուեցեր յարարածս քո : Առաքեցեր և զերանելի Առաքեալսն քո , հրաման տալով նոցա՝ բժշկել զամենայն ախտս եւ զհիւանդութիւնս ժողովրդեան քում : Եւ արդ՝ ես ծառայս քո տկարս և անարժանս՝ դնեմ զձեռն իմ 'ի վերայ հիւանդիս այսորիկ , և կարդամ զահեղ աստուածութիւն քո , եւ խնդրեմ յառատքարերարութենէդ քումմէ . Առաքեազամենակարող զօրութիւն քո , և բժշկեազախտս և զհիւանդութիւնս ծառայիս քո այսորիկ՝ նշանաւ ամենայաղթ խաչի քո , որով բարձեր զտկարութիւն աղդի մարդկան , և դատապարտեցեր զթշնամին կենաց և փրկութեան մերոյ : Զի դու ես Աստուած մեր , և բժիշկ հոգւոց և մարմնոց ծառայից քոց , և փարատիչ ամենայն

ախտաւորութեանց մերոց։ Եւ քեզ ընդ
հօր ամենակալի՝ և ընդ հոգւոյդ ճշմարտի
վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն։

Քարող։

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտացե-
լոց՝ աղաչեսցուք զՓրկիչն մեր Քրիստոս,
զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմութեան
իւրում։ և բժշկեսցէ զախտս և զհիւան-
դութիւնս հոգւոց և մարմնոց ծառայից
իւրոց։ Եւ կատարեալ առողջութեամբ
հասուսցէ զամենեսեան ՚ի մշտնջենաւոր
եւ յանախտ կեանս։ Որ առաքեցաւ ՚ի
հօրէ ՚ի բժշկութիւն աղդի մարդկան՝
միածին Որդին Աստուծոյ։ Տէր մեր եւ
Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս։ կեցուսցէ եւ
ողորմեսցի։

Աղօթք։

Փարատեա զցաւս եւ բժշկեա զհիւան-
դութիւնս ՚ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր
Աստուած մեր։ և շնորհեա ամենեցուն
զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ ամե-
նայաղթ խաչի քո։ որով բարձեր զտկա-

ըութիւն ազգի մարդկան, և դատապար-
տեցեր զթշնամին կենաց և փրկութեան
մերոյ: Դու ես կեանք մեր և փրկութիւն՝
բարերար և բազումողորմ Աստուած: որ
միայն կարող ես թողուլ զմեղս, և մեր-
ժել զախտոս և զհիւանդութիւնս 'ի մէնջ.
որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց:
Պարզեւիչդ բարեաց՝ պարզեւեա զառատ
ողորմութիւն քո 'ի վերայ արարածոց քոց՝
ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից: յորոց հանա-
պազ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ
Երրորդութիւնդ, այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից, ամէն:

Քարող:

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
'ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս
իւր արասցէ 'ի վերայ մեր: Տէրն Ամե-
նակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի:

Կեցո՛ Տէր:

Աղօթք:

Թագաւոր խաղաղութեան՝ օգնական և
փրկիչ անձանց մերոց՝ Քրիստոս Աստուած
մեր, պարսպեալ պահեա զժողովուրդս

քո ընդ հովանեաւ սուրբ և պատուական
խաչիւ քո ՚ի խաղաղութեան . փրկեա յե-
րեւելի և յաներեւոյթ թշնամոյն : Ար-
ժանաւորեա գոհութեամբ փառաւորել
զքեզ ընդ Հօր և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն .
Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԿԱՆՈՆ

ԽԱԶԱԼՈՒԱՅ ԱՌԵԼՈՅ

ՈՐ ԿՈՉԻ

ԽԱԶԱՀԱՆԳԻՍ

**Տէք , մի սրտմտութեամբ քով յանդի-
մաներ զիս , և մի բարկութեամբ քով
խրատեր զիս :**

**Ողորմեա ինձ , Տէր , զի հիւանդ եմ ես .
բժշկեա զանձն իմ , զի խռովեցան ու-
կերք իմ :**

**Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ , և դու , Տէր ,
մինչեւ յերք :**

**Դարձ , Տէր , և փրկեա զանձն իմ , կեցո զիս
Տէր , ըստ ողորմութեան քում :**

**Զի ոչ ոք է որ 'ի մահու յիշէ զքեզ , կամ
'ի դժոխս խոստովան առնիցի առ քեզ :**

**Վաստակեցայ ես 'ի հեծութեան իմում ;
լուացի զամենայն գիշեր զմահիճո իմ , և
արտասուօք իմովք զանկողինս իմ թացի :**

Խոռվեցաւ ՚ի սրտմառնթենէ ակն իմ, և
մաշեցայ ես ՚ի վերայ ամենայն թշնամեաց
իմոց :

Ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, ոգք
գործէք զանօրէնութիւն :

Լուաւ Տէր ձայնի լալոյ իմոյ, լուաւ Տէր
աղօթից իմոց, եւ Տէր զիսնդրուածս իմ
ընկալաւ :

Ամաչեսցեն և խոռվեսցին յոյժ ամենայն
թշնամիք իմ, դարձցին յետս և ամաչես-
ցեն յոյժ վաղվաղակի և խոռվեսցին :

Շարական .

Բ2. **Ա**պաւինեցաք ՚ի Խաչքո՞ւ արարիչ
յաւիտենից, որ ետո՞ւր մեզ պահապան
յաղթող ընդդէմթըշնամոյն . աղաչեմք
սովաւ Փըրկիչ պահպանեա՞զ զանձինըս մե՞ր:
Բարձրեալթագանոր ո՞ր վասըն մե՞ր ելեր
՚ի Խաչ, ե՞ւ բարձեր սովաւ զյա՞նցանս
նախաստեղծին Աղտամոյ . աղա:

Գլուխ սո՞ւրբ հաւատոյ և փայտ կենաց
մարդկան յայտնեալ, զո՞ր տեսեալ այսոյն
պլղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի . աղա:

Դողացաւ թըշնամի՛ն ընդ յայտնի՛լ Արքոյ
Խաչին, եւ ՚ի յահէ՛ փառաց նորա կոր-
ծանեցաւ յա՞նդունդս երկրի . աղա :
Մեղաք մինչեւ յերկի՛նս և զարդար ըգ-
ցասով մըն քո՞ շարժեցաք ՚ի մէ՞զ . Տէ՛ր
ըստ մեծի՛ քում ողորմութեա՞նդ ողոր-
մեա՞ մէ՞զ :

Խջաք մինչ ՚ի դըժո՞խս ընկըզմեա՞լք յանօ՞-
րէնութեան մերով . Տէ՛ր յիշեա՞ զգինս
արեա՞ն Որդւոյ քո և ողորմեա՞ :
Հալածեա ՚ի մէ՞նջ Տէ՛ր նըշա՞նաւ Խաչի-
քո զընդդիմամարտ և զանե՞րեւոյթ դա-
ղա՞նն . Ե՞ւ մի տար յապակա՞նութիւն
զքո ժառա՞նդութիւնս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

Տաճար լուսոյ անըստուերին եւ առա-
գսուտ անճառ բանին . որ ըզնախնւոյ
մօրն Ե՞ւայի բարձե՞ր զանէծսը՞ն տըրտմա-
լլ . հայցեա յՈ՞րդւոյ քո միածնի Հօր
հաշտութեա՞նըն միջնորդի , բա՞ռնալ
՚ի մէ՞նջ ըզիսուվութիւն և տակ զոգւոց
խաճաղութիւն :

Այժմ և միշտ և :

Երկինքը ցընծային եւ երկիրս ուրախանայր, քանզի Փըրկիչ ցուցաւ Սուրբ Խաչն և լուսատու տիեզերաց. աղակ

Ալէլուիս ալէլուիս .

Զայն Տեառն ՚ի վերայ ջուրց, և Աստուած փառաց որոտաց, և Տէր ինքն ՚ի վերայ ջուրց բազմաց :

Զայն Տեառն զօրութեանց, եւ ձայն Տեառն մեծվայելութեանց :

Ընթերցուածու ՚ի չորրորդ թագաւորութեանց :

Եւ ասեն արք քաղաքին ցԵղիսէ . ահաւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է, որպէս և Տէրդ իսկ տեսանէ . եւ ջուրքս չար և երկիրս անզաւակ :

Եւ ասէ Եղիսէ . առեք առ իս կուժ մի նոր, և դիք այդր . և բերին առ նա . և եւ Եղիսէ յականս ջուրցն, և արկ անդր աղ և ասէ՝ այսպէս ասէ Տէր. բժշկեմ զջուրսդ զայդոսիկ, և մի եւս լիցի այդ ՚ի մահ և յանզաւակութիւն . և բժշկեցան ջուրքն մինչեւ ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի զոր խօսեցաւ :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ աԼԷԼՈՒԻՍ :

Ետուր Երկիւղածաց քոց նշան զի ապ-
րեսցին յերեսաց աղեղան :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոց քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :
Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պռօսիումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Ի վերջնում աւուր մեծի տօնին կայր
Յիսուս՝ աղաղակէր եւ ասէր . եթէ ոք
ծարաւի իցէ , եկեսցէ առ իս և արբցէ .
որ հաւատայ յիս՝ որպէս և ասեն գիրք ,
գետք յորովայնէ նորա բղխեսցեն ջոց
կենդանութեան :

Զայս ասէր վասն Հոգւոյն զոր ընդունե-
լոց էին որ հաւատային ՚ի նա :

Քարոզ :

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած , որ
է յոյս եւ ապաւէն անձանց մերոց . որ
զամենայաղթ նշան Սուրբ Խաչին շնոր-
հեաց մեղ զէն անպարսելի ընդդէմ

ներգործութեանց սատանայի . զի զամենայն ինչ՝ յոր և մերձեսցի սա , սրբեսցէ , մանաւանդ զջուրս զայս . եւ շնորհեսցէ սովաւ բժշկութիւն տխտից , և փարատումն ցաւոց . ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Ա.ՂՅԹՔ :

Տէր Աստուած ամենակալ՝ արարիչ ամենայն արարածոց , որ զգեցար մարմին ըստ մերում հողեղէն բնութեանս , և 'ի լուացումն մեղաց սրբիչ և մաքրիչ զջուրս կացուցեր . որ և 'ի ձեռն մարդարէին Եղիսէի օրհնեցեր զջուրն չարաշունչ և մահաբեր . և այժմ Տէր բարերար , առաքեազնորհս Հոգւոյդ Արբոյ 'ի ջուրս յայս , և օրհնեաք աներեւոյթ աջովքով , և զօրութեամբ ամենայաղթ Խաչի քո : Տուր սմաշնորհս , զի ամենեքին որք արբցեն 'ի սմանէ՝ եղիցի նոցա 'ի բժշկութիւն ախտից՝ և 'ի փարատումն ցաւոց :

Օրհնեա Տէր ✠ զջուրս զայս զօրութեամբ Առուրբ Խաչի քո . զի հօտք և խաշինք որք արբցեն 'ի նմանէ , եղիցի նոցա յանցաւութիւն և 'ի ծննդականութիւն : Օրհ-

նեա Տէր Պ զջուրս զայս նշանաւ Սուրբ
Խաչիս ՚ի ձեռն քահանայիս՝ և խնդրուա-
ծոց ժողովրդեանս, զի ուր ցօղեսցի ՚ի
տունկս և ՚ի բոյսս, Եղիցին անմիասելի
՚ի ժանգոց և ՚ի թրթրոյ՝ և յամենայն պա-
տահարաց. և առաւելեւս պտղաբերես-
ցին ՚ի շահաւետութիւն որդւոց մարդ-
կան, և ՚ի սպաս պաշտաման քում: Եւ
գոհանալով փառս մատուցանեմք քեզ
ընդ Հօր և ընդ ամենասուրբ Հոգւոյդ,
այժմ և միշտ և յաւի:

Ամէն, Ալէլուիս ալէլուիս ալէլուիս:

Օրհնեսցի և սրբեսցի ջուրս այս նշանաւ
Սուրբ Խաչիւս, և Սուրբ Աւետարանաւս,
և աւուրս շնորհիւ, յանուն Հօր, և Որդ-
ւոյ, և Հոգւոյն Արբոյ: (Երիշ կրինեա):
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ եւ
Հոգւոյն Արբոյ, այժմ և միշտ եւ յաւի-
տեանս յաւիտենից. ամէն:

Քարոզ:

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՏէր զի սո:

Աղօթք:

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս:

ՕՐՀՆԵԱԼ ՏԵՐ ՄԵՐ ՅԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ, ԱՄԷՆ:
Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԵՐԵ ԱՐԵՌ ԽԱՍՏԻԲ ԻՒԿ ԽԱՀԱԾ-ԱՅՆ, ԱՎԱ
Ն ՊԱՅԱ ՇԱՐԱՀԱՆ :

Բջ. ՀԵՂՄԱՄԲ արեան սըրբոց վկայիցն
հաշտեաց ընդ մեզ Քրիստոս, և փրկեա
յամենայն փորձութենէ :

Ուք նահատակեցան վասն քո ՚ի մահ.
Վիրաւորեալոք յաղթեցին թշնամոյն .
սոցին աղաչանօք հաշ :

Ուք միացան ՚ի սէր ահաւոք քո տէրու-
թեանդ . եւ մատուցին զանձինս իւր-
եանց պատարագ քեզ և զենումն . սոց-
ին աղաչանօք հաշ :

ԿԱՆՈՆ

ԴԺՈՒԱՐԱԾԻՆ ՅՆԻ ԿՆՈԶ

ԱԼԵԼՈՒԻԱ ալելուիա :

Առ քեզ, Տէր, Համբարձի զաշս իմ, որ
բնակեալդ ես 'ի յերկինս :

Որպէս աչք ծառայի 'ի ձեռն Տեառն
իւրոյ, և որպէս աչք աղախնոյ 'ի ձեռն
տիկնոջ իւրոյ :

Այնպէս են աչք մեր առ քեզ Տէր Աս-
տուած մեր, մինչեւ ողորմեսցիս 'ի վերայ
մեր :

Ողօրմեա մեզ, Տէր, ողօրմեա մեզ, զի բա-
զում լցաք արհամարհանօք :

Եւս առաւել լցան անձինք մեր նախա-
տանօք, ոյք նախատեն զմեզ արհամար-
հանօք ամբարտաւանից :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Մինչեւ իցէ յղւոյն ծնեալ, և մինչեւ
հասեալ իցեն ցաւք երկանց, ասլրեցաւ
և ծնաւ արու :

Ո՞ լուաւ, ո՞ ետես այսպիսի ինչ. Եթէ
երկնեաց երկիր ՚ի միում աւուր, և ծնաւ
ազգ մի ողջոյն միանդամայն. զի երկնեաց
Սիովն, և ծնաւ զմանկունս իւր :

Ես ետու քեզ զյոյսդ զայդ, և դու ոչ
յիշեցեր զիս՝ ասէ Տէր. ոչ ապաքէն զա-
մուն եւ զծննդականն ես արարի. ասէ

Աստուած քո :

Պօղոսի առաքելցն յԵրայեցւոց թղթոյն է
ընթելցուածո :

Հաւատովք՝ որ Աբրահամն կոչեցաւ-
ունկնդիր եղեւ ելանել ՚ի տեղին, զոր
առնլոց էր ՚ի ժառանդութիւն. ել գնաց՝
և ոչ գիտէր յովլ երթիցէ :

Հաւատովք պանդխտեցաւ յերկրին Աւե-
տեաց իբրեւ յօտարութեան. խորանօք
բնակեաց Սահակաւ և Յակովաւ հան-
դերձ ժառանդակցօք նոցին աւետեաց :
Քանզի ակն ունէր հիմամբ հաստատելոյ
քաղաքին, որոյ ճարտարապետ և արա-
րիչ Աստուած է :

Հաւատովք և ինքն Սարրա՝ որ ամուլն էր,
զօրութիւն առնլոյ զսերմն որդէծնու-
թեան՝ ընդունէր, և ՚ի տարաժամ հա-

սակի ծնանէր՝ քանզի հաւատարիմ համարեցաւ զայն՝ որ խոստացաւն։
Վասն որոյ և ՚ի միոջէն ծնանէին։ և այն ՚ի յանցեալ ժամանակի, իբրեւ զաստեղս երկնից բազմութեամբ, և իբրեւ զաւազառ առ ափին ծովու առանց թուոյ։

ԱԼԵԼՈՒԻՍ ալէլուիս։

Ո Տէր փրկեա զանձն իմ, ողորմած Աստուած մեր ողորմի և պահէ զտղայս Տէր։

ԱԼԵԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Եւ ընդ հոգւոյդ քում։ Երկիւղածութեամբ լուարուք։
Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ Յովհաննու։

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր։

Պռօմխումէ։ Ասէ Աստուած։

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի լացջիք եւ ողբասջիք դուք, և աշխարհ խնդասցէ։
Դուք տրտմեսջիք, այլ տրտմութիւն ձեր յուրախութիւն եղիցի։

Կին յորժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա, զի հասեալ է ժամ նորա. այլ յորժամ ծնցի զմանուկն, ոչ եւս յիշէ զնե-

ղութիւն վասն խնդութեանն , զի ծնաւ
մարդ յաշխարհ :

Քարոզ :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաշանաց մերոց .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՞ , Տէր ողորմեա՞ , Տէր ողորմեա՞ :

Աշօթք :

Տէր Աստուած մեր Յիսուս Քրիստոս՝ մեծ
և բարձրեալ , անայլայլելի անփոփոխելի
և մշտնջենաւոր . որ իջեր ՚ի յերկնից և
մարմնացար ՚ի սրբոյ կուսէն Մարիամայ
Հոգւովի Արբով . և զապականեալն մեղօք
զբնութիւն մեր ՚ի նախահօրն յանցանաց՝
որով ամենայն կանացի բնութիւն ընկա-
լաւ զպատուհաս անիծից՝ ցաւօք եւ
տրտմութեամբ ծնանիլ զզաւակ , որբե-
ցեր աստուածութեամբ քով : Եւ արդ՝
աղաչեմք զքեզ մարդասէր թագաւոր՝
ստեղծող և նորոգող մեր և բժիշկ հի-
ւանդութեանս մերում , բժշկեա եւ ա-
ռողջացո (զայս անոն) աղախին քո ՚ի հոգե-
կան և ՚ի մարմնական յախտէս յայսմանէ :
Առաքեա զօդնութիւն քո ՚ի սրբութենէ

քումմէ , և տուր սմա զօրութիւն ծնանիլ
զզաւակ , որպէս զի զպտուղ որովայնի իւ-
րա մաքրեալ յամենայն արատոյ ծնըն
դեամբ սուրբ Աւաղանին ընծայեսցէ Ե-
կեղեցւոյ քում սրբոյ : Շնորհեա ծննդա-
կանիս այսորիկ հանդարտութեամբ և ա-
ռանց վեասու հասանիլ 'ի խնդութիւն ,
եւ ամենայն տանց հաւատացելոց աճիլ
և բազմանալ 'ի փառս տէրութեան քո ,
և 'ի լրումն աստուածային քո բանիոդ , ե-
թէ աճեցէք և բազմացարուք : Այս Տէր
Աստուած մեր , լուր և այժմ խնդրուածոց
անարժան ծառայիս , եւ ամենեցուն որ
շուրջ կան աստ , բարեխօսութեամբ ա-
նարատ ծնողի քո սուրբ Աստուածածնի ,
և ամենայն սրբոց քոց : Զի քեզ միածնի
Որդւոյդ , և անսկիզբն և համագոյ Հօր քո ,
և կենդանարար և ամենասուրբ Հոգւոյդ՝
վայելէ փառք պատիւ և երկրապառ-
թիւն , այժմ և միշտ և յաւիտեանո յա-
ւիտենից , ամէն :

ԿԱՆՈՆ

ՎԱՍՆ

ԱՅՍԱՀԱՐԱՑ ԵՒ ԼՈՒՄՆՈՏԻՑ

ՈՐ բնակեալն է յօդնութիւն բարձրեւ-
լոյն, ընդ հովանեաւ Աստուծոյ յերկինս
հանգիցէ :

Ասասցէ Տեառն՝ ընդունողիմ ես, ապա-
ւէն իմ Աստուծած, և ես յուսամ ՚ի նա-
նա փրկեսցէ զիս յորոգայթէ որսողին,
և ՚ի բանիցն ՚ի խռովութենէ :

Ի Թիկնամէջս իւր ընկալցի զքեզ. ՚ի հո-
վանի թեւոց նորա յուսասցիս:
Որպէս զէն շուրջ եղիցի զքեւ ճշմար-
տութիւն նորա:

Ոչ երկիցես դու յերկիւղէ գիշերի, և ոչ
՚ի նետէ՝ որ թռչի ՚ի տուէ :

Յիրէ որ շըջի ՚ի խաւարի, ՚ի գայթակղու-
թենէ դիւին ՚ի հասարակ աւուր:
Անկցին ՚ի կողմանէ քումմէ հաղարք, և

բիւրքը ընդ աջմէ քումմէ , և առ քեզ ինչ
ոչ մերձեսցին :

Բայց միայն աչօք քովք հայեսցիս դու ,
եւ զհատուցումն մեղաւորաց տեսցես ,
զի դու Տէր յոյս իմ ես :

Զբարձրեալն արարեր քեզ ապաւէն , զի
ոչ հասցեն առ քեզ չարք . և տանջանք
մի մերձեսցին 'ի յարկս քո :
Հրեշտակաց իւրոց պատուիրեալէ վասն
քո 'ի պահել զքեզ յամենայն ճանա-
պարհս քո :

Ի բազուկս իւրեանց ընկալցին զքեզ , զի
մի երբէք հարցես զքարի զոտն քո :
Ի վերայ իժից և քարբից գնասցես դու
եւ առ ոտն կոխեսցես զառիւծն եւ ըդ-
վիշապն :

Քանզի յիս յուսացաւ , և փրկեցից զնա-
հովանի եղէց նմա , զի ծանեաւ զանուն
իմ :

Կարդասցէ առ իս , եւ ես լուայց նմա
և առ նմա եղէց 'ի նեղութեան :
Փրկեցից և փառաւոր արարից զնա . եր-
կայն աւուրբք լցուցից . եւ ցուցից նմա
զփրկութիւն իմ :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

**Զիա՞րդ անկաւ յԵրկնից արուսեակն , որ
ընդ առաւօտն ծագէր . անկաւ յԵրկիր ,
խորտակեցաւ՝ որ առաքէր առ ամենայն
ազգս :**

Դու ասէիր 'ի մտի քում . ելից յԵրկինս ,
'ի վերս քան զաստեղս երկնից արկից
դաժոռ իմ . նստայց 'ի լերինն բարձու ,
'ի վերայ լերանց բարձանց հիւսիսոյ .
ելից 'ի վեր քան զամակս , եղէց նմանող
բարձրելոյն :

**Արդ ահաւադիկ 'ի դժոխս իջցես և 'ի
հիմունս երկրի :**

Պօղոսի առաքելովն յԵբրայեցւոց թղթոյն է
Ընթերցուածս :

**Արդ որովհետեւ մանկունք հաղորդեսցին
արեան և մարմնոյ , և ինքն իսկ մերձա-
ւորութեամբ կցորդ եղեւ նոցունց . զի
մահուն իւրով խափանեսցէ զայն , որ
զիշխանութիւն մահուն ունէր , այսինքն
է՝ զսատանայ . և ապրեցուսցէ զայնոսիկ ,
որ մահուն երկիւղիւ հանապաղ կէին
վտարանդեալք 'ի ծառայութիւն :**

ԱԼԷԼՈՒԻՍ աղէլուիս .

ԶԼՇՆԱՄԻՍ իմ հալածականս արարեր ,
և զատելիս իմ սատակեցեր .

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուսպուք :

Արբոց Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Պատասխանի ետ մի ոմն ՚ի ժողովրդենէն՝
և ասէ . Վարդապետ , ածի զորդի իմ առ
քեզ , զոր ունի այս համբ . և ուր հասանէ
զարկուցանէ զնա , և փրփրէ , և կրծտէ
զատամունս իւր և ցամաքի . և ասացի
ցաշակերտսն քո զի հանցեն , և ոչ կա-
րացին հանել զնա :

Պատասխանի ետ նոցա և ասէ . ով ազգ
անհաւատ , մինչեւ յերբ իցեմ ընդ ձեզ ,
մինչեւ ցերբ անսայցեմ ձեզ . ածէք զնա
առ իս :

Եւ ածին զնա առ նա . իբրեւ ետես զնա
այսն , վաղվազակի շարժլեաց զնա , և ան-

կեալ յերկիր թաւալէր և փրփրայր :
 Եհարց ցհայր նորա և ասէ . քանի ժա-
 մանակը են՝ յորմէհետէ այդ եղեւ դմա .
 եւ նա ասէ . 'ի մանկութենէ . բազում
 անգամ 'ի հուր արկանէ եւ 'ի ջուր՝ զի
 կորուսցէ զդա . արգ՝ եթէ կարող ինչ ես ,
 օգնեա մեզ , Տէր , գթացեալ 'ի վերայ մեր :
 Եւ Յիսուս ասէ ցնա . ասացեր՝ եթէ
 կարող ես . ամենայն ինչ հնարաւոր է
 այնմ , որ հաւատայն :

Եւ վաղվաղակի աղաղակեաց հայր ման-
 կանն և ասէ . Հաւատամ , օգնեա անհա-
 ւատութեանս իմում :

Իբրեւ ետես Յիսուս՝ եթէ կուտի ժողո-
 վուրդն 'ի վերայ , սաստեաց այսոյն պըդ-
 ծոյ եւ ասէ . Համրդ՝ եւ խուլ այս՝ ես
 տամ քեզ հրաման , ել 'ի դմանէ , և այլ
 եւս՝ մի մոանիցես 'ի դա :

Եւ աղաղակեաց և յոյժ լլկեաց զնա՝ և
 ել . Եւ եղեւ պատանեակն իբրեւ զմե-
 ռեալ , մինչեւ բազմաց իսկ ասել՝ թէ
 մեռաւ :

Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ նորա յարոց
 զնա , և կանգնեցաւ :

Եւ իբրեւ եմուտ նա 'ի տուն , աշակերտ :

200 ԱՅՍԱՀԱՐԱՑ ԵՒ ԼՈՒՄՆՈՏԻՑ
ՔԸՆ առանձինն հարցին ցնա . մեք ընդէլ
ոչ կարացաք հանել զնա :
Եւ ասէ ցնոսա . այդ ազգ՝ ոչ իւիք ելա-
նէ , եթէ ոչ պահօք և աղօթիւք :

Ե- ՇՆԷ ՂԱ-ԵԳԱՐԱՆՆ ՚Ի ՎԵՐԱյ ԳԼԵՄ այսահարին ,
և ասէ .

Սաստեսցէ քեզ Տէր մեր Յիսուս Քրիս-
տոս՝ պիղծ սատանայ , որ եկն յաշխարհ
և շրջեցաւ ընդ մարդկան , զի դքոյդ խա-
փանեսցէ զբունութիւն և զմարդիկ ապ-
րեցուսցէ : Որ ՚ի վերայ փայտին զընդդի-
մակաց զօրութիւնսն խորտակեաց արե-
դականն խաւարելով , երկիր շարժելով ,
գերեզմանացն բանալով , մարմինք սրբոցն
յառնելով : Որ ելոյծ մահուամբ զմահ ,
և խափանեաց որ զունելութիւն մահուն
ունէր , այսինքն է զքեզ սատանայ :
Երդմնեցուցանեմզ զքեզ յԱստուած կեն-
դանի՝ որ եցոյց զՓայտն կենաց , և կար-
գեաց զՔերոբէսն և զՄերոբէսն բոցեղէն
սրով շուրջանակի պահել զնա . պապան-
ձեաց ել և գնա ՚ի սմանէ : Երդմնեցու-
ցանեմ զքեզ ՚ի Տէր մեր Յիսուս Քրիս-

տոս՝ որ գնայր որպէս ընդ ցամաք ՚ի վերայ ծովուն , և սաստէր պտուտից հողմոյն . որոյ հայեցուածն ցամաքեցուցանէ զանդունդս , և սպառնալիք նորա մաշեն զերինս : Նոյն ինքն եւ այժմ հրամայէքեղ ՚ի ձեռն մեր , երկիր , ել և գնա՛ ՚ի ստեղծուածոյս այսմիկ . և մի դառնայցես և մի թագիցես ՚ի սմա . և մի եւս պատահեցես ումեք ՚ի սոցանէ . կամ ազդիցես , կամ զարկցես , մի ՚ի գիշերի մի յաւուր , մի ՚ի ժամու կամ ՚ի տարաժամու . այլ երթիջիր ՚ի քոյին խորխորատն մինչեւ ՚ի պատրաստեալ տանջանսն քեզ մեծի աւուրն դատաստանին :

ԵՐԿԻՐ ՅԱՍՏՈՒԾՈՅ , որ նստի յաթոռ Քերովբէից և հայի յանդունդս . յորմէ դողան Հրեշտակք , Հրեշտակապետք , Աթոռք , Տէրութիւնք , Խշանութիւնք , Պետութիւնք , բազմաշեայ Քերովբէքն . յորմէ դողան երկինք և երկիր , ծով և ամենայն որ ՚ի նոսա . ել և գնա՛ ՚ի ծառայէս Քրիստոսի Աստուծոյ : Երգմնեցուցանեմ զքեզ յԱստուած կենդանի որ գնայ ՚ի վերայ թեւոց հողմոց . ու արար զհրեշտակս իւր յոգիս , և զպաշտօնեայս

իւր 'ի բոց հրոց . ել և գնա՛ 'ի ստեղծուածոյս Աստուծոյ յայսմանէ ամենայն հրեշտակօք քո : Զի օրհնեալ և փառաւորեալ է անուն Ամենասուրբ Երրորդութեան Հօր և Որդւոյ և Սուրբ Հոգւոյն . այժմ և : Աստուած՝ որ մեծ է և ահաւոր և փառաւորեալ յամենայնի գործովք և զօրութեամբ , անհասանելի և անքննելի դոլով , որ յառաջ պատրաստեաց քեզ սատանայ զյաւիտենական տանջանացն զդատաստան . այժմ 'ի ձեռն մեր անպիտան ծառայից իւրոց հրամայեաց քեզ և ամենայն գործակցաց քոց ամենայն զօրութեամբ քով 'ի բաց կալ 'ի ծառայէս Յիսուսի Քրիստոսի , որ զամենայն իշխանութիւն ունի յերկինս և յերկրի . որ ասաց համեր և խուլ դիւին , ել 'ի մարդոյդ և այլ մի մտաներ 'ի դմա : Ծանիր զքո պիղծ եւ ունայն զօրութիւնդ , որ և խոզիցն իշխանութիւն ոչ ունէիր : Յիշեա՛ որ սաստեացն քեզ , և քոյովք խնդրուածովք յերամակ խոզիցն հրամայեաց քեզ մտանել :

Երկիր յԱստուծոյ , որոյ հրամանաւ երկիր հաստատեցաւ 'ի վերաց ջրոց . որ շնեաց զերկիր և կարգեաց . որ հաստա-

տեաց զլերինս կշռով, և զառապարս կը շորդովք . և եղ զաւաղ ծովու ՚ի սահման, և ՚ի ջուրս սաստիկս զշաւիլս իւր պատրաստեաց : Որ հայի ՚ի լերինս և ծըխեսցին . որ արկանէ զլոյս որպէս զօթոց . որ ձգեաց զերկինս որպէս մագաղաթ . որ յարկեաց ՚ի վերայ ջրոց զվերնայարկս նորա : Որ հիմնեցոց զերկիր ՚ի վերայ հաստատութեան, զի մի շարժեսցի յաւիտեան : Որ կոչեաց զջուրս ծովու, եւ եհեղ զնա ՚ի վերայ ամենայն երկրի . և և գնա՞ ՚ի սմանէ : Երդմնեցուցանեմ ըզեքեղ ամենաչար, ՚ի փրկական չարչարանսն Քրիստոսի, և ՚ի պատուական նորա Մարմին և յԱրիւն, և ՚ի գալուստն նորա ահաւոր . զի գայ և ոչ յապաղէ ՚ի դատել զերկիր . և զքեղ եւ զգործակիցոն քոտանջեսցէ ՚ի հուրն յաւիտենից . ուր որդն անքուն է և հուրն ոչ շիջանի : Զի զօրութիւն Յիսուսի Քրիստոսի հանդերձ Հարբ և ամենասուրբ Հոգւովի օրհնեալէ այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից : Տէր Սաբաւովիթ Աստուած Խորայէլի, որ փարատես զցաւս և զհիւանդութիւնս, եւ զտմենայն ախտո բժշկես . նայեա ՚ի վե-

բայ ծառայիս քո , և 'ի բաց մերժեա 'ի
սմանէ զամենայն ներգործութիւն սա-
տանայի , սաստեա այսոց պղծոց և հա-
լածեա զնոսա . և վազվաղակի քոյին աղդ-
մամբդ փրկեա զծառայս քո . և խորտա-
կեա զսատանայ ընդ ոտիւք սորա , եւ
տուր սմա յաղթութիւն ընդդէմ նորա
հակառակութեանց , և այսոց նորա պղծոց:
Արպէս զի առ 'ի քէն օգնականութիւն
առ ընկալեալ արժանաւորեսցի անմահ և
երկնաւոր քոց պարգեւացդ , փառաւո-
րելով զՀայր և զՈրդի և զԱռքք Հոգիդ ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
ամէն :

ԱՂՋԹՔ :

Որ եսդ Տէր Տէր , որ արարեր զմարդն
ըստ պատկերի քում եւ ըստ նմանու-
թեան , եւ ետուր նմա իշխանութիւն
մշտնջենաւոր կենաց . և նորա անկեալ
ընդ մեղօք բանսարկուին պատրանօք , և
գու ոչ անտես արարեր , այլ տնօրինե-
ցեր մարդանալով Քրիստոսի քո զփրկու-
թիւն աշխարհի : Դու ինքնին մարդասէր
Տէր , զուգակցեա կենաց սորա Հըեշտակ

լուսաւոր , փրկելով զսա յամենայն խոր-
հըրդոց թշնամւոյն , 'ի դիւէ տարաժա-
մէ , յերեւելի եւ յաներեւոյթ պատա-
հարաց չարին :

Ե- գետանագրէ զլանջան , զիրան , զբերանն ասելով
յանուն Հօր և Որդոյ և Հոգոյն Արքոյ .
և ասէ .

Հալածեա 'ի սմանէ զամենայն շունչ չար ,
որ խօսեցեալ է և որջացեալ 'ի սիրտ սո-
րա , զհոգի մոլորութեան , զհոգի չարու-
թեան , զհոգի դառնութեան , զհոգի
ստութեան և ամենայն անմաքրութեան ,
որ ներգործէ ըստ խորամանկութեան
թշնամւոյն խաբէութեան : Շնորհօք և
գթութեամբ միածնի Որդւոյ քո , լնդ
որումօրհնեալ ես Հայր ամենակալ հան-
դերձ բարերար եւ կենդանարար Սուրբ
Հոգւովդ , այժմ և միշտ և :

Քարոզ :

Արթուն մտօք և անզքօս խորհրդով կաց-
ցուք միաբան յաղօթս առաջի Տեառն մե-
րս և փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի : Հաւա-
տով խնդրեսցուք 'ի նմանէ զհրեշտակ խա-

զաղութեան պահապան անձանց մերոց ,
որ եկեալքանակեսցէ շուրջ զմեօք , և ա-
ներկիւղ պահեսցէ զմեզ յամենայն հրե-
զէն նետից սատանայի , որ թռչի ՚ի տուէ ,
յիրաց խաւարային գնացից , ՚ի գայթակ-
ղութենէ դիւին ՚ի հասարակ աւուր : Յոր-
մէ զգուշութեամբ պահելով աղօթիւք և
բարեխօսութեամբ ամենայն սրբոց , շնոր-
հեսցէ մեզ մարդասէրն Աստուած կեալ
առաքինութեամբ ՚ի փրկութիւն անձանց
մերոց , ՚ի պատիւ և ՚ի փառս կենդանա-
ցուցիչ անուան իւրոյ : Յոյս հազորդու-
թեան ընկալցուք ՚ի յայտնութեան միած-
նի Որդւոյն Աստուծոյ , կերպարանակից
առնել զմարմին խոնարհութեան մերոյ
ըստ նմանութեան մարմնոյ փառաց իւ-
րոց . վասն զի զայս խոստացաւ սիրելեաց
իւրոց Ճմարիտն Աստուած Յիսուս Քրիս-
տոս Տէր մեր . կեցուսցէ և ողորմեսցի :
Զժամս եւ զառաջիկայ օրս խաղաղու-
թեամբ անցուցանել հաւատով ՚ի Տեառ-
նէ խնդրեսցուք :

Զհրեշտակ խաղաղութեան պահապան :
Զքաւութիւն և զթողութիւն յանցանաց :
Զորբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Զգեցո մեզ Տէր Աստուած մեր զէն ար -
դարութեան զօրաւոր և յաղթող լինել
ընդդէմ սատանայական պատերազմաց .
և զամենայն հրեղէն նեսա նօրա շիջու -
ցանելով անկառկած լիցուք յիրաց խա -
ւարային գնացից . ՚ի գայթակղութենէ
դիւին ՚ի հասարակ աւուր : Եւ զգաստա -
ցեալք վայելչական տունջեամբս առաքի -
նութեամբ կացցուք ՚ի փրկութիւն ան -
ձանց մերոց , ՚ի պատիւ և ՚ի փառս սրբոյ
Երրորդութեանդ , այժմ և միշտ և յա -
ւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Երկնաւոր խաղաղութեամբ քով պարըս -
պեալ սրահեա զանձինս մեր Տէր զօրու -
թեանց , վասն զի դու ես Աստուած խա -
ղաղութեան , և բաց ՚ի քէն զայլ ոք ոչ
գիտեմք , և զանուն քո ամենազօր կար -
դամք յօգնականութիւն անձանց մերոց :

Նայեաց յերկրպագութիւնս մեր, և ուսո
մեղ առնել զարդարութիւն ճշմարտու-
թեան: Եւ գոհութեամբ փառաւորես-
ցուք, զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից,
ամէն:

Տէր, մի՛ յիշեր զմեղս մեր զառաջինս .
վաղվաղեսցէ առ մեղ ողորմութիւն քո,

զի աղքատացաք յոյժ:

Օգնեա մեղ Աստուած փրկիչ մեր, վասն
փառաց անուան քո:

Տէր, փրկեա զմեղ և քաւեա զմեղս մեր
վասն անուան քո:

Քարող:

Վասն հիւանդաց և ամենայն վշտացե-
լոց՝ աղաչեսցուք զՓրկիչն մեր Քրիստոս,
զի ողորմեսցի ըստ մեծի ողորմու:

Աղօթք:

Փարատեա զցաւս եւ բժշկեա զհիւան-
դութիւնս ՚ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր
Աստուած մեր. և շնոր: (Տէս յերես 179):
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն:
Հայր մեր որ յերկինս ես:

ՑԱՂՕԹԱՄԱՏՈՅՅ ԳՐՈՅ ՄՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԻ
ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՅ

Ի ԽՈՐՈՅ ՄՐՏԻՅ ԽՈՍՔ ԸՆԴ ԱՍՏՈՒԾՈՅ

Ա. ՏԵՐ ՏԵՐ ԳԹՈՒԹԵանց և Աստուած
ողորմութեանց, անուն մեծութեան,
ձայն ահաւորութեան, կոչումն սասա-
կութեան, լուր անհասութեան, բար-
բառ դողութեան, հնչումն հիացման,
յուսադրութիւն բարերարութեան, ա-
մենողորմ քաղցրութեան. յորմէ երկու-
ցեալ սասանին ամենայն բնութիւնք ե-
ղելոց 'ի քո սպառնալեաց ահիդ պակուց-
ման, սաւառնին Սերովըէք, ամփոփին
Քերովըէք, պարուրին պարք լուսակեր-
պիցն, երկնչին հիացմամք բոլոր Պետու-
թիւնք վերնոցն. նոյնք ցնծան դողու-
թեամք մեծաւ 'ի մի նաւակատիս բերկ-
րութեան. զարհուրին դեւք, ընկրկին
չարութեանցն գունդք, պակասին խա-
ւարասիրացն հոգիք, անդնդոց մատնին
հրեշտակիք օտարին: Կապին նշանաւ խա-
չին յարձակմունք դիմամարտին, փակին
'ի ստորին բանտիքինաւոր ամաղեկացիքն,

անխղելի հանգուցիւք պաշարին խումբք
հակառակորդին, արգելին անզերծ զըն-
դանաւ՝ մահաղինացն կաճառք, պնդին
՚ի մետաղս ահեղ հրամանիդ այսականացն
գումարք, պապանձին կարկեալ ընդդի-
մաբանիցն դասակցութիւնք, պարաւան-
դին հիւծմամբ կորստեան աներեւութի-
ցըն ժողովք, անլոյծ շղթայիւք նեղին
առաքելութիւնք դերաքրիստոսին :

Բ. Ահա կարկառեմ մատամբք ձեռինս
զաեառնագրութիւն նշանիդ ՚ի ժամ գի-
շերիս, որ ոչ մթանաս խաւարաւ անգի-
տութեան, ամենեւին տեսականութիւն,
քան թէ ՚ի լոյս անմատոյց հանգուցեալ
բնակես : Ընկալ զաղաչողս վտանգաւոր
գոհաբան ընդ պահպանութեամբ թեւոց
հզօրիդ, փրկեա ՚ի ցնորից եկամուտ պըղ-
տորութեանց . սուրբ արա զզգայարան
հայելեաց սրտիս նկատմանց . ամրացո
փայտիւդ կենաց ՚ի տիսրական անրջոց,
արեամբ քո սրսկեա զշրջարկութիւնս
կայիցս, զհետս ելումոիցն կաթուածով
կենարար կողիդ գծագրեա, երգոցն պահ-
պանարան քառակերպիդ ձեւակերպու-
թիւն եղիցի . հանդէալ տեսութեան ա-

չացս ամբարձման փրկականդ քո կրից
խորհուրդ առդիցի , ընդ բարաւոր յար-
կիս չարչարանաց քոց գործի հաստիցի ,
զծառոյդ օրհնութեան հաւատք յուսոյ
իմոյ կախեսցի : Արգել , Տէր , սովաւ
զսատակիչն հոգւոց , մոցէ անխափան
սլաշտպանն լուսոյ , և ընդ սաստիկ ծան-
րութեան ցաւոցս և զբեռն պարտեացս
թեթեւացո , զոր ՚ի լրարանի մոացս ամ-
փոփման մահճացս անկողնի՝ ուշաբերեալ
զյուսահատութեանցն դառն պտղոցն՝
խոստովանիմ ամենագիտիդ զանհամար
մասունս գործոց չարաչար անօրէնու-
թեանցս :

Գ. Հանգո զվաստակեալս ՚ի բազմածուփս
աշխատութենէ , բարձ զտագնապ տարա-
կուսանաց ոգւոյս կործանման , զդառնու-
թիւնն ընդ վշտացն , զհեծութիւնն ընդ
կարեացն , զանձկութիւնն ընդ թշուա-
ռութեանցն , զհառաչմունսն ընդ խոր-
տակմանցն , զբեկութիւնսն ընդ ապշու-
թեանցն , զթմբրութիւնսն ընդ շրտման-
ցըն , զարբեցութիւնն ընդ յիմարու-
թեանցն , զթերամտութիւնն ընդ խելա-
գարութեանցն , զսառումն սիրոյն եւ

զհրային ջերմութիւն աղուական ախտին։
 Օժանդակ լեր տկարութեան բազմատր-
 խուրս տարտամութեան, բարեգործ ա-
 ջովդ շնորհի, ձեռամբդ նորոգողի, մա-
 տամբդ կենսաբաշխի, փառօքդ մշա-
 փայլի, յարակայութեամբդ անեղծի, ե-
 րեսօքդ զուարթականի, իսկութեամբ-
 էիդ պաշտելի, բարձրութեամբդ երկըր-
 պագելի։ Հատո զչարաչար հեծութիւն
 կորստականս խեղդման, վնոր գիւտ չա-
 րին, զհին խարդախութիւն բանսարկուին,
 զօտար աղդեցմունս 'ի մահ կրթողին,
 զանյարմարական երեւոյթս հանապազոր-
 դեան եղեռնագործին, զառաչս հնարա-
 դրութիւն գմնդակ դիւին, զողոքական
 բոցաշնչութիւն ձգող կախարդին։ Պա-
 հեա 'ի տեղւոջ հանգստեան մեռօրինսակ
 այսր դադարման յաներեւոյթ մտածու-
 թեանց, 'ի մասնաւոր սիսալռութեանց, 'ի մեծագոյն գայթակիղութեանց, 'ի փոք-
 րագոյն ոտնառութեանց, 'ի խաբեբայ-
 չար ձանձրութեանց։ Հեռացս զանհան-
 դէպ մտածութիւնն 'ի զգայութեանց
 ծառայիս յանցաւորի, զկիրս բասրելիս,
 դվարս թշնամանելիս, զդիպուածս պատ-

կառելիս , զհետս վրիպելիս , զպատիրս
 ձաղելիս , զխորհուրդս անգոսնելիս , զա-
 մելաբանութիւնս նշկահելիս : Անոխակալ
 հոգւով և անշաղախ մարմնով զապաւի-
 նեալս 'ի քեզ հանդերձեա , 'ի շնչմանէ
 հողմոց , 'ի զարկմանէ բունութեանց , 'ի
 բախմանէ վոթորկաց , 'ի յոստմանէ մը-
 րըրկաց , 'ի յարձակմանէ գաղանաց : Ի
 կափման աչացս հայեցուած սրտիս մի
 ստուերասցի , այլ զուարթասցի պայծա-
 ռասցի վայելչասցի՝ ընդ քեզ փայլեսցի ,
 Տէր Յիսուս Քրիստոս , լուսաւոր վառ-
 մամբ անշիջանելեաւ , Բանիւ քո սրբեա
 զպատսպարանս բաղմականիս 'ի խորա-
 մանկութեանց , 'ի զբաղմանց , 'ի քո ա-
 տելի յիշատակաց , 'ի վերնամարտ մտաց-
 մանց , 'ի քրէական մորոսութեանց , 'ի
 տիրանենգ անշնորհութեանց , յաստ-
 ուածընդդէմ հերձուածութեանց : Գըն-
 դիւք վերնայնոցդ վերտկացու ինձ լիցիս ,
 Պետութեամբք , Խշանութեամբք զօրա-
 ւորօքն անյաղթականաց մաքուր մատա-
 կարարաց սուրբ Աստուածութեանդ ,
 Առաքեալքն աւետեաց Աւետարանաւն ,
 Մարգարէքն Կտակարանօքն , մաղթանք

Երջանկացն ՚ի կատարածի աւուրն ընծայ-
եալ։ Որովք նիրհեցից երկիւղիւ ըստ
քեզ արտմութեամբ, և զարթեայց շնոր-
հօք քո կրկին ուրախութեամբ։ Եթէ
վհատութեամբ ննջեցից, յարեայց դար-
ձեալ հոգեւորական բերկրութեամբ։
Եթէ ընկողմնեցայց մեղանօք, կանգնե-
ցայց վերստին զատեալ ՚ի խղճէ անախտ
անբծութեամբ։

Դ. Լուր խնդրուածոց ամենահառաչ-
այնիս հեծութեան, միայն բազմագութ,
բարեխօսութեամբ Արբոյ Աստուածած-
նիդ և ամենայն արդարոց և Նահատա-
կաց ընտրելոց։ Եւ քեզ փառք յամենե-
ցունց իմովս գոչմամբ վերառաքեցեալ
սրբովք զուարթնոցն անմահականաց դու-
սուց։ ՚ի գովեստ Հօր քոյ Աստուծոյ մե-
րոյ և Հոգւոցդ Արբոյ բնաւից հաստողի
և նորոգողի։ յաւիտեանս յաւիտենից։
ամէն։

ԿԱՆՈՆ

ՍԿԻՀ ԵՒ ՄԱՂՉՄԱՆ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Լուսանան նախ ջրով, և որբեն սուրբ կառաւով,
և ասին.

Ալէլուիս ալէլուիս.

Դաս արա ինձ Տէր, զի ես յամբծութեան իմում գնացի, ՚ի Տէր յուսացայ՝
զի մի եղէց հիւանդ:

Փորձեա զիս Տէր, և քննեա զիս. փորձեա
զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ:

Ողորմութիւն քո Տէր, առաջի աչաց իմոց.
և հաճոյ եղէց Ճշմարտութեան քում:
Ոչ նստայց ես յաթոռս նանրաց, և ընդ
անօրէնս ես ոչ մտից:

Ատեցի ես զժողովս չարաց, և ընդ ամբարիշոս ես ոչ նստայց:

Լուսացից սրբութեամբ զձեռս իմ, եւ
շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր:
Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո եւ
պատմել զամենայն սքանչելիս քո:

216 ՍԿԻՀ ԵՒ ՄԱՂՋԱՆ ՕՐՀՆԵԼՈՅ
Տէր, սիրեցի զվայելըութիւն տանքո, և
զտեղի յարկի փառացքոց :
Մի կորուսաներ ընդ ամբարիշտո զանձն
իմ, և մի ընդ արս արիւնահեղո զկեանս
իմ :

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան
են . և աջ նոցա լի է կաշառօք :
Ես յամբծութեան իմում գնացի . փրկեա
զիս Տէր և ողորմեա ինձ :
Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան . յեկեղե-
ցիս մեծս օրհնեցից դքեղ :

Գարող :

Խնդրեացուք հաւասարվ միաբանութեամբ
՚ի Տեառնէ՝ զի զողորմութեան զշնորհս
իւր արասցէ ՚ի վերայ մեր . Տէրն Ամե-
նակալ կեցուսցէ և ողորմեսցի :
Կեցո Տէր և ողորմեա :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեացուք . ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Եւ ապա լուանան գինուլ, և ասէն սաղմոս :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Տէր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ պա-
կասեսցի :

Ի Վայրի դալարւո՞յ՝ անդ բնակեցոյց զիս,
և առ ջուրս հանգստեան մնոյց զիս :
Դարձոյց զանձն իմ առ իս, և առաջնոր-
դեաց ինձ ՚ի ճանապարհս արդարու-
թեան վասն անուան իւրոյ :
Թէ պէտ և գնացից ես ՚ի մէջ ստուերաց
մահու, ոչ երկեացց ՚ի չարէ, զի դու Տէր
ընդ իս ես :

Ցուպ քո և գաւազան՝ նոքա միսիթարեո-
յեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց իմոց :
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո որ-
պէս անապակ արբեցոյց զիս :

Ողորմութիւն քո Տէր զհետ իմ եկեսցէ
զամենայն աւուրս կենաց իմոց . բնակիլ
ինձ ՚ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաշեսցուք : Ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր, որ
ետուր մեզ զնիւթս զայս առնել անօթ
սրբութեան քում ըստ հաճոյից քոց,
առ ՚ի քէն տուելոյ քո մտաւորութեան :

Արդ՝ ընկալ զսա ՚ի ձեռաց մերոց . Եւ սրբեա սրբութեամբ քով , զի արժանի լիցի ընդունիլ ՚ի սպասաւորութիւն եկեղեցւոյ քում սրբոյ : Որով և բերկրեսցին մատուցողք սորա , ակն ունելով ՚ի քէն բարեաց հատուցման : Եւ զմեղ արժանի արա սրբութեամբ եւ արդարութեամբ կեալ ՚ի քահանայութեանս կարգի , պաշտել զբեղ ՚ի սուրբ եկեղեցւով քում զամենայն աւուրս կենաց մերոց , և ընդունիլ զխոստացեալ բարիսն որ ՚ի քէն : Եւ քեղ ընդ Հօր և ընդ Սուրբ Հոգւստ վայելէ փառք իշխանութիւն և պատիւ . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

ԿԱՆՈՆ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ ԶԳԵՍՏ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

ԱԾԵԼՈՒԻՍ աԾԵԼՈՒԻՍ .

Յիշես Տէր , զԴաւիթ , և զամենայն հե-
ղութիւն նորա :

Որպէս Երդուաւ Տեառն , և ուխտս Եդ
Աստուծոյ Յակովբայ :

Թէ ոչ մաից 'ի յարկս տան իմոց , թէ Ելից
յանկողինս մահճաց իմոց :

Թէ տաց քուն աչաց իմոց , կամ նինջ ար-
տեւանաց իմոց , կամ հանգիստ իրանաց
իմոց . մինչեւ գտից զտեղի յարկի Տեառն
Աստուծոյ Յակովբայ :

Ահա լուաք զնմանէ յԵփրաթայ , և գտաք
զնա 'ի դաշտս մայրեաց :

Մտցուք 'ի յարկս նորա , Երկիրապագուք
'ի տեղւոջ՝ ուր կացեալ են ոտք նորա :

Արի Տէր , 'ի հանգիստ քո դու և տապա-
նակ կտակի սրբութեան քո :

Քահանայք քո զգեցցին զարդարութիւն ,
և սուրբք քո ցնծալով ցնծասցեն :

Վասն Դաւթի սիրելոյ քո մի դարձուց
ցաներ զերեսս քո յօծելոյ քումմէ :
Երդուաւ Տէր Դաւթի ճշմարտութեամբ՝
եւ ոչ ստեաց նմա . ՚ի պաղոյ որովայնի
նորա նստուցանել յաթոռ նորա :
Թէ պահեսցեն որդիք քո զօրէնս իմ, և
զվկայութիւնս իմ զոր ուսուցից նոցա :
Որդիք նոցա նստցին յաւիտեանս յաւի-
տենից յաթոռ քո :

Հաճեցաւ Տէր ընդ Ախոն, եւ ընտրեաց
բնակիլ ՚ի նմա . ասէ՝ այս է հանգիստ իմ
յաւիտեանս յաւիտենից, ՚ի սմա բնակե-
ցայց՝ զի հաճեցայ ընդ սա :

Զայրիս սորա օրհնելով օրհնեցից, եւ
ղաղքատս սորա լցուցից հացիւ :
Երիցանց սորա զգեցուցից զիրկութիւն,
և սուրբք սորա ցնծալով ցնծասցեն :
Անդ ծագեցից զեղջիւր ՚ի Դաւիթ . պատ-
րաստ արարից զՃրագ օծելոյ իմոյ :
Թշնամեաց նորա զգեցուցից զամօթ . այլ
՚ի վերայ նորա ծաղկեսցի սրբութիւն իմ :

Քարող :

Աղաչեսցուք զմարդասէրն Աստուած, զի
ընկալցի զսպասս զայս ՚ի հաճոյս բարերար
կամաց իւրոց ՚ի պայծառութիւն տան

իւրոյ ՚ի գովեստ փառաց անուան իւրոյ .
և կեցուցէ զարարածս իւր . ամենակալ
Տէր Աստուած մեր կեցո և ողորմեա :
Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա , Տէր ողորմեա :

ԱՂՋԹՔ :

Տէր Աստուած հզօր բարձրեալ և ահաւ
ւոր , որ զգեցուցեր զեկեղեցի քո լուսով
փառաց քոց , և եղեր մեղ զգեստ անաւ
պականութեան : Ընկալ ՚ի մէնջ զզգեստս
զայս . որպէս ՚ի ձեռն Մովսիսի զնիւթ
խորանին վկայութեան , և իբրեւ զհան-
դերձս մանկանցն Եբրայեցւոց ՚ի պատիւ-
քեղ տարածելոց : Օրհնեա և սրբեա զսա .
որպէս ընկալար եւ օրհնեցեր զկատաւսն
Յովսեփայ , զոր մատոյց ՚ի պատանս աս-
տուածային մարմնոյդ . զի և սա արժանի
լիցի եկեղեցւոց քում սրբոյ : Եւ որպէս
զի ցնծասցեն մատուցողք սորա , տուր
նոցա Տէր , փոխարէն . հասո նոցա աստ
և ՚ի հանդերձեալ երկրիդ զողորմութիւն
քո մեծ և զառատ : Եւ քեղ ընդ Հօր և
Հոգւոյդ Մրբոյ վայելէ փառք իշխա :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԱՂՋԹՔ

ԽՈՒՆԿ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

ԱՄԵՆԱԿԱԼ ՏԵՐ ԱՍՏՈՒած մեր , որ ընկալար զիսունկն ՚ի ձեռաց Ահարօնի եւ որդւոց նորա . և ոչ հաճեցար ընդ հուրն օտար , և ընդ խունկն օտարոտի . վասն որոյ և մեք սարսիմք և դողամք , զի մի զնոյն կրեսցուք պատիժ : Եւ այժմ աղաշեմք զքեզ ՏԵՐ բարերար , ընկալ զսա ՚ի ձեռաց մերոց , որպէս ՚ի ձեռաց Ահարօնի ընկալար , և Զաքարիայի . և սլարգեւեա մեզ զընորհս Հոգւոյդ Արբոյ . Մերժեա ՚ի մէնջ ամենայն ահաւորութիւն խաւարասէր թշնամոյն . և տուր մեզ առնուլ ՚ի միտ զահ և զերկիւզ Աստուածութեանդ : Շնորհօք և մարդասիրութեամք Տեառն մերոյ և Փրկչին Յիսուսի Քրիստոսի որում վայելէ փառք և իշխանութիւն այժմ և միշտ և յաւի :

ԿԱՆՈՆ

ՆՈՐ ԳԻՐՔ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Սարկածագն ունելով ի Քէրայ Բաշխացն առեն .

ԱԱՅԵՑԱՐՈՒՔ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴՔ ՅՈՐԷՆՍ ԻՄ .
Խոնարհեցուցէք զունկն ձեր ՚ի բանս
բերանոյ իմոյ :

Բացից առակաւ զբերան իմ . և խօսեցայց
զառակս ՚ի սկզբանէ :

Որպէս լուաք՝ և ծանեաք զայս , և հարքն
մեր պատմեցին մեղ :

Ոչինչ ծածկեցաւ յորդւոց նոցա յազգ
յայլ , պատմել զօրհնութիւնս Տեառն ,
զզօրութիւն և զսքանչելիս իւր զոր արար :
Հաստատեաց զվկայութիւն իւր առ Յա-
կովք , և օրէնս եղ ՚ի վերայ Խարայելի .

Որ ինչ միանգամ պատուիրեաց հարցն
մերոց , ցուցանել զայս որդւոց իւրեանց .
զի ծանիցեն յազգ յայլ :

Որդիք որք ծնանին , յարիցեն և պատմեօ-

ցեն զայս որդւոց իւրեանց . զի դիցեն
առ Աստուած զյոյսս իւրեանց , եւ մի
մոռասցին զգործս Աստուծոյ :

Զպատուիրանս նորա խնդրելով խընդ-
րեսցեն . և մի եղիցին որպէս և հարքն
իւրեանց :

Ազգ չար և դառնացող . ազգ որ ոչ ուղ-
ղեաց զաիրտ իւր , և ոչ հաստատեաց առ
Աստուած զհոգի իւր :

Որդիք Եփրեմի լիածիդք և պնդաձիդք .
յաւուր պատերազմի կապարճս դարձու-
ցին :

Ոչ կացին նոքա յուխտի Տեառն . և ըստ
իրաւանց նորա ոչ կամեցան գնալ :
Մուացան զերախտիս նորա և զսքանչե-
լիսն՝ զոր եցոյց նոցա :

Առաջի հարց նոցա զոր արար զսքանչե-
լիս իւր յերկրին Եգիպտացւոց և 'ի դաշ-
տին Տայանու :

Եհերձ զծովին՝ և անցոյց զնոսա եւ կա-
ցոյց զջուրսն որպէս 'ի տիկս :

Առաջնորդեաց նոցա ամպով 'ի տուէ ,
և զամենայն գիշեր 'ի լոյս հրոյ :

Եհերձ զվէմն յանապատին , և ետ ըմպել
նոցա որպէս 'ի խորոյ մեծէ :

Եհան զջուրսն ՚ի վիմէն, և հոսեաց որպէս
զգետս զջուրսն :

Սակայն յաւելին ՚ի մեղանչել. եւ եւս
բարկացուցին զբարձրեալն յանջրդի :
Փորձեցին զԱստուած ՚ի սիրտս իւրեանց,
՚ի խնդրել զկերակուր անձանց իւրեանց :
Տրտնջեցին զԱստուծոյ և ասացին . միթէ
կարո՞ղ իցէ Աստուած պատրաստել սե-
ղան յանապատի :

Քանզի հարկանէք զվէմն՝ և հոսէին ջուրք,
և վտակք խաղային ՚ի նմանէ :
Աշէ հանց եւս կարասցէ տալ նա մեզ.
կամ պատրաստեսցէ սեղան ժողովրդեան
իւրոյ :

Վասն այսորիկ լուաւ զայս Տէր և յա-
պաղեաց . հուր բորբոքեցաւ ՚ի Յակովը .
և բարկութիւն ել ՚ի վերայ Խարայելի :
Զի ոչ հաւատացին յԱստուած , եւ ոչ
յուսացան ՚ի փրկութիւն նորա :

Հրաման ետ ամպոց ՚ի վերուստ , և զգը-
րունս երկնից եքաց , և տեղեաց ՚ի նոսա-
զմանանայ ՚ի կերակուր :

Զհաց երկնից ետ նոցա , զհաց հրեշտա-
կաց կերան մարդիկ . եւ իջոց ՚ի նոսա-
զկերակուր ՚ի լիութիւն :

Եհան զհողմն հարաւոյ , և էած զօրու-
թեամբ իւրով զհիւսիսիւ :

Տեղեաց ՚ի նոսա միս որպէս զհող . որպէս
զաւազ ծովու զթռչունս թեւաւորս :
Էարկ ՚ի մէջ բանակի նոցա , եւ շուրջ
զվրանօք նոցա :

Կերան և յագեցան յոյժ . և զցանկու-
թիւն նոցա ետ նոցա . և ոչինչ կարօտ
եղեն ՚ի ցանկութենէ իւրեանց :

Մինչդեռ կերակուրք ՚ի բերանս իւրեանց
էին , բարկութիւն յԱստուծոյ ել ՚ի վե-
րայ նոցա :

Սպան զըազումն ՚ի նոցանէ , եւ զընտիր
ընտիրս Խորայելի սատակեաց :

Ցայսմ ամենայնի մեզան եւ եւս . եւ ոչ
հաւատացին սքանչելեաց նորա :

Պակասեցան յունայնութեան աւուրք նո-
ցա , և ամբ նոցա փութապէս անցին :

Ցորժամ սպանանէր զնոսա , խնդրէին
զնա . դառնային եւ առաւօտ առնէին
առ Աստուած :

Ցիշեցին՝ զի Աստուած օդնական էր նոցա .

Աստուած բարձրեալ փրկիչ էր նոցա :

Աիրեցին զնա բերանօք իւրեանց , եւ
լեզուօք իւրեանց ստեցին նմա . և սիրտ

նոցա ոչ էին ուղիղք ընդ նմա . և ոչ
հաւատացին ուխտի նորա :

Այլ նա ինքն գթած էր . քաւէր զմեղս
նոցա , և ոչ ապականէր :

Յաճախէր դարձուցանել զբարկութիւն
իւր . և ոչ բորբոքէր զամենայն սրտմը -
տութիւն իւր :

Ցիշեաց՝ թէ մարմին են նոքա . հոդի որ
ելանէ , այլ ոչ եւս դառնայ :

Քանիցս անգամ դառնացուցին զնա յա-
նապատի . և բարկացուցին զբարձրեալն
յանջրդի :

Դարձան և փորձեցին զԱստուած , և ըգ-
սուրբն Խարայելի զայրացուցին :

Ոչ յիշեցին զձեռն նորա , յաւուր յորում
փրկեաց զնոսա 'ի ձեռաց նեղչաց նոցա :

Որպէս արար զնշանս և զարուեստս իւր
յերկրին Եգիպտացւոց եւ 'ի դաշտին
Տայանու :

Դարձոյց յարիւն զգենոս նոցա , և զանձ-
րեւս նոցա , զի մի արբցեն :

Առաքեաց 'ի նոսա շանաճանձ եւ եկեր
զնոսա . և գորտիւ ապականեաց զնոսա :
Ետ ժանկոյ զպտուղս նոցա , և զվաստակա
նոցա մարախոյ :

Եհար կարկտիւ զայդիս նոցա , և զթղենիս
նոցա եղեմամբ :

Մատնեաց ՚ի կարկուտ զանասունս նոցա .

և զստացուածս նոցա հրով դատեաց :

Առաքեաց ՚ի նոսա զսրտմտութիւն բար-
կութեան իւրոյ , զսրտմտութիւն զբար-

կութիւն և զնեղութիւն :

Առաքեաց ՚ի նոսա տանջանս ՚ի ձեռն հրեշ-
տակի չարի . և դիմեցոյց ՚ի նոսա զսրտմը-

տութիւն բարկութեան իւրոյ :

Ոչ անխոյեաց ՚ի մահուանէ զանձինս նո-
ցա . և զանասունս նոցա ՚ի մահ մատնեաց :

Եհար զամենայն անդրանիկս Եղիպտաց-
ւոց , զսկիզբն ամենայն վաստակոց նոցա

՚ի յարկս Փամայ :

Քարող :

Խնդրեսցուք հաւատով միաբանութեամբ
՚ի Տեառնէ՝ զի զողոր :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ ե-
տուր մեզ զալատուիրանս քո ՚ի լուսաւո-
քութիւն անձանց մերոց : Ընկալ և այժմ
զնորատիւլ գիրս զայս ՚ի ձեռաց մերոց ՚ի

տաճար սուրբք քո : Օրհնեալ և օրբեա զսա,
 զի որք ընթերցցին , և որք լուիցեն , բա-
 նայցեն սիրտք նոցա առնել զհրամանս քո
 գրեալ ՚ի սիրտս իւրեանց , լինելքեղ ժո-
 ղովուրդ սեպհական : Պայծառացո , Տէր ,
 և զհոգի մատուցողի սորին . և եթէ յան-
 ցեալ ինչ իցէ փոքու կամ մեծի , արա
 թողութիւն բարեխօսութեամբ սուրբ
 Աստուածածնին եւ ամենայն սրբոց :
 Զի դու ես Տէր Աստուած մեր . և քեզ
 վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ .
 այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից ,
 ամէն :

ԿԱՆՈՆ

ԱԴ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

ՍՏՈՒԱԾ ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ.
Երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ, և ողորմեա
մեզ:

Ճանաչել յերկրի զՃանապարհո քո, յա-
զինս ամենայն զփրկութիւնս քո:
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած, խոստովան եղիցին առ քեզ
ժողովուրդք ամենայն:

Ուրախ եղիցին եւ ցնծասցեն ազինք, զի
գու դատես զժողովուրդս ուղղութեամբ.
և ազգաց երկրի դու առաջնորդես:
Խոստովան եղիցին առ քեզ ժողովուրդք
Աստուած. գոհասցին զքէն ժողովուրդք
ամենայն:

Երկիր ետ զպտուղիւր, և օրհնեաց ըգ-
մեզ Աստուած Աստուած մեր:
Աստուած մեր օրհնեացէ զմեզ. և ՚ինմա-
նէ երկիցեն ամենայն ծագք երկրի:

Շարական .

ԴԿ . Պա՛րունակեալ պահէին յանեղա-
շէն դրախտիհան ըզճանապարհըս ծա՞-
ռոյն կեմնաց քրովբէակահահանըն հոյլ-
քըն բոցեղէն սրովբէիւք . այսօր ար-
տափայլեալ ցուցար յերկրի աստուածա-
զարդ փայտ կենաց եւ փլրկութեան .
ըզքեղ օրհնեն մանկոհնւըք սուրբ
եկեղեացւոյ :

Սաբեկամ ծառոյն վերաբերեամ խոյ
յողանկէհազ փոխանակ իսահամկայ .
այլ ՚ի վերահայքո զենաւ գառն անա-
րատ ՚ի հաշտութիւն հօր և ՚ի բառնալ
ըզմեղս մեր . ըզքեղ օրհ :

Պարծանըք Պօղոսեան , դաւանեալ ըզ-
քեղ աստուածային բանին տեղի՝ եւ
զենամարան . քանզի քեհահը ապրեցաք
՚ի խածանող և յանմարմին գաղանէն .
Եմ ՚ի վերայ քո հեղեալ շիթք անապա-
կան արեանն , ըզկողածնին ջընջեաց
ըզմեղս . ըզքեղ օրհ :

Գալող :

Լուիցէ Տէր ձայնի աղաջանաց մերոց .
ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցուսցէ
և ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ,
արարիչ ամենայն արարածոց . որ արարեր
զամենայն արարածս քո բարի և լաւ , և
չիք ինչ ՚ի նոսա խոտան . զոր ետուր ՚ի
սլէտս որդւոց մարդկան : Որ արարեր
զազն ՚ի հաստատութիւն երկրի և ՚ի ժու-
ղովս ջուրց :

Եւ արդ՝ մեք հաւատացեալքս անուան
քում սրբոյ , առեալ զպարգեւս քո՝ գո-
հանամք զառատ ողորմութենէդ քում-
մէ , եւ փառաւորեմք զամենամեծ տէ-
րութիւն քո :

Օրհնեա Տէր , ողորմութեամբդ քո զազս
զայս , և սրբեա զսա : Զի ամենայն ինչ՝
յոր և խառնեսցի սա , եղիցի քեզ ՚ի հա-
ճոյս և յընդունելութիւն , և մեզ ՚ի մաք-
րութիւն և յառողջութիւն հոգւոյ եւ
մարմնոյ : Որպէս զի հաստատեալք սո-

վաւ և զուարձացեալք , յամենայնի անդադար փառաւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զՍուրբ Հոգի . այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամեն :

Ամեն , Ալէլուիա ալէլուիա ալէլուիա :

Օրհնեսցի և սրբեսցի աղս այս նշանաւսուրբ խաչիւս և սուրբ Աւետարանաւս . յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և միշտ և յաւի : (Երից կը ի՞նչեա') :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ , այժմ և միշտ և :

Շարական :

Դ2. Ահեղ խորհուրդ քահանայի հանուն ,
բազկատարած կար ՚ի՞նք բեմին առաջի սուրբ Սեղանոհան . հուր շիջանի ,
խաւար մերժի . տըրտմեալ հոգիքն ուրահանահան , զի՞թողութիւն մեղաց լինի . ողորմած Տէր ողորմեահ հոգ :
Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Գրիստոս Որդի Առաջոցի մեր Հայր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՕՐՀՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՏԻ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ԿԱՄ

ՍԵՂԱՆՈՅ ՄԱՏԱԴԻ

Յիշեսթէ Տէր զամենայն Պատարագո քո
և զուխտո քո ընդունելի արացէ :
Տացէ քեզ Տէր ըստ սրտի քում և զամե-
նայն խորհուրդո քո նա կատարեցէ :
Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Շարական :

ԴԿ. Ո՞ր յանէ՞լից ստեղծող գո՞ահման յից
արարչանէլից Հօր բանդ Ա՞ստված . Թո-
ղութիւն շնորհեա՞ն նընջեցելոց քո՞ց ծամ-
ռայից , յորժամ գաս գահմանել զոր
անարան ձեռոօք ստեղծեր :
Ո՞ր ՚ի Հօրէ՝ առաքեհման յար և մարման-
յար ՚ի՞ն սուրբ կուսէն . Թողու :

Ո՞ր ՚ի խանչին անշընչա՛հմացար զմահու
լուծեր զի՞շսա՞նութիւն . Թողու .
Ո՞ր պըսա՞կիչդ Ես քո՞ց սը՛հմրբո՞ց , և
ա՞նվախճա՞ն բարեաց բա՞շխող . Թողու :

ԱՂՅԹՔ :

Գոհանամք զքէն Տէր Աստուած ամենա-
կալ , արարիչ ամենայն արարածոց , որ
ցեր եւ զարդարեցեր զամենայն երկիր
պտղալից և վայելուչ պարարտութեամք ,
և ետուր զնոսա ՚ի պէտս ուրախութեան
որդւոց մարդկան , զի փառաւորեսցի հա-
նապազ ամենասուրբ անուն քո՞ ՚ի քո ըս-
տեղծեալ ծառայիցս , որք վայելեմք միշտ
յամենատատ բարութեան քում : Եւ արդ՝
բարերար և բազմագութ Տէր , քեզ խո-
նարհեցուցանեմք զծունր սրտից մերոց ,
և հայցեմք ՚ի բարերարութենէ քումմէ ,
առաքեա ՚ի ժամուս յայսմիկ զշնորհս ա-
մենազօր Հոգւոյդ Արբոյ ՚ի վերայ սեղա-
նոյս այսորիկ , և օրհնեա ողորմութեամք
քով զառաջիկայ հացս զայս և զգինիս ,
զոր ՚ի քո առատ բարութենէդ մատու-
ցանեմք առաջի քո անկարօտդ Աստուած ,

՚ի յիշատակ հոգւոցն հաւատով ՚ի քեզ
 ննջեցելոց : Եւ շնորհեա ամենեցուն որք
 հաղորդին ՚ի սմանէ՝ զփրկութիւն , եւ
 զառողջութիւն կենաց , և զթողութիւն
 յանցանաց : Եւ զհոգիս ննջեցելոց մերոց
 յիշեա Տէր՝ և դասաւորեա ընդ սուրբս
 յերկնաւոր առագաստին յանսպառ ու-
 րախութիւնսն . եւ պարգեւեա վարձս
 բարեաց՝ մատուցողաց պատարագիս : Եւ
 վասն առատ մարդասիրութեան քո Տէր,
 ջնջեա զձեռագիր յանցանաց ամենայն
 ժողովրդեանս , բարեխօսութեամբ սուրբ
 Աստուածածնին և ամենայն քոց սրբոց .
 և արժանի արա զմեզ գտանել ողորմու-
 թիւն յաւուր հատուցման ամենայն գոր-
 ծոց : Զի դու ես կեանք անվախճան , և
 երանութիւն ամենայն արդարոց : Եւ քեզ
 ամենասուրբ Երրորդութեանդ եւ միոյ
 Տէրութեանդ վայելէ փառք և իշխանու-
 թիւն և պատիւ այժմ և միշտ և յաւի-
 տեանս յաւիտենից , ամէն :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :
 Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ԶՐՀՈՐ ՕՐՀՆԵԼՈՅ

Առան - Քահանայն շխաչն և շիւեպարանն և երկայ
ի պղծեալ ջրհորն , և պայ հանել քառասուն տուլ
ջուր . և ապա տուլ մի այլ և ասէ .

Ալէլուիս ալէլուիս .

Չազն Տեառն ՚ի վերայ ջուրց , եւ Աս-
տուած փառաց որոտաց . եւ Տէր ինքն
՚ի վերայ ջուրց բազմաց : (Տես յերես 35) :

Խնիարիկ պքերան հորոյն և ասէ Շարախան .

ԳԿ . **Ա**ղըիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգիւր իջեալ ՚ի բարձանց . զանապական
պարդեւըս քո՞՞՞ բաժա՞նեցե՞ր յա՞ռա-
քեալսն :

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծա՛նէի՞ր
զա՞րարածս . իջեալ ՚ի ջուրս աւազանի՞՞ն
Ճնամնիս Որդիս Ա՞ստուծոյ :

Ո՞ւ զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր
քո զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց
պարզեւո՞ք փայլմն մանկմնըք սորա :

Աղա ըստ շըռ-ըն իտանման ՚ի ջրհորն և ասէ ,

Ալէլուիս ալէլուիս .

Զայն Տեառն ՚ի վերայ ջուրց , եւ Աս-
տուած փառաց որոտաց , եւ Տէր ինքն
՚ի վերայ ջուրց բազմաց :

Ընթերցուածու ՚ի չորրորդ թագաւորութեանց :

Եւ ասեն արք քաղաքին ցԵղիսէէ . ահա-
ւասիկ բնակութիւն քաղաքիս բարի է ,
որպէս և տէրդ խոկ տեսանէ . և ջուրքս
չար , և երկիրս անզաւակ :

Եւ ասէ Եղիսէէ . առէք առ իս կուժ մի
նոր , և դիք այդը , և բերին առ նա . և
Եւ Եղիսէ յականս ջուրցն , և էարկ անդը
աղ և ասէ . այսպէս ասէ Տէր . բժշկեմ
զջուրս զայսոսիկ , և մի եւս լիցի այդ ՚ի
մահ և յանզաւակութիւն , և բժշկեցան
ջուրքն մինչեւ ցայսօր ըստ բանին Եղիսէի
զոր խօսեցաւ :

Պօղոսի առաքելովն ՚ի կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Ոչ կամիս եթէ տգէտք իցէք եղբարք ,
զի հարքն մեր ամենեքեան ընդ ամազովն
էին . և ամենեքին ընդ ծովն անցին . և
ամենեքին ՚ի Մովսէս մկրտեցան յամակն
և ՚ի ծովն . և ամենեքեան զնոյն հոգեւոր
կերակուրն կերին . և ամենեքեան զնոյն
հոգեւոր ըմպելին արբին . զի ըմպէին ՚ի
հոգեւոր վիմէն որ երթայր զհետ նոցա .
և վէմն էր ինքն Քրիստոս :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Տեսին ամենայն ծագք երկրի զփրկու-
թիւն Աստուծոյ մերոյ :

Ալէլուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :
Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսիսումէ : Ասէ Աստուած :

Վասն Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
Յայնժամ գայ Յիսուս ՚ի Գալիլէէ ՚ի Յոր-
դանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ ՚ի նմանէ .

և Յովհաննէս արգելու զնա՝ և ասէ . ինձ
պիտոյ է ՚ի քէն մկրտիլ . և դու՝ առ իս
գաս :

Պատասխանի ետ Յիսուս՝ եւ ասէ ցնա .
Թոյլ տուր այժմ, զի այսպէս վայելէ մեզ
լնուլ զամենայն արդարութիւն . և ապա
թոյլ ետ նմա : Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յի-
սուս՝ ել վաղվաղակի ՚ի ջրոյ անտի . և ա-
հա բացան նմա երկինք , և ետես զՀոգին
Աստուծոյ՝ զի իշանէր իբրեւ զաղաւնի
և գայր ՚ի վերայ նորա :

Եւ ահա ձայն յերկնից՝ որ ասէր . դա է
Որդի իմ սիրելի , ընդ որ հաճեցայ :

Քարող :

Աղաչեսցուք զբարերարն Աստուած , և
խնդրեսցուք ՚ի նմանէ . զի մաքրեսցէ
զջուրս զայս յամենայն աղտեղութենէ ,
և տացէ ՚ի պէտո ծառայից իւրոց շնոր-
հօք ողորմութեան իւրոյ . ամենակալ Տէր
Աստուած մեր կեցուսցէ և ողորմեսցի :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Տէր Աստուած մեր , որ արարիչդ ես
ամենայն արարածոց՝ երեւելեաց և աներ

րեւութից . որ գոյացուցեր զծով և ըզ-
 ցամաք , և զոր ՚ի նոսա վայելըութիւն .
 և հայեցեալ տեսեր զամենայն արարածո-
 քո , և ահա բարի են յոյժ . յորոց վերայ
 ստեղծեալ ՚ի քէն զմարդն իշխան կարգե-
 ցեր : Իսկ ինքնայօժար կամօք չարացեալ
 բանսարկուն՝ պատրեալ զնա վրիպեցոյց
 ՚ի փառացն . և սերմանեաց ՚ի նմա զիւր
 չարութեան սերմն : Զոր խնամօք արար-
 չական ողորմութեան քո զերծուցանել
 կամելով ՚ի նորին դաւաճանութենէն՝
 ետուր զգրաւորական օրէնս աղդի մարդ-
 կան ՚ի դաստիարակութիւն : Եւ զաղա-
 յաբարոյ միտս նոցա զգուշացուցանելով
 ՚ի հեթանոսական սովորութեանց՝ գրե-
 ցեր նոցա զիստրութիւն կերակրոյն : Իսկ
 յերեւիլ միածնի քո՝ Տեառն մերոյ Յի-
 սուսի Քրիստոսի , որ լուսաւորեաց զեկե-
 ղեցի իւր սուրբ՝ աւետարանական վար-
 դապետութեամբն . ուսաք ՚ի նմանէ եւ
 հաւատացաք ոչ արտաքուստ մտանել
 ՚ի մեղ պղծութիւն ինչ յարարածոցս ,
 զոր ետուր մեղ ՚ի վայելս մարմնական սլի-
 տոյից : Վասն որոյ և մեք աշակերտեալքս
 վարդապետութեան որբոյ Աւետարանին՝

Եւ քարոզութեան սրբոց Առաքելոցն ,
խնդրեմք ՚ի քէն և աղաչեմք , ՚ի վերակո-
չելս մեր՝ զերկրպագելի անուն Ամենա-
սուրբ Երրորդութեանդ՝ Հօր և Որդւոյ
և Հոգւոյդ Արքոյ , սրբեա ամենակարող
զօրութեամբդ զջրհորս զայս՝ Եւ զօր ՚ի
սմա զջուրս մաքրեա յամենայն կարծեալ
պղծութենէ՝ ՚ի մերմէ հիւանդամուռ-
թենէս . Եւ զօրացո զտկար միտո մեր՝
առնուլ զսա առանց խղճի ՚ի վայելս մար-
մնական պիտոյից մերոց . և գոհութեամբ
փառաւորել զքեզ Հայր՝ Որդւովդ միած-
նիւ և Հոգւովդ Արքով . այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս միածին Որդի
Եւ Բանդ Աստուած , որ զախտացեալ
ընութիւնս մեր խառնեալ ընդ անախտ
առառածութիւնդ՝ ՚ի վերայ մեր սուրբ
արարեր զանձն քո : Ուստի և մեք սըր-
բեալք ՚ի Ճշմարտութենէդ քումմէ՝ գո-
հանամք զքէն , և աղաչեմք զմիայն բարե-
րարդ և զմարդասէրդ , խոնարհեաց առ
մեզ որք ժողովեալեմք յանուն քո սուրբ ,

և հեղ զշնորհս Հոգւոյդ Արբոյ ՚ի ջուրս
այս՝ նշանաւ սուրբ Խաչին . և սրբեա զսա
յամենայն կարծելի և յանկարծելի աղտե-
ղութենէ : Որպէս զի անխիղճ սրտիւ վա-
յելեալ զսա ՚ի պէտս մարմնական սիմո-
յից մերոց , փառաւորեացուք զքեզ ընդ
Հօր և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Քարոզ :

Սուրբ Խաչւս աղաչեացուք զՏէր զի սո :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս :
Օրհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամէն :
Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՕՐՀՆԵԼՈՅ ԶԱՐՏՈՐԱՅԱ

ԶՍԵՐՄԱՆԻՍ , ԶԱՐՄՏԻՍ , ԶՇԵՂՋ , ԶԿԱԼ
ԵԽ ԶՀՆՉԱՆ

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ալէլուիս .

ՔԵԶ Վայելէ օրհնութիւն Աստուած ՚ի
Սիօն և քեզ տացին աղօթք յԵրուսաղէմ:

Ընթերցուածս յԱռակաց :

Պատուեա զՏէր ՚ի քոց արդար վաստա-
կոց , և հան նմա պտուղ ՚ի քոց արդարու-
թեան արմտեաց :

Զի լցցին շոեմարանիք քո լիութեամբ ցո-
րենոյ , և գինեաւ հնձանիք քո առաւել
եւս բղխեսցեն :

Ընթերցուածս ՚ի Յովելեայ մարդարէէ :

Քաջալերեաց , երկիր , ինդա և ուրախլեր ,
զի մեծացոյց Տէր զառնելիւր ընդ քեզ :

Քաջալերեա , երէվայրի , զի դալարեցան
դաշտք անապատի . զի ծառ ետ զպտուղ
իւր , որթ և թզենի ետուն զզօրութիւն
իւրեանց :

Որդիք Ախովնի , ցնծացէք և ուրախ լե-
ռուք ՚ի Տէր Աստուած ձեր . զի ետ ձեզ
Տէր կերակուր արդարութեան . եւ տե-
ղացէ ձեզ անձրեւ կանուխ և անագան
իբրեւ զառաջինն . և լցցին կալք ցորենոյ ,
և զեղցին հնձանք գինւոյ և իւղոյ :

Եւ հատուցից ձեզ փոխանակ ամացն՝ յորս
եկեր մարախն և ջորեակն և թրթուրն ,
զօր իմ մեծ զոր առաքեցի ՚ի վերայ ձեր :
Եւ ուտելով կերիջիք՝ և յագեսջիք , և օրհ-
նեսջիք զանուն յեառն Աստուծոյ ձերոյ ,
որ արար ընդ ձեզ սբանչելիս . և մի եւս
ամաչեսցէ ժողովուրդ իմ յաւիտեան :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի կորնթացւոց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածու :

Այլ այն որ պարզեւէ սերմն սերմանա-
հանաց՝ և հաց ՚ի կերակուր , պարզեւես-
ցէ և բազմացուսցէ զսերմանիս ձեր , և
աճեցուսցէ զարդիւնս արդարութեան
ձերոյ . յամենայնի մեծացեալք ամենայն

առատութեամբ, որ յօրինէն մեօք դո-
հութիւն Աստուծոյ :

Զի պաշտօն հարկիս այսորիկ՝ ոչ միայն
առ ՚ի ընուլ զպակասութիւն սրբոցն է,
այլ առաւելուլ բազմօք դոհութիւնս Աս-
տուծոյ :

ԱԼԵԼՈՒԻԽ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պռօմխումէ : Ամէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ ասէր. այսպէս է արքայութիւն Աս-
տուծոյ, որպէս զի այր մի արկանիցէ
զսերմանիս յերկիր :

Եւ ննջիցէ և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ.
և սերմանիքն բուսանիցին և աճիցին, և
նա ոչ գիտէ՝ թէ երկիրն ինքնին բերէ
զպտուղ. նախ զխոտն, և ապա զհասկն,
և ասդա զցորեան պտոք ՚ի հասկին :
Այլ յօրժամտայցէ զպտուղն, վաղվաղակի
առաքի մանդաղ, զի հասեալեն հունձք :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Քարոզ :

Աղաչեացուք զմարդասէրն Աստուած , զի
օրհնեացէ զսերմանիս եւ զարդիւնս ծա-
ռայից իւրոց . ամենակալ Տէր Աս :

Աշօթք :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած ամենակալ ,
որ վերածես զամպս 'ի ծագաց երկրի , և
զփայլատակունս յանձրեւս առնես . կո-
չես զջուրս ծովու եւ հեղուս 'ի վերաց
երեսաց երկրի : Խնդրեմք 'ի քէն և աղա-
չեմք , աղերսեմք և երկրապագեմք՝ խոս-
տովանելով զմեզս մեր , և հայցելով զա-
ռատ ողորմութիւն քո : Բաց , Տէր , զսա-
հանս երկնից առ 'ի ցողել մեզ զանձրեւս
շահեկանս : Գթա , Տէր , 'ի ծերս և 'ի ման-
կունս , 'ի տղայս և 'ի ստնդեայս , 'ի խա-
շինս և յանասունս , և յամենայն կենդա-
նիս : Օրհնեա , Տէր , զբերս երկրի մերում ;
զարտոյ եւ զայգւոյ , զծառոյ և զխոտոյ :
Օրհնեա , Տէր , զսերմանիս մեր հանդերձ
սերմանողօքս . զի առատ ես 'ի սկարդեւո
քո . տաս սերմն սերմանողաց եւ հաց
'ի կերակուր մարդկան . աղաչեմք զքեզ

Թագաւոր զօրութեանց Աստուած Աս-
 տուած մեր , որ խնամօք քովք լնուս
 զդաշտու եւ զլերինս պարարտութեամբ ,
 հայեաց ՚ի սերմանիս մեր . որ կարողդ
 ես առանց սերման շնորհել հասկս՝ եւ
 առանց կերակրոյ լնուլ զքաղցեալս :
 Տուր , Տէր , զառատ ողորմութիւնքո , և
 աճեցո զարդիւնս ծառայից քոց ՚ի սի-
 տոյս կարեաց կենցաղոյս . զի աչք ամե-
 նեցուն ՚ի քեզ յուսան , և դու տաս նո-
 ցա կերակուր ՚ի ժամու : Օրհնեա , Տէր ,
 և զամպս ՚ի վերուստ , զի զցող քաղց-
 րութեան ցողեսցեն յանդաստանս մեր :
 Օրհնեա , Տէր , և զարտորայս մեր , զի ա-
 ռանց ամենայն վեասուց սնուցանիցեն
 զպտուղս իւրեանց : Օրհնեա , Տէր , զմշակս
 և զեղինս սոցա , զի առողջութեամբ ժո-
 ղովեսցեն զարդիւնս վաստակոց իւրեանց :
 Օրհնեա , Տէր , և զպսակ տարւոյ քաղցրու-
 թեան քո , զի լիութեամբ և խաղաղու-
 թեամբ կատարեսցի : Օրհնեա , Տէր , զըշ-
 տեմարանս ցորենոյ , և զհնձանս գինոյ
 և իւղոյ . զի լցեալք յառատութենէ բա-
 րեաց քոց՝ առաւել եւս բղիսեսցեն ըստ
 քոյին անսուտ բանիդ : Եթէ երկինք

լուիցէ երկրի և երկիր լուիցէ ցորենոյ
և գինւոյ և ձիթոյ, և նոքօք լցցի ժողո-
վուրդ իմ։ Եւ զմեզ զամենեսեան արժա-
նի արա խաղաղութեամբ վայելել զպար-
գեւս առատ ողորմութեան քո։ Եւ գո-
հանալով փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ
և ընդ Արքոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

ԱՂԹՔ :

Առլր Խաչիւս աղաչեսցուք զՃէր զի սո։

Քարոզ :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս-
տոհնեալ Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս ես։

ԱՂՈԹՔ

ՎԱՍՆ ԵՐԱՇՏԻ

ՏԵՐ ԱՍՏՈՒած մեր, որ յաղագս առ քեզ
նախանձուն՝ լուար Եղիսյի մարդարէին
՚ի ժամանակին յայնմիկ. և երկնի հրամա-
յեցեր արդելուլ զանձրեւ, զի մի տացէ
երկիր զպտուղ իւր. և դարձեալ յաղագս
խնդրոյ նորա՝ ցօղ պաղաբեր պարգեւե-
ցեր: Դու Տէր ամենայնի՝ շարժեալ ՚ի բա-
րեգթութենէ քումմէ՝ անձրեւ ըստ կա-
մաց քոց պատրաստեցեր ժառանգու-
թեան քում. և զբազում մեղս մեր ան-
տես արարեր: Եւ այժմ աղաչեմք զքեզ,
զանձրեւո քո առաքեա. որք պէտս ու-
նին և ինդրեն ՚ի քէն: Ուրախ արա զե-
րեսս երկրի յաղագս ժողովրդեան քո,
և վասն տղայոց՝ և անասնոց, և ամենայն
կենդանեաց. որք ակն ունին առ քեզ
տալ նոցա կերակուր ՚ի ժամու: Զի դու-
ես Տէր Աստուած մեր՝ Աստուած քա-
րերար. և քեզ վայելէ փառք իշխանու-
թիւն և պատիւ. այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից, ամէն:

ԿԱՆՈՆ

ՆՈՐՈԳ ՍԱՓԲԵԼՈՅ ԶՀԵՐՄ

ՊԱՏԱՆԻՈՅՆ

Շաբական .

ԴԶ. Անկունք ըշտէք օրհնեցէք . որոյ
անունն ո՞ր էն , Եւ միշտ եղիցի՝ անուն
Տեառն օրհնեալ :

Ծագմամբ լուսոյ զարդարեաց զազգըս
մարդկան թագաւորըն Գրիստոս . Եւ
միշտ եղիցի՝ անուն Տեառն օրհնեալ :
Ո՞րդեք լուսոյ տոնք ըզիառըս Հօնըն լու-
սոյ , Ո՞րդւոյն միաճնի և Սոնըրը Հոգւոյն
յաւիտեանս ամէն :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Օրհնեցէք մանկունք զՏէք և օրհնեցէք
զանուն Տեառն :

ԱԼԷԼՈՒԻԽ ՕՐԾԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւսդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ո՞չ ապաքէն Երկու Ճնճղուկք դանգի
միոջ վաճառին , և մի ՚ի նոցանէ յերկիր
ոչ անկցի առանց Հօր ձերոյ :

Այլ ձեր եւ ամենայն իսկ հեր գլխոյ
թուեալ է , եւ արդ՝ մի Երկնչիցիք , զի
լաւ էք քան զբաղում Ճնճղուկս :

Ամենայն՝ որ խոստովանեսցի յիս առաջի
մարդկան , խոստովանեցից և ես զնմանէ
առաջի Հօր իմոյ որ յերկինսն է :

ԱՂՋԹք :

Զքեզ աղաչեմք Տէր Աստուած փրկու-
թեան մերոյ . որպէս օրհնեցեր զԴաւիթ
ձեռամբ մարդարէին Սամուէլի . նոյնպէս
օրհնեա զտղայս զայս ձեռամբ անարժա-
նութեանս իմոյ . եւ տպաւորեա ՚ի սմա-
զՀոգիդ քո սուրբ . որպէս զի յառաջա-

նալով հասակաւ՝ լի աւուրբք՝ և ալեօք
ծերութեան վայելեսցէ ՚ի բարութեան
քում։ Եւ քեզ յամենայնի փառք և իշ-
խանութիւն, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն։

Եւ նախ ինձն կարէ զներս պատահացն
՚ի չըին իրմանց ասելով։

Հարթին հերք գլխոյ (այս անուն) ծառայի,
յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Արբոյ։

Աղօթք։

Եւ վասն Սուրբ Խաչի քո պատուականի
Տէր ընկալ զաղացանս մեր և կեցո զմեզ։

Քարող։

Սուրբ Խաչիւս աղաչեսցուք զՃէր զի սո։

Աղօթք։

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս։
ՕքհնեալՏէր մեր Յիսուս Քրիստոս, ամէն։
Հայր մեր որ յերկինս։

ԿԱՆՈՆ

ԹԱՂՄԱՆ

ՆՆԶԵՑԵԼՈՅ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆԱՅ

ԱՐԱՆՅ ԵՒ ԿԱՆԱՆՅ

ԱԼԵԼՈՒԻԱ ալելուիա .

Երկինք պատմեն զփա : Ֆնչ ՚ի Դատեան :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Ճշմարիս :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազումգիթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

ՂՓոխն լման ասա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

ԿԱՆՈՆ ԱԳԼՈՒԽ

ԱԶ. Դատեան Տէր զայնոսիկ՝ ոյք դատեն
զիս. ալէմլուիա. մարտիր ընդ այնոսիկ
որք մարտընչին ընդիս. ալէմլուիա:

Առ զզէն և զասպար քո. և արի յօգնել
ինձ. հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց
իմոց, արգել զնոսա. և առա դու ցանձն
իմ, թէ փրկութիւն քո ես եմ:

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոյք խնդրէին
զանձն իմ. դարձին յետս և ամաչեսցեն,
ոյք խորհէին ինձ չար:

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ
և հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա:
Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւար և
՚ի գայթակղութիւն, և հրեշտակ Աստու-
ծոյ հալածեսցէ զնոսա:

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յապա-
կանութեան իւրեանց, եւ ՚ի նանիր նա-
խատեցին զանձն իմ:

ԿԵՐՊ. Տէմ՝ յերկինս է ողորմութիւն քո.
Ճշմարտութիւն քո՛ մինչեւ յամալս.
ալէմլուիա ալէմլուիա:

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աստուած . իրաւունք քո որպէս խորք բազումք . զմարդիկ և զանասուն կեցուցանես դու Տէր :

Որպէս զի բազում արարեր զողորմու . թիւն քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան ՚ի հովանի թեւոց քոց յուսացին : Արբեսցին նոքա ՚ի սպարարտութենէ տան քո . և զուղիս փափկութեան քո տացես ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց . և լուսով երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս : Ծագեա զողորմութիւնս քո՝ ոք ճանաչեն զքեզ, զարդարութիւնս քո՝ ոք ուղիղ են սրտիւք :

Մի՛ եկեսցեն ՚ի վերայ մեր ոտք ամբարտաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դողացուսցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոք գործեն զանօրէնութիւն , մերժեսցին և այլ մի կարասցեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :

Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

ԿԵՐԵԴ. Ես ասացի ՚ի վերանալ յինէն
աւուրց իմոց՝ թէ գնացի Ես ՚ի դրունս
դըմսոց :

Շարական, ԴԿ.

Ա-Գ. օրէ. Ի վերանալ յինէն աւուրց իմոց.
Տէ՛ր օգնեամ ինձ միայն մարդասէ՛ր:
Զարչարա՞նըս Խաչի՞ եւ մահու յանձն
առեր. Տէ՛ր օգնեամ:

Բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածածնի
և միշտ կուսի. Տէ՛ր օգնեամ:

Ա-Գ. օրէ. Ամենասուրբ Երրորդութեանդ
Երկրպագե՞ն զօրք Երկնայինք, և ստեղծուածք անարատ ձեռացդ փառաւորելու զտէրութիւնդ քո հանապաղ:

Ամենազօր Խաչի՞ քո Տէր Երկրպագեսցուք. որով բարձե՞ր ըգդատակնիք մահու քո արարածոցս. փառա:

Ամէնօրհնեալ Աստուածամայր Մարիամ, քերովքէական աթոռ Արարչին մերս տնօքէնութեա՞ն. զոր Երանեծին ամենայն աղինըք հանապաղ:

Աղալ. Քրիստոս Աստըւած յոյս ապահ-
խարողաց . շնորհեա՞ զթողութիւն բա-
զում յանցանաց իմոց :

Առ քեզ բազմագութ ապաւինեալ
կարդամք . մի մերժեր ըզմեզ յողոր-
մութենէ՞ քումմէ :

Որպէս զաւազակն աղազակեմ առ քեզ
յիշեա՞ և զիս Տէր ՚ի քում յարքայու-
թեանդ :

Աղալ. Ըզմեղս ի՞մ խոստովան լինիմ
առ քեզ Քրիստոս , որ միայնդ ես բազ-
մագութ թողմնթեամք . ողորմեա՞ ինձ
Աստըւած :

Դու Տէմբ որ ճըշմարտութեանց ես սի-
րող , և բըննեմ ըզծածուկըս գաղտնեաց
սընթի՞ իմոյ . ողոր :

Տուր ի՞նձ ցընծութիւնն փըրկութեան ,
և հոգւով տէրութեանըդ քո՞ հաստա-
տեամ զիս . եւ ողոր :

Աղալ. Ալեք յանցանաց զիս ալէկոծեն ,
և մեղք իմ բազմում զիս յանդիմանեն .

Արդ զի՞նչ արաքից մեղսւցեալ անձամբ
բըս, որ չեմ ապրելոց յահագին հըրոյն։
Մեղայ քեզ Քրիստոս Որդի Աստուծոյ,
շնորհեա զթողսւթիւն բազում յանցակ
նաց իմոց։

Աղաւ. **Տէր**, որ ՚ի՞ մէջ լերինն աղքերաց
ցուցելո ըզջուրն ՚ի՞ վիմէն։
Տէր, ՚ի սընթէ իմմէ հան ինձ արտասովս
ապաշխարութեան։

Զի կեցից եւ ապաշխարութեամբ ապ
ըեցայց ՚ի հանդերձեալ քոց դաշտաս-
տանաց։

Աղաւ. **Մեղսւցեալ** անձամբ կարդամ
առ քեզ Հայր Երկնաւոր, օգնեան ինձ
՚ի նեղութեանս . որ մեղօքս Եմ մեռ-
եալ օգնեամ ինձ։

Վիրաւորեցայ ես յաներեւոյթ թշնամ-
ւոյն . բժիշկ հիւանդաց . բըժշկեան զիմ
զհիւանդութիւնս . որ մեղօքս Եմ։
Սոլորեցայ ես որպէս զոչխար կորուս-
եալ . խընդրող գերելոց խնդրեան զիս

զմուլորեալս . որ մեղօքս եմ մեռեալ օդ :
Աղաւ . Մեղայ քեզ Տէր քաւեամա՞ն զիս
և ողորմեա ինձ Աստըւած :

Ոչխար եմ բանաւոր հօտի քո՛ և առ քեզ
ապաւինիմ հովիւր բարի , խընդրեալ զիս
ըզմուլորեալս և ողոր :

Ի՞ ծովու մեղաց ալբկոծեալ եմ եւ առ
քեզ աղաղակեմ նաւապես բարի , փըր-
կեալ զիս ՚ի՞ վլչտամնգէս և ողոր :

Աղաւ . Զարհուրեալ դողացա՛ր մէ ամե՞ն
ամեղ անձն իմ , յահե՞զ քոց դատահ-
տանաց , յաններելի՞ տանջանացն :

Քանզի կամաւ մերձեցա՛ր մի մէզ զըս
մեծամեծս . արդ կա՞յ եւ մընայ ինձ
աններելի՞ պատուհան :

Ա՞րդ անկեալ աղաչե՛ր մի ֆըրկի՞չ եւ բա-
րերար . խնայեա՞ս յիս ՚ի՞ մեղուցեալս ,
եւ ողորմեա՞ն ինձ բազմամեղիս :

Աղաւ . Ա մենամկալ քաւեամի՞ն ըզմե՞զ
ի՞մ . զի Աստըւած ես ապաշխարողաց :
Եւ զՀոգի՞դ Սուրբ մի համաներ յի՞-

նէ՞ն . զի Աստղւած ե՞ս ապաշխա՞ն :
 Ե՞ւ փրբկեա՞ն զիս յահաբի՛ն հըրոյն .
 զի Աստղւած ե՞ս ապաշխա՞ն :
 Աղալ . Յո՞ջյս իմ ՚ի մանկութե՞նէ՞ իմմէ .
 մի թողովր զի՞ս Տէ՛ր Աստղւած իմ :
 Յո՞ջյս իմ ՚ի ժամանակի՞ ծէ՞րն թեա՞ն
 իմց . մի թողովր զի՞ս Տէ՛ր Աստղւած :
 Յո՞ջյս իմ ՚ի միւսանգամ դալըստեանընքն
 քո . մի՞ անտես առնե՞ր զի՞ս Տէ՛ր Աստղւած :
 Մար . Զողորմութեա՞ն քո զդուռըն բաց
 մեղ Տէ՛ր . և արժանի արա՞ զմեղ լուսե-
 զէն յարկաց քոց ընդ սո՞ւրբըս . քո՞ :
 Ի պատրաստեալ քո յօթեվա՞նըս սրբոց
 քոց ընկալ և ըզմեղ Փրբկիչ յորդէգրու-
 թիւն ՚ի դըպրութեա՞ն կենաց :
 Ի նըստիլ քո յատենի՛ դատաւոր ահեղ
 ինայեա՛ յարարա՞ծըս . քո , բարեխօսու-
 թեամբ և աղօթիւք սուրբ ձկնա՞ւորացն :
 Գրի . Ո՞ր կոչեցե՞ր ըդհե՞ռացեալքս ՚ի հար-
 սանիս քո՞ միածնին , ըմպել զբաժակն ի-
 մաստութեան ՚ի ձե՞ռըն սրբոցն Գրիգո-

ըի՛ . բայրեխօսութեամբ սորա ողորմեա՞ն
մեզ Աստըւած :

Ո՞ր գերադոյն քան ըզքնութիւն չարչա-
րանօք քո՞ւ ընտրելոյն դարձուցեր ըզմո՞ւ-
լորեալքս ՚ի գիտութիւն ճշմարտու-
թեա՞ն . բայրե :

Ո՞ր ՚ի վիրատն անդընդային ջաղխեր նո-
վաւ զգլո՞ւխ վիշապին , ՚ի գրի ներքնումն
իջմա՞մբ նորին բարձրացուցեր զմե՞զ ՚ի
յերկի՞նս . բայրե :

Յար . Յարեա՞ր երեւեցա՞ր առաքելոցն ,
Ե՞ւ մե՞զ Փըրկի՞չ ողորմեա՞ :

Քե՞զ Քրի՞ստոսի՞ թագաւորի՞դ անմահի
Երկի՞րագագանե՞մբ , և զյարութի՞նըդ քո՞ւ
փառա՞ւորե՞մբ :

Փառք փըրկողի՞դ և միածնի՞դ անմահի .
Փըրկեա՞ ըզժողովուրդըս քո՞ւ զոր ըստա՞-
ցա՞ր պատուակա՞ն արեամբըդ քո՞ւ սըրբոյ :
Հոդ . Աղքեիւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոդի՞դ իջեա՞լ ՚ի բարձանց . զանապակա՞ն
պարգեւըս քո՞յ բաժմնեցե՞ր յառա-
քեալսն :

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծանելիր
զարարածս . իջեալ ՚ի ջնւրս աւազանի՛ն
ծնանին Որդին Աստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պար-
գեւո՞ք փայլին մանկունըք սորա՛ :

Հան . Հայր անըսկիզբան բարեխնամ մար-
դասէր . որ ստեղծիչդ եւս հոգւոց եւ
մարմնոց . յիշեա՛ զնընջեցեալսըն մեր և
հանդո ընդ սո՞ւրբըս քո՛ :

Որդիդ միածին մը գըթածդ ես առ
ամենեսեան . և Խաչիւ և արեամք գնե-
ցեր ըզքո՞մ ժողովուրդս . յիշեա՛ զգինս
արեան քո Տէր , և հան :

Հոգիդ ճրշմարիտ որ աղբիւրդ ես անըս-
պառելի , և լըցուցիչ ամենայն բարու-
թեանց . յիշեա՛ զնընջեցեալսըն մեր և :
Մեծ . Ի քեզ եմք ապաւինեալ Քրիստո-
սի մայր Աստուծոյ մերայ :

Որ քան զերկինըս բարձրագոյն Մարի-
ամ , պարծանիք եկեղեցւոյ . Քրիստո :

Ո՞ր քան զարեգակը՝ պայծառագոյն Մարիամ, մի՞ դադարի՞ր բարեխօսել վասրն մեր, Քրիստոսի մայր Աստանձոյ մերոյ.
Խաչ. Խաչի քո Քրիստոս Երկրօպագենն
արարածք ամենայն որ ՚ի Քրկութիւն
մեղ կանգնեցաւ. սա՞՞ Եղիցի մեղ պահապահն յաղթող, ապրեցուցանել ըզմեղ
՚ի պատրանաց թշնամոյն :

Ի՞սմա բարձրացար բարձնղդ անիծից որ
փառաւորեալդ Ես ընդ Հօր. ժողովե՞՞լ
ըզհեռացեալորն կենսաբեր Փայտիւն.
ապրեցուցանել ըզմեղ ՚ի պատ :

Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Սովաւ լուսաւորեցանն արարածք ամենայն . սմա՞՞ս սպասեին արդելեալքն ՚ի
մեղսասէր բանստին . որ ազատեաց ըզ-
մեղ ՚ի պատրա :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
Քրկութեան անձանց մերոց, զծէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաջանաց մերոց , զԾէր աղա :
Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
՚ի վերայ մեղաց մերոց , զԾէր աղա :
Վասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր
ղկամայ և զակամայ , զԾէր աղա :
Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
յաւուրն պատասխանատուութեան , ըդ-
Տէր աղա :
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճըշ-
մարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
ննջեցին , զԾէր աղա :
Եւ եւս միաբան վասն Ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
Ռզորմեաց մեղ Տէր Աստուած մեր ըստ :
Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական , անսկիզբն՝ ա-
նեղ՝ անիմանալի՝ անհասանելի խորհուրդ :
Հայր բարեխնամող , ծնող միածնի Որդւոյ ,
եւ արտաքս առաքող Հոգւոցդ Սրբոյ , որ
՚ի քէն ելանէ՝ եւ ընու զամենայն արա-
րածս : Դու Տէր , կարող զօրութեամբ քով
առեալ հող յերկը՝ արարեր զմարդն ,
և բնակեցուցեր զնա յանախտ և յանաշ-

խատ կեանս անմահս , և պատուիրանաւ-
դրութեամբ քով զգեցուցեր զնա անա .
մօթ փառօք ՚ի դրախտին փափկութեան :
Սակայն չարին խանդացեալ ընդ մեծու-
թիւն փառաց պատուոյ նորա , զոր ՚ի
քումմէ բարերարութենէդ ընկալեալ
էր , և պատրեալ զնա յաղագս անհասիցն
ցանկութեանց . որ և զիւր տեղի փա-
ռացն ոչ պահեաց , կամակոր եղեալ յե-
րեսաց քոց Տէր : Իսկ յանցանել նորա ըգ-
պատուիրանաւ քով՝ հանեալ եղեր զնա
արտաքոյ դրախտին փափկութեան , զգե-
ցուցանելով նմա զմաշկեղէն հանդերձս ,
զտիրալի և զախտաւոր մարմինս . և սահ-
մանեցեր հողագարձիլ հողոյն :

Սակայն և ոչ այնու անտես արարեր ըգ-
նա , այլ առաքեցեր զմիածին Որդիդ քո ,
որ եկեալ մարմնացաւ յանարատ և յա-
նապական կուսէն Մարիամայ , և զգեցաւ
զհնացեալ մարմին ծառայութեան մերոյ ,
զոր ծառայեցաք մահու մեղաց՝ տարա-
գըրութեամբ ՚ի ձեռն կնոջն դաւաճա-
նութեան . և ազատեցոյց աստուածու-
թեամբն իւրով ՚ի ձեռն փրկական Խաչին
իւրոյ՝ և անապական թաղմանն . Զի զոր

վասն անսուտ բանի քո հարկիւ պարտէաբ մեռանել , եբարձ սքանչելագործ յարութեամբն իւրով . և լուսաւորեաց զազգս որդւոց մարդկան ՚ի նոյն նմանութիւն պատկերի քո , որով ստեղծեր ըդնախնին մեր զՀայր . և ծանոց մեղ զանուն քո , որով արժանաւորեցաք կոչել զքեղ Հայր : Վասն զի նստելով ընդ աջմեքումմէ մարմնովն զոր ՚ի մէջն էառ , և մեղ խոստացաւ յոյս յարութեան կենաց ՚ի միւսանգամ գալստեան իւրում ՚ի դտաստան յաւուրն յետնում : Եւ պարզեւեաց մեղ զժամադրութիւն գործոց բարեաց զանցաւոր ՚կեանս որով մարթասցուք գտանել զերկիրն կենդանեաց ՚ի ձեռն վարդապետութեան սրբոց Առաքելոց իւրոց , որովք եբարձ զդիւամոլ կռապաշտութիւն յաշխարհէս : Եւ այժմ բարերար և բազումոզորմ Առտուած՝ ընկալ զհոգի ծառայիս այսորիկ , որ ելից զժամանակ պանդխտութեան իւրոյ ՚ի վերաց երկրի , և ընկալաւ զլուծումն յաշխատութեանց , և յաշխարհահեղծ պատրողական խաքէութեանց . և դասաւորեա զսա ընդ սուրբս քո յարբա-

յութեանդ Երկնից, ուստի մերժեալ են
ցաւք և հեծութիւնք, միշտ յարազուարձ
բերկրանօք պայծառացեալ տեսլեամբ աս-
տուածային փառաց քոց, ուր ուրախա-
նան ամենայն ընտրեալք քո : Ընդ նոսին
գասաւորեա Տէր, զհոգի հանգուցելոյս
մերոյ այսորիկ . զի և մեք սովաւ հանդերձ
փառաւորեսցուք զքեզ Հայր՝ ընդ Որդւոյ
և ընդ Արքոյ Հոգւողդ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Հայր մեր որ յերկինս և յերկրի և յամե-
նայնի . սուրբ Եղիցի անուն քո ՚ի վերայ
մեր : Եղիցին կամք քո որպէս յերկինս և
յերկրի, և փառաւորեսցի անուն քո յա-
ւիտեան : Որ պատրաստեցեր մեզ հան-
գիստ յերկրաւոր աշխատութեանցո՝ յա-
նանց եւ յանախա կեանս : Որ ՚ի ձեռն
միածնի քո սպաներ զմահ, և լուսաւորե-
ցեր զմեզ ՚ի կեանս և յանեղծութիւն :
Որ փրկեցեր զսուրբս քո յիշխանութենէ
խաւարի, եւ փոխեցեր յարքայութիւն
Որդւոյ քո սիրելոյ՝ Տեառն մերոյ և փրկ-
չին Յիսուսի Քրիստոսի : Ընկալ և այժմ

մարդասէր Տէր՝ աղաչեմք զքեզ՝ զհոգի
սորա ընդ արդարս քո ՚ի հանգստեան
քում, և թուեա զսա ՚ի համարս սրբոց
քոց ՚ի ձեռն միածնի Որդւոյ քո, և նորո-
դողի Հոգւոյդ Արբոյ, Ընդ որումքեզ Հօր
ամենակալի, վայելէ փառք և իշխանու-
թիւն յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Ահա չափով եղեր զաւորս իմ. և կար
զօրութեան իմոյ որպէս ոչ ինչ է առաջի
իմ. սակայն ընդունայն է ամենայն մարդ
մսեղի :

Ապաքէն որպէս ՚ի պատկերի շրջի մարդ,
սակայն ՚ի զուր խոռովի, գանձէ և ոչ գի-
տէ ում ժողովէ :

Պողոսի առաքելովն ՚ի Կորնթացւոց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուածու :

Օրհնեալ է Աստուած եւ Հայր Տեառն
մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. Հայր գլու-
թեանց, և Աստուած ամենայն միսիթա-
րութեան. որ միսիթարէն զմեզ յամե-
նայն նեղութիւնս մեր. առ ՚ի կարող
լինելոյ մեզ միսիթարել զայնոսիկ՝ որ յա-

մենայն նեղութիւնս իցեն , մխիթարութեամբն՝ որով մեք մխիթարիմք յԱստուծոյ :

Զի որպէս առաւելան չարչարանքն Քրիստոսի ՚ի մեզ , նոյնպէս և ՚ի ձեռն Քրիստոսի առաւելլիցի և մխիթարութիւնն մեր : Զի եթէ նեղիմք , վասն ձերոյ մխիթարութեան և փրկութեան . և եթէ մխիթարիմք , վասն ձերոյ մխիթարութեան և փրկութեան . որ յաջողեալն է համբերութեամբ նոցին չարչարանաց , զոր և մեքն չարչարիմք . և յոյսն մեր հաստատուն է վասն ձեր . քանզի գիտեմք՝ եթէ որպէս կցորդ եմք չարչարանացն՝ նոյնպէս և մխիթարութեանն :

Քանզի ո՞չ կամիմ տգէտս լինել ձեզ եղբարք՝ վասն նեղութեան մերոյ եղելոյ յԱսիրա . զի առաւելքան զկար մեր ծանրացաք , մինչեւ անյօյս լինելոյ մեզ և ՚ի կենաց :

Այլ անձամբ յանձինս զվճիռ մահու ընկալաք . զի մի յանձինս ասլաստանիցիմք , այլ յԱստուած՝ որ յարուցանէ զմեռեալս . որ յայնպիսի մահուանէ փրկեաց զմեզ՝ և փրկեացէ . քանզի յուսացեալ

եմք, եթէ տակաւին փրկեսցէ օգնականութեամբ աղօթից ձերոց վասն մեր :

Ալէլուիա ալէլուիա.

Զայնիւ իմով ես առ Տէր կարդացի .
ձայնիւ իմով առ Աստուած, և նայեցաւ
առ իս :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոց քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Գրիստոսի՝ որ ըստ
Յովշաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Գրիստոս :

Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա .
ամէն ամէն ասեմ ձեզ. ոչ կարէ Որդի
մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ, եթէ
ոչ տեսանիցէ զՆայրն զի առնէ . զի զոր
նայն առնէ , զնոյն և Որդին նմին նման
գործէ :

Զի Նայր սիրէ զՈրդի, և զամենայն ինչ
ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ . եւ մեծամեծս եւս քան զսայնս ցուցանէ նմա
զգործս , ընդ որ դուքդ զարմանայք :

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս և
կենդանի առնէ , նոյնպէս և Որդի զրո
կամի կենդանի առնէ :

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք , այլ զամե-
նայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրոյ . զի
ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի , որպէս
պատուեն զՀայրն , որ ոչ պատուէ զՈր-
դին , ոչ պատուէ զՀայր զառաքիչն նորա :

Քարող :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր՝ ի ճանապար-
հըս խաղաղութեան՝ զԾէր աղաչեսցուք:
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ ՚ի մէնջ զամենայն խորհուր-
դըս չարին՝ զԾէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուր-
դըս և առաքինի վարս՝ զԾէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ա-
մենազօր աջոյն իւրոյ՝ զԾէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ-
վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զԾէր աղա:

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ եւ ուղիղ հաւատով՝ ՚ի Քրիստոս
ննջեցին՝ զԾէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :

Զանձինս մեր և զմիմեանս յեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած Հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց .
որ զմահ խափանեցեր՝ և զսատանայ կո-
խեցեր , և աշխարհի կեանս պարդեցեր :
Հանգո զհոգի ծառայիս քո 'ի տեղւոջ լու-
սոյ՝ և 'ի տեղւոջ հանգստեան , ուստի փա-
խուցեալ են ամենայն յաւք և տրտմու-
թիւնք եւ հեծութիւնք : Եւ ամենայն
մեղաց առ 'ի սմանէ գործելոց ներումն
արասցես , եթէ բանիւ՝ և եթէ գործով՝
և եթէ մտածութեամք . Դու որպէս բա-
րերար և ողորմած և մարդասէր Աստ-
ուած՝ թողութիւն շնորհեա սմա : Վասն
զի ովէ մարդ՝ որ կեցցէ և ոչ մեղիցէ .
զի դու միայն ես առանց մեղաց . և ար-
քայութիւն քո՝ արքայութիւն յաւիտե-
նից՝ որ ոչ անցանէ . և բանք քո ճշմարիտ
են . և դու ես կեանք և յարութիւն ա-
մենայն ննջեցելոց . և քեզ ընդ Հօր եւ
Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Ամենակալ Տէր , որ բարերարութեամբ
քով զաշխարհս արարեր . եւ ստեղծեր
զմարդն ՚ի հողոյ , և եղեր զնա ՚ի կեանս
և ՚ի փառաբանութեան քում . և լցուցեր
զնա բարւոք պարգեւօք՝ և առատ ողոր-
մութեամբ քով : Իսկ նա խաբեալ ՚ի չա-
րէն՝ արտաքսեցաւ ՚ի գրախտէն՝ և ան-
կաւ յերկիր մահու , և զանիծաբեր կեա-
նըս ժառանգեաց : Այլ դու ողորմած
Տէր՝ ոչ անտես արարեր զնա ՚ի խնամոց
գթութեան քո , այլ դարձեալ անդրէն
առ քեզ դարձուցեր , եւ հանգուցեր ՚ի
հանգիստ կամաց քոց :

Վասն որոց աղաչեմք զքեզ Հայր Երկնա-
ւոր՝ ՚ի վերայ ամենայն ննջեցելոց , մանա-
ւանդ որ այժմ հանգուցեալս է . ընկալ
զհոգի սորա խաղաղութեամբ , և հանգո
ընդ սուրբս քո : Եւ մեք գոհանալով փա-
ռաւորեսցուք զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ
Արքոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- աղա ասի Շարական .

ԴԿ. Աստուած անեղ անժամանակ, Հայր
անըսկիզբն եւ անքանակ, Որդւոյ պատ-
ճառ ծննդեամբ անճառ, Հոգւոյն բըղլս-
մամբ անքըննաբար, աղաչեմբ ըգքեղ
գլութած՝ Երկայնամիտ և ողորմած, ողոր-
մեա քո ստեղծուածոյս՝ 'ի քեղ յուսով
նընջեցելոյս :

Բանդ որ 'ի ծոց Հօր միածին, և կերպա-
րան սկըզբնատըպին, որով Երկինք գոյա-
ցան, աշխարհ լըրիւ հաստատեցան. Հայ-
ցեմբ 'ի քէն Տէր և Փլրկիչ, ամենողորմ
և կեցուցիչ. ողորմեա քո ստեղծ :

ԴՀ. Արարիչ և մարդանսէ իշն անոխան-
կալ եւ բարեգութ, որ գովիճադ 'ի
սըրով վրէիիշնց Տէր դատաւոր արդա-
րութեան. ընդ սրբոց Առաքելոիշնց
Տէր պըսակեա զմեր նընջեցեալսն .
ողորման Տէր ողորմեա իշն հոգւոցըն
մեր նընջեցելոց :

Հոգւոյն հանգուցե : Վասն հանդ : Գրիստոս Որդի Աս :
Հայր մեր որ յերկինս :

Տանին յԵլեւէցին և ասին .

Շարական , գկ .

Հանդ . Բա՞նդ Աստըւած որ ՚ի ծոց Հօր ,
վասն մերոյ փըրկութեան ՚ի յերկնից
խոնա՞րհեցար , զի զմեղ նորոգե՞ցես ՚ի
կեանս . Ա՞ստըւած հարցըն մերոց :

Որ հանդե՞րձեալ ես գալ փառօք Հօր
զարթուցանել զննչեցեալսըն ՚ի սուրբ
անունըդքո . նորոգեա՞ և ըզմե՞ր ննջե-
ցեալսն Ա՞ստըւած հար :

Անմահութեանց տուող Քրիստոս եւ
պարզեւիչ կենդանութեան , ՚ի միւսան-
գամ գալստեանն և յաշխարհական ա-
տենին թողութիւն շնորհեա մեր նըն-
ջեցելոցն . Ա՞ստըւած հար :

Որ զհողացեալ բնութիւն մարդկան նո-
րոգէ իւր աստուածութեամբն , եւ կե-
նագործէ ՚ի կեանս անմահ . բարձր :

Յանըսկըզբնակա՞ն ծոցոյ Հօր Խոնարհեալ
բանըդ մարմնացա՞ր ՚ի Կռւսէ՞ն վասըն
փըրկո՞ւթեան մերսյ , աղաչեմք ըզբեզ .
զնընջեցեալսըն մեր ՚ի քե՞զ ուղի՞ղ հա-
ւատով յիշե՞մ Տէ՞մ՞ր յորժամ գա՞ս թա՞-
գաւորո՞ւթեամբդ քո՞ :

Անոխակա՞լ քաղցրո՞ւթեամբ Որդի՞ Աս-
տուծոյ , հաճեցար բա՞ռնալ ըզմեզս աշ-
խա՞րհի քո խաչելութեամբն . աղա :
Կամաւորակա՞ն մահուամբ քո լո՞ւծե՞ր
զերկո՞նըս մահու , և արժանի արարեր
թողութեան յանցա՞նաց քաւի՞չ քո ա-
րեամբ . աղա :

Որ փոխանակ մեղա՞ւորաց ըզմե՞ւանիւ
յանձն առեր . իջանելով ՚ի դըժոխըս
փըրկեցեր ՚ի մեղսա՞սէր բանտէ՞ն ըզդե-
րեամբըն . աղա :

Բարե՞բանեմբ զանչա՞փ քո՞ զմարդա՞սի-
րութիւնդ , որ երեքօրեայ յարուցեալ
զկենդանութիւն պարգե՞ւցեր աշխար-
հի՞ . աղա :

Տէր . Լիյս ՚ի լուսոյ զմեղ լուսաւորեա ,
որ փառօք Հօր հանդերձեալ Ե՞ս գալ ՚ի
դատել զերկիր . արժանաւորեա և ըզմեր
ըզնընջեցեալոն անձառ խոստմանց քոց
Ծնդ սուրբըս քո :

Հօր և Հոգւոյ համագոյակից , ՚ի տիեզե-
րական ահեղ առենին արժա :

Երկնի և երկրի արդար դատաւոր , յոր-
ժամ հատուցանես ըստ գործոց իւրա-
քանչիւրոց , արժա :

Մէծ . Լեառըն վիմածին , աղբիւր յոր-
դառատ , բարունակ ծաղկեալ , այգի
վայելուչ , սրովը Հողեղէն . բաբունոյ
բանին տուն տնօրիէնութեան , տաղա-
ւար Հոգւոյն . առ ծընեալն ՚ի քէն միշտ
բարեխօսեա անդադար հայցմամբ շնոր-
հել զթողմւթիւն մեր նընջեցելոցն :
Փափկութեան դրախտին բացող բանա-
լի . Քրիստոսի բարձող նըմանող երկնից ,
սափոր ոսկեղէն լի մանանայիւ , գաւա-
զան ծաղկեալ յարմատոյն Յեսսեայ ,
տաճար լուսոյ մայր . առ ծըն :

Յօղ .քանդգրածաւալ, յանկալի զուարթ-
նոցն , նիւթեղէն սրովքէմ . գեղ մար-
գարտափայլ, հիմն Եկեղեցւոյ . մաքուր
աղանիմ, ամազ հովանաւոր սուրբ Կոյս

Մարիամ. առ ծըն :

Խաչ . Ո՞լ պահապան ո՞ր ծագեցար յԵ-
ղեմայ , նըշան յաղթութեամուն ընդդէմ
աներեւոյթ թըշնամւոյն :

Դու փակելոյ դրախտին բացող և առաջ-
նորդ անազակին . որ զբոցեղէն սուրբն
կապտեամոց անեղին հրամանաւ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Քեւ ցընծան ըստորացինքս ամենայն ՚ի
միւսանգամ քո գալըստեանն . և յաւէժ
զուարձանամուն գառք անմարմնոցն առ
էլիցս :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Երանի ամենեցուն որ բնակեալ են ՚ի
տան Տեառն , յաւիտեանս յաւիտենից
օրհնեսցէն զնա :

Որպէս սիրելի են յարկք քո Տէր զօրութեանց , ցանկայ և փափագի անձն իմ
'ի գաւիթս քո :

Պողոսի առաքելոյն 'ի Թեսաղոնիկեցւոց առաջն
թղթոյն է ընթերցուածս :

Ոչ կամիմ եղբարք՝ եթէ տգէտք իցէք
վասն ննջեցելոցն . զի մի տրտմիցիք որ-
պէս և այլքն որոց ոչ գոյ յոյս :
Եթէ հաւատամք՝ եթէ Յիսուս մեռաւ
և յարեաւ . նոյնպէս և Աստուած զննջե-
ցեալսն 'ի ձեռն Յիսուսի ածցէ ընդ նմա :
Բայց զայս ասեմք Տեառն բանիւ , թէ մեք
որ կենդանիքս եմք մնացեալք՝ 'ի գալքս-
տեանն Տեառն ոչ ժամանեմք ննջեցելոցն :
Զի ինքն Տէր հրամանաւ 'ի ձայն հրեշտա-
կապետի , եւ 'ի փող Աստուծոյ իջանէ
յերկնից . և մեռեալք 'ի Փրիստոս՝ յա-
րիցեն յառաջագոյն :

Ապա եւ մեք որ կենդանւոյն մնացեալ
իցեմք , նոքօք հանդերձ յափշտակիցուք
ամպովք ընդ առաջ Տեառն յօդս . և այն-
պէս յամենայն ժամընդ Տեառն լինիցիմք :
Այսուհետեւ միսիթարեցէք զմիմեանս
բանիւքս այսոքիւք :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ալէլուիս :

Բարձր առնեմ զքեղ Տէր զի ընկալար զիս .
և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիւշ

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեղ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեղ . Եթէ ոչ հասն
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ինքն
միայն կայ . ապա թէ մեռանիցի , բա-
զում արդիւնս առնէ :

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . և որ
ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ ,
՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ
զնա :

Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ , զկնի իմ եկես-
ցէ . և ուր եսն եմ , անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի :

Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ , պատօւեսցէ
զնա Հայրն իմ :

Քարող :

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝
զծէր աղաչեսցուք : Տէր ողորմեա :
Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան
յանցանաց սորտ և մեր՝ զծէր աղա :
Վասն առաջնորդելոյ սմա յանըստուեր
օթեւանս, զոր պատրաստեաց Որդին
միածին ՚ի տան Հօր իւրոյ՝ զծէր աղա :
Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն,
և վերանալ ընդ առաջ Փրկչեն՝ զծէր աղա :
Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիւ յաջա-
կողմեան դասուն՝ զծէր աղա :
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեղ Տէր Աստուած մեր ըստ :
Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Որ թագաւորդ ես յաւիտենից Քրիստոս
Աստուած և եւս, և առնես զամենայն
ինչ ողորմութեամբ առաւել քան զոր
խնդրեմբ և իմանամբ . որ զամենայն ինչ
՚ի բարի մատակարարեցեր որդւոց մարդ-
կան : Ընկալ զհոգի ծառայիս քո այսորիկ,
և հանգո ընդ սուրբս քո՝ որք ՚ի սկզբանէ

Հաճոյ եղեն քեզ։ Ընկալ զստ ընդ արդարս քո, եւ ՚ի խորանս սիրողաց քոց բնակեցո զստ։ Եւ եթէ մարդկօրէն ինչ յանցեալ իցէ սորա՝ բանիւ, կամ գործով, կամ մտածութեամբ, դու որպէս մարդասէր և բարերար Աստուած՝ թողութիւն շնորհեա սմա. և զմեր ամենեցուն ելս յերկրէ աստի՛ խաղաղութեամբ յաջողեա, լինել ժառանգորդ երկնից արքայութեանդ։ Զի յամենայնի փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և Սուրբ Հոգւցդ, այժմ և միշտ և յաւի։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Գլթած և մարդասէր Աստուած՝ Հանգո զհոգի ծառայիս քո այսորիիկ յօթեւանս արդարոց, և զմեր հաւատս քրիստոնէութեան առանց մեղաց պարգեւեա կատարել, հաստատելով զմեզ յամենայն գործս բարիս, շնորհօք և մարդասիրութեամբ Տեառնդ մերոյ և Փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի։ Ընդ որում Հօր և Սուրբ Հոգւցդ, այժմ և միշտ և յաւի։

Հոգւցն հանգուցե։ Վասն հանդ։ Քրիստոս Որդի Ա։ Հայր մեր որ յերկինս։

Տանին՝ ՚ի գերեզման, ասելով, Տեսեալ զքեզ
մահու, Ես ասացի, Թիւթըյենան՝ ՚ի գերեզման,
Հանդիսաւ առնին և ասեն.

ԱԼԷԼՈՒԻՍ աԼԷԼՈՒԻՍ.

ԶՃանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի քում. և մի տիրեսցեն ինձ ամենայն
մեղք :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԾԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւցդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պռօխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յե-
սուս՝ եւ ասէ . Գոհանամ զքէն Հայր՝
Տէր երկնի և երկրի . զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց և ՚ի գիտնոց, և յայտնեցեր
տղայոց . այն Հայր . զի այսպէս հաճոյ
եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ ՚ի Հօրէ իմմէ :

Եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի եթէ ոչ հայր .
և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի ,

և ում Որդին կամիցի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք
և բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեղ .
առեք զլուծ իմ ՚ի ձեղ , եւ ուսարուք
յինէն զի հեղ եմ և խոնարհ սրտիւ . և
դոջիք հանգիստ անձանց ձերոց . զի լուծ
իմ քաղցր է . և բեռն իմ փոքրոգի :

Հոգւոցն հանգուցէ : Վասն հանգ : Գրիստոս Որդի Աս :

Ե- ԵՐԱԸՆ՝ ՚ի ԳԵՐԵՊՅԱՆ ասէն .

Շարական , Դ.2.

Հանգ . ԱԵՐՃԵցայ ես ՚ի դուռըն գե-
րեզմանի , Եւ եհաս ինձ ժամանակ
մտանե՞լ ՚ի յարգանդ ԵՐԿՐԻ յորմէ՞
ստեղծեալ եմք ամենեքեան . բըժիշկ
իմաստուն և ճարտարապետ , բըժըշկեա-
զհոգւց իմ զհիւանդութիւն . արարող
և յոյս փըրկութեան մերոյ :

Եղիցի՞ ձեռըն քո սպահապահն անձին
իմոյ , Ե՞ւ ալ քո բարի առաջնորդե՞սցէ՞
ինձ ՚ի՞ յարդարութիւն . բըժիշկ :

Բըղլսեոցեն առ իս ըզգութ մարդասիր-
քութեանդ . եւ յաղբերէդ կենաց լը-
ւասցես զմեղս անձին իմոյ . բըժիշկ :
Կեցցէ՞ անձն իմ օրհնեոցէ լողեղ զա-
մենայն աւուրըս կենաց իմոց . եւ առ
քեղ ապա կինիմ հովիմ բանաւո՞ր
հօնի , դարձո՞ զմո՞լորեալս ՚ի հօտ քո՞
Քրիստոս . բըժիշկ :

Մէծ . Ըղքեղ օրհնութեամբ մէծացու-
ցանեմք :

Որ ըզբանն Աստըւած յարդանդի՞ կրե-
ցե՞ր Սըրբուհի անարայտ , և անձառա-
պէս ծընար ըզվերանձգողն երկնից . ըզ-
քեղ օրհնութեամբ մէծա՞ :

Որ էից լուսոյն արժանի՞ եղե՞ր բառնաւ-
լոյ ՚ի քո գիրկս . և արեգականն արդա-
րութեան եղե՞ր արեւելք . ըզքեղ օրհ-
նութեամբ մէծա՞ :

Խաչ . Զօրութիւն Սուրբ Խաչի՞ քո Քրիս-
տոս որ կանգնեցնը ՚ի փըրկութիւն աշ-
խարհի . սա՞ պահեոցէ ըզմեղ յամե-
նայն փորձութենէ .

Քանզի ՚ի սմա՛ բարձրացա՛ր Ասսղւա՛ճ ,
և ՚ի սմա՛ հեղեր ըզպտառւակա՞ն սուրբ
զա՞րիւնըդ . սա՛ ^{բա՞ճ}

Փառք Հօր և Որդւյ և :

Եւ ըզքո՛ միւսանդա՞մ ըզգալուստըդ նրշա-
նաւ Խաչի քո՛ ցուցե՞ր աշխարհի . սա՛ ^{բաճ}
պահեսցէ՞ ըզմե՞զ յա :

Ե - Հասեալ ՚ի գերեզմանն ասեն .

**Դարձ անձն իմ ՚ի հանգի՞ստ քո՛ զի Տէր
կոչեսց գքե՞զ :**

Արեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից
խոց . զի խոնարհեցնց զունկն իւր առ իս ,
և ես յաւուրս իմ կարդացի՛ առ նա .
Շրջեցա՞ն զինեւ երկունք մահու . եւ
վիշտք դժոխոց գլուխին զիս :

Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի , եւ
զանուն Տեառն կարդացի :

Ո՛ Տէր փրկեա զանձն իմ . ողորմած Աս-
տուած մեր , ողորմի և պահէ զտըղայս
Տէր :

Ե՞ս խոնարհ եղէ և Տէր կեցոյց զիս :
Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո՛, զի Տէր
կոչեաց զքեղ :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածու :

Ապա եթէ Քրիստոս քարոզի թէ ՚ի մեռելոց յարուցեալէ, զիարդ ասեն ոմանք ՚ի ձէնջ եթէ յարութիւն մեռելոց չիք .
Եթէ յարութիւն մեռելոց չիք, ապա և Քրիստոս չէ յարուցեալ . և եթէ Քրիստոս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն է քարոզութիւնն մեր . ընդունայն են և հաւատքն ձեր . և դժանիցիմք սուտ վկայք Աստուծոյ, զի վկայեցաք զԱստուծոյ՝
Եթէ յարոյց զՔրիստոս . զոր ոչն արդեօք
յարոյց՝ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն :
Իսկ եթէ մեռեալք ոչ յառնեն, ապա և Քրիստոս չէ յարուցեալ . և եթէ Քրիստոս չիցէ յարուցեալ, ընդունայն են հաւատքն ձեր . և տակաւին ՚ի նմին մեղս
կայցէք :

Իսկ արդ՝ որ ննջեցինն ՚ի Քրիստոս, կորեամն արդեօք, եթէ այսու կենօքս միայն

յուսացեալ եմք ՚ի Քրիստոս , ապա ողոր-
մելի եմք քան զամենայն մարդիկ .
Այլ արդ՝ Քրիստոս յարուցեալ է ՚ի մե-
ռելոց , առաջին պտուղն ննջեցելոց .
քանզի մարդով եղեւ մահ , և մարդով
յարութիւն մեռելոց . որպէս Աղամաւն
ամենեքին մեռանին , նոյնպէս և Քրիս-
տոսիւ ամենեքին կենդանասցին , իւրա-
քանչիւր յիւրում կարգի . նախ՝ Քրիս-
տոս , եւ ապա Քրիստոսեանք ՚ի գալըս-
տեան նորա . և ապա կատարած .

Ալէլուիա ալէլուիա .

Տէր լուր աղօթից իմոց . աղաղակ իմ
առ քեզ եկեսցէ . եւ մի՛ դարձուցաներ
զերեսս քո յինէն :

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պուօսիումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . զի որ զբանն իմ

լսէ , եւ հաւատայ այնմ որ առաքեացն զիս , ընդունի զկեանսն յաւիտենականս . և 'ի դատաստան ոչ մտանէ , այլ փոխեցաւ 'ի մահուանէ 'ի կեանս :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , զի դայ ժամանակ՝ և արդէն իսկ է , յորժամ մեռեալք լսիցեն ձայնի Որդւոյն Աստուծոյ . և որք լսիցենն կեցցեն :

Զի որպէս Հայր ունի կեանս յանձին իւրում , նոյնպէս ետ և Որդւոյ ունել կեանս յանձին իւրում :

Եւ իշխանութիւն ետ նմա դատաստան առնել . և զի Որդի մարդոյ է , ընդ այն զի՞ զարմանայք :

Զի եկեսցէ ժամանակ՝ յորում ամենեքին որ 'ի գերեզմանս կայցեն , լուիցեն ձայնի նորա , և եկեսցեն արաւաքս . որոց զբարիս գործեալ իցէ՝ 'ի յարութիւն կենաց , և որոց զչար արարեալ իցէ՝ 'ի յարութիւն դատաստանաց :

Ոչ կարեմ ես յանձնէ առնել և ոչ ինչ . այլ որպէս լսեմ՝ դատիմ , և դատաստանն իմ արդար է . զի ոչ ինդրեմ զկամս իմ , այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեացն զիս :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր՝ ի ճանապարհը խաղաղութեան՝ զՃէր աղաչեսցուք։
Ճէր ողորմեա։

Վասն ցրելոյ ի մէնջ զամենայն խորհուրդը
դըս չարին՝ զՃէր աղա։

Վասն պարգեւելոյ մեղ առողջ խորհուրդը
դըս և առաքինի վարս՝ զՃէր աղա։

Վասն պահելոյ զմեղ ընդ հովանեաւ աւ
մենազօր աջոյն իւրոյ՝ զՃէր աղա։

Վասն խոբանակելոյ զհակառակորդն վաղ վաղակի՛ ընդ ստիւք մերովք՝ զՃէր աղա։

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ եւ ուղիղ հաւատով՝ ի Քրիստոս
ննջեցին՝ զՃէր աղա։

Եւ եւս միացան վասն ճշմարիտ եւ սուրբ Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստուք Ողորմեաց մեղ Տէր Աստուած մեր ըստ։

Տէր ողորմեա՞ Տէր ողորմեա՞ Տէր ողորմեա՞

Աղօթք :

Աստուած հոգւոց և ստեղծիչ մարմնոց,
Տէր ես կենդանեաց՝ և յարութիւն մեռելոց. տուիչ ես բարեաց՝ և միթմարիչ

ամենայն վշտացելոց, և հանգուցիչ հաւատով՝ ի քեզ ննջեցելոց։ Զոր ժողովեցեր ճշմարտութեամբ քով ՚ի կոչումն հաւատոց, և խոստացար հաւատացելոց քոց զհանգիստն յաւիտենական կենացն անվախճանից։ Քանզի շնորհեցեր նախահօրն մերում դանմահական կեանս, և կացուցեր զնա ՚ի վերայ ամենայն ձեռակերտաց քոց, և զամենայն ինչ հնազանդ արարեր ՚ի ներքոյ ոտից նորա։ և ՚ի ձեռն յանցանացն նորա կոչեցեր զնա յերկիր ուստի առաւ։ Եւ դարձեալ խոստացար ՚ի ձեռն գալստեան միածնի քո յաշխարհս՝ անձառելի խոստմամբ՝ յարուցանել զմեռեալս, և ասել ամենսկարող և հզօր քանիւ քով, եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք և ծանրաբեռինք, և ես հանգուցից զձեզ։ Հանգո Տէր Աստուած մեր՝ զհոգի ծառայիս քո ըստ բանիդ այդորիկ։ և զրեա զսա ՚ի գիր հանգստեան փառաւոր արքայութեան քո։ և պարգեւեա սմա մասն և բաժին ՚ի խորանսդ յաւիտենականսն։ Եւ եթէ մարդկօրէն մեղուցեալ ինչ իցէ սորա ՚ի յանցանս աշխարհիս այսորիկ, անվախճան քո բանիւդ

թողութիւն շնորհեա սմա . և յամենայն
մեղաց և ՚ի սնոտի խարէութեանց զհոգի
սորա ազատեա . և զամենայն ժողովուրդս
քո օրհնեա : Զի ՚ի բերանոյ ամենայն
արարածոց քոց փառաւորի ամենասուրբ
տէրութիւն քո , այժմ և միշտ և յաւի-
տեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Արդ՝ խնդրեմք ՚ի քէն թագաւոր թա-
գաւորաց և տէր տերանց , յորժամ դաս
Քրիստոս , և երեւիս մեծութեամք քով .
գունդք հրեշտակաց և զօրութիւնք ա-
ռաջի քո ընթանան : Գաս հիացմամք և
ձայնիւ փողոյ , զարթուցանես զննչեցեալ-
սըն , յարուցանես զմեռեալս , կանգնես
զգլորեալս , բժշկես զվիրաւորեալս . դաս
բոցով , և դատիս անշէջ հրով : Ծագիս ՚ի
վերուստ յարեւելից կողմանէ , և սուրբ
Խաչն առաջի քո . յայտնեալ երեւիս յերկ-
րի , և հատուցանես իւրաքանչիւր ումեք:
Բանին դպրութիւնք . կարգին ամոռք .
լինի ահեղ դատաստան . դնին կշիռք ար-
դարութեան , և ընդունի իւրաքանչիւր
ըստ գործոց իւրոց . վլայքն պսակին ըստ .

Ճգնութեանցն , եւ մեղաւորքն տանջին
 ըստ յանցանացն : Դատես զխաչեցողսն ,
 տանջես զմեղաւորսն . սլատղակին ուրա-
 ցողքն : Յայնժամ յայտնին կառք հրե-
 ղէնք յերկնից . լինի ձայն փողոյ մեծի .
 ընթանան զօրութիւնք . սարսափին հրեշ-
 տակիք . փայլատակի հուր . խուարի արե-
 գակն , և լուսին . թօթափին աստեղք .
 խառնակին ամնղք . ցամաքի ծով . հիանան
 արարածք ամենայն : Ուրախանան բարիքն ,
 և ողբան չարքն . բերկիրին երկրպագուքն
 Քրիստոսի , եւ հառաչեն ուրացողքն :
 Պսակքն յայտնին , և կուսանքն խնդան ,
 առագաստն զարդարի և իմաստուն կու-
 սանքն պատրաստք մտանեն ճրագունք
 վառեալք : Խակ յիմար կուսանքն դա-
 տարկացեալք , ճրագք անցեալք , գլուխք
 խոնարհեալք , սիրտք արտմեալք , ոգիք
 լքեալք և տարակուսեալք հռլաճին ՚ի
 ձայնէ թագաւորին որ ասէ , թէ ոչ գի-
 տեմ զձեզ : Խնդան աջակողմեանքն , և
 լան ձախակողմեանքն . խայտան օղիքն ,
 և մերժին այծիքն յերեսաց Տեառն . լոյսն
 պայծառանայ , եւ խաւարն նուազի .
 գժոխիքն աղաղակէ , և սատանայ յամօժ

լինի . ցանկութիւնն անցանէ , եւ որդն
ոչ մեռանի : Յայնժամ քարերար և մար-
գասէր Տէր՝ յորժամ այս ամենայն կար-
գի ՚ի քումմէ մեծութենէդ , յիշեա զհո-
գի ծառայիս քո այսորիկ , և դասաւո-
րեալ պայծառացո ընդ սուրբս քո յար-
քայութեանդ երկնից : Եւ զամենայն զոր
ինչ մեղուցեալ իցէ սորա՝ բանիւ , կամ
գործով , կամ մտածութեամբ , զկամայ
և զակամայ , զգիտութեան և զանգիտու-
թեան , ներեա և թող սմա քոյով մար-
գասիրութեամբդ , վասն զի ովէ մարդ
որ կեցցէ և ոչ մեղիցէ . զի դու միայն
ևս առանց մեղաց . և արքայութիւն քո՝
արքայութիւն յաւիտենից որ ոչ անցանէ :
Եւ քեզ վայելէ փառք և իշխանութիւն
և պատիւ այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Աղա Քահանայն ադ դ հող առնու ՚ի յեռ
իտշինէ , և ասէ .

Օրհնեա * Տէր՝ ողորմութեամբ քով
զհողս ծառայիս քո այսորիկ , և յիշեա
զսա . զի հողէր՝ և անդրէն ՚ի հող դար-
ձաւ լստ հրամանի քում : (Երես կընէ) :

Աղա յգե շնոր ՚ի գերելման , և ասէ .

Օրհնութիւնն աստուածային իջցէ ՚ի հող
մահու սորին , և բուսուսցէ յօրն վերջին ,
անուամբ Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Արքոյ ,
այժմ և միշտ և յաւի :

Շարական .

Մերձեցայ ես ՚ի դուռըն գերեզմանի .
(Տես յերեւ 285) :

Աղա իշույանեն շնչիշեալ ՚ի գերելման .

Ալելուիս ալելուիս .

Տէր հովուեսցէ զիս և ինձ ինչ ոչ պա-
կասեսցի :

Ի վայրի դալարւոջ անդ բնակեցոց զիս .
և առ ջուրս հանգստեան սնոց զիս .
Դարձոց զանձն իմ առ իս , և առաջնոր-
դեաց ինձ ՚ի ճանապարհո արդարութեան
վասն անուան իւրոյ :

Թէպէտ և գնացից ես ՚ի մէջ ստուերաց
մահու , ոչ երկեաց ՚ի չարէ , զի դու Տէր
ընդ իս ես :

Ցուպ քո և գաւաղան՝ նոքա միսիթարես-
ցեն զիս :

Պատրաստ արարեր առաջի իմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց իմոց :
Օծեր իւղով զգլուխ իմ. բաժակ քո որ-
պէս անապակ արթեցաց զիս :
Ողորմութիւն քո Տէր, զհետ իմ եկեսցէ
զամենայն աւուրս կենաց իմոց . բնակիլ
ինձ ՚ի տան Տեառն ընդ երկայն աւուրս :

Մաղթանք :

Տէր, ուղղեա զգնացօ մեր ՚ի ճանապարհս
խաղաղութեան : Տէր, ուղղեա և առաջ-
նորդեա հոգւոց մերոց և ամենայն հա-
ւատացելոց գնալ յարդարութեան ճա-
նապարհն և ՚ի կեանսն յաւխենից :

Քարտզ :

Աղտէսցուք զամենակալն Աստուած, զի
յաջողեալ ուղղեսցէ զՃանապարհս ճա-
ռայից իւրոց ՚ի բարի և ՚ի խաղաղութիւն :
Ամենակալ Տէր Աստուած մեր կեցո և ո :

Աղթք :

Առաջնորդ կենաց և պարգեւիչ խաղա-
ղութեան Քրիստոս Աստուած մեր, ա-
ռաջնորդեա մեզ գնալ ՚ի ճանապարհս քո
արդարութեամբ և խաղաղութեամբ ժա-

մանել՝ ի նաւահանդիսոն կենաց և փըր-
կութեան շնորհօք ողորմութեան քո . զի
դու ես օգնական և փրկիչ մեր . և քեզ
վայելէ փառք իշխանութիւն և պա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած Փրկիչ մեր ,
որ յամենայն ժամընդ մեղ ես , և ոչ եր-
բէք թողուս ՚ի ձեռանէ քումմէ զայնոսիկ՝
որք հաւատով և ճշմարտութեամբ կար-
դան առ քեզ : Աղաչեմք և խնդրեմք ՚ի
քէն Տէր , ճանապարհորդակից լեր ծա-
ռայից քոց՝ քոյին վերակացութեամբդ
պահելով ՚ի խաղաղութեան . և առաջ-
նորդեա մեղ միւսանդամ խաղաղու-
թեամբ և խնդրութեամբ հասանել յիւ-
րաքանչիւր բնակութիւնս ՚ի Քրիստոս
Յիսուս ՚ի Տէր մեր . որում վայելէ փառք
իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիաենից , ամէն :

Ե- Դայեալ հոլ յդէ , և ասէ :

Հող օրհնութեան իջցէ ՚ի գերեզման
սորին , և բուսուսցէ յօրն վերջին :
(Ելեյ ինէն) :

Աղա ծածկեն հողով, և ասեն աշօմելով:

Ողորմած Աստուած քաւեա զանօրէ,
նութիւնս իմ:

Հաւատտ ունելով հոգի խաղաղութեան,
Երթ առ արարիչըն հայցելով, Աստըւած
իմ համնգու:

Ես ասացի՞ ՚ի զարմանալ իմում, թէ
ամենայն մարդ սուտ է:

Հաւատտ ունելով հոգի խաղաղութեան,
Երթ առ արարիչըն հայցելով, Աստըւած
իմ համնգու:

ԶՃանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի քում. և մի տիրեսցեն ինձ ա-
մենայն մեղք:

Հաւատտ ունելով հոգի խաղաղութեան,
Երթ առ արարիչըն հայցելով, Աստըւած
իմ համնգու:

Որ ետուր հոգի Յիսուս, ըղսա պահեա
զի քոյ Խաչի՞ և Յարութեանըդ համա-
տաց թագաւոր Երկնաւոր, հանգո ըղ-
հոգի սորա՛ յիշելով սորա զհաւասս:

Ի՞քաղաք Տեառըն զօրութեանց եւ ՚ի
քաղաք Թագաւորին մեծի՛. ուր ժողովք
սրբոցն են ՚ի խաղաղութեան , գնաս-
ցես յուսով եւ հանգիցես ընդ հրեշ-
տակաց դասս , տեսանել ըզլոյսըն յա-
ւիտենից :

ՄԵՐՃԵԳԱՆ անձն իմ ՚ի հողյորմէ ստեղ-
ծեր զիս , եւ հոգւոյս մեկնեալ յինէն .
Տէր զապաւինեալս յիշեա՞ ՚ի քում դա-
լըստեա՞նն :

Ստեղծուած եմ անարատ ձեռաց քոց
մի անտես առներ , այլ խնայեա՞ յիս
յահագին աւուրն . Տէր զապաւի :
Յորժամ դաս փառօք Հօր դատել ըդ-
տիեզերս ամենայն , եւ հարկանի փող
հընչմա՞ն յարութեա՞ն Տէր :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ընդ Քրիստոսի պահելով յաղթող լիցովք
փորձողին . և ընդ հրեշտակս երգեսցուք .
Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ :

Փառք՝ ՚ի բարձունու Աստուծոյ, և յերկիր
խաղաղութիւն ՚ի :

Փառք՝ պատիւ և երկրապա :

Եղին զիս ՚ի գրի ներքնումն ՚ի խաւա-
րի և ՚ի ստուերս մահու :

Տէր Աստուած փրկութեան իմոյ ՚ի տուէ
կարդացի և գիշերի առաջի քոյ :

Քարող :

Վասն ՚ի վերուստ պահպանութեան ՚ի
Տեառնէ անձանց մերոց, և հաճոյական
աղօթս առնելոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ընդունելոյ Տեառն Աստուծոյ ըգ-
հոգի հանգուցելոյս ՚ի հանգստեան ար-
գարոց՝ զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ սմա զյանցանս զկամայ և
զակամայ՝ զՏէր աղա :

Վասն արժանի լինելոյ սմա՝ խաղաղու-
թեամբ և մեծաւ յուսով սպասել տեառ-
նագալուստ փողոյն՝ զՏէր աղա :

Վասն քաղցրաբարբառ լսելոյ սմա զա-
հաւոր ձայնն որ ասէ, եթէ արիք՝ ահա
գայ Քրիստոս՝ զՏէր աղա :

Վասն համարձակապէս տեսանելոյ սմազանապական եւ զանստուեր լոյսն՝ զՏէր աղաչես :

Վասն աչալրջութեամբ եւ առանց ամօթոյ կալ սմա առաջի արդար դատաւորին Քրիստոսի՝ զՏէր աղա :

Վասն տալոյ սմա տեղի՝ ի հայրական խընամոցն յաջակողմեան դասուն՝ զՏէր ա : Վասն լսելոյ սմա զերանաւէտ զձայնն, եթէ եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ ՚ի տեղի հանգստեան՝ զՏէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ սմա զերկնային պսակն կենաց և անմահութեան՝ զՏէր աղա : Վասն հրեշտակի խաղաղութեան աւանդելոյ զհոգի սորա՝ ՚ի տեղի արդարոցն՝ զՏէր աղա :

Վասն առաքման շնորհաց մեծի՝ և ամենազօր աջոյն Քրիստոսի՝ ի հողանիւթեայ յարկ տապանի սորա՝ զՏէր աղա :

Վասն կնքելոյ զգերեզմանս զայս նշանաւնաչին իւրոյ մինչեւ ՚ի գալուստն իւր սուրբ՝ զՏէր աղա :

Վասն առաքելոյ զշնորհս Հոգւոյն Արքոյ ՚ի սիրտ լսողաց հաւատացելոց անուան իւրոյ՝ զՏէր աղա :

Վասն միսիթարելոյ զվշտագնեալս սրտիւք
 'ի ձեռն ողորմութեան իւրոյ՝ զՑէր աղա :
 Վասն պահելոյ զմնացորդս սորա յամե-
 նայն հնարից սատանայի՝ զՑէր աղա :
 Վասն հոգւոցն հանգուցելոց , որք ճը-
 մարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
 ննջեցին , զՑէր աղա :
 Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :
 Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ : Տէր ողորմեա՛ :

ԱՂՋՔ :

Օրհնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ
 ստեղծեր զմարդն հողյերկրէ , և փչեցեր
 յերեսս նորա շունչ կենդանի , լինելով
 նմա կամօք քո ՚ի հոգի կենդանարար . և
 եղեր զնա ՚ի դրախտին փափկութեան
 գործել զնա և պահել : Եւ յանցանել նո-
 րա զպատուիրանաւ քով՝ հանեալ եղեր
 զնա արտաքոյ դրախտին փափկութեան
 յերկիր ուստի առաւ , մատնելով զնա
 տաժանաւոր և ախտալից կենցաղոյս այ-
 սորիկ . և եղեր սահման ասելով , հող
 էիր՝ և ՚ի հող դարձցիս :

Եւ այժմ Տէր բարերար՝ ընկալ ղծառայս
 քո զայս, որ Ելից զժամանակ պանդրիս-
 տութեան իւրոյ ՚ի վերայ երկրի. և ըստ
 հրամանի քում եմուտ ՚ի յարգանդ երկ-
 րի, յորմէ ծնանելոց է վերստին ՚ի կեա-
 նըս անմահականս։ Եւ այժմ Տէր Աստ-
 ուած մեր՝ ձգեա զպահպանողական աջ
 քո, և կնիքեա զտեղի հանգստեան սորա.
 զի եղիցին ՚ի զգուշութեան և ՚ի սլահպա-
 նութեան ոսկերք սորա իբրեւ զգանձս
 պատուականս առաջի աստուածութեա-
 նըդ քո. և մի իշխեսցէ մերձենալ ՚ի սա-
 թշնամին երեւելի կամ աներեւոյթ։ Եւ
 զհոգի սորա զոր աւանդեցեր ՚ի ձեռն
 հրեշտակի քո՝ մերձեցո առ սուրբ փառս
 աթոռոյ քո, ընդ այլ սլայծառացեալ
 հոգիսն ցնծալ պարել եւ զուարձանալ
 շուրջ զարքունական աթոռովդ մինչեւ
 յօր կրկնակի կենսաբեր գալստեան քո
 յերկնից՝ փառօք Հօր, և ամենացն հրեշ-
 տակօք սրբովք։ Յորժամ գաս ՚ի նորո-
 գել և կանգնել զանկեալ և զկործանեալ
 պատկերս քո, այցելութեամբ այց արա
 Տէր, ծառայիս քո այսորիկ. և հան սմա-
 մասն և բաժին յարքայութեանդ երկնից

ընդ այնոսիկ՝ որք սիրեցին զքեղ յամենայն սրտէ , եւ յամենայն զօրութենէ իւրեանց : Զի յամենայնի մեծացեալ և փառաւորեալ եղիցիս Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս՝ ընդ Հօր և ընդ Արբոյ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Տէր մեր և Փրկիչ Յիսուս Քրիստոս Որդի Աստուծոյ կենդանւոյ , կենդանի և կենդանարար , կերպարան և կնիք Հօր . որ վասն նախաստեղծին քո Ադամայ անկելոյն յանցանօք 'ի փառակենցաղ Դրախտէն , կամաւ Հօր և հաճութեամբ Սուրբ Հոգւոյն խոնարհեցար յերկնից՝ և իջեր յերկիր , և առեր մարմին 'ի սրբոյ կուսէն . խաչիւ և անապական արեամբդ քուլ զհնացեալո մեղօք վերստին նորոգեցեր . որսլէս զի ստեղծուածն առաջին որ առանց ապականութեան էր , 'ի հանդերձեալ յարութեանն մեռելոց՝ երեւեսցի փառօք : Զի դու ինքնին Տէր վասն մերոյ փրկութեան իջեր 'ի դերեզման . աւերեցեր զդժոխս , ողորմելով արգելեալ հոգւոցն 'ի նմա . լուծեր զերկունս մա-

Հու թաղմամբ քով. և աստուածասրանչ
յարութեամբ քով աղատութիւն և նո-
րոգութիւն շնորհեցեր յուսացելոցս ՚ի
քեզ:

Եւ այժմ դու նոյն ինքն Տէր Աստուած
մեր՝ գթա ՚ի մեղուցեալ ծառայս քո, որ
վախճանեաց զերկրաւոր զկեանս իւր:
Եւ բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուա-
ծածնիդ՝ և ամենայն սրբոց քոց որբ յա-
ւիտենից հաճոյ եղեն քեզ, ներեա քաւեա
և թող զմեղս իւր զոր գործեաց՝ զկամայ
և զակամայ. քանզի ոչ արդարանայ ա-
ռաջի քո ամենայն կենդանի: Օրհնեա պ
Տէր, եւ զհողանիւթեայ յարկ տապանի
սորա, և կնքեա անարատ աջովդ, և պա-
տուական Խաչիւդ, յորում հեղեր ըզ-
փրկական արիւնդ ՚ի թողութիւն մեղաց
մերոց: Օրհնեա պ Տէր, եւ զմնացորդս
սորա. սփոփեա և մխիթարեա և փարա-
տեցո ՚ի սրտից սոցա զսուգ և զտրտմու-
թիւն. և խաղաղական կենօք աճեցո և
զարդացո եւ միացո ՚ի սէր սրբութեան
քո: Ընդ նոսին՝ աշխատաւորացս և հա-
մօրէն զհետ եկելոցս ողորմեա Տէր, եւ
տուր զբարի պարզեւաց քոց զհատու-

ցումն : Հալածեա և հեռացո ՚ի սոցանէ զխորամանկութիւն սատանայի , և զգաստութեամբ առաջնորդեա ՚ի շաւիղս արդարութեան քո , հասանիլ ՚ի կոչումն փողագոչ ձայնի Հըեշտակապետին ՚ի յաւիտենական հանգիստն : Զարթուցեալք ՚ի յայս մահահանգիստ քնոյս՝ և սրաթոիչ լուսեղէն ամպովք ընդ առաջ ելանել քոց փառաց , եւ արժանի լինել բարեբանող փառատրութեամբ օրհնել զքեզ Քրիստոս Աստուած մեր՝ ընդ Հօր եւ Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Փայլին արդարքն յարքայութեա՞ն և ճրդանաւորքն ՚ի հանգըստեանն . մարտիրովքը պըսակի՞ն և կուսանաց լապտերք վառին . դասեցո՞ Տէր ընդ նոսին որք զքեզ Աստուած խոստովանին . արդարութեամբ մի դատեսցի՞ն այլ գըթութեամբ քոքաւեհսցի՞ն :

Քո՞ անպատում խոնարհութեա՞մբդ որ թաղեցար մեռելութեամբ , եւ յարուցելը յորդւոց մարդկան որք հաւատով

՚ի քեզ անկան . յա՞րո և զմեզ արդարու-
թեամբ և զնընջեցեալսն ողորմութեամբ .
զի՞ կենդանեացըս բերանով տացին քեզ
փառս ընդ Հօհ Հոգւո՞վ :

Փա՞ռաց ՚ի փառըս բարձրանան , աջա-
կողմեանքըն վերանան , յորժամ լըսեն
զերանական ձայն օրհնութեան ՚ի քէն
կոչման . նընջեցելոյս մեր լըսեցո զաս-
տուածային բարբառըդ քո . դասաւորեա
ըզամ վերնոցն երգել քեզ ըզփառս ընդ
զըւարթնոցն :

Քա՞հանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ՚ի
քէն Տէր բարեգութ , ընդ նընջեցեալսըն
հաւատով ընկալ ըզմեզ նովին յուսով ,
յԵ՞րուսաղէմ քաղաք վերին յորում ար-
դարբըն ժողովին , փառս վերերգել միշտ
ընդ նոսին Երրմրդութեանդ երրեակ
անձին :

Ի վերինն Ե՞րուսաղէմ ՚ի բնակա-
րանըս հրեմաշտակաց , ուր Ենովք և
Ե՞ղիամբաս կան ծերացեալ աղաւնա-

կերպ , ՚ի դրախտի ՚ն Ե՞ղե՛մակաբէի՞ն
սպայծառացեալ արժա՛նապէս . ո՞ղոր-
մա՛ծ Տէ՞ր ո՞ղորմեաբէ՞ն հոգւոցը ՚ն մե՛ք
նը՞նջե՞մ ցելոց :

Հոգւոցն հանգուցե : Աւանն հանգ : Գրիստոս Որդի Աս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ⌘ եւ կնքեալ պահեսցի գե-
րեզման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
նշանաւ սուրբ Խաչիս , և բանիւ սուրբ
Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ⌘ և կնքեալ պահեսցի շիրիմ
և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ⌘ և կնքեալ պահեսցի դամբա-
րան և ոսկերք ծառայիս :

Կեցուոցէ և ողորմեսցի :

Անշարժ եղիցի կնիք ու տէրութեան ՚ի
վերայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝
մինչեւ ՚ի գալուստն Քրիստոսի . որ ե-
կեալ միւսանգամ նորոգեսցէ փառօք ՚ի
փառս Հօր և Հոգւոյն Արքոյ , ամեն :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Աղջ՝ լէ Երեսն ՚ի առ-ն ննջեցելոյն ասեն .

Ալէլուիս ալէլուիս .

Այս ամենայն եկն ՚ի վերայ մեր , եւ
մեք զքեզ ոչ մոռացաք , և ոչ ստեցաք
ուխտի քում , և ոչ դարձաք յետս սըր-
տիւք մերովք :

Դարձուցեր զշաւիղս մեր ՚ի ճանապար-
հաց քոց , խոնարհ արարեր զմեզ ՚ի տե-
ղի չարչարանաց , և ծածկեցին զմեզ ըս-
տուերք մահու :

Թէ մոռացեալ իցէ մեր զանուն Աստու-
ծոյ մերոյ , կամ ձգեալ իցէ զձեռս մեր
առ Աստուածս օտարս :

Սակայն Աստուած խնդրէ զայս . զի նա-
քննէ զգաղտնիս սրտից մերոց :
Վասն քո մեռանիմք զօրհանապազ , հա-
մարեցաք որպէս զոշխար ՚ի զենումն :

Զարթիր, ընդէր ննջես Տէր. արի և մի
մերժեր զմեղ իսպառ :

Զմէ դարձուցանես զերեսս քո ՚ի մէնջ,
մոռանասս զաղքատութիւն եւ զնեղու-
թիւնս մեր :

Խոնարհ եղեն մինչեւ ՚ի հող անձինք
մեր. և յերկիր կցեցան մէջք մեր :

Արի Տէր օգնեա մեղ եւ փրկեա զմեղ,
վասն անուան քո :

Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Քարոզ :

Խնդրեսցուք հաւատով ՚ի Հօրէ վասն
քաւութեան մեղաց, եւ թողութեան
յանցանաց. փրկելոյ զմեղ ՚ի վշտաց եւ
՚ի նեղութեանց. իջանելոյ ՚ի վերայ մեր
ողորմութեան և գթութեան յեառն Աս-
տուծոյ ամենակալին. կեցո և ողորմեա :

Ազօթք :

Հայր գթութեանց՝ եւ Աստուած ամե-
նայն միսիթարութեան, որ միսիթարես
զմեղ յամենայն նեղութիւնս մեր. հար-
կանես՝ և դու բժշկես. և ոչ երբէք թո-
ղուս ՚ի ձեռանէ քումմէ զստեղծուածս
քո, Տուր սոցա Տէր, հոգի զգաստութեան,

Հոգի միսիթարութեան . քեւ միսիթարեա
զվշտագնեալս սրտիւք և բժշկեա զվերս
տրտմութեան սոցա : Զի հաստատուն յու-
սով փառաց քոյ առողջացեալք ՚ի սպա
տրտմութեան իւրեանց , փառաւորեսցեն
զամենամեծ տէրութիւնդ քո , այժմ եւ
միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Հոգւոցն հանգուցելոց Փրիս : Վասն հանգուցեալ :
Փրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ և :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՄԵԾԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Գան ՚ի դուռմ առողն ՚ի գերելմանն
և ասեն զամբիծոն :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեցուք :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Քահանայն խոնկի արկանեւ և ասեւ :

Շարական, Դկ .

Դապա . Յիսո՞ւս միածի՞նն անմահու-
թեանց պարգե՞ւատուն երեւե՞ցա՞ւ-
մե՞աբօղութեանց խափա՞նեաց զզօրո՞ւթի՞ւն
մահոււ :

Բըղլսմա՞մբ արտասուաց Մարիամու և
Մարթայի անկեալ առ ոտուն Տեա՞մբօնն,
խընդրէի՞ն զնորո՞գո՞ւմն եղբօրն :
Բանի՞ւ բանն Աստուած կենագործեաց
ըզԱազարոս ՚ի՞թազմանէ՞մբօն, և էկեալ
արտաքս անապական :

Թաղ. Յովսէ՛ | Ք քե՛ղ հանանշացեալ Պի-
ղատոսի աղերսէր , շնորհել դուերու-
նեա՞նդ մարմի՞ն :

Զա՞նապակա՞ն զայստուա՞ծացեալ մար-
մինդ պատեալ սուրբ կըտանովք , Ե՞ւ
Ե՞դ ՚ի գերեզմանի :

Ո՞ր արարիչդ Ե՞ս արարածոց հանգուց-
եալդ ՚ի՞ քերովլքէս , վիմովլ կընքեցա՞ր
յերկրի :

Յա՞լ. Յո՞րժամ եկին ՚ի՞ գերեզմանն ի՞ւ-
ղաթեր կա՞նայքն , և քերի՞ն զլսո՞ւնկան
՚ի խընկել զայնապակա՞ն մարմի՞նն :

Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր յա՞-
րեաւ Քրիստոն . պամեցէք աշակեր-
տացըն զյամրովթիւնն Տեա՛ռն :

Ի՞սկ նոցա զարհներեալ վասն ահագի՞ն
տեսլեանն . պամեցին աշակերտացըն
զահագի՞ն տեսիլն :

Հոդ. Ա՞զեխւր կենաց բաշխող շնորհաց
Հոգիդ իջեալ ՚ի բարձանց . զանապակա՞ն
պարգեւըս քո՞ր բաժանեցեր յառա-
քեալսն :

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլով ստեղծա՛նէիր
զա՞րարածս . իջեալ ՚ի ջո՞ւրս աւազանի՞ն
ծնա՞նիս Որդի՞ս Ա՞ստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես մի՛շտ ըզնո՞ր քո
զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պար-
գեւո՞ք փայլի՞ն մանկունըք սորա՛:
Հանդ . Ո՞ր արարիչդ ես արարա՞ծոց հան-
գուցեալդ ՚ի հրեղէ՞ն կառս . յիշեա՞
զհողիս նընջեցելոց մերոց , եւ հանգո
լնդ սո՞ւրբըս քո՞ :

Ո՞ր երկայնամիտդ ես առ ամենեսեա՞՞ն
և ներո՞ղ յանցանաց մերոց . յիշեա՞ զհո՞ :
Ո՞ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փա-
ռօք նորոգե՞լ զնախաստեղծին ծընունդ .
յիշեա՞ զհո՞ :

Մէծ . Ի քեզ եմք ապաւինեալ Քրիստո-
սի մայր Աստո՞ւծոյ մերոյ :

Ո՞ր քան զերկի՞նըս բարձրագոյն Մարի-
ամ , պարծանկ Եկեղեցւոյ . Քրիստոսի
մայր Աստո՞ւ :

Ո՞ր քան զարեգակը՞ն պայծառագոյն Մա-

ըիամ, մի՞ դադարի՞ր բարեխօսել վասըն
մեր, Քրիստոսի մայր Աստու՞ :

Խաչ . Առերք զԽաչ քո շնորհեցեր զէն
եկեղեցւոյ քում սրբոյ . ո՞րով դատա-
պարտեալ պարտեցաւ թշնամին :

Սովաւ պահպանեա՛ զժողովուրդո քո
Քրիստոս . ո՞րով երկրոպանգեմք քեզ ընդ
Հօ՞ր և Հոգւոյն :

Ի՞քեզ ապաւինիմք Քրիստոս որ գալոցդ
ես Խաչիւ . ո՞րպէս զի փըրկեսցես ըզմեզ
յայնմ աւո՞ւր ահեղ անենին :

Փառք Հօր և Որդոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ընդ սովորբըս քո դասեա՞ և ընդ արդա՞ր-
սըն սըսակեա 'ի տեղի՞ անկելոց հրե՞շտա-
կաց ըզնընջեցեալսըն մեր կա՞րգաւորեա .
որ սղօ՞րմա՞ծդ ես յամե՞նայնի :

Ալէլուիա ալէլուիա .

Ի Խորոց կարդացի առ քեզ Տէր Տէր ,
լուր ձայնի իմում :

Եղեցին ականջք քո 'ի լսել զձայն սողո-
թից իմոց :

Պօղոսի առաքելոյն՝ ՚ի Թեսաղոնիկեցւոց երկրորդ
թղթոյն է ընթերցուած» :

Այլ մեք պարտիմք գոհանալ զԱստուծոյ
յամենայն ժամ՝ վասն ձեր եղբարք սիրե-
ցեալք ՚ի Տեառնէ . զի ընտրեաց զմեղ
Աստուած ՚ի սկզբանէ ՚ի փրկութիւն՝
սրբութեամք հոգւոյն , եւ հաւատովքն
ճշմարտութեան . յոր եւ կոչեաց զձեղ
աւետարանաւն մերով ՚ի փրկութիւն փա-
ռացն Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :
Այսուհետեւ եղբարք՝ հաստատուն կա-
ցէք՝ և պինդ կալարուք ղաւանդութիւն-
սըն՝ զոր ուսարուք , եթէ բանիւ , և եթէ
թղթով մերով :

Այլ ինքն Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս , և
Աստուած Հայր մեր , որ սիրեացն զմեղ՝
և ետ մեղ միսիթարութիւն յաւիտենից՝
և յոյս բարեաց շնորհօք , միսիթարեսցէ
զսիրտս ձեր , և հաստատեացէ յամենայն
բանս և ՚ի գործս բարութեան :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Բարձր առնեմզքեղ Տէր , զի ընկալար զիս .
և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Փրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պուօխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Փրիստոս ասէ :

Զգոյշ լերուք անձանց, գուցէ ծանրանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և արբեցութեամբ՝ եւ հոգովք աշխարհականօք, և յանկարծակի հասանիցէ ՚ի վերայ ձեր օրն այն. զի իբրեւ զորոգայթ հասանիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ են ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթուն կացէք այսուհետեւ, յամենայն ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինի. զիք զերծանիլ յայնմ յամենայնէ որ լինելոց է, և կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ :

Եւ ՚ի տուէ ՚ի Տաճարին ուսուցանէր, և զգիշերս ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝ որ կոչիւր ձիթենեաց :

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ առաւօտս առնա ՚ի Տաճարն լսել ՚ի նմանէ :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց, զՃէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց, զՃէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
՚ի վերայ մեղաց մերոց, զՃէր աղա :

Վասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ, զՃէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
յաւուրն պատասխանատուութեան, ըդ-
Տէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշ-
մարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
ննջեցին, զՃէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ,
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
թօրմեաց մեղ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Գոհանամք զքէն Տէր՝ Հայր Տեառն մերոյ
Յիսուսի Քրիստոսի, որ յայց ելեր, և ար-
դարութեամք քով փրկեցեր զմեղ ՚ի մե-

քենայից բանսարկութին . զի նախանձեցաւ
 և եհան զմեղ պատրանօք՝ ՚ի յաւէժական
 կենացն , արտասահմանելով զմեղ՝ ՚ի կո-
 րուստ և յապականութիւն։ Այլ դու բա-
 րերար և մարդասէր Աստուած՝ ոչ թողեր
 զնորա դառնութիւն թունիցն ՚ի մեղ
 յարակայ . վասն որոյ զմահ կոչեցեր և
 հեղեր ՚ի վերայ ամենայն արարածոց քոց ,
 զի մի անմահ մնասցէ չարութիւնն պա-
 տահեալ . այլ բառնալով զմեղ՝ ՚ի կենացս
 յայսցանէ՝ և հատանելով՝ ՚ի մեղաց , եղեւ
 փրկութիւն՝ բարերարիդ պատուհասն :
 Իսկ ՚ի վախճան աւուրցս այսոցիկ առա-
 քեցեր զնրդիդ քո սիրելի ՚ի կերպարանս
 մահու մեղաց . որ դատապարտեաց ըզ-
 մեղս մարմնով իւրով և կամաւոր խաչե-
 լութեամբն իւրով , խորտակեաց զզօրու-
 թիւն թշնամոյն . եղեւ առաջին պտուղ
 ննջեցելոց , եւ աստուածահրաշ յարու-
 թեամբն իւրով հրաւիրեաց զմեղ յիւր
 անմահութիւնն : Յոր հաւատացեալ ծա-
 ռայս քո այս՝ մկրտեցաւ՝ ՚ի մահ ֆրիստոսի
 քո . և լցեալ այժմ զժամանակ պանդըխ-
 տութեան կենցաղավարութեան իւրոյ ,
 փոխեցաւ՝ ՚ի կէտ սահմանադրութեան քո :

Վասն որոյ աղաչեմք զքեղ Հայր սուրբ՝
միջնորդութեամք Մարմնոյ եւ Արեան
միածնի Որդւոյ քո՝ և խոնարհութեան .
թող զպարտիս սորա զկամայ և զակամայ ,
զոր վիրաւորեաց անմարմին թշնամին
պատրանօք խաբէութեան իւրոյ . զի դու
միայն ես սուրբ եւ բարերար Տէր , որ
յանգոյութենէ ՚ի գոյութիւն ածեր զա-
մենայն :

Եւ այժմ զվերս սորա բժշկեա , և խաղա-
ղութեամք անցո զսա ընդ խաւարային
իշխանութիւնսն , զի մի զչարութիւն իւ-
րեանց գոցեն ՚ի ծառայս քո : Ա. Յ. ջնջեա
Տէր , զձեռագիր ներգործութեանց նոցա՝
զոր ՚ի սմա սերմանեցին , եւ տուր սմա
ճանապարհ բարի : Բացակայ եղիցի ՚ի
սմանէ հրեղէն սուրն՝ որ պահէ ղճանա-
պարհ ծառոյն կենաց , պատկառելով ՚ի
փրկական նշանէ Խաչին՝ որ զպոտուղն կե-
նաց մեղ ընծայեցոյց առհաւատչեայ յա-
փտենական կենացն և առաջնորդ : Յոր
ապաւինեալ ծառայս քո՝ սովաւ հասցէ
՚ի պահեստ՝ ուր սուրբք ամենայն հաւա-
քեալ սպասեն մեծի հարսանեացդ , յե-
րեւիլ մեծիդ Աստուծոյ և Փրկչիդ Յիսու-

սի Քրիստոսի : Ի ձայն փողոյ մեծի՝ յորժամ սասանին տարրեղէն արարածք . դալարին Երկինք . նսեմանան լուսաւորք . թօթափին աստեղք . ցոլանան գետք հըրեղէնք յԵրկնից . եւ Երեւին բանակք անմահիցն :

Եւ յակնարկել դատաւորիդ սասանի Երկիր . բանին կնքեալ գերեզմանք . նորոգին հողացեալ մարմինք . և հոգիքն որլացեալ իբրեւ զարծուիս՝ անդք հասանեն , և զգենուն զանապական մարմինսն ՚ի վայրկեան ժամանակի , եւ ժամանեն յիւրաքանչիւր տեղիս :

Աշաչեմք զքեղՏէր՝ ժամանեցո զծառայսքո զայս յանսպառ ուրախութիւնսն . և զամենեսեան զմեզ զհաւատացեալքս ՚ի քեզ խաղաղութեամք պահեա , և միսիթարեա հոգւով և մարմնով : Զի արժանի լիցուք փառաւորել զՀայր և զԱրդի և զԱռուրք Հոգի , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամեն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օքնեալ ես Տէր Աստուած մեր , որ անգորրիչ ես նեղելոց , և ընդունող հոգւոցն

հանգուցելոց . ընկալ զհոգի ծառայիս քո
 ՚ի բարի . և փարատեա զսուդ և տրտմու-
 թիւն ՚ի սիրելեաց սորա , որք հետեւե-
 ցան յուղարկել զսա ընդ երկայնաձիգ
 ճանապարհն . եւ մորմոքին ՚ի վերաց ան-
 դառնալի ուղեգնացութեան սորա . եւ
 յաւէժ անջատելոյ ՚ի սմանէ առ ժամա-
 նակ մի՝ մինչեւ յիւրեանց յուղի անկա-
 նիլն յայսմ բազմաժողով ծովածուփ կեն-
 ցաղոյս : Եւ զչափաւոր արտասուս սոցա
 ընկալ քեզ ՚ի հաճոյս , եւ մի ՚ի զայրա-
 ցումն . և միսիթարեալ սփոփեսցես ըզ-
 լբեալ սիրտս սոցա գալստեամբ շնորհի
 քո . և զօրացուսցես զտարակուսեալ հո-
 դիս սոցա առաքմամբ Հոգւոյդ Արբոյ :
 Եւ ✽ կնքեալ պահեսցես ըզգերեզմանս
 փակեալս յանուն քո՝ նշանաւ Խաչիւ քով՝
 մինչեւ յօր կրկնակի կենսաբեր գալըս-
 տեանն քո : Զի քո ամենակարող զօրու-
 թեամբդ՝ եղեմնապատ և ձիւնաթաղեալ
 պահին ամենայն արմատք , և սերմանիքն
 թաղեալ յերկիր մեռանին , և ՚ի ժամա-
 նակս որոտընդոստ գարնանային յարու-
 թեանն զուարճացեալ պայծառանան .
 զորս կարգեցեր մեզ ՚ի սպաս սլիտոյից :

Իսկ զբանական կենդանիքս պահեալ ան-
կորուստ՝ խնամով աստուածութեան քո՝
յարուցանես դարձեալ 'ի հողոյ, և նորո-
գես 'ի պատկեր փառաց քոց : Վասն որոյ
խոնարհեցար 'ի հայրական ծոցոյ՝ լինել
մեզ պատկերակից՝ հացդ անմահութեան.
որ ոչ մնացեր 'ի քո մշտնջենաւոր անմա-
հութիւնդ, այլ հատդ կենդանութեան
զմահ յանձն առեր, զի բազում արասցես
արդիւնս : Իջեր 'ի գերեզման, լուծեր
զերկունս մահու, և զգժոխս աւերեցեր.
որ յերկնաւորաց օրհնիս, և յերկրաւո-
րաց, և 'ի սանդարամետականաց երկրը-
պագիս . եւ լի է ամենայն երկիր փա-
ռօք քո :

Այդ՝ պահեա ամենազօր Տէր՝ զհոգի սորա
առ ամենայն սուրբս և սիրելիս անուան
քո . և զգերեզման ծառայիս քո այսորիկ
* կնքեալ պահեսցես . որ փակես զիսորս,
և կնքես ամենազօր աջով քով : Արպէս
երկինք՝ և երկնից երկինք՝ և երկիր ամե-
նայն հաստատեալ կան բանիւ քով . այս-
պէս անշարժ եղիցի * կնիք տէրութեան
քո 'ի վերայ բնակութեան սորա և պա-
հարանի ծառայիս : Եւ մի իշխեսցէ մեր-

ՃԵՆԱԼ 'ի սա պիղծ և անմաքուր դեւն,
որպէս 'ի մարմին և յոսկերս հեթանոսաց,
որք ոչ ունին զծնունդ սուրբ Աւաղանին,
և զկնիքն ահաւոր և պատկառելի 'ի վե-
րաց գերեզմանացն։ Այլ ծառայո քո այս՝
որ հրաւիրեալ կոչեցաւ 'ի քոյոց հրաւի-
րողացդ 'ի հանգիստ քո։ որ հաւատա-
ցեալ 'ի քեզ 'ի կենդանութեան իւրում՝
թաղեցաւ ընդ քեզ մկրտութեամբն 'ի
մահ, եւ սերմանեալ պահեցաւ 'ի քէն,
և կոչեցեալ՝ յերկիր դարձաւ։

Լուր աղաչանաց մերոց մարդասէր Տէր՝
և թող սմա զամենայն մեղս իւր զոր մե-
ղաւ. և քաւիչ լեր ամենայն սխալանաց
սորա, եթէ կամայ՝ և եթէ ակամայ, ե-
թէ բանիւ՝ և եթէ գործով, եթէ խոր-
հրդով՝ և եթէ մտածութեամբ. զամե-
նայն կտակ չարին պատառեա, և զձեռա-
գիր մեղացն ջնջեա Տէր, և զաղտ հնու-
թեանն լուա։ Զի անպատկառ լիցի 'ի մե-
ծի որոտքոստ աւուրն վերջնում, ընդ
համօրէն պահպանելոցն 'ի քէն՝ ընդ ա-
ռաջ վերանալ քեզ նորափետուր արփի-
ափայլ դիմօք՝ զարդարեալ 'ի զարդ ան-
կողոպտելի։ յորժամ գաս եւ երեւիս

Աստուածդ՝ ՚ի մէջ աստուածացելոց՝ բաժանել եւ որոշել զզանազան պատիւս
սիրելեաց քոց :

Եւ այժմ աղաչեմք զքեղ Տէր՝ և զմեղ
զամենեսեան զհաւատացեալքս ՚ի քեղ
արժանի արա՝ զայս ահաւոր և զսոսկալի
օրս տպաւորել հանապաղ առաջի աչաց
մերոց . և յամենայն զգալի և ՚ի պատրո-
զական կենցաղավարութեանց պատսպա-
րեա զմիտս և զզգայարանս մեր : Պատ-
կերացո Տէր՝ զանհրաժեշտ գալուստ քո
առաջի աչաց մերոց . դու Տէր քաղցրու-
թեամբդ քո քաւեա զմեղ ՚ի մեղաց մե-
րոց . ՚ի հանդերձեալ դեհենէն փրկեա
զմեղ զամենեսեան , և ժամանեցո արժա-
նապէս հանդիպիլ փառաց փեսայիդ ՚ի
գալստեան քում՝ ամենագութ Տէր : Նո-
րոգեա և զմարմին խոնարհութեան մերոց
ըստ անեղծ փառաց քոց՝ Յիսուս Քրիստոս
Աստուած մեր : Եւ քեղընդ Հօր՝ և Սուրբ
Հոգւոյդ՝ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն
և սլատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Փառաց ՚ի փառըս բարձրանան , աջա-

կողմեանքըն վերանան , յորժամ լրսեն
զերանական ձայն օրհնութեան ՚ի քէն
կոչման . նընջեցելոյս մեր լրսեցո զա-
տուածային բարբառըդ քո . դասաւորեա
ըզսա վերնոցն երգել ըզփառս ընդ զե-
ւարթնոցն :

Քահանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ՚ի
քէն Տէր բարեգութ , ընդ նընջեցեալսըն
հաւատով ընկալ ըզմեղ նովին յուսով ,
յերուսաղէմ քաղաք վերին յորում ար-
դաքըն ժողովին , փառս վերենրգել միշտ
ընդ նոսին Երրնրդութեանդ երրեակ
անձին :

Ի վերինն Ե՞րուսաղէմ ՚ի բնակա-
րանըս հրեմաշտակաց , ուր Ենովլք և
Եղիահին կան ծերացեալ աղաւնա-
կերպ , ՚ի գրախտին Ե՞ղեմակահին
սլայծաւացեալ արժա՛նապէս . ողոր-
մա՞ծ Տէ՞ր ո՞ղորմեահին հոգւոցըն մեր
նընջեմացելոց :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * եւ կնքեալ պահեսցի գե-
րեզման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
նշանաւ սուրբ Խաչիս , և բանիւ սուրբ
Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Արբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * և կնքեալ պահեսցի շիրիմ
և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * և կնքեալ պահեսցի դամբա-
րան և ոսկերք ծառայիս :

Կեցուոցէ և ողորմեսցի :

Անշարժ եղիցի կնիք * տէրութեան 'ի
վերայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝
մինչեւ 'ի գալուստն Քրիստոսի . որ ե-
կեալ միւսանգամ նորոգեսցէ փառօք 'ի
փառս Հօր և Հոգւոյն Արբոյ , ամեն :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԿԱՆՈՆ

ՄԵԾԻ ԵՕԹՆ ԱԻՈՒՐ

ԿԱՄ

ՔԱՌԱՍՆՈՐԵԱՅ ԵՒ ԿԱՄ ՏԱՐԵՄՈՒՏ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

ԵՌԱՆ ՚ի ԳԵՐԵՎԱՆ, և ասեն զամբէջուն :

Շարական, ԴԿ .

Դաշտ . Յիսո՞ւս միածի՞նն անմահութեանց պարգե՞ւատուն երեւե՞ցա՞ւմե՞ամբո՞լ, խափա՞նեաց զզօրո՞ւթի՞ւն մահու :

Բըղլսմա՞մբ արտասուաց Մարի՞ամու և Մարթայի անկեալ առ ոտսըն չեա՞մբո՞ն, խընդրէ՞ին զնորո՞գո՞ւմն եղքօրն .
Բանի՞ւ բանն Աստուած կենագործեաց ըզկազարոս ՚ի՞թաղմանէ՞ամբո՞լ, և եկեալ արտաքս անապական :

ԸՆԹԵՐԳՈՒԱԾՈ ՀԵՍԱՍՅԵԿԱՅ մարգարելէ :

Ա.յսպէս ասէ Տէր . գամ ժողովել զամենայն ազգս և զլեզուս . Եկեսցեն և տեսցեն զփառս իմ . և թողից՝ ՚ի վերայ նոցանշան :

Եւ առաքեցից ՚ի նոցանէ փրկեալս յաղդըս , ՚ի Թարսիս , և ՚ի Փուդ , և ՚ի Լուդ , և ՚ի Մոսոդ , և ՚ի Թորէլ , և Յելլադա , և ՚ի կղզիս հեռաւորս՝ որոց չիցէ լուեալ զանուն իմ , եւ ոչ տեսեալ զփառս իմ . և պատմեսցեն զփառս իմ և զանուն իմ ՚ի մէջ ազգաց :

Եւ ածցեն զեղբարս իւրեանց յամենայն ազգաց պատարագ Տեառն . Հեծեալս կառօք՝ հանդերձ պալարակապ երիվարօք և հովանոցօք ՚ի սուրբ Քաղաքն Երուսաղէմ , ասէ Տէր :

Պօղոսի առաքելցն ՚ի Կորնթացւոց առաջին թղթցն է Ընթերցուածո :

Ա.յլ ասիցէ ոք , զիա՞րդ յառնեն մեռեալք՝ կամ որով մարմնով գայցեն : Անմիտ , դու զոր սերմանեսն , ոչ կենդանանայ՝ եթէ ոչ մեռանիցի :

Եւ զոր սերմաննեսն , ոչ զնոյն մարմին զոր
ծնանելոցն իցէ՝ սերմաննես , այլ հատ
մերկ . եթէ ցորենոյ իցէ՝ և եթէ այլոց
սերմաննեաց :

Եւ Աստուած տայ նմա մարմին՝ որպէս
և կամի . եւ իւրաքանչիւր սերմաննեացն
զիւր մարմին :

Ոչ ամենայն մարմին նոյն մարմին է , այլ
այլ մարմին է մարդկան , և այլ մարմին
անասնոց , այլ մարմին թռչնոց՝ եւ այլ
մարմին ձկանոց :

Եւ մարմինք երկնաւորք՝ և մարմինք երկ-
րաւորք . այլ՝ այլ փառք երկնաւորաց՝
և այլ փառք երկրաւորաց : Այլ փառք
արեգական , և այլ փառք լուսնի , և այլ
փառք աստեղաց . և աստղքան զաստղ
առաւել է փառօք :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Տէր ողօրմութիւն քո յաւիտեան զգործո
ձեռաց քոց մի՛ անտես առներ :

Ալէլուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պուստումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Խաղաղութիւն թողում ձեզ, զխաղա-
ղութիւն զիմ տամ ձեզ, ոչ որպէս աշ-
խարհս տայ՝ տամ ես ձեզ. մի խռովես-
ցին սիրոք ձեր, և մի զանգիտեսցեն :
Լուսյք զի ասացի ես ձեզ՝ թէ երթամ
և գամ առ ձեզ. եթէ սիրէիք զիս՝ ապա-
ուրախ լեալ էր ձեր՝ եթէ ես առ Հայր
երթամ, զի Հայր իմ մեծ է քան զիս :
Եւ այժմ ասացի ձեզ մինչեւ եղեալ. զի
յորժամ լինիցի, հաւատասջիք :

Ոչ եւս այլ շատ խօսեցայց ընդ ձեզ. գայ
իշխան աշխարհիս այսորիկ, և յիս ինչ ոչ
գտանէ . այլ զի ծանիցէ աշխարհ՝ եթէ
սիրեմ զՀայր . եւ որպէս պատուիրեաց
ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ . օն արիք
գնասացուք աստի :

Քարոզ :

Վ ասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց, զՃէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողըրմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :
Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
՚ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղա :
Վասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ , զՏէր աղա :
Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
յաւուրն պատասխանատուութեան , ըդ-
Տէր աղա :
Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ եւ ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
ննջեցին՝ զՏէր աղա :
Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու-
թորմեաց մեղ Տէր Աստուած մեր ըստ :
Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական և թագաւոր
անմահ , որ ստեղծեր զմարդն ՚ի հողոյ ,
և եղեր զնա ՚ի դրախտին փափկութեան
գործել զնա և պահել , և պատուիրանա-
դրեցեր կալ ըստ հրամանի քում : Իսկ
բանսարկու թշնամին պատրողական բա-
նիւք խաբեալ զնա , խրատեաց լուծանել

զաստուածական հրամանսդ : Եւ նորա
ունինդիր եղեալ չարին , արտաքսեցաւ
՚ի լուսեղէն փառացն . և փոխանակ ան-
մահութեան՝ մահու եղեւ ժառանգա-
ւոր , ըստ արարչական հրամանիդ զոր
ասացեր , հող էիր և ՚ի հող դարձցիս .
և ոչ կարացին արարածք հնացուցանել
զհրամայեալն ՚ի քէն : Եւ արդ՝ Տէր Աս-
տուած մեր ողորմած և մարդասէր՝ զթա
՚ի ծառայս քո յայս , որ ելից զերկրաւոր
կեանս իւր , և դարձաւ անդրէն ՚ի հող
ըստ հրամանի քում : Ընկալ զհոգի սորա ,
և խառնեա ՚ի գունդս հրեշտակաց քոց .
և արժանի արա պարել եւ ցնծալ ընդ
սուրբս և ընդ սիրելիս անուան քո սրբոյ :
Եւ ընդ նոսին գոհանալով փառաւորել
զհայր և զՈրդի և զԱռուրբ Հոգիդ այժմ
և միշտ և յաւիտեանս յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

ՕՐՀՆԵԱԼ ԵՍ Տէր Աստուած մեր՝ յոյս
ամենայն արարածոց , որ նստիս յաթուս
քերովքականս , և բարեբանեալ երկըր-
պագիս յերկնաւորաց և յերկրաւորաց .
որ և կոչեցեր զծառայս քո զայս ՚ի հան-

դերձեալ կեանսդ՝ զոր խոստացար ամենայն հաւատացելոց քոց : Գիթա ՚ի ստեղծուածս ձեռաց քոց , եւ հանգո զհոգի սորա ՚ի խորանսդ լուսոյ , բարեխօսութեամբ մօր քոյ սրբոյ կուսին Մարիամու :

Լուր Տէր պաղատանաց մերոց , որ հայցեմք ՚ի քէն զթողութիւն սորա և մեր . զի դու ես Աստուած արդարոց և մեղաւորաց . փառք սրբոց , և հանգիստ աշխատելոց : Ընկալ զհոգի սորա ՚ի տեղւոջ լուսոյ և ՚ի տեղւոջ հանգստեան . ՚ի թիւս սրբոց՝ և ՚ի համարս արդարոց : Եւ հանգո զսա ՚ի գոգն Աբրահամու ընդ այլ պայծառացեալ սրբոց քոց . և զմեզ արժանի արա Տէր՝ հասանիլ մասին ժաւանդութեան սրբոցն ՚ի լսու : Զի ընդ նոսին միշտ գոհանալով փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր և Հոգւոյդ Արբոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Փայլին արդարքն յարքայութեա՞ն և" :
Քո՞ անպատում խոնարհութեա՞մբդ որ" :
(Տէ՛ Երե՛ 307) :

Փա՞ռաց ՚ի փա՛ռը բարձրա՞նան , աջա՞:
Քա՞հանայք և ժողովներդք հայցե՞մք ՚ի՞:
 (Տե՛ս Երեւ 308) :

Տըրտմա՞հաղորդ չարչա՞րանօ՞ք ՚ի յանձն
 ա՛ռե՛ր ըլզմա՞ն խաչի՞ն . եւ փայտի՞ն
 բարձո՞ղ եղե՞մնը վասն Աղամայնակա՞սա՞ն-
 տեղծի՞ն . ողորմա՞ն Տէ՞ր ո՞վզորմեա՞մն
 հոգւոցը՞ն մե՞ր նը՞նչե՞մն ցե՞լոց :

Հոգւոցն հանգուցելոց Գրիս : Վասն հանգուցեալ :
 Գրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ եւ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաշեցուք ընկալ կե :
 Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի պ եւ կնքեալ պահեսցի գե-
 րեզման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
 նշանաւ սուրբ Խաչիս , և բանիւ սուրբ
 Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և
 Հոգւոցն Արբոյ :

(Տե՛ս յԵրեւ 328) :

Հայր մե՞ր որ յերկինս ես :

ԿԱՆՈՆ

ՏՂԱՅԱԹԱԴ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ալէլուիս .

Առ քեզ Տէր համբար . մնչ ՚ի Դատեան :

Օրհնեալ Հոգիդ Սուրբ Աստուած Ճշմարիս :

Ողորմեա ինձ, Աստուած, ըստ մեծի ողորմութեան քում, ըստ բազում գթութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ:

ՀՓոխն լման ասս :

Փառք Հօր և Որդւոյ և :

ԿԱՆՈՆԱԳԼՈՒԽ

ԱԶ. Դատեա Տէր զայնոսիկ՝ ո՞ք դատեն զես . ալէլուիս . մարտիք ընդ այնոսիկ որք մարտընչին ընդիս . ալէլուիս :

Առ զզէն և զասպար քո . և արի՛ յօդնել
ինձ . հան զսուր քո ընդդէմ հալածչաց
իմոց , արգել զնոսա . և ասա՛ դու ցանձն
իմ , թէ փրկութիւն քո ես եմ :

Ամաչեսցեն և յամօթ լիցին՝ ոք խնդրէին
զանձն իմ . դարձցին յետս և ամաչեսցեն ,
ոք խորհէին ինձ չար :

Եղիցին նոքա որպէս փոշի առաջի հողմոյ .
և հրեշտակ Տեառն նեղեսցէ զնոսա :
Եղիցին ճանապարհք նոցա ՚ի խաւար և
՚ի գայթակղութիւն , և հրեշտակ Աստու-
ծոյ հալածեսցէ զնոսա :

Ի նանիր թագուցին ինձ որոգայթ յա-
պականութեան իւրեանց , եւ ՚ի նանիր
նախատեցին զանձն իմ :

Կարտ . Տէ՞ր՝ յերկինս է ողորմութիւն քո՛ .
Ճշմարտութիւն քո՛ մի՛նչեւ յամսս .
ալէ՞լուիա ալէ՞լուիա :

Արդարութիւն քո որպէս լերինք Աս-
տուած . իրաւունք քո որպէս խորք
բազումք . զմարդիկ և զանասուն կեցու-
ցանես դու Տէր :

Որպէս զի բազում արարեր զողորմու-
թիւն քո Աստուած . այլ որդիք մարդկան
՚ի հովանի թեւոց քոց յուսասցին :

Արբեսցին նոքա ՚ի պարարտութենէ տան
քո. և զուղիսս փափկութեան քո տացես
ըմպել նոցա :

Ի քէն է Տէր աղբիւր կենաց . և լուսով
երեսաց քոց տեսանեմք զլոյս :

Ծագեա զողորմութիւնս քո՝ ոյք ճանաչեն
զքեզ, զարդարութիւնս քո՝ ոյք ուղիղ
են սրտիւք :

Մի՛ եկեսցեն ՚ի վերայ մեր ոսք ամբար-
աաւանից , և ձեռք մեղաւորաց մի՛ դո-
ղացուսցեն զմեզ :

Անդ անկցին ամենեքեան՝ ոյք գործեն
զանօրէնութիւն , մերժեսցին և այլ մի՛
կարասցեն հաստատիլ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր և օրհնեցէք
զանուն Տեառն :

Շարական , Ա.2.

Հանգ . Ո՞ր ստեղծմամք ըստ պատկերի քո՞յ
Տէր պատուեցե՞ր ըզմեզ . ընկալ և այժմ
ըզննջեցեալսըն ՚ի քեզ ուղիղ հաւատով,
ըստ մեծինքում ողորմութեան :

Որ շնորհօք սուրբ Հոգւցին լուսաւո՞րե՞ցեր, յիշատակի՞ն իւրեանց զհոգի՞ս նոցա
ընկալ մարդասէր, ըստ մեծի՞ն:

Ուր հաղորդեցան Ամրմնոյ և Արեա՞ն քո՞չ
Տէր, հա՞նդո զհոգի՞ս նոցա ընդ սուրբս
քո Քրիստոս Աստված, քա՞նզի գի՞ննիք
սուրբ արեա՞ն քո ե՞ն:

Զհոգիս ծառայից քոց Քրիստոս, ընկալ
՚ի դասս անդրանկաց գրելոց ՚ի՞ յե՞րկի՞նու:
Ընկալ վասըն սոցա ըզբանաւոր պատաշ
րադս ՚ի՞ մե՞նջ. և շնորհեա նոցա ըզբո՞ւ
զութի՞ւն գտանել յա՞ւուրն յետնում:

Աղալ, Ուր, Հայր բազմւմողոմ խոստո-
վա՞նիմառ քե՞զ որպէ՞ս զանա՞ռակ որդի՞ն.

Թո՞ղ ինձ ըզմե՞զս ի՞մ, և մղո՞րմեա՞:
Տէր ո՞ր գըթացար ՚ի կինն Քանա՞նացի,
գըթա՞ և յի՞ս ՚ի մեղա՞ւո՞րս, և ո՞ղո՞ր:

Տէր ո՞ր դարձուցեր ըզմաքսա՞ւորն ՚ի գի-
տո՞թիւն ճըշմարտութեան, դարձո՞ւ և
զի՞ս զմոլո՞րեա՞լս, և ո՞ղո՞ր:

Աղալ, Տէր, Տէր ո՞ր ՚ի վե՞րայ քերովլեէից

փառաբանիս , քաղցրութեամբ խոնարհ
հեալ ընկալ զաղաչանքս մեր :
Տէր ո՞ր շնորհեցեր ողորմութիւն ազգի
մարդկան , քաղցրու :
Տէր ո՞ր ուսուցեր մեղյամենայն ժամ
փառըս տալ անուանը քում սրբոց ,
քաղցրութեամբ խոնամք :

Ղաղա . Կենդանութեանց բաշխող Քրիս-
տոն ՚ի Բեթանիա եկաւորեալ այսօր ,
բարեկամին Ղաղարու պարգեւէ ղկեն-
դանութիւն :

Տընօրինաբար արտասուելով ընդ Մար-
թային և ընդ Մարիամու ողբակցէր . և
որպէս մարդ հարցանէր ուր եղիք ըզ-
Ղաղարոս :

Եւ որպէս զԱստուած բարբառով յա-
րուցանէն ՚ի մեռելոց ըզորեքօրեայն . և
զուգընթաց ձայնին մեռեալն Եկին ար-
տաքս անապական :

Յար . Ուշք . Անձառելին Հօր էակից , ՚ի
խաչ ելեմը կամաւ Հօր . ողորմեա :

Անմահութեանց տըւող Քրիստոս , ՚ի
գերեղման իջեմք որպէս մարդ . ողոք :
Եւ յերրորդ աւուր յարեար , յոյս յա-
րութեանցն ցուցար մեզ . ողոք :

Հոգ . Տէր . Ո՞ր ՚ի քրովքական կառուրդ
հանգչիս , այսօր իջեմք յերկնից ՚ի դասս
Առաքելոցըն սուրբ Հոգի . օրհնեալ ես
թագաւո՞ր անմահ :

Ո՞ր գընածս ՚ի վերայ թեւոց հողմոց , այ-
սօր ՚ի հրեղէնցն լեզուս բաժանեալ հան-
գեար յԱռաքեալսն սուրբ Հոգի . օրհ :
Որ խնամեած տեսչութեամբ զքո զարա-
րածս , այսօր եկիր ՚ի հաստատել զեկե-
ղեցի քո սուրբ Հոգի . օրհ :

Մէծ . Որ ըզբանն Աստուած բաւական
եղե՛ր ընդունիլ յորովայնի միշտ կոյս .
զքեղ մեծացուցանեմբ որ օրհնեալդ ես
՚ի կանայս :

Որ էից լուսոյն արժանի՛ եղե՛ր բառնալոյ
՚ի գերեկը քո մարմնով . զքեղ մեծա-
Անարատ տաճար տընօրէնութեան կո-

չեցար Հոգւոյն Սըրբոյ միշտ կոյս զքեղ
մեծանցուցանեմք որ ծրհ :

Խաչ . Առևրբ Խաչն օդնակա՞ն հաւատա-
ցելոց , կա՞նգնեցաւ ՚ի յերկրի յաղթող
թըշնամւոյն . Եկայք ժողովուրդք երկրո-
պագեսցնէք :

Արարիչն Աստրւած բարձրացաւ ՚ի Խա-
չեն , եւ զմեռեալըս մեղօք փայտի՞ն
ճաշակմամբն , ՚ի սմա՞ն նորոգեալ կեչն-
դանացոյց :

Ի միւսանդամ գալըստեան Աստուած-
որդւոյն , Սուրբ Խաչն երեւի և լուսա-
ւորէ . զի նա՞է յայս հաւատացելոց :

Փառք Հօր և Որդւոց եւ : Այժմ և միշտ եւ :

Հաշտեա՞ ՚ի ձեռըն սուրբ Մարմնոյ եւ
Արեան քո՞չ Տէր . եւ պարգեւեա՞նոցա-
դասիւ յաջակողմեա՞նըն քո՞ :

Քարող :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
չեսցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
 նի ազաշանաց մերոց , զՏէր աղա :
 Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
 'ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղա :
 Վասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր
 զկամայ և զակամայ , զՏէր աղա :
 Վասն զի մի ընդ խոտանսն գտանիցիմք
 յաւուրն պատասխանատուութեան , բդ-
 Տէր աղա :
 Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
 րիտ եւ ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
 ննջեցին՝ զՏէր աղա :
 Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
 Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
 Ողորմեաց մեղ Տէր Աստուած մեր ըստ :
 Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ , Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Առւրբ ես Տէր Աստուած մեր՝ հզօր և ա-
 հաւոր . հայր գթութեանց՝ և Աստուած
 ողորմութեանց . որ նստիս ՚ի բարձունս ,
 և բարեբանիս ՚ի սրբոց քոց , և խնամես
 քաղցրութեամք զարարածս քո : Որ վասն
 անքաւ սիրոյ քո գթացեալ ՚ի ստեղծ-
 ուածս անարատ ձեռաց քոց , առաքե-

ցեր յաշխարհս ողորմութեամբ քով ըդ
 ծոցածին Որդիու քո՝ առ ՚ի փրկել զգրաւ-
 եալս մահու զորդիս մարդկան ՚ի ձեռացն
 դժոխոց : Որ եկեալ մարմնացաւ յանա-
 րատ և ՚ի սուրբ կուսէն Մարիամայ , եւ
 ծնաւ տղայապէս : Խանձարրօք պատե-
 ցաւ , և յաներանից մնուր եղաւ . ՚ի կու-
 սական ստեանցն կերակրեցաւ , որ բա-
 նայ զձեռն իւր՝ և կերակրէ զարարածս :
 Մանուկ մատաղ ըստ Եսայեայ՝ էարկ
 զձեռն իւր ՚ի ծակ իմից , եւ ելոյծ զզօ-
 րութիւն աներեւոյթ օձին : Արար զօ-
 րութիւնս բազումն և մեծամեծս՝ աստ-
 ուածահրաշ ներգործութեամբն իւրով ,
 և ծանոյց զանուն քո Հայր՝ ամենայն աշ-
 խարհի : Նստաւ խոնարհութեամբ ՚ի վե-
 րայ յաւանակի , եւ բարեբանեցաւ ՚ի
 տղայոց , ըստ նախաձայն բանի երգողին
 Դաւթայ : Եւ կատարեալ զաստուածա-
 գործ տնօրէնութիւնն իւր՝ յանձն էառ
 զմահ մարմնով , թաղեցաւ ՚ի յերկրի , և
 յարեաւ ինքնիշխան զօրութեամբն իւ-
 րով , և ետ յոյս յարութեան հաւատա-
 ցելոց իւրոց : Եւ արդ՝ Տէր բարերար ,
 ընկալ զհոգի տղայիս այսորիկ , որ հա-

ւատացեալ յանուն միածնի քո , ծնաւ
 ՚ի սուրբ Աւազանէն վերստին ծննդեամբ .
 և այժմ ՚ի տղայական հասակին կոչեցաւ
 առ քեզ : Ընկալ զսա եւ դասեա ընդ
 սուրբս քո , և հանգո ՚ի խորանսդ երկ-
 նից . զի դու ես Աստուած մեր , և բաց
 ՚ի քէն զայլ ոք ոչ գիտեմք : Եւ քեզ փառք
 և երկրպագութիւն ընդ Որդւոյ և Սուրբ
 Հոգւոյդ , այժմ եւ միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես արդարադատ եւ ողորմած
 Աստուած , որոյ Ճշմարտութիւնդ անպա-
 տումէ , և ողորմութեանդ ոչ գոյ թիւ :
 Որ վասն մարդասիրութեան քո լուծեր
 ՚ի հող զշնչաւոր մարմինս զպատրեալս ՚ի
 բանսարկուէն՝ ասելով , հող էիր եւ ՚ի
 հող դարձցիս . ըստ որում խոնարհեցաք
 ՚ի ծերոց մինչեւ ցտղայս , և յերկիր մա-
 ծան մէջք մեր : Խոկ վասն բազում ողոր-
 մութեան քո խոնարհեցար մարդասէր
 Տէր՝ նորոգել ՚ի մեղ զմարմին հոգեւոր :
 Առաքեցար դու ինքն միածինդ Հօր , եւ
 տղայացեալ ՚ի Արբոյ կուսէն՝ տպաւորե-

ցեր յանձին քում զմահ մարմնով կամաւ ւորապէս . զի տացես մեզ զքո անմահութիւնդ : Իջեր ՚ի գերեղման , համարելով ընդ մեռեալս . և յարուցեալ համբարձար յերկինս . եւ զսիրելեաց քոց զմարմին խոնարհութեան՝ տնկակից եւ կերպարանակից առնել խոստացար մարմնոյ փառաց քոց յերեւիլքո Տէր՝ ՚ի փող յետին , յորժամ գաս տալ վարձս սիրելեաց քոց : Արդ՝ աղաչեմք զքեզ մանկացեալդ Աստուած Յիսուս Քրիստոս . արա արժանի զտղայս զայս՝ փառաւորութեան ընդ արդարս քո յաւուր յայնմիկ , հանդիպիլքեզ զուարթ երեսօք , և փառաւորել ցնծութեամք և գոհութեամք զքեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

ԱԾԵԼՈՒԻՍ աԾԵԼՈՒԻՍ .

Իբերանոց մանկանց տղայոց և ստնդեայց հաստատեցեր զօրհնութիւն :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Ահաւասիկ Տէր Աստուած մեր . յոր յուսացեալ էաք՝ և ապրեցուսցէ զմեզ . զի սա է Տէր որում սպասէաք սմա :

ՑՆԾԱՍցուք և ուրախ լիցուք՝ ՚ի փրկութեան մերում. Եւ տացէ մեզ Տէր Առտուած մեր հանգիստ ՚ի լերինն սրբութեան իւրոյ :

Եւ մացէ ՚ի նա ժողովուրդ որ պահէ զողորմութիւն . որ վերակացու է ճշմարտութեան , և պահէ զիսաղաղութիւն : Եւ արդ՝ միսիթարեցից զքեզ յամենայն տրտմութեանց քոց ասէ Տէր :

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչն մերոյ ասացեալ :

Եթէ մեք որ կենդանիքս եմք մնացեալք ՚ի գալստեանն յեառն՝ հանգուցելովլքն հանդերձ յափշտակիցուք ամսպովք ընդառաջ յեառն յօդս . և այնպէս յամենայն ժամընդ յեառն լինիցիմք :

Խառնեալք ՚ի գունդս հրեշտակաց , եւ թռուցեալք ՚ի թռիչս երագութեան ՚ի լուսափետուր սպիտակակերպ երամս աղաւնեաց . որք առին և կերպարանեցին յանձինս իւրեանց զկերպարանս Որդւոյն Աստուծոյ . որ երեւեցաւ նոցա , և պատուիրեաց սուրբս լինել . զի բուսուսցէ արդարացն թեւս հոգեւորս խառնիլ ՚ի գունդն աստուածական :

Արդ՝ զարմացեալք հարցանիցեն զօրքն
վերինք լուսեղէնք, յորժամ տեսանիցեն
զներքնագունդս սրբոց մարմնականաց՝ զի
առ Տէր ՚ի ներքուստ թուուցեալ գնաս-
ցեն, թէ ով են սոքա որ իբրեւ զամազս
թուուցեալ են, և իբրեւ զաղաւնիս ձա-
գախառն երամովին գան առ Տէր :
Ապա լուիցեն ՚ի Տեառնէ զպատասխա-
նիս, եթէ սոքա են որ յիս յուսացեալ
են. տարայց զնոսա ՚ի լեառն սրբու-
թեան իմոյ, եւ ուրախ արարից զնոսա
՚ի տաճարի իմում :

Պօղոսի առաքելոյն յԵրրայեցւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Այլ մատուցեալ էք ՚ի Սիովն լեառն եւ
՚ի քաղաք Աստուծոյ կենդանւոյ՝ յԵրու-
սաղէմ յԵրկինս, և ՚ի բիւրաւոր բանակս
հրեշտակաց, և յԵկեղեցիս անդրանկաց
գրելոց յԵրկինս, և առ դատաւորն ամե-
նեցուն Աստուած, եւ յոգիս արդարոց
կատարելոց . եւ ՚ի նորոց կտակարանաց
միջնորդն Յիսուս, և ՚ի հեղումն արեան
նորա՝ որ առաւել խօսի քան զՀաքէլին :
Զգոշլերուք գուցէ հրաժարիցէք յայն

մանէ՝ որ խօսեցաւն . զի եթէ նոքա ոչ
կարացին զերծանել հրաժարեալք յայն-
մանէ՝ որ յերկրին հրաման տայր . որչափ
եւս առաւել մեք , եթէ յերկնաւորէն
թիկունս դարձուցանիցեմք :

Որոյ ձայնն զերկիր շարժեաց յայնժամ .
և այժմ խոստացեալ է՝ և ասէ . միւսան-
գամ շարժեցից ոչ միայն զերկիր՝ այլ և
զերկինս :

Այլ միւսանգամն յայտ առնէ զշարժե-
լոցն իբրեւ զեղելոց փոփոխումն , զի
հաստատուն կացցեն անշարժքն :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Դատ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբծութեան
իմում գնացի , 'ի Տէր յուսացայ՝ զի մի
եղէց հիւանդ :

Ալէլուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամք լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Առ Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ մատուցանէին առ նա մանկով՝ զի
ձեռն դիցէ նոցա . իսկ աշակերտքն՝ սաս-
տէին այնոցիկ որ մատուցանէինն :

Իբրեւ ետես Յիսուս , բարկացեալ սաս-
տեաց նոցա եւ ասէ . Թոյլ տուք ման-
կըտւոյդ գալ առ իս , եւ մի արգելուք
զդոսա . զի այդպիսեացդ է արքայու-
թիւնն Աստուծոյ :

Ամէն ասեմ ձեզ . որ ոչ ընկալցի զար-
քայութիւն Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ ,
ոչ մոցէ 'ի նա :

Եւ առեալ զնոսա 'ի գիրկս , ձեռն եղ
'ի վերայ՝ և օրհնեաց զնոսա :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր 'ի ճանապար-
հըս խաղաղութեան՝ զԾէր աղաչեսցուք :
Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ 'ի մէնջ զամենայն խորհուր-
դըս չարին՝ զԾէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուր-
դըս և առաքինի վարս՝ զԾէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ա-
մենազօր աջոյն իւրոյ՝ զԾէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զՏէր աղա: Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճըշմարիտ և ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս ննջեցին, զՏէր աղա:

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ: Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու: Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ: Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛:

Աղօթք:

Փառք քեզ թագաւոր յաւիտենից Աստուած՝ և արարիչ բոլորից գոյութեանց, Հայր Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի. քեզ խոնարհեցուցանեմք զծունրս սրտից մերոց ամենայն հաւատացեալքս ՚ի քեզ, եւ աղաչեմք զամենասուրբ տէրութիւն քո: Հանգո զհողի տղայիս այսորիկ ՚ի ժառանգութիւն երկնից բարութեանդ, և դասեա ՚ի թիւ այնոցիկ՝ որք կարգեցան յաջակողմեան միածնի քո, յորժամ գայ յերկնից ՚ի պատրաստ բնակութենէ իւրմէ: Յայնմ աւուր ահեղին գթա Տէր՝ ՚ի գինս արեան միածնի քո Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի, որ նորոգեաց զտիե-

զերս կամաւոր խոնարհութեամբն իւրով:
 Ընդ որում գոհութիւն և փառս վերա-
 ռաքեսցուք քեզ Հօր ամենակալի՝ և Հոգ-
 ւոյդ Սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
 յաւիտենից, ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Օրհնեալ ես Որդի Աստուծոյ՝ և բան Հօր,
 որ վասն մեր տղայացար ՚ի սուրբ կուսէն
 Մարիամայ, և սրբեցեր զտղայացեալսն
 հաւատով ՚ի ձեռն վերստին ծննդեան
 սուրբ Աւազանին : Զի որք մկրտեալ լու-
 սաւորին, առնուն զօրդէգրութեան պա-
 տիւն ՚ի ձեռն մկրտութեան շնորհին, զոր
 պարգեւեցեր հաւատացելոց քոց, ասե-
 լով սրբոց Առաքելոցն . մկրտեցէք զնոսա
 յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ :
 Արդ՝ ընկալ զլուսաւորեալս սուրբ Աւա-
 զանաւն, և զհաղորդեալս սուրբ Մարմնոյ
 և Արեան քո . և խառնեա ՚ի սուրբ և ՚ի
 կատարեալ մանկունսն, որք ոստովք եւ
 տերեւեալ ձիթենեօք օրհնէին զսուրբ
 գալուստ քո յԵրուսաղէմ: Եւ զմեղ զա-
 մենեսեան արժանի արա փառաւորել
 զքեղ ընդ Հօր և ընդ Սուրբ Հոգւոյդ, այ-

ԺԼՄ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից
ամէն :

Ե- ապա առի Շարական :

ԴԿ. ԶԵԿԱԼԻՇՎԵՐԴ Հօր զՈՒՐԴԻ փառաւո-
րեմբ անլըռելի . որ իջեր յարգանդ կու-
սին զԱղամայինն առեր մարմին , աղաչա-
նօք Աստուածունին անապական քում
ծընողին , ողորմեա քո ստեղծուածոյս՝
՚ի քԵՎՂ յուսով նընջեցելոյս :

ԷՐԵւԵԿԱՐ մարմնով յԵՐԿԻՐԻ որ ՚ի Հօրէ
անմեկնելի . ընդ հողեղէնըս բնակեցար
՚ի հրեղինաց երկըրպագեալդ . պազա-
տանօք երկնաւորաց փառաբանիչ քոց
հրեշտակաց , ողոր :

Թագաւոր փառաց Քրիստոնէցն որ
ժամանեալ գալս ՚ի յԵՐԿԻՇ ՚ի վԵՐԱՇ
թեւոց հողմոնէցն քո հայրենին կեր-
պարանօք . և առնե՞ս հրափորձու-
թեանէմբ ըզ քըննութիւն որդւոց
մարդկան . ողոր :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս-
ծացը մեր որ յԵՐԿԻՇ :

Տանին յԵՒԵՂԵՐԻՆ և ասեն Շարական :

ԳԿ. Բա՞նդ Աստղւած որ ՚ի ծո՞ց Հօր,
վասն մերոյ փըռկու :

(ՏԵ՛ յԵՐԵ՛ 276) :

ԱԼԵԼՈՒԻՍ ԱԼԵԼՈՒԻՍ .

Երանելիք են որք բնակեալ են ՚ի տան
Տեառն յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեա-
ցեն զքեզ :

ԸՆԹԵՐԾՈՒԱԾՍ յԱռակաց :

Արդարքն յաւիտեան կեցցեն , եւ ՚ի
Տեառնէ են վարձք նոցա , և խնամք նոցա
՚ի բարձրելոյն :

Վասն այնորիկ ընկալցին զարքայութեանն
վայելութիւն , և զթագն գեղեցկութեան
՚ի ձեռաննէ Տեառն . զի աջով իւրով հո-
վանի լիցի նոցա , և բազկաւ իւրով վե-
րակացու լիցի նոցա :

ԸՆԹԵՐԾՈՒԱԾՍ յԵսայեայ մարդարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . ահաւասիկ ես դար-
ձուցանեմ ՚ի դոսա իբրեւ զգետ զիսաղա-
զութիւն , և իբրեւ զհեղեղատ յորդեալ

զփառս հեթանոսաց . զմանկունս դոցա
՚ի վերայ ուսոց իւրեանց բարձեալ բե-
րիցեն , եւ ՚ի վերայ ծնդաց իւրեանց
գգուիցեն :

Որպէս մայր զմանուկ իւր գգուիցէ ,
այնպէս գգուեցից զձեզ :

Եւ յԵրուսաղէմ միսիթարեսջիք , և տես-
ջիք և խնդասցեն սիրոք ձեր , և ոսկերք
ձեր իբրեւ զդալարի զուարձասցին . եւ
ծանիցի ձեռն Տեառն երկիւղածաց իւ-
րոց , և սպառնասցի անհաւատիցն :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց առաջին
թղթոյն է ընթերցուածս :

Մինչ տղայն էի՝ իբրեւ զտղայ խօսէի ,
իբրեւ զտղայ խորհէի , իբրեւ զտղայ հա-
մարէի . այլ յորժամ եղէ այր՝ զտղայու-
թեանն ՚ի բաց խափանեցի :

Այժմ տեսանեմք իբրեւ ընդ հայելի օ-
րինակաւ , այլ յայնժամ դէմ յանդիման .
այժմ խելամուտ եմ փոքր ՚ի շատէ , այլ
յայնժամ գիտացից՝ որպէս եւ նայն
ծանեաւ զիս :

Բայց արդ՝ մնան հաւատք՝ յոյս՝ սէր , սո-
քա երեքեան . և մեծ քան զսոսա սէր է ,

Զհետ Երթայք սիրոյ , Եւ նախանձաւոր
լեռուք հոգեւորացն , առաւել զի և դուք
մարդարէանայցէք :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ալէլուիս .

Կարդացին արդարքն առ Տէր , և Տէր լր-
ւաւ նոցա . յամենայն նեղութենէ նոցա
փրկեաց զնոսա :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :
Պռօմխումէ : Առէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ ժամանակի պատասխանի ետ Յի-
սուս՝ և ասէ . Գոհանամզքէն Հայր՝ Տէր
Երկնի և Երկրի . զի ծածկեցեր զայս յի-
մաստնոց և 'ի գիտնոց , Եւ յայտնեցեր
տղայոց . այն Հայր . զի այսպէս հաճոյ
եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի Հօրէ խմէ :
Եւ ոչ ոք ճանաչէ զԱրդի՝ Եթէ ոչ Հայր .

և ոչ զհայր ոք ճանաչէ՝ եթէ ոչ Որդի, և ում Որդին կամիցի յայտնել։ Եկայք առ իս ամենայն վաստակեալք և բեռնաւորք, և ես հանգուցից զձեզ։ Առէք զլուծ իմ'ի ձեզ, և ուսարուք յինէն՝ զի հեզ եմ և խոնարհ սրտիւ. Եւ դաջիք հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քաղցր է. և բեռն իմ փոքրոգի։

Քարոզ։

Վասն հրաժարելոյ անձանց ննջեցելոց՝ զջէր աղաչեսցուք։ Տէր ողորմեա։ Վասն քաւութեան մեղաց և թողութեան յանցանաց սորա և մեր՝ զջէր աղա։ Վասն առաջնորդելոյ սմա յանըստուեր օթեւանս, զոր պատրաստեաց Որդին միածին՝ ի տան Հօր իւրոյ՝ զջէր աղա։ Վասն լսելոյ սմա զձայն կենարար փողոյն, և վերանալ ընդ առաջ Փրկչին՝ զջէր աղա։ Վասն արժանի լինելոյ սմա դասիւ յաջակողմեան դասուն՝ զջէր աղա։ Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով՝ ի Քրիստոս ննջեցին, զջէր աղա։ Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ։

Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու։
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ։

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛։

Աղօթք։

Տէր Աստուած Յիսուս Քրիստոս՝ թագաւոր յաւիտենից՝ յոյս մեր եւ ապաւէն Որդի Աստուծոյ Ճշմարիտ . Ճառագայթ անշիջանելի . լոյս ՚ի լուսոյ , և կեանկը ՚ի կենաց . Հօր սահման եւ բան . բժիշկ հոգւոց և պատիչ վիրաց մերոց , որ բժշկես զբեկեալ սիրոս , եւ պատես զամենայն վէրս նոցա : Որ ոչ խոտան համարեցար զմանկունս առնուլ ՚ի գիրկո քո՞և և օրհնել զնոսա . այլ սաստեցեր եւս աշակերտացն քոց , թէ մի արգելուք զդոսա . և հաստատեցեր անսուտ հրամանաւդ , թէ այդպիսեացդ է արքայութիւնն երկնից : Արդ՝ ՚ի ձեռն բանիդ այդորիկ՝ ընկալ զտղայս զայս յարքայութեան քում , գրելով ՚ի գիրս ազատութեան որդեգրեցելոցն Հօր քո բարերարի : Ընդ որում քեզ՝ և Հոգւոյդ Արքոյ վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Քեզ երկիրսկագանեմք, եւ զքեզ աղա-
շեմք, և ՚ի քէն խնդրեմք Տէր մեր Ցիսուս
Քրիստոս. որ իշխանդ ես և Տէր՝ սպանա-
նել և կեցուցանել, հարկանել և բժշկել:
Քո անմոռաց գթութեամբդ՝ և անբաւ
մարդասիրութեամբդ գթա ՚ի վերայ ա-
մենայն հաւասացեալ ննջեցելոց, և մա-
նաւանդ ՚ի վերայ տղայիս այսորիկ՝ որ
այժմն հանգուցեալ է: Ընկալ զսա ՚ի լու-
սեղէն խորանսդ ՚ի յարկսն արդարոց ընդ
երջանիկ տղայոցն այնոցիկ, որ վասն քո
փոխանակեցան ՚ի քեթզէհէմէ: Եւ մեզ
հաւասացելոցս ՚ի քեզ՝ ուղարկաւորացս
սորա՝ շնորհեա հոգի զգաստութեան կան-
խել միշտ ՚ի սէր և յերկիւզ քո, և թո-
ղութիւն գտանել ՚ի քէն: Եւ գոհանա-
լով փառաւորել զքեզ ընդ Հօր՝ և Սուրբ
Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն:

Ե- ապա ասի Շարական .

Դ2. Կեանք ՚ի կենաց լոյս ՚ի լուսոց որ
ըստեղծեր զմեզ ՚ի հողոյ. նորոգեցեր.

դարձեալ կըսկին ծնընդեամբ որբբոյ
Աւազղանին, զո՞ր կեցուցե՞ր շնորհիւ քոյին
՚ի մահուանէն այն առաջին . ՚ի յօթե-
վանս Հօրքո՞ւ լուսոյ ըղնը՞նցեցեալըս մե՞ր
հանգո՞ :

Հոգւովլըցե՞ր զմարդն առաջին, զոր կո-
րուսեալ խաբմամբ չարին . ըղնոյն հոգի
բանիւ քոյին հեղեր յոգիս մեր վերըս-
տին . նովին Հոգւովլ Սուրբ եւ բայրի
առաջնորդեալ հոգւոյ սորին . ՚ի յօթե :
Ի դնել բեմի՞ն բազմի՞ն փեսահաջն, և
առագաստըն զարդարի՞ . Գա՞բրիելեա՞ն
փողը՞ն գոչէհաջն . սուրբք ամենայն անդ
հա՞ւաբի՞ն . արդարո՞ց դասքը՞ն բերկ-
րիհաջն, իսկ մեղսանէրքըն թա՞խան-
ձի՞ն . ո՞ղոր :

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիստոս Աստե հանգուցեալ :
Քրիստոս Արդի Աստուծոյ անոխակալ եւ :
Հայր մեր որ յերկինս :

Տանին ՚ի գերեղման, ասելը ։ Բաղմերամբ :
Ես ասացի : Մինչ մերյենան ՚ի գերեղման,
հանգիստ առնեն և կարուան շԱ-Եպարքան .
Յայնմ ժամանակի . (Տես յերեւ 357) :

Ե-ԵՐԱԾՎ ՚ի գերեղման ասեն, Շարական .

Ո՞ւ կոչեցեր առ քեզ Տէր զտիեզերս
ամենայն, ընկալ զմեր ըզննջեցեալսն ՚ի
գոդ նահապետին Արբահամու, ողոր-
մած Տէր փրոկիչ և բարերար :
Ո՞ւ թողութեանց ես արւող Աստըւած,
թող ըզմեզըս մեր ննջեցելոցն . կարող
յամենայնի և հրզօր . ողոր :

Ո՞ւ լուսատու ես տիեզերաց Քրիստոս
Աստըւած . լուսաւորեա և զմեր ըզննջե-
ցեալսն լուսով երանաւէտ զըւարթ-
նոցն . ողոր :

Մեծ . Ասւրբ և աստուածածին Աարիան,
ցանկալի կուսից եւ պարծածնիք ազգի
մարդկան, մայր և ազգախին մեծացու-
ցանեմք :

Անկէղ մորենի եւ տաճար ընդհանուր
լուսոյն, անարատ և անխախտելի կու-
սութիւն . մայր և աղա :

Խորհուրդ կենաց եւ մայր կենդանու-
թեան, եւ առագաստ հրափայլ ծագ-
մամբ . մայր և աղա :

Խաչ . Գլուխ սուրբ հաւատոյ եւ փայտ
կենաց մարդկան յայտնեալ, զոր տե-
սեալ այսոյն պըղծոյ կործանեցաւ ան-
կանգնելի . աղաչեմբ սովաւ Փըրկիչ
պահպանեա՞ զանձինըս մեր :

Դողացաւ թըշնամին ընդ յայտնիլ Սըր-
բոյ Խաչին, եւ ՚ի յահե փառաց նորա
կործանեցաւ յանդունդս երկրի . աղա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Երկինըք ցընծայիլն և երկիրս ուրախա-
նայր, քանզի փըրկիչ ցուցաւ Սուրբ
Խաչն և լուսատու տիեզերաց . աղա-
չեմբ սովաւ Փըրկիչ պահպանեա՞ զան-
ձինըս մեր :

Ե - հասեալ 'ի գերեղմանն ասէն
որպէս 'ի մեծի լաղմանն :

Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո՛ զի Տէր
կոչեաց զքե՛զ :

Ակրեցի՛ զի լուիցէ Տէր զձայն աղօթից
իմոց . զի խոնարհեցո՞ց զունկն իւր առ իս ,
և ես յաւուրս իմ կարդացի՛ առ նա :
Շըշեցա՛ն զինեւ երկունք մահու . եւ
վիշտք դժոխոց գըտին զիս :

Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի , եւ
զանուն Տեառն կարդացի :

Ա՛ Տէր փրկեա զանձն իմ . ողորմած Աս-
տուած մեր , ողորմի՝ և պահէ զտըղայս
Տէր :

Ե՛ս խոնարհ եղէ՝ եւ Տէր կեցո՞ց զիս :
Դարձ անձն իմ 'ի հանգիստ քո՛ , զի Տէր
կոչեաց զքե՛զ :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր . և օրհնեցէք
զանուն Տեառն :

Եղիցի անուն Տեառն օրհնեալ, յայսըմ-
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Այսպէս ասէ Տէր . ոչ եւս եղիցի քեզ
արեգակն ՚ի լոյս տունջեան, եւ ոչ ծա-
գումն լուսնի տացէ քեզ լոյս ՚ի գիշերի .
այլ եղիցի քեզ Տէր լոյս յաւիտենական,
և փառք քո Աստուած :

Ոչ մտցէ քեզ արեգակն, և լուսին ՚ի քէն
ոչ պակասեսցի . զի եղիցի քեզ Տէր լոյս
յաւիտենական . եւ եղիցի հանգիստ քո
պատուով :

Ի վարդապետութենէ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին
մերոյ ասացեալ :

Ամենեքին որ տեսանիցեն զարդարսն
ճանաչիցեն զնոսա և ասասցեն, սոքա են
զաւակ օրհնեալ յԱստուծոյ . եւ ուրա-
խութեամբ ուրախ եղիցին ՚ի Տէր .
Եւ Տէր ամենակալ ասէ ցնոսա, եղիջիք
ինձ յուստերս և ՚ի դստերս :

Գութք արարչական խնամոցն յուղեսցին
՚ի նոսա, ըստ մարդարէին որ ասէ . որպէս
գթայ հայր ՚ի վերայ որդւոց իւրոց, այն-
պէս գթասցի Տէր յերկիւղածս իւր :

Զի այժմ յուսով հայելով՝ զայս ամենայն իբրև ընդ հայելի տեսանեմք, բայց յայն ժամ դէմ յանդիման տեսանեմք, և 'ի նոյն պատկեր նորոգիմք փառօք 'ի փառս :

Պօղոսի առաքելսն յԵբրայեցւոց թղթոյն է
ընթերցուածս :

Արդ որովհետեւ մանկունք հաղորդեսցին արեան և մարմնոյ, և ինքն իսկ մերձաւորութեամք կցորդ եղեւ նոցունց, զի մահուն իւրով խափանեսցէ զայն որ զիշխանութիւն մահուն ունէր, այսինքն զստանայ . եւ ապրեցուսցէ զայնոսիկ որ մահուն երկիւղիւ հանապազ կէին վտարանդեալք 'ի ծառայութիւն :

Քանզի ոչ երբէք զհրեշտակաց բուռն հարկանէ . այլ զզաւակէն Աբրահամուրուռն հարկանէ :

Ուստի պարտ իսկ էր նմա ամենայնիւեղբարց նմանել . զի ոզօրմած լինիցի, և հաւատարիմ քահանայապետ յաստուածակոյս կողմանէ անտի առ 'ի քաւելոյ զմեզս ժողովրդեանն :

Զի որով ինքն չարչարեցաւ զփորձ առեալ, կարող է և փորձանաւորացն օդնական լինել :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ աԼԷԼՈՒԻՍ :

Արդարքն որպէս զարմաւենիս ծաղկեսցին . որպէս զմայրոն Լիբանանու բազումք եղիցին :

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ՕՐԹԻ :

Խաղաղութիւն առևնեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Փրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պառխումէ : Ասէ Աստուած :

Ի ժամանակի Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Փրիստոսի :

Յայնժամ իբրեւ ետես Հերովդէս թէ խարեցաւ 'ի մոգուց անտի , բարկացաւ յոյժ . և առաքեաց կոտորեաց զամենայն մանկունս որ էին 'ի Բեթղէհէմ և յամենայն սահմանս նորայերկեմնից և 'ի խոնարհ , ըստ ժամանակին զոր ստուգեաց 'ի մոգուցն :

Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի ձեռն Երեմիայ մարդարէի որ ասէ . ձայն գուժեաց 'ի Հռամայ , ողբումն և լալումն և աշխարհումն յոյժ . Հռաքէլ լայր զորդիս իւր , և ոչ կամէր միսիթարիլ վկ ոչ էին :

Քարոզ :

Վասն ուղղելոյ զգնացս մեր՝ ի ճանապարհը խաղաղութեան՝ զԾէր աղաչեսցուք :

Տէր ողորմեա :

Վասն ցրելոյ ՚ի մէնջ զամենայն խորհուրդը գըս չարին՝ զԾէր աղա :

Վասն պարգեւելոյ մեզ առողջ խորհուրդը և առաքինի վարս՝ զԾէր աղա :

Վասն պահելոյ զմեզ ընդ հովանեաւ ամենազօր աջոյն իւրոյ՝ զԾէր աղա :

Վասն խորտակելոյ զհակառակորդն վաղ վաղակի ընդ ոտիւք մերովք՝ զԾէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց, որք ճշմարիտ և ուղիղ հաւատով՝ ի Քրիստոս ննջեցին, զԾէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն Ճշմարիտ և սուրբ Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու : Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա, Տէր ողորմեա :

Աղօթք :

Տէր Աստուած ամենակալ, բարերար և բազումողօրմ, քաղցր և անօխակալ. որ մարդասիրութեամբ քով գթացար յաղգս մարդկան, և առաքեցեր յաշխարհ զմիա-

ծին Որդիդ քո . որ եկեալ տղայացաւ յամենասուրբ կուսէն Մարիամայ , և փրկեաց զմեղ յանիծիցն Աղամայ , և նորոգեաց Հոգւովդ քով Արբով . և աղատեալ զմեղ յիշխանութենէ խաւարի , խոստացաւ մեղ կեանս անմահականս : Եւ արդ բազմագութ և ողորմած Տէր , գթա ՚ի հոգի տղայիս այսորիկ զոր փոխեցեր յաշխարհէ աստի ՚ի գաւառն կենդանեաց . և արժանի արա զսա լինել ժառանգորդ Երկնից արքայութեանդ : Զի դու ես արարիչ ամենայնի , որ ամփոփես զհողի և ըզշունչ մարդկան , և դարձեալ նորոգես որպէս և կամիս խորին քո տեսչութեամբդ : Ընկալ զտղայս զայս ընդ սուրբ մանկունսն Բեթղեհէմի , որբ վասն անձառ տնօրէնութեան միածնի քո խողխողեցան . Եւ արժանի Եղեն հոգեւոր թեւօք արագաթլուիչ Ելանել ՚ի կամարս լուսեղէնս և հանգչիլ ՚ի գոգն Աբրահամու : Աղաչեմք զքեղ Տէր՝ ընկալ զսա , և հան սմա մասն և բաժին ընդ ամենայն սուրբս քո , որք հաճոյ Եղեն տէրութեան քում : Եւ քեղ ընդ Որդւոյդ միածնի և ընդ Հոգւոյդ Ճըշմարտի վայելէ փառք և իշխանութիւն յա :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Յորժամ ծագին արդարքն իբրեւ զարեցակն յարքայութեան քում Տէր՝ պայծառացեալք սրպէս հրեշտակս լուսաւորս : Յորժամ լինի յարութիւն ամենայն մարդկան՝ և փոփոխումն և նորոգումն կերպարանաց : Յորժամ լինի միանգամայն մուտքերին ձանապարհին ՚ի յօթեվանս բազումս անձառ խնդութեամբ, ըստ անսուտ բանի Փրկչին մերս, եթէ ՚ի տան Հօր իմոյ օթեւանք բազումք են : Յորժամ մտանեն կատարեալքն յերկնային առագաստն բազում համարձակութեամբ և լի աստուածային փառօք, իջանեն ՚ի դըրախտն փափկութեան՝ և ելանեն ՚ի վերինն Երուսաղէմ :

Յայնժամ ընդ նոսին դասաւորեա Տէր՝ զննջեցեալսն մեր, եւ մանաւանդ զտրզայս զայս, զոր անարատ եւ անշաղախ կենօք առ քեզ կոչեցեր անապական ըգդեստու սուրբ Աւազանին, ցնծալ և պարեւ շուրջ զարքունական աթոռովդ : Զիդու ես Տէր, որ հաստատեցեր զամենայն ՚ի փառս տէրութեան քոյ : Եւ քեզ վա-

յելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ,
այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտե-
նից, ամէն :

Ասդի մէջ՝ ի ծածկելն հողվ. (Տես յերես 295)
՚ի մէջի լաղմանն. ակետը Օրհնեա Տէր՝ ո-
զորմու. մէջ՝ վասն ՚ի վերուստ պահ-
պանու. Վեջ :

Աղօթք :

Աստուած յաւիտենական, որ արժանի
արարեր զծառայս քո զայս՝ դառնալ անդ-
րէն ՚ի հող ուստի ստեղծաւ։ Եւ այժմ
բարերար եւ մարդասէր Տէր՝ օրհնեա
զհողախտի բնակութիւն ծառայիս քո
այսորիկ. կնքեա և պահեա զոսկերս սո-
րա ամրածածուկ աջովկ քով Սրբով. զի
՚ի հօտէ խաշանց քոց է և ՚ի հաւատա-
ցելոց ՚ի Տէր մեր Յիսուս Քրիստոս :
Աղաչեմք զքեզ Հայր Երկնաւոր՝ ՚ի վերայ
ննջեցեալ տղայիս այսորիկ. յիշեա զհոգի
սորա, և խառնեա ՚ի գունդս հրեշտակաց,
և ՚ի թիւս այնոցիկ որ սիրեցին զօր Երե-
ւելոց գալստեան միաձնի քո։ ՚ի գուշել
աստուածային փողոյն՝ և յերեւիլ սրբոց

Խաչին՝ պայծառասցի սա յանանց լրյօն, և ընկալցի զգեղափայլ կերպարանն . զըւարթ երես կացցէ առաջի ահաւոր բեմի միածնի քո, և առանց ամօթոյ տեսոցէ զթագաւորդ փառաց : Որ եւ զմեզ արժանի արասցես ընդ Սուրբս քո փառաւորել զքեզ ընդ Որդւոյ և ընդ Սրբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Փառաւորեալ է անուն քո սուրբ՝ թագաւոր անմահ, որ պատրաստեցեր մեզ հանգիստ յերկրաւոր աշխատութեանցս՝ զանախտ և զանաշխատ կեանսդ 'ի հանգերձեալ աշխարհին՝ 'ի ձեռն միածնի Որդւոյ քո սիրելոյ . որ սպան զմահ՝ և լուսաւորեաց զմեզ 'ի կեանս և յանեղծութիւն . փրկեաց զմեզ յիշխանութենէ խաւարի, եւ փոխեաց յարքայութիւնդ երկնից :

Այրդ՝ աղաչեմք և խնդրեմք 'ի քէն Տէր՝ առաքեա զպահսպանողական զօրութիւն աջոյ քո, և օրհնեա զտեղի հանգստեան սորտ . զի 'ի գոչել փողոյ գալստեան միածնի քո՝ նորոգեսցի սրաթռիչ թեւօք

վերանալ յարքայութիւնդ երկնից ընդ
այլ սրբոց քոց : Եւ ընդ նոսին փառաւու-
րել զքեղ Հայր՝ ընդ Որդւոյ և ընդ Սուրբ
Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից, ամէն :

Ե- աղա ասի Շարական .

Փա՞ռաց ՚ի փառը բարձրանան, աջա-
կողմեանքըն վերանան, յորժամ լրսեն
զերանական ձայն օրհնութեան ՚ի քէն
կոչման, նընջեցելոյս մեր լրսեցո զաս-
տուածային բարբառդքո, դանաւորեա
ըզսան վերնոցն երգել ըզփառս ընդ զը-
ւարթնոցն :

Քա՞հանայք եւ ժողովուրդք հայցեմք ՚ի
քէն Տէր բարեգութ, ընդ նընջեցեալսըն
հանւասով ընկալ ըզմեղ նովին յօւսով,
յԵ՞րուսաղէմ քաղաքք վերին յորում ար-
դարքըն ժողովին, փառս վերել երգել միշտ
ընդ նոսին Երրորդութեանդ երրեան
անձին :

Փա՞յլին արդարքն յարքայութեան և ձըդ-

նաւորքն ՚ի հանգըստեանն . մա՞րտիրո՞պքըն
սլըսակի՞ն և կուսանաց լապտերք վառին .
դա՞սեցո՞ Տէր ընդ նոսին որք զքեղ Աս-
տուա՞ծ խոստովանին . ա՞րդարութեամբ
մի դատեսցի՞ն այլ գըթութեամբ քո
քաւե՞սցի՞ն :

Քո՞ անպատօնմ խոնարհութեա՞մբդ որ
թաղեցար մե՛ռելութեամբ , Եւ յարու-
ցե՞ր յորդւո՞ց մարդկան որք հաւատով
՚ի քեղ անկան . յա՞րո և զմե՞զ արդարու-
թեամբ և զնընջեցեալսն ողո՞րմութեամբ .
զի՞ կենդանեացըն բերանո՞վ տացին քեղ
փառս ընդ Հօ՞ր Հո՞գւո՞վ :

Հոգւոյն հանգուցելոց Փրիս : Վասն հանգուցեալ :
Փրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զջէր աղաչեոցուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի ։ Եւ կնքեալ պահեսցի դե-
րեզման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
նշանաւ սուրբ Խաչիս , և բանիւ սուրբ
Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Արբոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * և կնքեալ պահեսցի շիրիմ
և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ :

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * և կնքեալ պահեսցի դամբա-
րան և ոսկերք ծառայիս :

Կեցուոցէ և ողօրմեսցի :

Անշարժ եղիցի կնիք * տէրութեան ՚ի
վերայ գերեզմանի ծառայիս Աստուծոյ՝
մինչեւ ՚ի գալուստն Քրիստոսի . որ ե-
կեալ միւսանգամ նորոգեսցէ փառօք ՚ի
փառս Հօր և Հոգւոյն Սրբոյ , ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԿԱՆԱՆ

ՏՂԱՅԻ ԱՅԳՈՒՑ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

ԵՐԵՄԱՆ ՚ի ԳԵՐԵՎԱՆ և ասեն Գո-ԲՈՂՋ ՚ի ԱՆԲԻՃ :

Եւ ապա ասի Շարական, դու .

Սուե . Երանելի՞՞՞ սուրբ մանկունքն որպէս քաջ նահատակիք ետուն զանձինս իւրեա՞նց ՚ի մա՞ս՞ի՞՞ փոխա՞նա՞կ Որդւոյն Ա՞ստուծոյ :

Եւ դիակո՞՞՞ նք սուրբ մանկա՞նցն ո՞րպէս ըզծաղի՞կ նըռնենեաց հարեալ ՚ի կարկըտէ՞ս՞ի՞, եւ ա՞նկեալ ՚ի սովորք ԲԵ՞ՇՊԵԿԵՀԵՄ :

Եւ հոգի՞՞՞ք սուրբ մանկա՞նցն որպէս զերա՞մս աղաւնեաց թռուցեալք ՚ի յերկի՞՞՞ի՞նս . Եւ դասեալք ընդ զըւա՞րթունս երկնից :

Ղաղլ . Յիսո՞ւս միածի՞նն անմահութեանց պարգեաւատուն երեւեցաւ մեամբոց , խափանեաց զզօրութիւնն մահու :

Բըղլսմամբ արտասուաց Մարիամու և Մարթայի անկեալ առ ոտսըն Տեամբոն , խընդրէին զնորոգումն եղքօրն : Բանիւ բանն Աստուած կենագործեաց ըզնազարոս ՚ի՞թաղմանէամբոց , և եկեալ արտաքս անապական :

Յար . Յորժամ եկին ՚ի՞գերեղմանն ի՞ւղաբեր կանայքն , և բերին զլսունկսն ՚ի խընկել զանապական մարմինն :

Յայնժամ հրեշտակն աւետարանէր յարեաւ Քրիստոս . պատմեցէք աշակերտացըն զյարութիւնն Տեառն :

Իսկ նոցա զարհմւրեալ վասն ահագին տեսլեանն . պատմէին աշակերտացըն զահագին տեսիլն :

Հոգ . Աղքիւր կենաց բաշխող շնորհաց Հոգիւր իջեալ ՚ի բարձանց , զանապական

պարգելըս քո^Հ բաժանեցելը յանա-
քեալսն :

Ո՞ր ՚ի վերայ ջուրցն գոլմվ ստեղծա՛նէիր
զա՞րարածս . իշեալ ՚ի ջուրս աւաղանի^Հն
ծնա՛նիս Որդիս Ա՞ստուծոյ :

Ո՞ր զարդարեալ նորոգես միշտ ըզնոր քո
զեկեղեցի . պէս պէս շնորհաց քոց պար-
գեւո^Հք փայլին մանկունըք սորա՛ :

Հանդ . Ո՞ր արարիչդ ես արարածոց հան-
գուցեալդ ՚ի հրեղէն կառս . յիշեա՞
զհոգիս նընջեցելոց մերոց , եւ հանգո
ընդ սոնըրբըս քո՛ :

Ո՞ր երկայնամիտդ ես առ ամենեսեա՞նն
և ներա՞լ յանցանաց մերոց . յիշեա՞ զհո՞ :
Ո՞ր միւսանգամ գալոց ես հայրենի փա-
ռօք նորոգել զնախաստեղծին ծընունդ .
յիշեա՞ զհո՞ :

Մեծ . Ի քեզ եմք ապաւինեալ Քրիստո-
սի մայր Աստոնծոյ մերոյ :

Ո՞ր քան զերկինըս բարձրագոյն Մարի-
ամ , պարծանք Եկեղեցւոյ . Քրիստոսի :

Ո՞ր քան զարեգակը՝ պայծառագոյն Մարիամ, մի՞ դադարի՞ր բարեխօսել վասրն
մեր, Քրիստոսի մայր Աստու :
Խաչ . Առներք զխաչ քո շնորհեցեր զէն
եկեղեցւոյ քում սրբոյ . ո՞րով դատա-
պարտեալ պարտեցաւ թշնամին :
Առնվաւ պահպանեալ զժողովուրդս քո
Քրիստոս . ո՞րով Երկրոպադեմք քեզ ընդ
Հօր և Հոգւոյն :

Ի՞ քեզ ապաւինիմք Քրիստոս որ դալոցդ
ես Խաչիւ . ո՞րպէս զի Փրոկեսցես ըզմեզ
յայնմ աւուր ահեղ ատենին :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ընդ սուրբըս քո դասեալ և ընդ արդար-
սըն սլրսակեա 'ի տեղին անկելոց հրեշտա-
կաց ըզնընջեցեալսըն մեր կարգաւորեա .
որ ողորմածդ ես յամենայնի :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Օրհնեցէք մանկունք զՏէր . և օրհնեցէք
զանուն յեառն :

Եղիցի անուն յեառն օրհնեալ, յայսըմ-
հետէ մինչեւ յաւիտեան :

Ընթերցուածս յԵսայեայ մարգարէէ :

Ա.յսպէս ասէ Տէր . յաւուր յայնմիկ մոռասցին զնեղութիւնս առաջինս , եւ ոչ

եւս անկցի ՚ի սիրտս նոցա :

Զի եղիցին երկինք նոր՝ և երկիր նոր ,
այլ օրհնութիւն և ցնծութիւն գոցեն
զոր ես հաստատեցից :

Զի ՚ի Տեառնէ եղիցի դարձ նոցա . եկեսցեն ՚ի Սիօն ցնծութեամբ և ուրախութեամբ յաւիտենից . զի ՚ի վերայ գլխոց նոցա ցնծութիւն եւ ուրախութիւն
հասցէ :

Մերժեցան ցաւք և տրտմութիւնք եւ
հեծութիւնք . զի ես եմ որ միմիթարեմ զձեզ յամենայն տրտմութեանց ձերոց
ասէ Տէր ամենակալ :

Պօղոսի առաքելոյն ՚ի Կորնթացւոց առաջն
թղթոյն է ընթերցուածս :

Վ.անզի փող հարկանի , և մեռեալք յարիցեն առանց ապականութեան , և մեք նորոգեսուք :

Զի պարտ է ապականութեանս այսմիկ զգենուլ զանապականութիւն , և մահկա-

նացուիս այսմիկ զգենուլ զանմահու-
թիւն :

Ա.ՅԼ յորժամ մահկանացուս այս զգեցցի
զանմահութիւն , եւ ապականութիւնս
զանապականութիւն , յայնժամ եղիցի
բանն՝ որ գրեցաւ . եթէ ընկլաւ մահ
՚ի յաղթութիւն :

Ո՞ւր է մահ յաղթութիւն քո . ո՞ւր
դժոխք խայթոց քո :

Խայթոց մահու մեղք են , և զօրութիւն
մեղաց օրէնք :

Ա.ՅԼ շնորհք Աստուծոյ՝ որ ետ մեղ
զյաղթութիւն ՚ի ձեռն Տեառն մերս
Յիսուսի Քրիստոսի :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Հոգի քո Սուրբ և բարի՝ առաջնորդեսցէ
ինձ ՚ի յերկիր ուղիղ :

Ալէլուիս Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Արբս Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովաննու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պուօսիսումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Եթէ սիրէք զիս զպատուիրանս իմ սլահեսջիք , և ես աղաչեցից զհայր , և այլ մխիթարիչ տացէ ձեզ . զի ընդ ձեզ բնակեսցի ՚ի յաւիտեան . զհոգին ճշմարտութեան . զոր աշխարհս ոչ կարէ ընդունել , զի ոչ տեսանէ զնա , և ոչ ճանաչէ զնա . բայց դուք ճանաչէք զնա , զի առ ձեզ բնակեսցի , և ընդ ձեզ եղիցի :

Ո՛չ թողից զձեզ որբս . գամ առ ձեզ . փոքր միւս եւս՝ և աշխարհս ոչ եւս տեսանէ զիս , բայց դուք տեսանիցէք զիս . զի ես կենդանի եմ , և դուք՝ կենդանի լինելոց էք :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ փրկութեան անձանց մերոց , զծէր աղաչեսցուք : Տէր ողօրմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայնի աղաչանաց մերոց , զծէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ ՚ի վերայ մեղաց մերոց , զծէր աղա :

Վասն թողլոյ մեզ զամենայն յանցանս մեր զկամայ և զակամայ , զծէր աղա :

Վասն զի մի՛ ընդ խոտանսն գտանիցիմք
յաւուրն պատասխանատուութեան, ըդ-
Տէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ եւ ուղիղ հաւատով ՚ի Փրիստոս
ննջեցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛ :

Աղօթք :

Օրհնեալ ես միածին Որդի Աստուծոյ՝ Տէր
մեր Յիսուս Փրիստոս . որ ամենառատ
գթութեամք քով մարմնացար ՚ի սուրբ
կուսէն Սարիամայ, եւ պարգեւեցար
մեզ ՚ի խաչին նուէր հաշտութեան Հօր՝
հեղմամք քո սուրբ արեանդ : Թաղեցար
՚ի գերեղմանի, և իջեր ՚ի դժոխս, եւ
աղատեցեր զհոգիսն որ ՚ի նմա . ՚ի սուրբ
միաշաբաթին յարուցեալդ ՚ի մեռելոց,
ձայնելով հզօր քո բանիւդ, թէ որք
՚ի կապանսդ էք՝ ելէք, և որք ՚ի խաւա-
րի՝ յայտնեցարուք : Ուստի եւ մեք ՚ի
սուրբ եւ ՚ի լուսաւոր յարութեան քո

եկեալ՝ ի գերեզմանս մեռելոց, կենսա-
տու Սուրբ Խաչիւս եւ Սուրբ Աւետա-
րանաւս աւետեմք սոցա զսքանչելի եւ
զանսուտ յոյս վերստին նորոգմանն՝ զոր
խոստացար մեզ։ Վասն որոյ աղաչեմք
զամենադութ Փրկիչդ մեր միաբան ծառայ-
քըս քո, խոնարհեաց Տէր՝ յաղաչանս մեր՝
և հանգո զհոգի տղայիս այսորիկ շնորհօք
ողորմութեան քո։ Որպէս զի տնկակից
եղեալս նմանութեան մահու քո, լիցի
և կցորդ կենսաբեր յարութեան քո, և
վայելեսցէ զարբայութիւնդ երկնից ընդ
սուրբս քո։ Եւ մեք ողորմութիւն գտեալ
՚ի քէն՝ փառաւորեսցուք զքեզ ընդ Հօր՝
և ընդ Արբոյ Հոգւոյդ, այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից, ամէն։

Խաղաղութիւն ամենեցուն։

Յոյս յարութեան մերոյ՝ Տէր մեր Յիսուս
Քրիստոս, որ աւետարանեցեր զխաղա-
ղութիւն հեռաւորաց և մերձաւորաց,
սպանանելով զթշնամութիւն մահու մե-
ղաց։ Գոհանամք զքէն, որ առատ մար-
դասիրութեամք քով զանէծս լուծեր,
զդժոխս աւերեցեր. և զմեզ զամենեսեան

յարքայութիւնդ Երկնից վերածեր , և 'ի
դասակցութիւնս հրեշտակաց խառնեցեր :
Եւ այժմ ժողովեալ մեր 'ի հանգիստ տը-
ղայիս այսորիկ՝ հնչեմք զաւետիս յարու-
թեան ձշմարիտ բարբառով Սուրբ Աւե-
տարանին . և խոնարհեալ առաջի քո՝ ա-
ղաչեմք զբարեգութ մարդասիրութիւն
քո : Հանգո Տէր , զհոգի տղայիս այսորիկ
ընդ ընտրեալս քո , և ժառանդակից արա-
զսա սրբոց քոց յարքայութեանդ Երկնից :
Եւ զմեզընդ նոսին արժանի արա յարա-
զուարձ բերկրանօք օրհնել զբեզ ընդ
Հօր՝ և Սուրբ Հոգւոյդ , այժմ և միշտ և
յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- ապա ասի Շարական :

ՄԵՐՈՎ բնութեամբ զոր ըզգեցար 'ի
փայտ Խաչին բեւեռեցար . լուծանելով
զմեզ ՚ի մեղաց 'ի նախահօրըն կապանաց .
լոյն և ըզսա՞ 'ի յանցանաց վասըն քո՞
սուրբ չարչարանաց . լի լապտերօք մոյն
յանագաստ ընդ իմաստուն սուրբ կու-
սանացն :

Յե՞տ կամաւո՞ր մահու խաչի եղար ՚ի նո՞ր
գերեզմանի . Երեքօրեայ թաղմամբ յերկ-
րի նոր ըստեղծեր զմեզ կենդանի . զի՞-
ջեալս ընդքեզ ՚ի հող մահու վերակոչեա-
ձայնիւ փողոյ . լի լապտե :

Կուսածի մարդացեալ Աստուած
իմ Յիսուս . յայնմ աւո աշեղ ա-
տենին զգի նս արեամ քո մի դա-
տապարտեր . օգնեամ և ինձ Քրիս-
տոս այսօր յառաջին ճանապարհին . և
՚ի միւսանգամ գալըստեանըն քո օգ-
նեամ ի՞նձ :

Հոգւոյն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Ա.:

Եւ եւս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * եւ կնքեալ պահեսցի գե-
րեզման և ոսկերք ծառայիս Աստուծոյ ,
նշանաւ սուրբ Խաչիս , և բանիւ սուրբ
Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և
Հոգւոյն Սրբոյ :

(Տես յէրես 374) :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԿԱՆՈՆ

ՏՂԱՅԻ ԵՕԹՆ ԱԿՈՒՐ

ԿԱՄ

ՔԱՌԱՍՆՈՐԵԱՅ ԵՒ ԿԱՄ ՏԱՐԵՄՈՒՏ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Գուբրայ մ Անբիծ : Շարական ՚ի յայնեն :
Գիշ , Ա-Ետարան , Քարող Այգուցին է :
(Տես յերեւ 380) :

ԱՂՅԹՔ :

ՕրջնեԱլես քարեխնամող և քարեգութ
Աստուած . որ նեղելոց ես անդորրիչ , և
տրտմելոց միսիթարիչ . որ տնանկաց ես
ապաւէն , և սդաւորաց սփոփիչ . աշխա-
տելոց նաւահանգիստ , և լքելոց զօրա-
ցուցիչ . մեղաւորաց ես քաւարան , եւ
անմեղաց պատսպարան . որ յոյսդ ես և
ապաւէն կենդանեաց և մեռելոց : Ընկալ
եւ պահպանեա ղհոգի ծառայիս այսորիկ
Հոգւովդ քով Արբով . պայծառացո զսա

ընդ սուրբս քո , և կարգաւորեա ընդ արդարս քո՝ անձառ փառօք և աննուազելի լուսով։ Կնքեա և զպահարան բնակութեան սորա , և օրհնեա ողօրմութեամբ քով։ Եւ մեզ ուղարկաւորացս սորա՝ և զհետ եկեալ ժողովոյս՝ շնորհեա զքաւութիւն մեղաց . փրկեա ՚ի խորամանկութենէ սատանայի , և զգաստացո զսիրտս մեր ՚ի հաճոյս քո . բեւեռեա զմեզ յերկիւղ քո և ՚ի սէր՝ միշտ խորհիլ զպատուէր քո սուրբ հրամանիդ , և անմուաց ունել առաջի աչաց մերոց զօրն յետին ահաւոր դատաստանիդ : Զի արժանի լեցուք կեալ առաքինասէր վարուք՝ և ոչ յաղթիլ ՚ի մարմնական զբաղմանց . Եւ յամենայնի անդադար փառաւորեսցուք զհայր և զՈրդի և զԱռրբ Հոգի , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Արդ՝ և ձեզ պարտ է գոհանալ զԱստուծոյ , զի վախճանեալս ձեր՝ յերկրէս յերկինս վերացաւ . ՚ի մարդկանէ ՚ի հրեշտակս փոխեցաւ , ՚ի մահուանէ ՚ի կեանս . ՚ի խաւարէ ՚ի լսս . յաղքատութենէ ՚ի

թագաւորութիւն . 'ի վաստակոց 'ի հանգիստ . 'ի տրտմութենէ աշխարհիս 'ի յերկնային ուրախութիւնսն . 'ի մեղաց յարդարութիւն . 'ի հողեղինացս 'ի լուսեղէնս վերացաւ , և ընդ հրեշտակս դասակարգեցաւ : Վասն այսորիիկ ոչ է պարտ Քրիստոնէից սուրբ առնուլ 'ի վերայ մեռելոց՝ այլ լացցեն Հրէայք , և կոծեսցին թերեհաւատք . զի՞ նոքա են արժանի կոծոց և ողբոց : Այլ դուք միսիթարեցարուք՝ միւսանգամ կենդանութեամբ ամենայն ընտրելոց 'ի Քրիստոս Յիսուս 'ի Տէր մեր : Որում վայելէ փառք՝ իշխանութիւն և պատիւ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից , ամէն :

Ե- ապա ասի Շարական .

Սարսափիւն տարելք երկրի՝ յորժամ փառօք գան հայրենի , արեգական լոյս խանարի լուսինն աստեղքքըն նըւաղին . զսայաւմբն աներենի լուսաւորեալ լուսովքոյին . դանսաւորեա ըզսալ վերնոցն երգել ըզփառս ընդ զըւարթնոցն : Ցուցանիւն գաղտնիք մարդկան , իւրա-

քանչիւր որ գործեցան . բարեաց գործողքըն պլսակին , չարեացն ՚ի հուրն անշէջ մատնին . յայնժամ յիշեալ զսորավ բարին , գործըք մեղացըն ջբնջեսցին . դա՞ Գլրեցահամայիշ եւ ՚ի գիր կենդանութեան . եւ մեկնեցահամայիշ երթալ առարարին Երկնի և Երկրի . օդ :

Հոգւոցն հանգուցելոց Փրիս : Վասն հանգուցեալ :
Փրիստոս Որդի Աստուծոյ անօխակալ և :

Եւ եւօ խաղաղութեան զՏէր աղաշեսցուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Օրհնեսցի * եւ կնքեալ պահեսցի գերեզման և սոկերք ծառայիս Աստուծոյ , նշանաւ սուրբ Խաչիս , և բանիւ սուրբ Աւետարանիս , յանուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոցն Արբոյ :

(Տես յԵրես 374) :

Հայր մեր որ յերկինս :

ԿԱՆՈՆ

ՀՈԳԵՀԱՆԳԻՍ ԿԱՏԱՐԵԼՈՅ

Ալէլուիս ալէլուիս :

Երանի որ խորհի զաղքատն և զտնանկն .

յաւուր չարի փրկէ զնա Տէր :

Տէր փրկէ զնա և կեցուցանէ , երանելի
առնէ զնա 'ի վերայ երկրի , և ոչ մատնէ

զնա 'ի ձեռս թշնամեաց իւրոց :

Տէր օգնական է նմա 'ի մահիճս ցաւոց
իւրոց . զամենայն անկողինս նորա դար-

ձուցանէ 'ի հիւանդութենէ նորա :

Ես ասացի Տէր ողորմեա ինձ . բժշկեա

զանձն իմ , ես մեղայ քեզ :

Թշնամիք իմ ասացին ինձ չար . Երբ իցէ
զի մեռցի , և կորիցէ անուն նորա :

Մտանէր տեսանել զնանրութիւն . խօսէր
'ի սրտի իւրում , և ժողովէր զանօրէնու-

թիւն յանձն իւր :

Արտաքս ելանէր և զնոյն խօսէր . զինէն
շշնջէին ամենայն թշնամիք իմ :

Խորհեցան չար ՚ի վերայ իմ. բան անօրէ-
նութեան եղին ՚ի վերայ իմ:

Մի թէ որ ննջիցէ, այլ ոչ եւս յաւելցի
յառնել. քանզի և այրն խաղաղութեան
իմոյ, յոր և եսն յուսացայ:

Որ ուտէր զհաց իմ, յաճախեաց առնել
ինձ խաբէութիւն:

Այլ գու Տէր, ողորմեա ինձ և կանգնեա
զիս, և ես հատուցից նոցա:

Յայսմ ծանեայ՝ թէ հաճեցար ընդ իս. զի
մի ուրախ եղիցին յիս թշնամիք իմ:

Այլ զիս յամքծութեան իմում ընկալար,
եւ հաստատեցեր զիս առաջի քո յաւի-
տեան:

Օրհեալ Տէր Աստուած իսրայելի յաւի-
տեանս յաւիտենից. եղիցի եղիցի:

ԱԼԵԼՈՒԻՍ աԼԵԼՈՒԻՍ:

Որպէս փափագի եղջերու յաղբերս ջուրց,
այնպէս փափագի անձն իմ առ քեզ Աս-
տուած:

Ծարաւի է անձն իմ առ քեզ Աստուած,
հզօր և կենդանի. Երբ եկից երեւեցայց
երեսացդ Աստուածոյ:

Եղեն ինձ արտասուք իմ կերակուր ՚ի

տուէ և 'ի գիշերի . և այն զի ասէին զիս
զօրհանապաղ՝ թէ ուր է Աստուած քո :
Զայս որպէս յիշէի , տառապէր յիս անձն
իմ . քաջալերէի , զի մտից ընդ յարկաւ
սբանչելեաց տանն Աստուածո :

Ի ձայն ցնծութեան խոստովանութեան ,
և 'ի ձայն բարեկենդանութեան :
Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ , կամ
ընդէ՞ր խոռվես զիս . յուսա առ Աստուած
խոստովանեա նմա՝ Փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Անձն իմ յոյժ խռովեցաւ . վասն այսորիկ
յիշեցի զբեզ յերկրէն Յորդանանու , 'ի
Հերմոնէ լեռնէ փոքուէ :

Խորք խորոց կարդացին առ քեզ , 'ի ձայն
սահանաց քոց :

Ամենայն զքօսանք քո , և ալիք քո անցին
'ի վերայ իմ :

Ի տուէ պատուիրեաց Տէր զողորմութիւն
իւր , 'ի գիշերի զօրհնութիւն նոր . եւ
աղօթք իմ առ Աստուած վասն կենաց
իմոց :

Ասացի Աստուածոյ ընդունող իմ ես . ըն-
դէ՞ր մերժեցեր զիս . ընդէ՞ր տրտում
գնամ ես 'ի նեղել թշնամոյ իմոյ :

Ի ՓՇՐԻԼ ոսկերաց իմոց նախատեցին զիս
Թշնամիք իմ. յասել ցիս զօրհանապազ,

Թէ ուր է Աստուած քո :

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ
ընդէ՞ր խոսվես զիս. յուսա առ Աստուած,
խոստովանեա նմա՝ Փրկիչ երեսաց իմոց
Աստուած է :

Ալէլուիս ալէլուիս :

Դատ արա ինձ Աստուած . և իրաւ արա
ինձ ՚ի գատաստանի իմում:

Յազգէ որ ոչ է սուրբ, ՚ի մարդոյ մեղա-
ւորէ նենդաւորէ փրկեա զիս,

Դու Աստուած հզօրիչ իմ ես . ընդէ՞ր
մուացար զիս, ընդէ՞ր տրտում գնամ ես
՚ի նեղել թշնամոյ իմոյ :

Առաքեա Տէր զլոյս քո և զՃշմարտութիւն
քո . զի առաջնորդեսցեն ինձ, և հանցեն
զիս ՚ի լեառն սուրբ և ՚ի յարկս քո :
Մտից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ
Աստուած, որ ուրախ առնէ զմանկու-
թիւն իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աս-
տուած Աստուած իմ :

Արդ ընդէ՞ր տրտում ես անձն իմ, կամ

ընդէ՞ր խռովես զիս , յուսա առ Աստուած , խոստովանեա նմա Փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ողորմեա ինձ , Աստուած , ըստ մեծի ողորմութեան քում , ըստ բաղում գլութեան քում քաւեա զանօրէնութիւնս իմ :

ԱՓոխն լման ասա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Եւ եւս խաղաղութեան զԾէր աղաշեսուք , ընկալ կե :
Օրհնութիւն և փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգ :

Քահանայն խունի արկանի և ասե .

Շարական , Գ.2.

Հանգ . Որ երկայնամիտդ ե՛ւ Տէ՛ր քաղցր և անոխակալ հանգով զհոգիս քոց ծառայից . զի՞ մի գարձցի տնանել ամաչեցեալ յանուրն ահեղ ատենին :

Զյիշատակ հրաժարելոցն ի հաճոյս քեզ ընկալցիս . եւ զուխտըս մեր ընկալ որպէս զԱքելին զնոյի՞ն և զԱքրահամուն . զի՞ մի :

Ի Խորան քում սիրողաց հանգուսցես ըզ-
ծառայս քո՛, և զհոգիս նոցա դասեսցես
ընդ սուրբը քո . զի՞ մի՞ :

Մանկունք . Ահաւո՞ր ես թագաւոր քրով-
բէական ձայնիւ օրհնեալ . ՚ի յերկինս
՚ի՞ յերկրի և յամենայն ժամանակի՞ :
Ահաւո՞ր ես թագաւոր որ նորոգես զքո՞
զարարածո . հաստատե՞ս ՚ի՞ հաւատո ՚ի
գի՞տութիւն ճշմարտութեան :

Լուսաւո՞րեա ըզմեղ Քրիստոս ՚ի մի՞ւսան-
դամ քո՞ գալըստեանն . յորժամ ծագիս
՚ի յերկնի և նորոգես զքո զարարածո :
Յար . Այսօր յարութիւն Քրիստոսի տօ-
նեցէք հաւատացեալք ՚ի՞ մի՞ Աստըւած
Հայր ամենակալ :

Այսօր և կանայքն իւղաբերք աւելուս
տալով առաքելոցն օրհնեն զԱստըւած
զՀայր ամենակալ :

Այսօր և հրեշտանիք ՚ի՞ յերկինը հոգե-
ւոր հընչմամբ երգով . օրհնեն զԱստըւած :

Մէջ . Լոյս լուսոյ մայր , և կենարանք բա-

Նին բնակարան . քեզ երանիցեն ազգ և
աղինք ամենայն :

Ստեղծողին մայր , և հընութեան կեր-
պի նորոգողին . քեզ երա :

Լոյս ծագեցաւ ՚ի քէն , նըստելոցս ՚ի
խաւարին . քեզ երա :

Խաչ . Փայտ կենաց որ փոխանակ մա-
հացու պըտղոյն ըդֆրիստոս պըտղաբե-
րեցեր . պարըսպեալ պահեա զուխտս
հաւատացելոց :

Քեւ բաշցաւ մեզ ճանապարհ ծառոյն
կենաց ՚ի օրովքափակ պահպանութե-
նէն . պարըսպեալ պահ :

Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Քեւ աղատեցաւ նախահայրն ՚ի ճաշակ-
մանէ պըտղոյն . Եւ քեզ երկըրպագեն
ամենայն հաւատացեալք . պարըս :

Մաղթանք :

Յամենայն ժամու աղաջանք իմ այս են .
՚ի մեղաց իմոց սուրբ արա զիս Տէր , և
յօսարէն պահեա զծառայս քո մարդա-
սէր Տէր :

Քարող :

Աղաչեսցուք զկենսատու Փրկիչն մեր
Քրիստոս . որ կամաւոր խաչելութեամբն
իւրով զարարածս փրկեաց . և հեղմամբ
արեան իւրոյ զթողութիւն շնորհեաց
յուսացելոց իւրոց . ամենակալ Տէր Աս-
տուած մեր կեցո և ողորմեա :

Աղօթք :

Անկեալ առաջի քո բարերար և բազում
ողորմ Աստուած՝ աղաչեմք ամենայն սրբ-
տիւք մերովք , և խնդրեմք զգթութիւն
'ի քէն . որպէս խոստացար ծառայից քոց
և ասացեր , զամենայն զոր ինչ խնդրիցէք
հաւատով յանուն Որդւոյ ՚ի Հօրէ , տա-
ցի ձեզ . Շնորհեա և այժմ հաւատացե-
լոցս ՚ի քեզ , և կատարեա ՚ի բարի զիսըն-
դըրուածս մեր . զի ՚ի քեզ եմք ապաւիւ-
նեալ : Եւ քո առատ ողորմութեամբդ
միսիթարեա զմեզ ՚ի կեանս այսոսիկ . և
առաջնորդեալ հասոյանձառ երկնից ար-
քայութիւնդ , ՚ի փառաբանութիւն և ՚ի
պատիւ Ամենասուրբ Երրորդութեանդ ,
այժմ և միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտե-
նից , ամէն :

Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Բարերար և բազումողորմ Աստուած՝ քո
անմառաց գիտութեամբդ և անբաւ մար-
դասիրութեամբդ՝ յիշեա զամենայն հա-
ւատացեալս ՚ի քեզ, և ողորմեա ամենե-
ցուն : Օգնեա, և փրկեա յիւրաքանչիւր
վտանգից և ՚ի փորձութեանց : Արժանա-
ւորեա գոհութեամբ փառաւորել զՀայր
և զՈրդի և զՍուրբ Հոգիդ . այժմ և միշտ
և յաւիտեանս յաւիտենից, ամեն,

Ալէլուիա ալէլուիա .

Ահա Աստուած օգնական իմ, եւ Տէր
ընդունող Հոգւոյ իմոյ :

Ընթերցուածս յԱռակաց :

Պատուեա զՏէր ՚ի քոյոց արդար վաստա-
կոց . և հան նմա պտուղ ՚ի քոց արդա-
րութեան արմտեաց . զի լցցին շտեմա-
րանք քո լիութեամբ ցորենոյ . և գինեաւ
հնձանք քո առաւել եւս բղխեսցեն :
Որդեակ՝ մի լքանիր ՚ի խրատու Տեառն,
և մի լուծանիցիս յանդիմանեալ ՚ի նմա-
նէ, զի զոր սիրէ Տէր՝ խրատէ, տանջէ-
զամենայն որդի զոր ընդունի :

Ընթերցուածս 'ի Գործոց Առաքելոց :

Այնպէս պաշտեմ զՀայրենի Աստուածն .
Հաւատացեալ ամենայնի որ ինչ յօրէնս
և 'ի մարդարէս գրեալ է :

Ունիմ յոյս առ Աստուած . որում եւ
դոքա իսկ ակն ունին՝ թէ յարութիւն
լինելոց է արդարոց և մեղաւորաց :
Յորում և ես իսկ ձգնիմ, անխիղճ միտս
ունել առ Աստուած և առ մարդիկ յա-
մենայն ժամ :

Իբազում ամաց ողորմութիւնս եկի առ-
նել յազգդ իմ, և ետու պատարագիս .
որովք գտին զիս սրբեալ 'ի տաճարին :

Պետրոսի առաքելոցն 'ի Կաթուղիկեաց առաջն
 թղթոցն է ընթերցուածս :

Աիրելիք, զսոյն իսկ և մեռելոց խոստա-
ցեալ է՝ զի դատեսցին ըստ մարդկան
մարմնով. և կենդանասցին ըստ Աստու-
ծոյ՝ Հոգւով :

Ամենեցուն վախճան մերձեալ է . զգաս-
տացարուք այսուհետեւ . և լերուք զը-
ւարթունք յաղօթս :

Ալէլուիա ալէլուիա .

**Աստուած ողորմեա մեզ և օրհնեա զմեզ .
երեւեցո զերեսս քո ՚ի մեզ՝ և ողորմեա
մեզ :**

Ալէլուիա Օրթի :

Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Եւ ընդ հոգւոյդ քում : Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Փրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Պռօսխումէ : Ասէ Աստուած :

Տէրն մեր Յիսուս Փրիստոս :

Եւ մտեալ շրջէր ընդ Երկիքով . և ահա այր
մի անուն կոչեցեալ Զաքէսս . և նա էր
մաքսապետ . և ինքն մեծատուն . և խրնդ-
րէր տեսանել թէ ովլ իցէ Յիսուս , եւ
ոչ կարէր ՚ի բազմութենէն , զի կարճ էր
հասակաւ . և ընթացեալ յառաջս , եւ ՚ի
ժանտաթղենին զի տեսանիցէ զնա . քան-

զի ընդ այն իսկ անցանելոց էր :

Կորեւ եկն ՚ի տեղին . հայեցաւ ՚ի վեր
Յիսուս՝ եւ ասէ ցնա . Զաքէ՝ փութա՝
էջ այտի , զի այսօր ՚ի տան քում արժան է-

ինձ ագանել . փութացաւ և էջ՝ և ընկա-
լաւ զնա ուրախութեամբ :
Իբրեւ տեսին ամենեքին , տրանջէին և
ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի եմուտ
լուծանել :

Եկն՝ եկաց Զաքէոս՝ և ասէ զՏէր . Տէր՝
ահա զկէս ինչից իմոց տաց աղքատաց . և
եթէ զոք զրկեցի , հատուցից չորեքին :
Եւ ասէ ցնա Յիսուս . այսօր եղեւ փրկու-
թիւն տանս այսմիկ . քանզի և սա որդի
Աբրահամու էր :

Չի եկն Որդի Մարդոց խնդրել և կեցու-
ցանել զկորուսեալսն :

Քարոզ :

Վասն ՚ի վերուստ խաղաղութեան եւ
փրկութեան անձանց մերոց , զՏէր աղա-
շեոցուք : Տէր ողորմեա :

Վասն լսելի լինելոյ Տեառն Աստուծոյ ձայ-
նի աղաչանաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն քաւիչ և ներող լինելոյ Աստուծոյ
՚ի վերայ մեղաց մերոց , զՏէր աղա :

Վասն թողլոյ մեղ զամենայն յանցանս մեր
զկամայ և զակամայ , զՏէր աղա :

Վասն զի մի ընդ խոստանսն գտանիցիմք

յաւուրն պատասխանատութեան, ըզ-
Տէր աղա :

Վասն հոգւոցն հանգուցելոց՝ որք ճշմա-
րիտ եւ ուղիղ հաւատով ՚ի Քրիստոս
ննջեցին՝ զՏէր աղա :

Եւ եւս միաբան վասն ճշմարիտ և սուրբ :
Զանձինս մեր և զմիմեանս Տեառն Աստու :
Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր ըստ :

Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛, Տէր ողորմեա՛,

Աղօթք :

Հայր երկնաւոր՝ բարեգութ և ողորմած,
քաղցր եւ երկայնամիտ՝ առ ամենեսեան
որք խնդրեն ՚ի քէն : Հայեաց ՚ի ստեղ-
ծուածս ձեռաց քոց, որ ապաւինիմք ՚ի
քո բարերարութիւնդ . և ընկալ ողորմու-
թեամք քով զպատարագս, զոր մատու-
ցանեմք հաւատացեալքս ՚ի քեզ՝ առ ՚ի
յիշատակ ննջեցելոց յանուն քո սուրբ :
Զի դուես Տէր՝ որ հաստատեցեր ՚ի սիրտս
մեր զյոյս յարութեան, և զհատուցումն
բարեաց ամենեցուն՝ որ հաւատան գա-
լըստեան միածնի քո : Դու՝ Տէր Աստուած
մեր, յաղթեալ ՚ի մարդասիրութենէ
քումմէ՝ առաքեցեր յանքննին ծոցց

քումմէ զմիածին Որդիդ քո , որ եկն և
 գնեաց զմեղ ՚ի ծառայութենէ մեղաց :
 Եղեւ իբրեւ զմեղ մարդ , և հրաւիրեաց
 զմեղ յորդեգրութիւն Հօրդ երկնաւորի :
 Մատոյց զինքն պատարագ կամօք քովք ,
 և եբարձ զպարտիս մարդկութեանս մե-
 րոյ , հաշտեցուցանել զտարագրեալքո 'ի
 քէն՝ ՚ի ձեռն հեղման արեան իւրոյ :
 Համարեցաւ ընդ մեռեալս՝ ՚ի գերեզմանի
 դնելով անապականաբար , և զմահացեալ-
 որն ՚ի սկզբանէ՝ կորզեաց ՚ի ձեռաց մա-
 հու : Յարեաւ սբանչելալէս , և մշտնջե-
 նաւոր կենդանութեանն հազօրդս արար
 զմահկանացու բնութիւնս մեր : Եւ այժմ
 Տէր Աստուած մեր՝ օրհնեա զպատարագս
 զայս , առաքելով զաներեւոյթ աջ քո . և
 հանգո զկամս ընդունելութեան քո ՚ի մա-
 տուցողքո . որք հաւատացին առհաւատ-
 չեայ ընդունել զհանգիստ փոխեցելոյն ,
 զոր աւանդեցեր ՚ի պատարաստ բնակու-
 թիւն՝ քո անձառ բարեացդ : Լցո Տէր՝
 քո անձառ շնորհօբդ , եւ բազմապատիկ
 ցնծութեամբ զժողովուրդո քո , որք հա-
 զօրդ հանդիպեցան լինիլ այսմ հոգեւոր
 խրախութեանս : Ծաւալեացին ընդ մեղ

պարակցութեամբ բանակիք զուարթնոցն ,
բազմելով ՚ի վայելս հաշտարար կամաց
քոց : Որպէս զի երկոքումբք հրձուանօք
բերկրեացին հոգիք հանգուցելոցն ազդ-
մամբ շնորհաց սուրբ Հոգւոյդ . որ ան-
դեղջութ ես ՚ի փոխատրութիւննոցա՝ որք
կամակար մտօք ընծայեցին զքոյդ քեզ :
Պայծառացո Տէր , աննուազելի փայլմամբ
զհոգիս այնոցիկ , յորոց անուն կատարին
ազօթքս եւ պատարագս՝ բարեխօսու-
թեամբ ընտրելոց քոց . որք մատուցին
զինքեանս արեամբ բանականաւ քեզ
ընդունողիդ Հօր . և յանտեսանելի քոց
հատուցմանցդ վայելեսցեն ՚ի փառս՝ որ
ոչն երեւին : Վասն որոյ գոհացողական
փառատրութեամբ և երկրագութեամբ
մատուցանեմք օրհնութիւն ամենասուրբ
Երրորդութեանդ՝ Հօր և Որդւոյ և Հոգ-
ւոյդ Արքոյ , այժմ և միշտ և յաւիտեանս
յաւիտենից , ամէն :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԲԻԾՔ

ՆՆՉԵՑԵԼՈՑ

ԱԼԷԼՈՎԻՍ ալէլուիս :

Երանեալ են անրիծք ՚ի ճանապարհի ,
և ոյք գնան յօրէնս ջեառն :

Երանի ոյք քննեն զվկայութիւնս նորա ,
բոլորով սրտիւ իւրեանց խնդրեսցեն զնա :
Ոչ թէ ոյք գործեն զանօրէնութիւն ՚ի
Ճանապարհս նորա գնասցեն :

Դու պատուիրեցեր զպատուիրանս քո
՚ի պահել ինձ յոյժ :

Երանի թէ յաջողեալ էին ինձ ճանա-
պարհք իմ ՚ի պահել ինձ զարդարու-
թիւնս քո :

Յայնժամ ես ոչ ամաչէի ՚ի զգուշանալ
ինձ ՚ի պատուիրանս քո :

Խոստովան եղէց քեզ Տէր յուղղութիւն
սրտի իմոյ , որպէս ուսայց զիրաւունս
արդարութեան քո :

Զիրաւունս քո պահեցի . մի՛ թողուր զիս
մինչ իսպառ :

ի՞ւ ուղղեցէ երիտասարդ զՃանապարհս
 իւր , այլ ՚ի պահել զբանս քո :
 Բոլորով սրտիւ իմով խնդրեցի զքեզ , մի
 մերժեր զիս ՚ի պատուիրանաց քոց :
 Ի սրտի իմում թագուցի զբանս քո ,
 որպէս զի մի մեղայց քեզ :
 Օրհնեալ ես դու Տէր , ուսո ինձ զար-
 դարութիւնս քո :
 Երթամբ իմովք պատմեցից զամենայն
 իրաւունս բերանց քո :
 Ի Ճանապարհս վկայութեանց քոց զը-
 ւարժացայ , որպէս յամենայն ՚ի մեծու-
 թեան :
 Ի պատուիրանս քո հոգացայ , և զգու-
 շացայ ՚ի Ճանապարհս քո :
 Զիրաւունս քո խօսեցայ , և ոչ մոռացայ
 զբանս քո :
 Հատո ծառայի քում , զի կեցից և պա-
 հեցից զբանս քո :
 Զարթո զաչս իմ , և նայեցայց ՚ի սքան-
 չելիս օրինաց քոց :
 Պանդուխտ եմ ես յերկրի , մի թագու-
 ցաներ յինէն զպատուիրանս քո :
 Փափագեաց անձն իմ ՚ի ցանկալ ինձ
 յիրաւունս քո յամենայն ժամ :

Սաստեցեր ամբարտաւանից , անիծեալ
ոք խոտորեցան ՚ի պատուիրանաց քոց :
Ի բաց արա յինէն զնախատինս և զարհա-
մարհանս , զի վկայութիւնս քո խնդրեցի :
Քանզի նստան իշխանք և չարախօսէին
զինէն . այլ ծառայ քո խորհէր յիրա-
ւունս քո :

Զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին , եւ
խորհուրդք իմ արդարութիւն քո :
Մերձեցաւ անձն իմ ՚ի հող , Տէր , կեցո-
ղիս ըստ բանի քում :

Զձանապարհս իմ պատմեցի քեզ և լուար
ինձ , ուսո ինձ զարդարութիւնս քո :
Ի ձանապարհս արդարութեանց քոց ի-
մաստուն արա զիս , եւ քննեցից զսքան-
չելիս քո :

Տքնեցաւ անձն իմ առ ՚ի ձանձրանալ .
Հաստատեա զիս ՚ի բանս քո :

Զձանապարհս մեղաց ՚ի բաց արա յինէն ,
և յօրէնս քո ողորմեա ինձ :

Զձանապարհս ճշմարտութեան քո ընտ-
րեցի , և զիրաւունս քո ես ոչ մսուացայ :
Մերձեցայ ես ՚ի վկայութիւնս քո , Տէր
մի՛ յամօթ առներ զիս :

Ի ձանապարհս սրատուիրանաց քոց ընթա-

ցայ , զի անդորր արարեր սրտի իմոյ :
Օրէնսդէտ արա զիս Տէր , 'ի ճանապարհու
իրաւանց քոց , և խնդրեցից զնա յամեւ
նայն ժամ :

Իմաստուն արա զիս . և քննեցից զօրէնս
քո , եւ պահեցից զնա բոլորով սրտիւ
իմով :

Առաջնորդեա ինձ 'ի շաւիղս պատուիրաւ
նաց քոց , զի ընդ նոսա հաճեցայ :
Խոնարհեցո զսիրտ իմ 'ի վկայութիւնս
քո , և մի յագահութիւն :

Դարձո զաչս իմ , զի մի տեսից զնանքու-
թիւն , 'ի ճանապարհո քո կեցո զիս :
Հաստատեա ծառայի քում զբան քո յեր-
կիւղ քո :

Հանյինէն զնախատինս , զոր և կարծեցի .
զի դատաստանք քո քաղցր են :

Ահա ցանկացայ պատուիրանաց քոց .
յարդարութեան քում կեցո զիս :

Եկեսցէ 'ի վերայ իմ ողորմութիւն քո
Տէր , և փրկութիւն քո ըստ բանի քում :
Տաց պատասխանի ոյք նախատեն զիս
բանիւք . զի ես 'ի բանս քո յուսացայ :
Մի 'ի բացեայ առներ 'ի բերանոյ իմմէ
զբան ճշմարտութեան մինչեւ յոյժ , զի

յիրաւունս քո յուսացայ :

Պահեցի զօրէնս քո յամենայն ժամ՝ յաւիտեան և յաւիտեանս յաւիտենից :
Փնայի ես յանդորրու, զի զպատուիրանս
քո խնդրեցի :

Խօսէի զվկայութիւնս քո առաջի թագաւորաց, և ոչ ամաչէի :

Խորհէի ՚ի պատուիրանս քո, զոր սիրեցի :
Համբարձի զձեռո իմ ՚ի պատուիրանս քո
զոր սիրեցի, և խորհէի յարդարութեան
քում :

Յիշեա զբան ծառայի քո, յոր և յուսացուցեր զիս :

Սա միսիթարեսցէ զիս ՚ի խոնարհութեան
իմում. զի բան քո կեցոց զիս :

Ամբարտաւանք անիրաւեցան յիս յոյժ .
այլ յօրինաց քոց ես ոչ խոտորեցայ :
Յիշեցի զիրաւունս քո յաւիտենից Տէր,
և միսիթարեցայ :

Տրտմութիւն կալաւ զիս ՚ի մեղաւորաց,
և ոյք թողին զօրէնս քո :

Գովելի են ինձ իրաւունք քո ՚ի տեղւոջ
պանդխտութեան իմոյ :

Յիշեցի ՚ի գիշերի զանուն քո Տէր, եւ
պահեցի զօրէնս քո :

Սա եղեւ ինձ ճանապարհ՝ ՚ի կեանս, զի
զարդարութիւնս քո խնդրեցի։
Փառք Հօր և Որդւոյ և։ Այժմ և միշտ և։

ԵՐԿՐՈՐԴ ԱՆԲԻՇԻ ՆՆԶԵՑԵԼՈՑ

Ալէլուիս ալէլուիս։

Բամին իմ ես դու Տէր, ասացի պահել
ինձ զօրէնս քո։

Ազաէցի զերեսս քո բոլորով սրտիւ
իմով, ողորմեա ինձ ըստ բանի քում։

Խորհեցայ ՚ի ճանապարհս իմ, եւ դար-
ձուցի զոտս իմ ՚ի վկայութիւնս քո։

Պատրաստեցայ և ոչ խռովեցայ, զի պա-
հեցի զպատուիրանս քո։

Տոռունք մեղաց պատեցան զինեւ, այլ
զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ։

Ի մէջ գիշերի յառնէի խոստովան լինիլ
առ քեզ վասն իրաւանց եւ արդարու-
թեան քո։

Հաղորդ էի ես ամենայն երկիւղածաց քոյ,
որոց պահեալ էին զպատօւիրանս քո :
Ողորմութեամբ Տեառն լի եղեւ երկիր .
զարդարութիւնս քո ուսո ինձ :
Քաղցրութիւն արարեր ընդ ծառայի
քում Տէր ըստ բանի քում :
Զքաղցրութիւն , զխրատ և զգիտութիւն
ուսո ինձ , զի ՚ի պատօւիրանս քո ես
հաւատացի :

Մինչեւ խոնարհեալ էի ես՝ մեղայ . վասն
այսորիկ զբանս քո պահեցի՝ յոյժ :
Քաղցր ես դու Տէր , և քաղցրութեամբ
քով ուսո ինձ զարդարութիւնս քո :
Բազմացան յիս անիրաւութիւնք ամբար-
տաւանից . այլ ես բոլորով սրտիւ իմով
քննեցի զպատօւիրանս քո :

Մածան որպէս կաթն սիրտք նոցա . այլ
ես զօրէնս քո խօսեցայ :

Բարի է ինձ զի խոնարհ արարեր զիս ,
որպէս ուսայց զարդարութիւնս քո :
Բարի են ինձ օրէնք բերանոյ քո , քան
զհազարս ոսկւոյ և արծաթոյ :

Չեռք քո արարին եւ ստեղծին զիս .
իմաստուն արա զիս , և ուսայց զպա-
տուիրանս քո :

Երկիւղածք քո տեսցեն զիս եւ ուրախ
Եղիցին, զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ:
Ծանեայ Տէր զի արդարութեամբ են դա-
տաստանք քո. յիրաւի խոնարհեցուցեր
զիս:

Եղիցի ողորմութիւն քո ՚ի միօթարել
զիս, ըստ բանի քում զծառայս քո:
Եկեսցեն յիս գթութիւնք քո՝ և կեցից,
զի օրէնք քո խօսք իմ էին:

Ամաչեսցեն ամբարտաւանք՝ որբ ՚ի տա-
րապարտուց անիրաւեցան յիս. այլ ես
հոգացայ ՚ի պատուիրանս քո:

Խրատեսցեն զիս Երկիւղածք քո, և ոք
Ճանաչեն զվկայութիւնս քո:

Եղիցի սիրտ իմ անբիծ յարդարութեան
քում, զի մի ամաչեցից:

Կարօտացաւ անձն իմ ՚ի փրկութիւնս
քո, զի ես ՚ի բանս քո յուսացայ:

Սպասեցին աչք իմ բանի քում. ասացի՝
Ե՞րբ միօթարեսցէ զիս:

Եղէ ես որպէս տիկ ՚ի պարզի, զի զար-
դարութիւնս քո ես ոչ մսուացայ:
Քանի՞ ինչ են աւուրբ ծառայի քո. Ե՞րբ
արասցես ինձ իրաւունս ՚ի հալածաց
իմոց:

Պատմեցին ինձ անօրէնք զլսորհուրդս ,
այլ ոչ որպէս զօրէնս քո :

Ամենայն պատուիրանք քո ճշմարիտ են .
՚ի նանիր հալածեցին զիս , օգնեա ինձ :
Փոքր մի եւս և կորուսանէին զիս յերկրի .

այլ ես ոչ թողի զսկատուիրանս քո :
Ըստ ողօրմութեան քում կեցո զիս , և
պահեցից զվկայութիւնս բերանոյ քոյ :
Յաւիտեան Տէր բան քո կայ յերկինս ,
ազգէ մինչեւ յազգէ ճշմարտութիւն

քո :

Հաստատեցեր զերկիր՝ եւ կայ :

Հրամանի քում մնայ տիւ , զի ամենե-
քեան ծառայք քո են :

Եթէ ոչ օրէնք քո խօսք իմ էին , կան-
խաւ եւս արդեօք կորուսեալ էի ՚ի խո-
նարհութեան իմում :

Յաւիտեան ոչ մոռացայ զարդարութիւնս
քո , զի նոքօք կեցուցեր զիս :

Քո եմ ես և կեցո զիս , զի զարդարու-
թիւնս քո խնդրեցի :

Ինձ սպասեցին մեղաւորք ՚ի կորուսանել ,
զի զվկայութիւնս քո ես ՚ի միտ առի :
Յամենայն կատարածի տեսի զվախճան .
յոյժ անդորր էին ինձ պատուիրանք քո :

Որպէս սիրեցի զօրէնս քո , զօրհանասլազ
խօսք իմ էին :

Քան զթշնամիս իմ իմաստուն արարեր
զիս ՚ի պատուիրանս քո , զի յաւիտեան
իմ էին :

Քան զամենայն ուսուցիչս իմ իմաստուն
եղէ , զի վկայութիւնք քո խօսք իմ էին :
Քան զծերսն իմաստուն եղէ , զի զպա-
տուիրանս քո քննեցի :

Յամենայն Ճանապարհաց չարաց արգելվ
զոտս իմ , որպէս զի պահեցից զբանս քո :
Յիրաւանց քոց ես ոչ խոտորեցայ , զի
դու օրէնսգէտ արարեր զիս :

Որպէս զի քաղցր են ՚ի քիմս իմ բանք քո՝
քան զմեզը բերանոյ իմոյ :

Ի պատուիրանաց քոց իմացեալ ատեցի
զամենայն Ճանապարհս չարաց , զի դու
օրէնսգէտ արարեր զիս :

Ճրագ են բանք քո ոտից իմոց , եւ լոյս
տան շաւղաց իմոց :

Երգուայ և հաստատեցի , զի պահեցից
զամենայն իրաւունս արդարութեան քո :
Խոնարհ եղէ մինչեւ յոյժ . Տէր կեցո
զիս ըստ բանի քում :

Ընդ կամս բերանոյ իմոյ հաճեա Տէր ,

Եւ զիրաւունս քո ուսո ինձ :
 Անձն իմ 'ի ձեռս քո է յամենայն ժամ,
 Եւ զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ :
 Եղին ինձ մեղաւորք որոգայթ , 'ի պատ-
 ուիրանաց քոց ես ոչ մոլորեցայ :
 Ժառանգեցի զիրայութիւնս քո յաւի-
 տեան , զի ցնծութիւն է սրտի իմոյ :
 Խոնարհեցուցի զսիրտ իմ առնել զար-
 դարութիւնս քո յաւիտեան , վասն հա-
 տուցման :

Զանօրէնս ատեցի , և զօրէնս քո սիրեցի :
 Օգնական և փրկիչ իմ ես գու , եւ ես
 'ի բանս քո յուսացայ :
 Իբաց եղերուք յինէն , չարք , և քննեցից
 զպատուիրանս Առտուծոյ իմոյ :
 Օգնեա ինձ ըստ բանի քում և կեցո զիս ,
 և մի յամօթ առներ զիս 'ի յուսոյ իմմէ :
 Օգնեա ինձ և ապրեցո զիս , և խորհեցաց
 յիրաւունս քո յամենայն ժամ :
 Անարգեցեր զամենեսեան՝ որք ապրս-
 տամբք եղեն յարդարութեանց քոց . զի
 անիրաւութեամբ էին խորհուրդ նոցա :
 Յանցաւորս համարեցայ զամենայն մե-
 ղաւորս երկրի . վասն այսորիկ սիրեցի
 զպատուիրանս քո :

Բեւեռեա ընդ երկիւղ քո զմարմին իմ,
զի՞ ՚ի դատաստանաց քոց երկեայց յոյժ :
Փառք Հօր և Որդւոց և : Այժմ և միշտ և :

ԵՐՐՈՐԴ ԱՆԲԻՒՆ

ՆՆԶԵՑԵԼՈՅ

Ալէլուիս ալէլուիս :

Արարի իրաւունս և արդարութիւն . մի
մատներ զիս ՚ի ձեռս նեղչաց իմոց :
Ընկալ զծառայս քո ՚ի բարի , զի մի ամ-
բարտաւանք զղուեսցեն զիս :
Սպասեցին աչք իմ փրկութեան քում
Տէր , և բանից արդարութեան քո :
Արա ընդ ծառայի քում Տէր , ըստ ողոր-
մութեան քում . զարդարութիւնս քո
ուսո ինձ :
Ծառայ քո եմ ես , իմաստուն արա զիս ,
և ծանեայց զվկայութիւնս քո :
Ժամ է պաշտել զՏէր , խափանեցին
զօրէնս քո :
Վասն այսորիկ սիրեցի զպատուիրանս քո
քան զամենայն ոսկի և զտպագիոն :

Ամենայն պատուիրանք քո յաջողեցան
ինձ, զի ատեցի ես զՃանապարհս չարաց։
Սքանչելի են վկայութիւնք քո, վասն
այսորիկ սիրեաց զնոսա անձն իմ։

Յայտնութիւն բանից քոց լուսաւոր է
և իմաստուն առնէ զտղայս։

Զբերան իմ բացի, և առի զՀոգի. ՚ի պա-
տուիրանս քո փափաքեաց անձն իմ։

Նայեա առիս և ողորմեա ինձ ըստ իրա-
ւունս սիրողաց անուան քո։

ԶՃանապարհս իմ ուղիղ արա ինձ ըստ
բանի քում, և մի տիրեսցեն ինձ ամե-
նայն մեղք։

Փրկեա զիս ՚ի զրպարտութենէ մարդ-
կան, և պահեցից զպատուիրանս քո։

Երեւեցո զերեսս քո ՚ի ծառայս քո, և
ուստի ինձ զարդարութիւնս քո։

Վտակք ջուրց իջին յաջաց իմոց, զի ոչ
պահեցին զօրէնս քո։

Արդար ես դու Տէր, և ուղիղ են դա-
տաստանք քո։

Պատուիրեցեր զարդարութիւն վկայու-
թեանց քոց, և Ճշմարիտ են յոյժ։

Մաշեաց զիս նախանձ քո, զի մոռացան
զբանս քո թշնամիք իմ։

Ընտրեալ է բանքո յոյժ, և ծառայ քո
սիրեաց զսա:

Մանուկ եմ ես և արհամարհեալ, և զար-
դարութիւնս քո ես ոչ մոռացայ:

Արդարութիւնքո արդարութիւն յաւի-
տենից, և օրէնք քո ճշմարիտ են:

Նեղութիւնք և վիշտք գտին զիս, և պա-
տուիրանք քո խօսք իմ էին:

Արդարութեամք են վկայութիւնք քո, յա-
ւիտեան իմաստուն արա և կեցո զիս:

Կարդացի առ քեզ բոլորով սրտիւ իմով.
Ըուր ինձ Տէր, զի զարդարութիւնս քո
խնդրեցի:

Աշաղակեցի առ քեզ՝ և փրկեա զիս, և
պահեցից զվկայութիւնս քո:

Կանխեցի տարաժամու, աղաղակեցի, և
ես 'ի բանս քո յուսացայ:
Կանխեցին աչք իմ առաւօտու 'ի խօսիլ
ինձ զբանս քո:

Զայնի իմում լուր Տէր ըստ ողորմութեան
քում. և յիրաւունս քո կեցո զիս:

Մերձեցուցին յիս հալածիչք իմ զանօրէ-
նութիւն, զի յօրինաց քոց հեռի եղեն:

Մերձ ես գու Տէր, եւ ամենայն պատ-
ուիրանք քո ճշմարիտ են:

Ի սկզբանէ ծանեայ ՚ի վկայութեանց քոց,
 զի յաւիտեան հաստատեցեր զնոսա:
 Տես զխոնարհութիւն իմ և փրկեա զիս,
 զի զօրէնս քո ես ոչ մոռացայ:
 Դատեա զդատաստանս իմ և փրկեա զիս,
 և ըստ բանի քում կեցո զիս:
 Հեռի է ՚ի մեղաւորաց փրկութիւն, զի
 զիրաւունս քո ոչ պահեցին:
 Գլթութիւնք քո բազում են Տէր, և ըստ
 իրաւանց քոց կեցո զիս:
 Բազում են, որք հալածեն և նեղեն զիս.
 ՚ի վկայութեանց քոց ես ոչ խոտորեցայ:
 Հայէի յանագործնս և մաշէի, զի զպա-
 տուիրանս քո ոչ պահեցին:
 Տես՝ զի զպատուիրանս քո սիրեցի. Տէր՝
 ողորմութեամք քո կեցո զիս:
 Սկզբանք հալածեցին զիս ՚ի նանիր, և ՚ի
 բանից քոց երկեաւ սիրտ իմ:
 Ցնծացայ ես ՚ի բանս քո որպէս այն որ
 գտանէ աւար բազում:
 Ճեղս ատեցի և անարգեցի, և զօրէնս
 քո սիրեցի:

Եօթն անգամ յաւուր օրհնեցից զքեզ
վասն իրաւանց և արդարութեան քո :
Խաղաղութիւն բազում է այնոցիկ ոչք
սիրեն զօրէնս քո , եւ ոչ գոյ ՚ի նոսա
գայթակղութիւն :

Սպասեցի փրկութեան քում Տէր , եւ
զպատուիրանս քո սիրեցի :

Պահեաց անձն իմ զվկայութիւնս քո , եւ
սիրեաց զնոսա յոյժ :

Պահեցից զպատուիրանս և զվկայութիւնը քո , զի ամենայն ճանապարհք իմ
առաջի քո են :

Մերձեսցին խնդրուածք իմ առաջի քո
Տէր , ըստ բանի քում իմաստուն արա զիս :
Մտցեն աղօթք իմ առաջի քո Տէր , եւ
բանիւ քո փրկեա զիս :

Բղևեսցեն շրթունք իմ զօրհնութիւնս
քո , յորժամուսուսցես ինձ զարդարու-
թիւնս քո :

Խօսեսցի լեզու իմ զբանս քո , զի ամենայն
պատուիրանք քո արդարութեամք են :
Եղեցի ձեռն քո ՚ի կեցուցանել զիս , զի
զպատուիրանս քո ընտրեցի :

Յանկացայ փրկութեան քում Տէր , եւ
օրէնք քո խօսք իմ էին :

կեցցէ անձն իմ, օրհնեսցէ զքեղ. եւ
իրաւունք քո օգնեսցեն ինձ :

Մոլորեցայ ես որպէս զոշխար կորուսեալ
խնդրեա զծառայս քո, զի զպատուիրանս
քո ես ոչ մոռացայ :

Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Սիրեցի զի լուիցէ Տէր զծայն աղօթից ի-
մոց . զի խոնարհեցոյց զունկն իւր առ իս,
և ես յաւուրս իմ կարդացի առ նա :
Շրջեցան զինեւ երկունք մահու , եւ
վիշտք դժոխոց գտին զիս :

Զնեղութիւն և զանձկութիւն գտի , եւ
զանուն Տեառն կարդացի :

Ո՞ Տէր՝ փրկեա զանձն իմ. ողորմած Աս-
տուած մեր ողորմի և պահէ զտղայս Տէր :
Ես խոնարհ եղէ՝ եւ Տէր կեցոյց զիս .
Դարձ անձն իմ ՚ի հանգիստ քո , զի Տէր
օգնեաց քեղ :

Փրկեաց զանձն իմ ՚ի մահուանէ , զաչս
իմ յարտասուաց , եւ զոտս իմ ՚ի գայ-
թակղութենէ , հաճոյ եղէց առաջի
Տեառն յերկրին կենդանեաց :

ՇԱՐԱԿԱՆՔ

ՀԱՆԳՍՏԵԱՆ

Ի ՎԵՐԱՅ ՈՒԹ ԶԱՅՆԻՑ

Ա. ԶԱՅՆ արկեալ կենարարին առառածածայիշն բարբառովն , ասէ եկայք օրհնեալըք Հօր իմոյ ժառանգեցէք պատրաստեալ ձեզ ըզկեանսն ՚ի հանդերձեան երկրին :

Ընդ առաջ ելանելքեղ հաւատով ՚ի յօդը վերինս , աստուածազգեաց լուսով պայծառացեալ ՚ի դասս անմարմնոցն . ՚ի լըսել ըզձայն երանակէտ կոչմանն :
Ընդ աջմէ քումմէ կացո ընդ իմաստովն սուրբ կուսանսն , ՚ի լուսեղէն առագաստին պայծառացեալ ՚ի դասս անմարմնոցն , ՚ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ՚ի յերկինս :

Հանդ . Վեզ վայելէ Աստուած օրհնու-
թիւն , որ յարութիւնդ ես ձայնիւ յա-
ւիտենից նընջեցելոցն . թագաւոր և
իշխան վերօրհնեմք ըզքեղ :

Ի միւսանդամ գալըստեանըն քո Քրիս-
տոս փառաց թագաւոր ՚ի ձայն փողը
նորոգին հոգիք նընջեցելոցն , և յառնեն
՚ի մեռելոց անապական մարմնով :

Վասն որոյ Շւ մեք ըզքեղ աղաչեմբք
Հայր երկնաւոր . դասաւորեալ ըզնընջե-
ցեալսըն մեր ՚ի վերինըդ քո Երուսա-
ղէմ , ՚ի ժողովս անդրանկաց գրելոց ՚ի
յերկինս :

Աղաւ . Հայր բազումողորմ խոստովանիմ
առ քեզ որպէս զանառակ որդին . թող
ինձ ըզմեղս ի՞մ , և աղո՞րմեա :

Տէր ո՞ր գըթացար ՚ի կինն Քանանացի ,
գըթալ և յիս ՚ի մեղաւորս , և ողո՞ր :

Տէր ո՞ր դարձնեցեր ըզմաքսանորն ՚ի գիւ-
տութիւն ճըշմարտութեան , դարձով եւ
զիս զմոլո՞րեալս , և ողո՞ր :

Աղալ. Աստըւած բազումով զօրմ, խընա-
յեա յարարածըս քո Հայր ամենակալ,
և ողորմեա:

Արեգակն արդարութեան, ծագեա ՚ի
հոգիս մեր ըզլիս ճշմարտութեան, և
ողորմեա:

Տուր մեղ Տէր զիսազաղութիւն, և փըր-
կեա ՚ի նեղչաց մերոց հոգիդ ճշմար-
տութեան, և ողորմեա:

Աղալ. Ո՞զի՞րմեա ինձ Աստըւած:
Որ զառաջինն ոչ պահելով ըզպատուի-
րանըն մեռաք, շնորհեցե՛ր քե՞ւ օրի-
նակ մեղ պատուիրան կենաց, զի սլա-
հելով կենդանացնեք. ողոբիր:

Որ ՚ի խորհներդ քո կամաւոր մահուանն
եկեղեցի քո Քրիստոս. մեռանելով օրի-
նաց մեղաց, զի յարուցեալ ընդ քե՞ւ
նորոգեցի ՚ի փառու. ողոբիր:

Ղաղա. Կենդանութեանց բաշխող Քրիս-
տոս ՚ի Բեթանիա եկաւորեալ այսօր,
բարեկամին Ղաղաքու պարգեւէ զկե՞ն-
դանութիւն:

Տընօրինաբար արտասուելով ընդ Մարթայի և ընդ Մարիամու ողբակցէր . և որպէս մաքր հաջրցանէր ուր եղիք ըզ-
Ղաղարս :

Եւ որպէս զԱստուած բարբառով յարուցանէ ՚ի մեռելոց ըզորեքօրեայն . և զուգընթաց ձայնին մեռեալն Եկն արտաքս անապական :

Յար . Ընդ լուսանալ միաշաբաթին կանխեցին կանայքն ՚ի գերեզմանին եւ լըւեալ բարբառ ՚ի հրեշտակէն . եթէ յարեաւ Քրիստոս և խափանեաց ըզման :

Եւ հանդիպեալ քո Տէր առսիրելոցն , և առնեալ զողջոյն կենդանարար , առաքեցել զնոսա ՚ի փրկութիւն տիեզերաց : Հոգ . Ո՞ր ՚ի քրովքական կառուրդ հանդչիս , այսօր իջել յերկնից ՚ի դասս առաքելոցըն Սուրբ Հոգի . օրհնեալ ես թագաւոր անման :

Ո՞ր գընա՞ս ՚ի վերայ թե՛ւոց հողմոց , այսօր ՚ի հրեղէն լեզմաս բաժանեալ հանգեար յառաքեալսըն Սուրբ Հոգի . օրհ : Որ խնամես տեսչութեամբ զբո զարա՞րածս , այսօր եկիր ՚ի հանտատել զեկե՞ղեցի քո Սուրբ Հոգի . օրհ :

ՄԵծ . Յանձառ փառաց խոնարհեցար ՚ի մե՞ր բընութիւնս , բա՛նդ Աստրւած և մարմնացար ՚ի ոըբբո՞յ կուսէ՞ն : Եւ ծնա՞ր ՚ի սուրբ կուսէն անապական մարմնով . ըզքե՞ղ անդադար բարե՞բանեալ մեծացուցանեմք :

Այսօր զեկեալդ ՚ի փըրկութիւն ազգի մարդկան , միաբանութեամբ ամենեքեան մեծացուցանեմք :

ՄԵծ . Յարուցելոյն ՚ի մեռելոց բնակարա՞ն մայր եւ կոյս , որ ըզնընջեցեալսըն յԱղամայ կենագործէ անապական . ըզքեղ մեծացուցանեմք որ օրհնեալդ ես ՚ի՞ կանայս :

Արա՞րողին երկնի և երկրի եղեր տաճա՞ր և առագաստ , որ ըզնընջեցեալսըն

մեր հրեղէն նորոգէ՞ . զքեղ մե :
 Կերակրողին տիեզերաց արբուցեր ըդ-
 քո սուրբ ըզկաթն , որ ըզնընջեցեալսըն
 մեր վերըստին նորոգէ . զքեղ մե :
 Խաչ . Առւրբ խաչն օգնական հաւատա-
 ցելոց , կանգնեցաւ ՚ի յերկրի յաղթող
 թրշնամւոյն . Եկայք ժողովուրդք երկը-
 պագեսցուք :

Արարին Աստըւած բարձրացաւ ՚ի խա-
 չին , եւ զմեռեալըս մեղօք փայտին
 ճաշակմամբն , ՚ի սման նորոգեալ կեչն-
 դանացոյց :

Ի միւսանգամ գալըստեան Աստուած-
 որդւոյն , Առւրբ խաչն երեւի և լուսա-
 ւորէ . զի նահէ յայս հաւատացելոց :

Ալէլուիս ալէլուիս :

Տէր մի սրտմառութեամբ քով յանդիմա-
 ներ զիս , և մի բարկութեամբ քով խրա-
 տեր զիս :

Ոզորմեա ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես .
 Բժշկեա զանձն իմ զի խռովեցան ոս-
 կերք իմ :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեղ . ոչ կարէ Որդի
Մարդոյ առնել յանձնէ և ոչ ինչ , եթէ
ոչ տեսանիցէ զՀայրն զի առնէ . զի զոր
նայն առնէ , զնոյն և Որդին նմին նման
գործէ :

Զի Հայր սիրէ զՈրդի . և զամենայն ինչ
ցուցանէ նմա՝ զոր ինքն առնէ . և մեծա-
մեծս եւս քան զայնս ցուցանէ նմա ըդ-
գործս՝ ընդ որ դուքդ զարմանայք :

Զի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս
եւ կենդանի առնէ , նոյնպէս եւ Որդի
զորս կամի կենդանի առնէ :

Եւ ոչ եթէ Հայր դատի զոք , այլ զամե-
նայն դատաստանն ետ Որդւոյ իւրոյ . զի
ամենեքեան պատուեսցեն զՈրդի՝ որպէս
պատուեն զՀայրն :

Որ ոչ պատուէ զՈրդին , ոչ պատուէ ըդ-
Հայր զառաքիչն նորա :

Փա՞ռաց ՚ի փառը բարձրա՞նան , աջա՞-
քա՞հանայք և ժողովներդք հայցեմք ՚ի՞-
(Տէ- էրէ- 308) :

Յորժամ գրեա՛լըըն կա՛տարի բնան , ո՞ր
զայնմ աւուր մեղ պա՛տմեցի՞ն . մա՞ր-
դարէի՛ց բանքըն յա՞րգի բնան , առա-
քելցըն վը ճարի՞ն . ողօրմա՞ծ Տէ՛ր
ո՞ղորմեաբնան հոգւոցըն մեր նընջեմա-
յելոց :

Հոգւոցն հանգուցե : Ասմ հանգ : Վրիստոս Որդի Աս-
Հայր մեր որ յերկինս :

Կարական , ԱԿ .

Հանգ . Արարի՛չ Աստըւած և ըստեղծիչ
ազգի մարդկաբնան մի՛ անտես առնել-
ընընջեցեալսըն մեր . այլ հանգո՞ղհոգիս
նոցա ընդ սո՞ւրբը քո՞ :

Որդի՛դ միածի՛ն յարութիւն տիեզե-
րաբնան . մի՛ անտես առ :

Հոգի՛դ ճըշմարիտ մըխիթարիչ սըդաւո-
րաբնան . մի՛ անտես առ :

Հանգ . Զեռըք քո՞ արարին ե՞ւ ըստեղծին
զիս ՚ի հողաբնա . ՚ի յօրհնել ըդքեղ Աս-
տըւած յաւիտեա՞ն :

իսկ պատրանօք բանսարկուին խափանեցայ յանձառ լուսո՞յն, եւ դարձայ անդրէն ՚ի հող յորմէ՞ ստեղծայ:

Մըսիթարի՛չ Սուրբ Հոգի լուսաւորեազմէ՞ր նընջեցեա՞լսն, և հանգո՞ դհոգիս նոցա ընդ սուրբըս քո՞:

Աղաւ. Ծով կենցաղոյս հանապաղ զիս ալելկո՞ծէ:

Մըրըրկեալ ալլիք թշնամին ինձ յարո՞ւցա՞նէ:

Նաւապե՞տ բարի՞մ. լեռ անձին իմոյ ապաւէ՞ն:

Աղաւ. Մեղայ Տէր բազումողո՞մ Աստըւած. մեղայ ողորմեա՞:

Մեղայ Տէր եւ անկանիմ առաջի քո՞մ. մեղայ ողոր:

Մեղայ Տէր խոստովանիմ ըզյանցանսիմ. մեղայ ողոր:

Աղաւ. Կիր. Որ առաքեցար ՚ի հայրական ծոցոյ ծածկեալ խորհներդ ընդ Հօր յաւիտեան, և առե՞ր մարմին զմեղուցելոյ

նախաստեղծին յանսապական կուսէն
անձառ մինւթեամբ վասրն մերոյ փըր-
կութեան , ողոնիմեա :

Որ փոխանակ ճաշակացըն դառնութեան
մահաքեր պըտղոյն անձաշակ լինելով
քո քաւասնօրեայ , քաղցրացուցեր յու-
սով ըզլուծ նոր քո՞ օրինաց . վասրն :

Որ աջակողմ աւաղակին բացե՞ր ըզդու-
ռըն դրախտին կենաց . բաց եւ մեզ
մեղամորացս ողոնիմութեամբ . որք ընդ-
նըմին զքեզ դաւանիմբ Տէր և թագա-
ւոր . աղաչեմբ ըզքեզ ողոնիմեա :

Ա-Դ . ՀԻԿՆ . Այսօր կանգնեցաւ աւա-
զան մըկըրտութեան ՚ի թողութիւն մե-
ղաց մերոց :

Այսօր Տէրըն մե՞ր լըւանայր զոտս աշա-
կերտացն և պատուիրէ՞ր զայս ասելով :
Մի՞ ոմն ՚ի՞ ձէնջ եղբարք մաննելոց է
զի՞ս ՚ի մահ և որոշի՞ յաշակերտացդ :
Զայն լըւեան Պետրոսի ակնարկէր առ-
ջովհաննէ՞ս հարցանելթէ՞ ով իցէ :

Բանն զոր ասաց Յիսուս տըրտմեցոյց
զիւր զաշակերտան և խռովեցան ամեւ
նեքեան :

Յար. Դու ես Քրիստոս կեանք և յարու-
թիւն աղգի՞ մարդկան . ողորմեամ-
դու յարուցեալ նորոգեցեր ըզտի՞-
գեամ . ողորմեամ :

Յայս յարութեան մերոյ աղբիւր կենաց
և փըրկութեամ , ողորմեամ :

Հոդ. Որ ՚ի հրացայտ սաւառնաթեւիցըդ
վերանըստիս , այսօր ՚ի դամսը հողեղի-
նաց անպատմելի սիրով հեղեալ ՚ի յեր-
կընից . օրհնեալ ես սուրբ Հոգի՞ Աս-
տուած :

Որ ՚ի հրեղէն լեզուացն եռահիւսեակ
սըրբաթանիս , այսօր ՚ի շըթունը հողե-
ղինացըն հրածորան հեղեալ ՚ի յերկ-
նից . օրհնեալ ես սուրբ Հո :

Որ հրակերպիցն արփիափայլ բոցով
միշտ երեւիս , այսօր հողեղինացըն հրա-
չաշակ բաժակ հեղեալ ՚ի յերկնից .
օրհնեալ ես սուրբ Հո :

ՄԵծ . Ուրախ լեռ Աստուածածին ,
տաճաճ անխախտելի . զքեղ մեծա-
ցուցանեմք :

Յըղացար անարատաբար , և զԱստուած
վայելչապէս ծընար . ուրախ :
Երգէ մարդարէն , սուրբ է տաճաճ քո
սքանչելի արդարութեամք , և գուռն
երկնային . ուրախ :

Խաչ . ԱԵղան քո Տէր զօրութեանց հա-
ւատավ կանգնեցաւ ՚ի խորանի քում . ե-
կայք ժողովուրդք Երկըրպագեսցուք :
Վէմ պատուական ՚ի խորանի քում
հիմնեցաւ այսօր . եկայք ժողովուրդք
Երկըրպագեսցուք :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ի սմա՛ մատուցաւ Ճըմարիտ պատա-
րագ , եւ զենումն անապական . եկայք
ժողովուրդք Երկըրպագեսցուք :

ԱԼԵԼՈՒԻԱ ալէլուիա .

Բարձր առնեմ զքեղ Տէր՝ զի ընկալար զիս ,
և ոչ ուրախ արարեր զթշնամին իմ յիս :

Տէր Աստուած իմ կարդացի առ քեզ՝ և
բժշկեցեր զիս . Տէր հաներ ՚ի դժոխոց
զանձն իմ, և փրկեցեր զիս յայնցանէ՝
որք իջանեն ՚ի գուբ :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Նուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Զգոյշլերուք անձանց, գուցէ ՚ճանրա-
նայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ և
արբեցութեամբ՝ և հոգովք աշխարհակա-
նօք, և յանկարծակի հասանիցէ ՚ի վերայ
ձեր օրն այն . զի իբրեւ զորոգայթ հասա-
նիցէ ՚ի վերայ ամենեցուն որ բնակեալ
են ընդ ամենայն երեսս երկրի :

Արթուն կացէք այսուհետեւ, յամենայն
ժամ աղօթս արարէք, զի արժանի լինի-
ջիք զերծանել յայնմ ամենայնէ որ լինե-
լոց է, և կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ :
Եւ ՚ի տուէ ՚ի Տաճարին ուսուցանէր,
Եւ զգիշերս ելեալ ագանէր ՚ի լերինն՝
որ կոչէր Զիթենեաց :

Եւ ամենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ ա-
ռաւօտս առ նա ՚ի Տաճարն լսել ՚ի նմանէ :

ԵՐԴ. Պարակցեալ անմարմնականքն առ
կենսատու սուրբ Գերեզմանն , տան զա-
ւետիս աղդի մարդկան վասըն կենացն
յանէժական . դասաւորեամ պարուց նո-
ցին ըզնընջեցեալս յօրըն վերջին . լի լապ-
տերօք մոյծ յառագաստ ընդ իմաստուն
սուրբ կուսանացն :

Զահաւորեալ նրան Խաչին յարեւելից
փայլեալ ծագին . հաւատացեալքն ՚ի
քեղբերկրին և ուրացողքըն կոծեսցին .
զերկըսպագմուս սըրբոյ Խաչին պայծա-
ռացո լուսով նորին . լի լապտե :

ԵՐԴ. Թագաւոր՝ ի փառաց Քրիստոնէնս
որ ժամանեալ գաս ՚ի յերկնից ՚ի վե-
րայ թեւոց հողմոնէնց քո հայրենին
կերպարանօք . և առնես հրափոր-
ձութեամբ ըզքըննութիւն որդւոց
մարդկան . ողորմած Տէր ողորմեամբ
հոգւոցըն յեր նընջեմացելոց :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Քրիստոս Որդի Աս:
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Յարական, Բջ.

Հանգ . Հըլեցտակային ձայնիւն օրհնելու-
ցուք զամենասովուրբ զԵրրորդութիւնըն,
փառաւորելով ըղչայր . որ վերակոչեաց
զամենեսեան ՚ի մահուանէ՞ յանմահու-
թիւն :

Երգեցէք Տեառն Երդ նոր եկեղեցիք
սըրբեցելոց , Քրիստոսի երկրոպագելով .
որ վերակոչեաց զամե-

Ալրբասաց ձայնիւն օրհնեսցով , Հոգե-
ւորական հընչմամբ գովելսցուք , սուրբ
զՀոգին փառաւորելով . որ վերահան-
գոյց զամենեսեան ՚ի մա :

Հանգ . Ի ձայն փողոյ գալըստեան քո Տէր ,
ամենայն հոգիք զարթիցեն կալ ՚ի դա-
տաստանի քում Քրիստոս Աստըրւած
մեր :

Յորժամ հընչէ բարբառն ահազին , և
համրկանի փող յարովութեան մերոյ . Եւ
մեք գոչելով ասեմբ փառըք գաղըստեան
քո Տէր :

Յորժամ առնե՛ս հատուցումըն Տէր, և
 սուրբը քո՞ պարծե՞սցին ՚ի քեզ. և մեղ
 չորհեսցե՞ս Փլրկի՞ւ կալ՚ի յաջմէ՞ քումմէ՞:
 Աղալ. Դա՞ձո զցասումըն քո ՚ի՞ մէնջ,
 յաղաղակել հողեղինացս. բայզմագութ
 Տէր խնայեա և մի կորուսանե՞ր:
 Կանգնեա՞ զանկեալս ՚ի գլորմա՞նէ, զվե-
 րաւորեալս ՚ի թրշնամոյն, որ բըժիշկու-
 ե՞ս հիւանդաց բըժըշկեա՞ զիմ զհիւա՞ն-
 դութիւնս:
 Ի յանցա՞նաց իմոց թախծեալ անձն իմ
 գոչե՞մ ո՞րպէս ըզմո՞քսաւո՞րն. Աստը՞ւած
 քաւեա՞ զիս ըզմե՞ղաւո՞րս:
 Աղալ. Աներե՞ւութից քննո՞ղ գաղտնեաց,
 բըժըշկեա՞ զհոգւոյ իմոց ըզհիւա՞նդու-
 թիւն և կեցո՞ միայն մարդամսէ՞ր:
 Որ երկայնամիտդ Ե՞ս առ ա՞մենեսեամն,
 ողո՞րմեա անձին իմոց բազմամեղի և կե-
 Ամե՞նաբաւական ողօ՞րմութեան շընո՞հ,
 պարգե՞ւեա ինձ յահայդին աւո՞ւրն ըզ-
 թողո՞ւթիւն և կե՞:

Աղալ. Կիր. Ո՞ր ըզխորհութեղ քո դալըստեանդ յառաջագոյն գուշակեցեր, մանրգարէիւքն իսրայէլի զորս ընտրեցեր յետ Մովսէսի. ո՞ք իսօսեցան Հոգւով Ալքրբով բազմապատճիկ օրինակօք. տոնիւր մեղ Փլքկինչ ողմութիւն և ըզմեղաց
ըզթմղութիւն :

Ի՞ մերձենալ ամաց վերջին, զոր տեսանողըն ծանուցին, ըզհասանիւր մեր փըրկողիդ առ ՚ի վախճան ժամանակին. Երեւեցար ՚ի մեջ մարդկան զգեցեալ ըզկերոտ ծառայական. տոնիւր :

Ի՞ վեցերորդ աւներ զԱդամ ստեղծե՞ր ՚ի տիպ քո տիրական. ո՞ր ոչ պահեալ ըզպանութիրանըն մերկացաւ ըզպատմուճանն. իսկ նոր Ադամդ ՚ի վեց դարուն այց արարե՞ր կորուսելոյն. տոնիւր :

Տաճար ըռւսոյ անըստուերին եւ առագանստ անճառ բանին. ո՞ր ըզնախնւոյ մօրն Ե՞ւայի բարձե՞ր զանէծսըն տըրտմալի. հայցեա յԱրդւոյ քո միաճնի Հօր

հաշտութեանըն միջնորդի , բահոնալ ՚ի
մէնջ ըզլսուովութիւն եւ տակ զոգւոց
խաղաղութիւն :

Դապա . Յաստուածային ձայնէ դոչմանըն
սարսեցին դողալով կարապետք դըժո-
խոցն . և մեռեան Եկն արտաքս անա-
պական :

Կացեալ ՚ի դուրս այրին և ձայնէր ազդ
արարող բարբառովն ՚ի գերեզմանն .
Դաղարէ Եկ արտաքս անապական :
Եւեալ ՚ի գերեզմանէն երիզաւոլինդ պա-
տանօքըն մեռեալն . հրամայեաց լուծա-
նել ՚ի կեանորն յանիստենից :

Յար . Ո՞ր կամաւոր խաչելութեամբ քո
Տէր բարձեր ըզմեզս . ըզքեզ բարեբա-
նեմբ ամենեցուն յարութիւն :
Որ երեքօրեայ թաղմամբ քո՛ Տէր մե-
ռուցե՞ր ըզմահ . ըզ :

Ո՞ր լուսափայլ յարութեամբ քո՛ Տէր
կենագործեցե՞ր զաշլսարհս . ըզ :

Հոդ . Ես և նըման Հօր և Ո՞րդւոյ , Հո-

գի՞դ անել՝ և համագոյ, բըղլսումն չօր
անքը ննացար, առող յՈրդւոյ անձա-
ռաբար . ՚ի վերնատունն այսօր իջեր,
զՀոգիդ շնորհաց քոց արբուցեր . արբո-
եւ մել՝ ողո՞րմութեամբ ՚ի բաժակէդ
իմա՞ստութեան .

Եկց ստեղծող արարածոց որ շըրջէի՞ր
՚ի վերայ ջրոց, նոյն և ՚ի ջուրսն աւա-
զանին ՚ի շնորհել մեղ քում էակցին,
գըգուես սիրով աղաւնակերպ, զմարդիկ
ծնանիս աստուածակերպ . արբո :

Բայքուն վերնոցն իմանալեաց, և ըստո-
րին այսր ըզգալեաց, որ մարգարէս տաս
՚ի հովուաց, և առաքեալս ՚ի ձըկնորսաց .
աւետաւոր ըզմաքսամորս, քարոզ բանի
քում զհալածողս . արբո :

Մեծ . Ասւրբ և աստուածածին Մարիամ,
ցանկալի կուսից եւ պարծանիք ազգի
մարդկան, մայր և աղալիսին մեծացու-
ցանեմք :

Անկէլ մորենի և տաճար ընդհանուր

լուսոյն, անարատ և անխաղստելի՝ կուսութիւն. մայր և աղամ:

Խորհուրդ կենաց և մայր կենդանութեան, եւ առագածստ հրափայլ ծագմամբ. մայր և աղամ:

Խաչ. Ապաւինեցաք ՚ի Խաչքմարին յաւիտենից, որ ետուր մեզ պահապան յաղթողընդդէմթըշնամւոյն. աղաչեմք սովլաւ Փըրկին պահպանեա՞ զանձինըս մեր:

Բարձրեալթագաւոր որ վասրն մեր ելեր ՚ի Խաչ, եւ բարձեր սովլաւ զյանցանս նախաստեղծին Աղամայ. աղա:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Այժմ և միշտ և:

Գլուխ սուրբ հաւատոյ և փայտ կենաց մարդկան յայտնեալ, զոր տեսեալ այսոյն պլղծոյ կործանեցաւ անկանգնելի. աղա:

Ալբուխա ալբուխա.

Աստուած յանուան քում կեցո զիս, և ՚ի զօրութեան քում իրաւ արա ինձ: Աստուած լուր աղօթից իմոց, ունկնդիր բանից բերանոյ իմոյ:

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Այսպէս է արքայութիւն Աստուծոյ .
որպէս զի այր մի արկանիցէ զսերմանիս
յերկիր . և ննջիցէ , և յառնիցէ զցայդ
և զցերեկ . եւ սերմանիքն բուսանիցին
և աճիցեն . և նա ոչ գիտէ թէ երկիրն
ինքնին բերէ զպտուղ . նախ՝ զլսուն , և
ապա՝ դհասկին , եւ ապա՝ ցորեան ատոք
՚ի հասկին . այլ յորժամ տայցէ զպտուղն,
վաղվաղակի առաքի մանգաղ . զի հասեալ
են հունձք :

Եւ ասէր . ում նմանեցուսցուք զար-
քայութիւնն Աստուծոյ , կամ որով ա-
ռակաւ՝ առակեսցուք զնա :

Որպէս հատն մանանխոյ՝ որ յորժամ սեր-
մանիցի յերկրի , փոքրագոյն է քան զամե-
նայն սերմանիս՝ որք են յերկրի :

Եւ յորժամ սերմանիցի , բուսանի և լինի
մեծ քան զամենայն բանջար , և արձակէ
ոստոս մեծամեծս , մինչեւ բաւական լի-
նել ընդ հովանեաւ նորա թունոց երկ-
նից բնակիլ :

Եւ այնպիսի առակօք խօսէր ընդ նոսա
զբանն , որպէս կարող լինէին լսել . Եւ
առանց առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա .
բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց
մեկնէր զամենայն :

Երժ . Չայնեցեր առ Ղաղաքոս որով ե-
տուր մեռելոց յոյս , կենդանութեամբ
չորեքօրեայն կենդանացան որք յԱրտ-
մայն . կենաց ձայնիւ վերջին փողոյ կո-
չեա ըզսա՞ յայսմ հողոյ . 'ի յօթեվանըս
Հօր քո՞ լուսոյ ըզնընջեցեալըս մե՞ր
հանգո՞ :

Ղօղեալ սարսեաց պահակ մահու ՚ի կե-
նարա՞ ձայնիդ լըրոյ . արագապէս զոյգ
ընդ բանին ետ ըզմեռեալն ըստ հրա-
մանին , բշխանք օդոյս այս սարսեսցեն
ըդհոգի սորա՞ մի արգելցեն . 'ի յօթե :

Երժ . Յո՞րժամ գրեա՞լքըն կա՞ սարիբէ՞ն ,
ո՞ր զայնմաւուր մե՞զ պա՞տմեցի՞ն . մա՞ր-
գարէի՞ց բանքըն յա՞րգիբէ՞ն , առա-
քելցըն վլո՞ճարի՞ն . ողորմա՞ծ Տէ՞ր

Ո՞ղորմեաբէ՞ն հոգւոցըն մեր նընջեմա՞-
յելոց :

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիս : Վասն հանգուցեալ :
Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անօխակալ և :
Հայր մեր որ յերկինս :

Աստի ասի Գիշերապաշտաման, Շարական ԲԿ.

Աղաւ. Ե՞կեսցէ Տէ՛ր ՚ի վե՛րայ մեր ողո՞ր-
մութիւն քո՞ , և բա՛ն փրրկո՞ւթեամն քո
պահե՞սցէ զանձի՞նըս մե՞ր ՚ի մե՞ղաց :
Ո՞ղորմութիւն քո՞ եւ ճշմա՞րտութի՞ւն
քո՞ և լոյս ե՞րեսանց քոց առաջնո՞րդեսցէ
մե՞զ ՚ի յա՞րդարութի՞ւն :

Ո՞ր ողորմա՞ծդ ե՞ս գլո՞թած և երկայնա-
միտ Տէ՛ր , ընկա՞լ զաղա՞չանըս մեր բարե-
խօսութեամբ սո՞ւրբ Աստուածածնի՞ն :

Աղաւ. Տէ՞ր ըզլուր մի՞ւսանգամ՞ քո գա-
լըստեա՞նդ լրւայ և երկեայ . զի ուսայ
՚ի սրբոց պա՞տուի՞րանացն եթէ՞ գաս
դո՞ւ ՚ի դա՞տել զերկի՞ր :

ՏԵՇ յիշեցի ըզչործ ըզգործս իմ և զար-
հմւրեցայ . զի ծանեայ ձրշմանրտու-
թեամբ զահանոր և զանանչառ ըղքո՞
դատաստա՞նն :

ՏԵՇ յիշեցի եւ ըզգութ արամքական
սիրոյ քո առ քո արարածս . և 'ի քո՞
գըմովւթիւնդ ապանինեալ աղանձեմ,
ողորմեան ինձ յաւուր յայնմիկ Քրիստոս
արդար դատաւոր :

Ասպի ասի ԳԵՐԵՎՄԱՆ օրհնեա :

Հանդ . Ի գալըստեան Տեառըն դրովնք
երկնից բանիքն . եւ ճառագայթիւք
անձառ լուսով Սուրբ Խաչն երեւի :
Յերեսաց Տեառըն լերինըք հալիքն .
և 'ի յահէ փառաց նորան շարժին զօ-
րութիւնք :

Աւելուեօք Տեառըն մեռեանըք յան-
նեին , եւ սուրբք ամենայն անձառ
փառօք զարդարին :

Հանգ . Գայ զօրութեանց թագաւորն ՚ի
նորոգել զարարածս . ՚ի ձայն ահեղ բար-
բառոյ զարթուցանէ զնընչեցեալսն :
Դողան երկինք և երկիր յահէ փառաց
Քրիստոսի . հուրբաքեալ ընթանայ ,
բոցակիզէ զմեղաւորսն :

Նորավիետուր զարդարին դասըք սըրբոց
կուսանացն . ուրախութեամբ մըտանեն
՚ի յառագաստ փեսային :

Իքեղ եմք ապաւինեալ ամենօրհնեալ
Սըրբուհի . լեր բարեխօս անդադար
վասըն մերոյ փըրկութեան :

Աղաւ . Յամենայն ժամ աղաչանք իմ այս
են . ՚ի մեղաց իմոց սոնըք արա զիս Տէր ,
Յանցանաց իմոց զարհուրի սիրտ իմ ,
աղաչեմ զքեղ թող ինձ Տէր :

Արտասուաց իմոց մի լըուեր Տէր . զի
պանդուխտ եմ ես յանցանոր երկրի :

Աղաւ . Մեղք իմ բաղում են յոց ծանր
են քան զաւազ ծովնեւ . քանզի քեղ մի-
այնոյ մեղաց , ողորմեա ինձ Աստըւած :

Բաց Տէր ըղդմւոն ողբրմութեան որ
ողբալով կարդամ առ քեզ քանզին:
Հեղշիս զգըթութիւնըդ քո բազում
ողորմ և մարդասէր քանզին:

Աղաւ Կիր Որ պատուիրան ճըշմար-
տութեան աւանդեցեր Եկեղեցւոյ քո
Քրիստոս, անսահման ժամանական
աղօթել միշտ առ Աստուած հոգւով
եւ մըտօք :

Որ ըզբան քո՛ օրինաց հաստատեցեր
գործով մեզ օրինակ հանելով ըզգի-
շերն ՚ի գլուխ յաղօթմն Աստուծոն
բնութեամբ մերով տնօրինաբար,
որում կըրկնի ծովնը ամենայն :

Վասն որոյ եւ մեք պաղատեսցուք առ
քեզ Քրիստոս ։ շնորհեա մեզ յամենացն
ժամ լինել քեզ յանդիմանն, մաքուր
աղօթիւք ըստ անմարմնոցն որ յերկինս:
Աղաչանօք աշտուածանին անապական
քում ծընողին, ղիմանալին աչըս սրտից
մերոնց բացցես ողորմութեամբ հայիլ
՚ի ըստ քո՛ Քրիստոս :

Ա-ադ. Գլ. Իմաստուն կուսանքըն պատրաստեալ իւղ լապտերաց, ելին ընդառանչը երկնաւոր փեսային վառեալ լապտերօք :

Խակ յիմարաց կուսիցն ունոյնացեալք ՚ի յի լոյ, անապատրաստ գլուտան դալըստեան փեսային շիջեալ լապ :

Վասն որոյ եւ մեք պատրաստեացնէք իւղ հոգեւոր, զի մըտցուք ՚ի յառագանստ անմահ փեսային վառեալ լապ :

Յար. Քո՛ յարութեանըդ փառըք վայելէ երկայնամիտ Տէր :

Օքհնեալէ քո յարութիւնըդ Աստըւած, ո՞ր ըզմահ մահու ծանուցեր քոյին կամաւոր մահուամբդ. քո՛ յար :

Գոչումն ահեղ հրեշտակին ՚ի վիմին որ քարոզէր առ սուրբ կանայսն, յարեալ Տէրն ՚ի մեռելոց . քո՛ յար :

Հոդ. Խըւր Տէր ողմրմութեամբ քո յաշխահ, և ըզմեռեալ բընութիւնըս ՚ի կեանս վերափսխեցէր :

ԵԼԵՇ ՏԵՇ առ Հայր փառօք ՚ի յերկինս,
և մըխիթարիչ Առաքելոցն առաքեցեր
սուրբ ղՀոգիդ :

ԲացեՇ ՏԵՇ այսօր ըզգանձդ Երկնային,
եւ բաշխեցեՇ առատապէս պարգե՞ս-
աղքատ բընութեանս :

ՄԵծ . Ըզքեղ Աստուածածին որ վեր-
օրհնիս ՚ի զօրաց հրեշտակաց . ազգ
մարդկան կենդանեաց մեծացուցանեմք:
Ըզքեղ բնակ հրեղէն աստուածութեա-
նըն յիմանալի զօրացն երանեալ, ազգ,
Ըզքեղ մայր Եմմանուէլի, մարգարէին
յառաջ գուշակեալ, ազգ մարդ :

Խաչ . Ի վերայ վլմի՛ հաւատաց շի՞նեցեր
ըզքո՞ սուրբ զԵ՞կեղեցի . ըզսա՞ պահեա՞
՚ի խաղաղութեան :

Ո՞ր շնորհեցեր ողջրմութիւն ՚ի բնակա-
րանըս Հրեշտակաց եւ մարդկան քաւա-
րան . տար սրմա զանշարժ քո՞ զիսաղա-
ղութիւն :

Փառք Հօր. և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Ի տաճարի փառաց սըրբութեան քո՞ :

ՔԵՂ ԵՐԳԵՆ ՄԱՆԼՈՒՆՔ . ՄՈՒՐ ՍՈցա զա-
ռա՛տ ՔՈ՞ զՄՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆ :

ԱԼԵԼՈՒԻՍ ԱԼԵԼՈՒԻՍ .

ԱՄԱՊՈՒԱԾ ՈՂՈՐՄԵԱ ՄԵՂ և ՕՐՀՆԵԱ ԸԴ-
ՄԵՂ . ԵՐԵւԵցո զԵՐԵՍՍ ՔՈ ՚Ի ՄԵՂ Եւ
ՈՂՈՐՄԵԱ ՄԵՂ :

ՃԱՆԱՀԵԼ ՅԵՐԿՐԻ զՃԱՆԱՊԱՐՀՍ ՔՈ , յա-
զինս ամենայն զՓԻՐԿՈՒԹԻՒՆՍ ՔՈ :

Արբոյ Աւետարանիս ՑԽՈՉՈՒԺԻ ՓՐԻՍՏՈՍԻ՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

ՏԵՐԻՆ մեր ՑԽՈՉՈՒ ՓՐԻՍՏՈՍ ասէ :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն Երկնից
գանձի ծածկելոյ յագարակի, զոր գտեալ
մարդոյ՝ թաքոյց . և ՚ի խնդութենէ անտի
Երթայ վաճառէ զամենայն ինչ զոր ունի,
և գնէ զագարակն զայն :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն Երկնից
առն վաճառականի , որ խնդրիցէ մար-
դարիտս գեղեցիկս :

Եւ գտեալ մի պատուական մարդարիտ՝
Երթեալ վաճառեաց զամենայն զոր ինչ
ունէր , և գնեաց զայն մարդարիտ :

Դարձեալ՝ նման է արքայութիւն երկնից
ուռկանի արկելոյ ՚ի ծով, և յամենայն
ազգաց ժողովելոյ. զոր՝ իբրեւ լցաւ, հա-
նեալ ՚ի ցամաք՝ եւ նստեալ ժողովեցին
զըարի բարին յամանս, եւ զխոտանն ՚ի
բաց ընկեցին :

Այնպէս եղիցի ՚ի կատարածի աշխարհիս.
Ելցեն հրեշտակք՝ և մեկնեսցեն դչարսն
՚ի միջոյ արդարոց, և արկցեն զնոսա ՚ի
հնոց հրոյն . անդ եղիցի լաւ և կրծել
ատամանց :

Ասէ ցնոսա Յիսուս . իմացայք զայս ա-
մենայն . ասեն ցնա . այն Տէր :

Եւ նա ասէ ցնոսա, վասն այսորիկ ամե-
նայն դպիր աշակերտեալ արքայութեան
երկնից՝ նման է առն տանուտեառն՝ որ
հանէ ՚ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին :

Երդ. Ըստ օրինացն Մովսէսի ընծայեցար
՚ի Տաճարին, զի ըզբնութիւնը մարդ-
կային ընծայեսցես Հօր ՚ի յերկինս . խըն-
դրուածնվք սուրբ ծերունւոյն քեւ ՚ի
կապից արձակելոյն ողորմեա քո ստեղ-
ծուածոյս՝ յուսով ՚ի քիզ նընջեցելոյս :

Թա՞գաւորըդ հրեղինաց , որ ընդ մարդկան հողեղինաց շըրջեցար տքնօրինաբար կրեցեր ըզկիրըս մարդկաբար . ո՞ր վասըն մեր զայս ամենայն ՚ի յանձն առե՞ր խոնարհութեամբ . ո՞ղոր :

Արարի՞չ և մարդասէ բնօր անօխանկան ե՞ւ բարեգութ , որ գովի՞սդ ՚ի սրով վէրէի բնօր Տէր դատաւոր արդարութեան . ընդ սրբուն Առաքելով Տէր պըսանեա՛ զմեր նընջեցեալսն . ողորմա՞ծ Տէր ո՞վ զորմեաբնօր հոգւոցըն մեր նընջե՞մնցելոց :

Հոգւոցն հանգուցեւ Վասն հանդ : Քրիստոս որգի Աս :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Շարական , ԳԶ .

Հանդ . Ի ձայն մեծի զուարթնոյն և ՚ի հընչումն հրաշալի փողոյն , ուր հողացեալ մարմինըք մարդկան նորոգին , յայնմ աւմեր ահեղին յիշեա՛ Տէր և

ըղմե՞ր ըզնընջեցեալսն , և հանգո ընդ
սովորբս քո :

Յորժամ նըշան տէրունեան ճառագայ-
թիւք փայլի , և թագաւորըդ թագաւո-
րաց փառօք տեսանի . յայնմ աւուր ա :
Յորժամ ատեան դատաստանին դընի ,
եւ դըպրութիւնք հրաշխցըն բանին .
յայնմ աւուր ահեղին յի :

Հանդ . Որ երկայնամիտդ ե՛ս Տէ՛ր քաղցր
և անոխակալ հանգով զհոգիս քոց ծա-
ռայից . զի՞ մի դարձցի անանի ամաչե-
ցեալ յաւուրն ահեղ ամենին :

Զիշամտակ հրաժամքելոցն ՚ի հաճոյս քեզ
ընկալցիս . եւ զուխտըս մեր ընկալ որպէս
զԱքելին զնոյի՞ն և զԱքրահամուն . զի՞ մի՞:
ի խորան քում սիրողաց հանգուսցես ըզ-
ծառայս քո , և զհոգիս նոյս դասեսցես
ընդ սովորբըս քո . զի՞ մի :

Աղաւ . Զե՞րծո՞ զիս յորսգայթէ որսողին
և յամենայն վըտանգից ապրե՞ցո եւ
ողո՞րմեա :

Յանե՞րեւոյթ թըշնամեոյն և ՚ի գաղտնի
նետից բանսա՞րկուին պա՞հեա և ողոր :
Փըրկեա՞ զիս ՚ի յանցա՞նաց մեղաց ի՞մոց ,
և նորոգեա՞ զիս հոգւով գիտո՞ւթեան
և ողո՞ւրմեա՞ :

Աղաւ . Ծով մեղաց իմոց զիս ալէկոծէ .
որ ես նաւապետ բարի , շնորհեա՞ ինձ
նաւահանգիստ Հայր ամենամկալ :
Խորը պատրանաց զիս կորուսա՞նեն .
այլ դու նաւապետ բարի , շնոր :
Որ միայն իշխանդ ես թողուլ ըզմեղս .
եւ ես աղաչեմ ըզքե՞լ . Տէր թող ի՞նձ
ըզմեղս իմ Հայր ամենամկալ :

Աղաւ . Կի՞ր . Որ տիրանկա՞նս առ ՚ի քէն
կարգեա՞լ տընտե՞ս բնութեան մերոյ ,
իմաստութեամբ ըզպարտիս եթող քոյոց
պարտապանաց . Թող և ըզմե՞ր ըզյան-
ցա՞նս ողմբմութեամբըդ քո Քրիստոս :
Որ զպատմուճա՞նն առաջին զոր զգեցու-
ցեր օժմամբ հոգւոյն , մերկացա՞ր մեղօք
ըստ նախահօրըն պատրա՞նաց . զգեցո՞յ
ըզնոյն վերըստին ողմու :

Յաստուածային կայծակունսն ՚ի սրով
բէլիցն անհըպելին, անմաքրապէս մեր-
ձեցաք դու պարտապան քում խորհըր-
դու . շնորհեամ ըզնոյն մաքրութեամբ ՚ի
թողութիւն մեղաց մերոց :

Որ վառեցար ՚ի յարփւոյն և ոչ կիզգար
ըստ մորենուոյն . այլ ետուր զհացըն
կենաց կերակուր բանաւորաց . բարեխօ-
սեամ առ Քրիստոս ջընջել ըզդիր մեղաց
մերոց :

Ա. Գ. Գլ. Ահաւոր ես թագաւոր քրով
բէական ձայնիւ օրհնեալ . ՚ի յերկինս
՚ի յերկրի և յամենայն ժամանակի :
Ահաւոր ես թագաւոր որ նորոգես զքոյ
զարարածս . հաստատես ՚ի հաւատոս ՚ի
գիտութիւն ճշմարտութեան :

Լուսաւորեա ըզմեղ Քրիստոս ՚ի միւսան-
դամ քոյ գալըստեանն . յորժամ ծագիս
՚ի յերկինից և նորոգես զքո զարարածս :
Յար . Այսօր յարութիւն Քրիստոսի տօ-
նեցէք հաւատացեալք ՚ի մի Աստված
Հայր ամենակալ :

Այսօր և կանայքն բւղաբերք աւետիս
տալով առաքելոցն օրհնեն զԱստըւած
զՀայր ամենակալ :

Այսօր և հրեշտակը ՚ի յերկինըս հոգե-
ւոր հընչմամբ երգով . օրհնեն զԱս :
Հոգ . Ո՞ր ՚ի թեւըս թեթեւս աննիւթ
սաւառնեալ Եւ հրացայտըդ սերովեէից
վերանըստեալ տեսչութեամբ խնամեւ
զարարածս . Հոգի՞՞ր Սոհնէրբ օրհ-
նեալ ես յարարածոց քոց :

Ո՞ր սքանչելապայծառ հրաշալի՞ ձայնիւ
ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միշտ փառաբա-
նիս , և քաղցրութեամբ հայիս յարա-
րածս . Հոգի՞՞ր Սոհնէրբ օրհ :

Այսօր աստուածային տեսչութեամբ ՚ի
վերնատունըն հընչեալ հողմանայն հընչ
մամբ , և զառաքեալսըն արբուցեալ բաշ-
խեցան յարարածս . Հոգ :

Մեծ . Աստուածանձին Երկնային դուռն
աստուածային ձայնին աւետարանէր
հրեշտակն . ուրախ լեռ բերկրեալդ Տէր
ընդ քեզ :

Ի քերսվըէս բազմեալ ընդ Հօր անապա-
կանապար բնակիթ հաճեցաւ ՚ի քում
յորովայնի . ուրախ լեր բերկ :

Որ բոցեղէն սրովըէիւք շրջափակեալ
պահիւր , այսօր ՚ի մէջ մարդկան ՚ի
գերկըս հողեղինի յայտնեալ . ու-
խաչ . Փայտ կենաց որ փոխանակ մա-
հացու պըտղոյն ըզՔրիստոս պըտղաբե-
րեցէր . պարըսպեալ պահեա զուխտա
հաւատացելոց :

Քեւ բացաւ մեղ ճանապարհ ծառոյն
կենաց ՚ի սրովըէափակ պահպանութե-
նէն . պարըսպեալ պահ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :

Քեւ ազատեցաւ նախահայրն ՚ի ճաշակ-
մանէ պըտղոյն . Եւ քեղ երկլըտադեն
ամենայն հաւատացեալք . պարըս :

Աւելուիս աւելուիս .

Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և դար-
ձուցեր զգերութիւն Յակովըայ :

Բողեր զանիրաւութիւն ժողովրդեան քո ,
և ծածկեցեր զամենայն մեղս նոցա :

ՍՐԲՈՅ Աւետարանիս Ցիսոււսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ցովշաննու :

Տէրն մեր Ցիսուս Քրիստոս ասէ :

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. Եթէ ոչ հատն
ցորենոյ անկեալ յերկիր մեռանիցի ,
ինքն միայն կայ . ապա թէ մեռանիցի՝
բազում արդիւնս առնէ :

Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա . և որ
ատեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայսմիկ՝
՚ի կեանսն յաւիտենականս պահեսցէ
զնա :

Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ , զկնի իմ եկես-
ցէ . և ուր եսն եմ, անդ և պաշտօնեայն
իմ եղիցի . Եթէ ոք զիս պաշտեսցէ պա-
տուեսցէ զնա Հայրն իմ :

Փա՞ռաց ՚ի փառը բարձրանան , աջա'':
Քա՞հանայք և ժողովծրդք հայցեմք ՚ի'':
(Տէս Երես 308) :

Ի գնել բեմի՛ն բազմի՛ փեսահնչն , և
առաջանատըն զարդարի . Գա՞բրիէլեա՛ն
փողը գոչէհն . սուրբք ամենայն անդ
հաւաքի՛ն . արդարո՛ց գասքը բերկ-
րիհնչն , իսկ մեղսասէրքըն թահնիսան-

ձի՞ն . ողորմա՞ծ Տէ՛ր ողորմեամբն
Հոգւոցըն մեր նընջեմոց Ելոց :

Հոգւոցն հանգուցե : Վասն հանգ : Գրիստոս որդի Աս :
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Շարական , գկ .

Հանգ . Լոյս ՚ի լուսոյ զմեզ լուսաւորեա,
որ փառօք Հօր հանդերձեալ ես դալ ՚ի
դատել զերկիր . արժանաւորեա և զմեր
ըզնընջեցեալսն անձառ խոստմանց քոց
ընդ սուրբըս քո :

Հօր և Հոգւոյ համագոյակից , ՚ի տիեզե-
րական ահեղ ատենին , արժա :
Երկնի և երկրի արդար դատաւոր , յոր-
ժամ հատուցանես ըստ դործոց իւրա-
քանչիւրոց , արժա :

Հանգ . Փառըք քեզ Աստըւած փառա-
ւորեալ յաւիտեան՝ որ կենարարդ ես
մարմնոց , և գոյացուցիչ Հոգւոց մեր
նընջեցելոցն :

Ո՞ր բարձրացար ՚ի Խաչին վասն Աղամայ
նորոգման . և իջանելնկ քո ՚ի դըմով վս
աւար առեր ըզգերեալսն :

Ըզգինս արեան քո յիշեա կենագործող
աշխարհի . և հանգստեան արժանաւո-
րեա յԵրուսաղէմբն վերին :

Աղալ . Քրիստոս Աստըւած աստուծոց,
ողօրմեա :

Անօրէնութեամբ ՚ի մեղս երկնեաց զիս
մայր իմ . աղաչեմ Փըրկինչ , ողօր .
Վիրաւորեալ մեղօք անկանիմ առ քեզ
Փըրկինչ . մի անտենս առներ , ողօր :

Աղալ . Մաքսանորն հառաչանօք ՚ի տա-
ճարին էառ ըզքանութիւն . նովին ձայ-
նիւն եւ ես գոչեմ, ողօրմեա ինձ Աս-
տըւած :

Աւազակն աղաղակէր ՚ի Խաչին , յիշեա
զիս Տէր . նովին ձայնիւն և :

Անառակ որդին աղերսանօք աղաչէր ըզ-
քեզ, Հայր մեղայ յԵրկինս և առաջին քո .
նովին ձայնիւն և :

Աղալ . Կէր . Լոյս ՚ի լուսոյ ծընունդ և

ծագումն . որ եկի՞ր ՚ի խընդի՞ր մոլո՞րեալ
ոչխամբի քնութեանս , զսր ընդ խամբն
բարձե՞ր ՚ի վերայ ուսոյդ . մաքրեա՞ ըզ-
մեղ ՚ի մեղաց մերոց :

Սուրբըդ սրբոց էից մաքրութիւն . որ
ածե՞ր տան քու աւել ՚ի մեղաց զաշ-
խամբհս մաքրելով . ՚ի նմա գըտեա՞ ըզ-
պատկե՞ր քո նորոգեցեր . նորոգեա զմեղ
՚ի հնութենէ մեղաց :

Ը՞նդ անամուակին որդւոյ գոչեմք առ Հայ-
րըդ գըթած , մեղաք յերկի՞նս և առաջի
քու քաւիչ յանցանաց . ել ընդ առաջ
սիրով , գըրկեա համբուրիւ , մաքրեա՞
ըզմեղ ՚ի հնութե :

Աղքե՞ւր կենսոց բըղխեա՞լ յեղե՞մայ սուրբ
Աստուածածին , որով արբեցաւ երկի՞ր
ծարամւուտ հոգւոյն իմամստիւք . տալ
մեղ մաղթեա՞ աղքե՞ւրըս արտամուաց
մաքրե՞լ ըզմեղ ՚ի հնութե :

Աղաւ . Կէր . Շնորհեա՞ մեղ Տէր ընդ աղ-
քատաց օրինամկին Ղազարու ժուժկա՞
լութիւն . զի կամա՞ւոր աղքատութեամբ

արքայութեանդ երկնից ընդ նըմի՛ն լի-
ցուք արժա՞նի . լուր մեզ և ողորմեամ
Քրիստոս Աստըւած :

Ո՞ր փոխա՞նակ հացին կարօտո՞ւթեան
զհացն անմահութեա՞ն նըմա՞ն շնորհեցեր .
Եւ ընդ մեծատա՞նն անդըմութեան ՚ի
գո՞գն Աբրահամու ըզնա ընկալար . լուր :
Լուսաւո՞րեա զաջըս սըրտից ստա՞նալ
մեզ ողորմութեամբ ՚ի քէ՛ն Տէր զողո՞ր-
մութիւն . զի մի՞ ընդ մեծա՞տանըն հայ-
ցե՞սցուք ՚ի բոց հնոցին ծագի՞ւ մատի՞ն
ջուր ՚ի զովացումն . լուր մեզ և ողո՞ր :
Յար . Լո՞յզը յարութիւնդ օ՞րհնեմը մար-
դասէր , աղաղանկելով Տէ՛ր փառըք քե՞զ :
Զոր օ՞րհնե՞ն սերովքէքն Ե՞ւ գովե՞ն քե՞-
րովքէքն , աղաղա :

Անդադար բերա՞նով անհանգիստ բա՞ր-
բառով , աղաղա :

Հոդ . Այսօր ցը՞նծան դասք Առաքելոցըն
գալըստեամբ Հոգւոյն Աստուծոյ . զոր
միսիթարեաց փոխանակ բանին մարմնա-
ցելոյ եղեալ ընդ նոսա . փառըս տացուք

նըման սըրբանսաց ձայնիւ :

Այսօր բըղլիսեաց ջուր կենդանի յերու-
սաղէմ յորմէ լըցա՞ն գետք անտուածա-
յինք . և ընթացեալք արբուցին տիեզե-
րաց դքառավըտա՞կ աղբիւրն եղեմայ .

փառըս տացուք նը :

Այսօր ցօղով իմանալեաւ յամպոց Հոգ-
ւոյն զուարթացա՞ն բոյսք եկեղեցւոյ .
պարարտացան դաշտք արդարութեամբ ,
և գեղեցկացան անապատք մաքսւր կու-
սութեամբ . փառըս տացուք նը :

Մեծ . Մայր և կոյս աղախին Գրիստոնի
որ բարեխօսող ես միշտ աշխարհին . քեզ
երանե՞ն ամե՞նայն աղինք :

Մաքուր աղաւնին և հարսն երկնից Մա-
րիամ , տաճար և աթոռ Աստուծոյ բա-
նին , քեզ երանե՞ն ամե՞ :

Քեւ հաճեցան իմանալիքն ընդ հողեմ-
ղէնքս , եւ քեւ մերձեցաք ՚ի փայտըն
կենաց . քեզ երանե՞ն ամե՞ :

Խաչ . Ովկ պահապան որ ծագեցար յե-
ղեմայ , նըշան յաղթութեա՞ն ընդդէմ
աներեւոյթ թըշնամւոյն :

Դու փակելոյ դրախտին բացող և առաջ-
նորդ աւազակին . որ զբոցեղէն սուրբն
կապտեամց անեղին հրամանաւ :

Փառք Հօր և Որդւց և : Այժմ և միշտ և :

Քեւ ցընծան ըստորայինքս ամենայն ՚ի
միւսանգամքո գալըստեանն . և յաւէ՛ժ
զուարձանամն դասք անմարմնոցն առ-
էիցս :

Ալէլուիս ալէլուիս .

Տէր լուր աղօթից իմոց՝ աղաղակ իմ առ-
քեղ եկեսցէ , և մի դարձուցաներ զե-
րեսս քո յինէն :

Յաւուր նեղութեան իմոյ խոնարհեցո ա-
ռիս զունկն քո . յորում աւուր կարդամ
առ քեղ՝ վաղվաղակի լուր ինձ :

Սրբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Գրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Գրիստոս ասէ :

Մի երկնչիր հօտ փոքրիկ . զի հաճեցաւ
Հայր ձեր՝ տալ ձեղ զարքայութիւնն .
Վաճառեցէք զինչս ձեր , և տուք զողոր-

մութիւն . և արարէք ձեզ քսակս առանց
հնանալոյ՝ գանձ անպակաս յերկինս . ուր
ոչ գող մերձենայ , եւ ոչ ցեց ապա-
կանէ . զի ուր գանձն ձեր է , անդ եւ
սիրաք ձեր եղիցին :

Եղիցին գօտիք ձեր պնդեալընդ մէջս , և
ճրագունք լուցեալք . և դուք նմանողք
մարդկան՝ որ ակն ունիցին Տեառն իւ-
րեանց՝ թէ երբ գառնայցէ ՚ի հարսա-
նեաց . զի յորժամ գայցէ եւ բախիցէ՝
վաղվաղակի բանայցեն նմա :

Երանի իցէ ծառայիցն այնոցիկ՝ զորս ե-
կեալտէրն գտցէ արթունս . ամէն ասեմ
ձեզ , զի գօտի ընդ մէջ ածցէ , և բազմե-
ցուսցէ զնոսա , եւ անցեալ պաշտեսցէ
զնոսա . և եթէ յերկրորդ՝ կամ յերրորդ
պահու եկեսցէ՝ և գտցէ այնպէս , երա-
նելի են ծառայքն այնոքիկ :

Բայց զայն գիտասջիք , եթէ գիտէր տա-
նուտէրն յորում ժամու գող գայ , հսկէր
եւ չտայր թոյլ ական հատանել ՚ի տան
իւրում :

Եւ դուք՝ եղերուք պատրաստք , զի յորում
ժամու ոչ կարծիցէք՝ գայ Որդի մարդոյ :

Երդ. Պարակցեալ անմարմնականքն առ:
ջահաւորեալ նըշան Խաչին յարեւելից:
(Տես յերես 436):

Յորժամ հընչիւն փողոյն լինիքն և
Ղեւտական գիրըն յայտնի. ճառա-
գայթ սըրբոյ Խաչիքն յարեւելից
փայլեալ ծագի. հրեշտակաց գունդք
ծաւալիքն, հրեշտակապետք պարու-
նակին. ողորման Տէր ողորմեաբն
հոգւոցըն մեր նընջեցելոց:

Հոգւոցն հանգուցե: Վասն հանգ: Քրիստոս Որդի Աս:
Հայր մեր որ յերկինս ես:

Շարական, Դջ.

Հանգ. Քանզի զքեղ օրհնեն իշխանու-
թիւնք երկնից, թագաւոր փառաց ա-
մենակալ ամենակարող. թող ըզմեղը
մեր նընջեցելոցն, և հանգոյի խորանի
քում'ի յարքայական ՚ի հանգըստեան:
Որ ՚ի նախնումն ըզմարգարէն Մովսէս
լուսաւորեցեր աստուածային փառօք
տեսլեամբ աստուածութեանդ քո. լու-

սաւորեա՞ և ըղմե՞ր ըղնընջեցեալսն , և
հանգո՞ ՚ի խորանի՞ քում ՚ի յար :
Բարեխօսութեամբ սուրբ Աստուածած-
նի՞ ծընողի եւ մօ՞ր քո յիշեա՞ զգինս
արեա՞ն քո Տէ՞ր , և դասաւորեա՞ յերա-
նաւէտ յանթառամ եւ յանտըրտոնւմ
՚ի կեանսդ ՚ի յար :

Հանգ . Փառըք քե՞զ Հայր , որ կենարա՞րդ
ես մարմնոց եւ գոյացուցիչ հոգւոց .
ընկա՞րն զօրհնաբանող հոգիս յանմա-
հակա՞ն քո հանգիստդ :

Մարդասիրի Հօ՞ր Որդի , որ պատկերակի՞ց
եղեր հողե՞ղինացս և խաչեցար . ընկ :
Ամենազօր Սուրբ Հոգի , որ անդորրի՞չ ես
նեղելոց և մըխիթա՞րիչ հոգւոց . ընկ :
Աղաւ . Համբառնամ առ քե՞զ Տէ՞ր զա՞չս
իմ , նայեա՞ յին գըթութեա՞մբըդ քո . և
ողորմեա՞ :

Դու ես յոյս և ապաւէ՞ն իմ , զե՞րծո՞
զիս յորոգայթէ՞ մեղաց . և ողո՞ր :
Ապրեցուցի՞չ իմ եւ փըռկի՞չ իմ , ապրե-
ցո՞ զիս յորոգայթէ՞ մեղաց . և ողո՞ր :

Աղաւ. Աստուած մարդասէր ո՞ր զմաք-
սաւնքն արդարացուցեր . քանեա՞՛ զիս
ըզմեղաւո՞րս :

Որ քղա՞նցիւ հանդերձի՞ քո՞ ըզմերձե-
ցեա՞ն ՚ի քեզ բըժըշկեցեր . քա՞ւ :

Որ բա՞նիւ հրամանի՞ քո՞ զանդամալոյն
առողջացուցեր . քա՞ւ :

Աղաւ. Կիր . Որ զօրէ՞նըս սըրբութեան
պահոց նախ ՚ի՞ գրախտի՞ն աւանդեցեր .
զո՞ր ոչ պահելով նախաճստե՞ղծիցըն ճա-
շակմամբ պրտղոյն ճաշակեցին ըզդառ-
նութիւն մեղա՞ց եւ մահու . վասն ո՞րո՞յն
շնորհեա՞ մեզ Տէ՛ր ճաշակել ըզքաղցրու-
թի՞ւն քո՞ց պատուիրա՞նաց :

Որ զանազան վիրօ՞ք մեղաց հարաք յոդի՞ս
՚ի՞ թըշնամոյն . եւ ՚ի՞ բանզմապատի՞կ
հիւանդութեանս կարօ՞տացաք մարդա-
սիրի՞դ բառնալոյ ըզցաւըս մեր . վասն
ո՞րո՞յն բըժըշկեա ըզմե՞զ Քրիստո՞ս ո՞ր-
պէ՞ս մարդասէ՞ր :

Որ եկի՞ր ՚ի փըրկութիւն մարդկան ծնրն-
դեամբ կուսի՞ն Մարիամու . եւ կե՞ն-

դանարար քո յանութեամբդ հրաւիրեցեր ըզմահացեալքս ՚ի յարութիւն անմահութեան . վասն որո՞յ աղաչանօք մօր քո՞ւ կեցո զմեղ փըթկիւ :

Ղաղա . Ո՞ւ ՚ի չորեքկերպեան կենդանեաց փառաբանիս ՚ի բանձունս . այսօր մարդասիրանպէս փըջմարկիւ , ՚ի Բեթանիա երթաւ յանձն առեր . աղբիւր կենաց մեր և յոյս ողջրմեամ մեղ :

Ո՞ւ յարտանուս մարիամանց գթացեալ արտասուեցենք և ասացեր ցնոսա . ուր եծմարկիք , ե՞ս յարուցից ըզսիրելին իմ զՂաղար . աղբիւր կենաց մեր և :

Աստուածային արարչագործ ձայնիւլդ քո Քրիստոս ՚ի թազմանէ կոչեցենք ըզՂաջմարոս . ցուցածր կենդանեաց և մեռելոց Աստըւած . աղբիւր կենաց մեր և յոյս ողջր :

Յար . Անեղակից բանը Հօր և եղելոց պատճառ . որ ծընար ՚ի կուսէն , ըղբեկ ծանեաք Աստըւած . աղաչեմք մղջրմեամղգի մարդկան :

Սերովլքիցն ահաւոր և դատաւո՞ր կեն-
դանեաց Եւ մեռելոց , որ ՚ի Խաչին
բեւեռեցար . ըզբեղ ծա:

Կենդանութեան աղբիւր Եւ պարգեւա-
տու առատ ողջմութեան . որ յարեա-
րը ՚ի մեռելոց . ըզբեղ ծա:

Հոգ . Անըսկից զբն Աստըւած Սուրբ Հոգի .
ըզմարգարէութեանց նախագուշակումն
արտափայլեալ լուսազարդեցեր . առա-
տապէ՞ս հեղեալ յառաքեալսն :

Անժամանակ Որդին միածին . ըզիսոս-
տացեալ պարգեւըս աւենտեացն ՚ի վեր-
նատունն աւարտեալ լքցեր . առա:

Ամենակաղ Հայր Երկնաւոր . զանբաժա-
նելլ լուսոյդ ըզծանգումն հողեղինացըն

շնորհեցեր . առա:

Մէծ . Ըզբեղ ծըհնութեամբ մէծա-
ցուցանեմք :

Որ ըզբանն Աստըւած յարգանդին կրե-
ցեր Սըրբուհի անարատ , և անձառա-
պէս ծընար ըզվերածգողն Երկնից . ըզ:

Որ էլից լուսայն արժանի՛ եղե՛ր բառնա՞
ը՞ ՚ի քո գիրկս . և արեգականն արդա՞
րութեան եղե՛ր արե՛ւելք . ըզքե՛զ ծրհ:
Խաչ . Զօրութիւն սուրբ Խաչի՞ քո Գրիս-
տոս որ կա՞նգնեցե՞ր ՚ի փրկութիւն
աշխարհի՞ . սա՞՞մէ պահեսցէ՞ ըզմե՛զ յա-
մենայն փո՞րձութենէ :

Քա՞նզի ՚ի սմա՞ բարձրացա՞ր Աստված ,
և ՚ի սմա՞ հեղե՞ր ըզպա՞տուակա՞ն սուրբ
զա՞րիւնըդ . սա՞՞մէ պահ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և : Այժմ և միշտ և :
Եւ ըդքա՞ միւսանգա՞մ ըզգալուստըդ
նըշանաւ Խաչի քո՞ ցուցե՞ր աշխարհի՞ .
սա՞՞մէ պահես :

Ալէլուիա ալէլուիա :

Մերձեսցին ինդրուածք իմ առաջի քո
Տէր , ըստ բանի քում իմաստուն արա
զիս :

Մացեն ազօթք իմ առաջի քո Տէր , եւ
բանիւ քո փրկեա զիս :

Արքոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս ասէ :

Այլ յաւուրսն յայնոսիկ յետ նեղութեանն այնորիկ՝ արեգակն խաւարեսցի, և լուսին ոչ տացէ զլոյս իւր . և աստեղք յերկնից թօթափեսցին . և զօրութիւնք յերկինս շարժեսցին :

Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի Մարգոյ եկեալ ամպովք, եւ զօրութեամբ՝ եւ փառօք բազմօք :

Եւ յայնժամ առաքեսցէ զհրեշտակս իւր, եւ ժողովեսցէ զընտրեալս իւր ՚ի չորից հողմոց՝ ՚ի ծագաց երկրի մինչեւ ՚ի ծագուերկնից :

Բայց դուք ՚ի թղենւոյ անտի ուսջիք զառակն . յորժամ տակաւ ոստքն նորա կակղանայցեն, և տերեւ արձակիցի ՚ի նմա, գիտէք թէ մերձ է ամառն . նոյնպէս և դուք՝ յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն եղեալ, գիտասջիք՝ թէ մերձ է առ դուրս, Ամէն ասեմ ձեղ, թէ ոչ անցցէ ազգս այս, մինչեւ այս ամենայն եղիցի :

Երկինք՝ և երկիր անցցեն, և բանք իմ ոչ անցանիցեն :

Երդ . Զայնեցեր առ Ղաղաքոս որով ե :
 Ղօղեալ սարսեաց պահակ մահու ՚ի կե :
 (Տես յէրես 444) :

Մովսէս աստուածական եւ Ահա-
 բօն ը Ղեւատացին , մարգարէքըն
 իսրայէլիքան , և քահանաց հին օրի-
 նին , յառաջագոյն մեզ ծանուցիքան
 ըզդալուստ սուրբ Միմածնիդ . ՚ի փըր-
 կութիւնն մեզ յայտնեցիքան , յանա-
 պատին կերակրէին . ողորմած Տէր
 ողորմեաքան հոգւոցըն մեր նընջեմա-
 ցելոց :

Հոգւոցն հանգուցելոց Քրիս : Վասն հանգուցեալ :
 Քրիստոս Որդի Աստուծոյ անոխակալ ե :
 Հայր մեր որ յերկինս :

Շարական , ԴԿ .

Հանդ . Խընդրեմք ՚ի քէն թագաւոր
 փառաց փառաւորեալդ ՚ի զուարթնոց .
 Ընընջեցեալսըն մեր ընկալ մարդասէր
 Տէր , և հանգո ընդ սուրբըլս քո :

Յո՞րժամ գա՞ս փառօք Հօ՞ր դատել զերկի՞ր
 արդարութեա՞ն արե՞գակն . ըզնըն :
 Ի՞նըստի՞լ.քո յա՞տենի՞ դատաւո՞ր ահեղ
 Քրիստոս փըրկի՞չ մեր և յոյս . ըզնըն :
 Հանգ . Հայր ա՞նըսկիզբըն բայրեխնամ
 մարդասէր , որ ստեղծիչդ ևս հոգւոց
 և մարմնոց . յիշեա՞ զնընջե՞ցեալսըն մե՞ր
 և հանգո լ՞նդ սո՞ւրբըս քո՞ :

Ո՞րդի՞դ մի՞ածի՞ն ո՞ր գըմածդ ես ա՞ռ ա՞
 մենեսեան . և խաչիւ և արեամք գնեցե՞ր
 ըզքո՞ ժողովուրդս . յիշեա՞ զգինս արեան
 քո Տէր , և հանգո լ՞նդ սո՞ւրբըս քո՞ :
 Հոգի՞դ ճըմարի՞դ որ աղքիւրդ ես ա՞նըս-
 պառելի , և լըցուցի՞չ ամենայն բարու-
 թեանց յիշեա՞ զնընջե՞ցեալսըն մե՞ր և :
 Աղոյլ . Քրիստոս Աստլուած յոյս ապա՞շ-
 խարո՞ղաց , շնորհեա՞ զթողութի՞ն բա-
 զում յանցա՞նաց իմո՞ց :

Առ քե՞զ բազմագութ ապաւի՞նեալ
 կարդամք . մի մե՞րժեր ըզմե՞զ յո՞լոր-
 մութե՞նէ՞ քումմէ :

Որպէս զաւաղակն աղաղակեմ ա՞ռ քեզ .

Արշեա՞ և զիս Տէր ՚ի քում յաղբայիռւ-
թեա՞նդ :

Աղալ. Ամեք յանցա՞նաց զիս ալէկոծեն,
և մեղք իմ բավզում զիս յա՞նդիմանե՞ն :
Արդ զի՞նչ արարից մեղուցեալ անձամբս,

որ չեմ ապրելսց յահագի՞ն հըրոյն :
Մեղայ քեզ Քրիստոս Որդի՞ Աստուծոյ,
շնորհեա զթողովթիւն բավզում յանցա-
նաց իմոց :

Աղալ. Կիր. Բանն ո՞ր ընդ Հօր յէսութեան
և համագոյ Սո՞ւրբ Հոգւոյն ըզպատկե՞րն
իւրական խանոնեալ ընդ հողանիւթ բը-
նութեանս. զո՞ր զարդարեալ փառօք եդ
՚ի դրախտի՞ն փափկութեա՞ն :

Յորում ցընծայր զուարձացեալ անտըլի-
րակա՞ն խընդութեամբ . քանզի՞ զԱս-
տուած տեսսանէր միշտ խոնարհեալ ՚ի
դրախտին . յորմէ զլուսոյն ճառագայթ
տըպաւորէր ՚ի՞ յինքեա՞ն :

Վասն որոյ աղաչեա մայր Աստուծոյ
Մարիամ զմիածի՞ն քո զԱրդի՞ն, զի շնոր-
հեացէ ըստ աւազակին ժառանգել վե-

րըստին մեղըզդրախտին վայելչութիւն։
Ղաղա . Յիսո՞ւս միածի՞նն անմահու-
թեանց պարգենատուն երեւեցաւ
մեամբո՞ջ , խափանեաց զզօրութի՞ւն
մահու :

Բըղիսմա՞յմք արտասուաց Մարիամու և
Մարթայի անկեալ առ ոտուն Տեամբո՞ն ,
խընդրէի՞ւն զնորովումն եղթօրն :
Բանի՞ւ բանն Աստուած կենագործեաց
ըզԴաղարոս ՚ի՞թաղմանէամբո՞ջ , և հկեալ
արտաքս անապական :

Յար . Յարեար երեւեցար առաքելոցն ,
Եւ մեղ Փըրկի՞չ ողորմեա՞ :
Քեզ Քրիստոսի՞ թագաւորի՞դ անմահի
Երկիրագագանեմք , և զյարութի՞ւնըդ քո
փառանորեմք :

Փառք փըրկողի՞դ և միածնի՞դ անմահի .
Փըրկեա՞ ըզմողովուրդըս քո՞ զոր ըստա-
ցար պատուական արեամբըդ քո՞ սըրբոյ :
Հոգ . Ի՞ հարաշարժ աղքերէն անհատա-
հոնըդ վըտակ , կենդանարանը Սուրբ Հո-
գի , օրհնեալ ես լիս ճըշմարիտ :

Այսօր ՚ի՞ սուրբ վերնատունն եկեալ
Աստուած ձըմարիտ, հրաշաղարդեաց
զանաքեալսն ՚ի լոյս փառաց քո՞ց Հոգի:
Հըթառուողակամն խընդութեամբ աշա-
կերտացըն լըցեալ, փառատրելով Եր-
գէին օրհնեալ ես լոյս գերազանց:
Մէջ. Ի քեզ եմք ապաւինեալ Քրիստոսի
մայր Աստուծոյ մերոյ:

Ո՞ր քան զերկինը բարձրագոյն Մարի-
ամ, պարծանիք եկեղեցւոյ. Քրիստոսի
մայր Աս:

Ո՞ր քան զարեգակըն պայծառագոյն Մա-
րիամ, մի՞ դադարին բարեխօսել վասըն
մեր, Քրիստոսի մայր Աս:

Խաչ. Առևբբ զխաչ քո շնորհեցեր զէն
եկեղեցւոյ քում սրբոյ. որով դատա-
պարտեալ պարտեցաւ թրչնամին:

Սոված պահպանեա՛ զժողովուրդս քո
Քրիստոս. որով երկրոպագեմք քեզ ընդ
Հօր և Հոգւոյն:

Փառք Հօր և Որդւոյ և: Այժմ և միշտ և:

Ի՞ քեզ ապաւինիմք Քրիստոս որ գալոցդ

ես Խաչիւ . ո՞րպէս զի փըրկեսցես ըզմեղ
յայնմ առն՛ւր ահեղ աշենին .

Աւէլուիս ավէլուիս .

Ի Խորոց կարդացի առ քեզ Տէր , Տէր
լուր ձայնի իմում :
Եղեցին ականջք քո 'ի լսել զձայն աղօ-
թից իմոց :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յայնմ Ճամանակի պատասխանի ետ Յի-
սուս՝ և ասէ . Գոհաննամ զքէն Հայր՝ Տէր
երկնի եւ երկրի . զի ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց և 'ի գիտնոց , և յայտնեցեր
տղայոց . այն Հայր . զի այսպէս հաճոյ
եղեւ առաջի քո :

Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի Հօրէ իմմէ ,
եւ ոչ ոք ճանաչէ զՈրդի՝ Եթէ ոչ Հայր .
և ոչ զՀայր ոք ճանաչէ , Եթէ ոչ Որդի ,
և ում Որդին կամիցի յայտնել :

Եկայք առ իս ամենայն աշխատեալք և
բեռնաւորք , և ես հանգուցից զձեղ :
Առէք զլուծ իմ 'ի ձեղ , և ուսարուք յի-

նէն, զի հեղ եմ և խոնարհ սրտիւ. և
գտվիք հանգիստ անձանց ձերոց. զի լուծ
իմ քաղցր է, և բեռն իմ փոքրոգի :

ԵՐԳ. Ըստ օրինացն Մովսէսի ընծայեցար
՚ի Տաճարին, զի ըզբնութիւնը մարդ-
կային ընծայեսցես Հօր ՚ի յերկինս . Խըն-
դըրուածնվը սուրբ ծերունւոյն քեւ ՚ի
կապից արձակելոյն ողորմեա քո ստեղ-
ծուածոյս՝ յուսով ՚ի քեզ նընջեցելոյս:
Թագաւորը հրեղինաց, որ ընդ մարդ-
կան հողեղինաց շըրջեցար տընօրինաբար
կրեցեր ըզկիրըս մարդկաբար . ո՞ր վասըն
մեր զայս ամենայն ՚ի յանձն առեց խո-
նարհութեամբ . ողոր :

Ահեղ խորհուրդ քահանայի հէն ,
բազկատարած կայր ՚ի քեմին առաջ-
ի սուրբ Աւղանսոհնէն . հուր շիջանին,
խաւար մերժի . տըրտմեալ հոգի քն
ուրա ՚խանան, զի թողութիւն մեղաց
լինի . ողորման Տէր ողորմեահն հոգ-
ոցըն մեր նընջեմցելոց :

Երդ . Ես ասացի իմութեան ի վերանալ յինէն
աշուրց իմոց , յու իմութեան երթայցեմ և ես
այսօք . յառաջին օթեվանին զոր ոչ գի-
տէի . օգնեահան և ինձ Քրիստոս այսօք
յառաջին ճանապարհին . և ՚ի միւսան-
գամ գալըստեանընքո ծգնեահան ի՞նձ :
Եկն եհահան օր վախճանի իմոյ .
լալոհան ողբումն եւ աշխարհումն .
սիհան իմ խռովեցան յիս , և ոսկերք
իմ ցամաքեցաւ . ծգն :

Ի մահի հան ճս իմ զարթուցին զիս սպա-
հանջոհան զը հոգւոյ իմոյ . տանէ հան զիս
զիս ճանապարհ հեռաւոր , զոր ոչ
գիտէի . օգն :

Նայեցահան եւ ոչ ոք էր որ օգնէր
ինձ . ապա ինեցահան յԱստուած-
փըրկութեան իմոյ . ցընծասցէ հան
հոգի իմ յարբայութեան քում . օգն :

Յանըստուեհան ը եւ յանեղ լմւոյն
հեռացահան խաբմամբ խաւարային .
Ճաշակեցի հան ըզմահառիթ պըտուղն .

Հողանաբարի պատկերը բարերար ստեղծ
ծողիդ . օգն :

Յանջանամահան հոգւոյս ՚ի մարմնոյս ,
՚ի քակտիբան գեղեցիկ շինուածնոյս ,
զարհուրիբան ՚ի սպառնալեաց թա-
դամին , թէ պահանջէ յինէն
զտաղանդ սկատուիրանին . օգն :

Սոսկալիբան է օր վախճանին եւ
ահեբան զ օր դատաստանին . յայնըմ
աւոբան ւր ահեղ անտենին . ըզգինս
արեաբան քո՞ մի անտես առներ , զի՞
պատկեբան եմ բարերար ստեղծո-
ղիդ . օգն :

Զահաւոբան դատաստան դատաւորիդ
տեսի , եւ զարհուրեցաբան . զի ան-
պատրաստ եգիտ զիս ՚ի հըբամանաբան
քոց թագաւոր յաւիտենից . օգն :

Աստուածածիբան անարատ մայր Տեա-
ռըն եւ կոյս սուրբ . բարեխօսեաբան
առ Որդին քո միանձին , զի փըրկես-
ցէ զ զմեղ ՚ի սպառնալեաց գեհե-

նոյն . Եւ պարզեւեսցէ համար մեղ զերկ-
նից զարքայութիւնն . Եւ հանգուսցէ համար
զհոգիս մեր նընջեցելոցն . ծգնեամբ ի՞նձ
Հոգւոցն հանգուցէ : Վասն հանգ : Քրիստոս որդի Աս-
Հայր մեր որ յերկինս ես :

Մաղթանք :

Յիշեսցէ բարեգութ և մարդասէրն Աս-
տուած՝ զհոգիս համօրէն հաւատացեալ
ննջեցելոցն : Մանաւանդ զհոգիս հան-
գուցելոյս մերոյ (այս անուն) ծառայի իւ-
րոյ , որոյ վասն զպաշտօնս և զպաղատանս
մատուցաք : Թողցէ Տէր Աստուած զմեղս
նորա զամենայն՝ զկամայն և զակամայն .
զգիտութեան և զանգիտութեան . զմա-
հացուն եւ զներելին : Խաչին լուսոյն ,
Գաբրիէլեան փողոյն , երանաւէտ ձայնին ,
աստուածային տեսոյն , անթառամ պը-
սակին , անմատոց խորանին , լուսեզէն
առագաստին արժանիս արասցէ : Եւ
զամենայն հաւատացեալս անուան իւրոյ՝
Խաղաղ կենօք պահելով , երկնից արքա-
յութեանն արժանացուսցէ , ամէն :

ԱԻԵՑԱՐԱՆՔ

ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

ԱԼԷԼՈՒԻՍ ալէլուիս :

Տեր՝ մի սրտմտութեամբ քով յանդի-
մաներ զիս . և մի բարկութեամբ քով
խրատեր զիս :

Ողորմեա ինձ Տէր , զի հիւանդ եմ ես .
բժշկեա զանձն իմ , զի խոռվեցան ու-
կերք իմ :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Փրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Փրիստոս :

Մինչդեռ նա զայս խօսէր ընդ նոսա ,
ահա իշխան մի մատուցեալ երկիրապա-
գանէր նմա՝ և ասէր , դուստր իմ արդ
եւս վախճանեցաւ . այլ եկեալ դիցես
զձեռն քո ՚ի վերայ նորա՝ և կեցցէ :

Յարեաւ Յիսուս՝ եւ դնաց զկնի նորա
աշակերտօքն հանդերձ :

Եւ ահա կին մի՛ տեռատես երկոտասասանամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ՝ ի դրօշակ հանդերձի նորա . քանզի ասէր՝ ի մտի իւրում, թէ միայն մերձենամ՝ ի հանդերձս նորա՝ փրկիմ :

Խոկ Յիսուս իբրեւ դարձաւ՝ և ետես զնա՝ ասէ . քաջալերեաց գուստը՝ հաւատք քո կեցուցին զքեղ . և փրկեցաւ կինն ի ժամէն յայնմանէ :

Իբրեւ եկն Յիսուս ի տուն իշխանին , և ետես զփողահարսն և զամբոխ յոյժ , ասէ ցնոսա . ի բաց գնացէք . զի ոչ եթէ մեռեալ է աղջիկդ՝ այլ ննջէ . և ծաղր առնէին զնա :

Եւ իբրեւ ել ամբոխն ի բաց , եմուտ կալսւ զձեռանէն նորա , և յարեաւ աղջիկն : Եւ ել համբաւս այս ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն :

Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ այն Յիսուս , զհետ եղեն նորա կոյրք երկու , աղաղակէին եւ ասէին , ողորմեաց մեզ Որդի Դաւթի :

Եւ իբրեւ եկն ի տուն , մատեան առ նա կոյրքն :

Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս . հաւատայք՝ եւ

Թէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ . ասեն
ցնա , այո Տէր :

Յայնժամ մերձեցաւ յաչս նոցա՝ և ասէ .
ըստ հաւատոց ձերոց եղիցի ձեզ . և բա-
ցան աչք նոցա :

Եւ սաստեաց նոցա Յիսուս՝ եւ ասէ .
զգոյշ կացէք , մի՛ ոք գիտասցէ :

Եւ նոքա ելեալ՝ համբաւեցին զնա ընդ
ամենայն երկիրն ընդ այն :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մարկոսի :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ վաղվաղակի ելեալ ՚ի ժողովրդենէն ,
եկն ՚ի տուն Ամօնի և Անդրեայ՝ Յակո-
բաւ և Յօհաննու հանդերձ :

Եւ զոքանչ Ամօնի դնէր ջերմացեալ . և
վաղվաղակի ասեն ցնա վասն նորա :

Եւ մատուցեալ յարոյց զնա՝ կալեալ
զձեռանէ նորա , և եթող զնա տենդն ,
և պաշտէր զնոսա :

Եւ մտեալ դարձեալ ՚ի կափառնայում ,
յետ աւուրց լու եղեւ եթէ ՚ի տան է .
Եւ ժողովեցան բազումք՝ մինչեւ տեղի

Եւս ոչ լինել, և ոչ առ դրանն . և խօսէր
նոցա զբանն :

Եւ գային առ նա՝ բերէին անդամալոյծ
մի բարձեալ ՚ի չորից :

Եւ իբրեւ ոչ կարէին մերձենալ առ նա
յամբոխէ անտի , քակեցին զյարկն ուր
էր Յիսուս , եւ բացեալ զառաստաղն՝
իջուցին զմահիճոն յորում կայր անդա-
մալոյծն :

Եւ տեսեալ Յիսուսի զհաւատս նոցա .
ասէ ցանդամալոյծն . որդեակ՝ թողեալ
լիցին քեզ մեղք քո :

Եւ էին ոմանկը ՚ի դպրաց անտի՝ որ անդ
նստէին . և խորհէին ՚ի սիրտս իւրեանց .
թէ զբնչէ այս՝ որ խօսի սա զհայհոյու-
թիւնս . ով կարէ թողուլ զմեզս , եթէ
ոչ՝ մի Աստուած :

Եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ այնպէս
խորհին ՚ի սիրտս իւրեանց , և ասէ , զի՞
խորհիք զայդ ՚ի սիրտս ձեր :

Զբնչ գիւրին է . ասել ցանդամալոյծն՝
թողեալ լիցին քեզ մեղք քո , եթէ ասել
արի առ զմահիճոքո քո և երթ ՚ի տուն քո :
Այլ զի՞ գիտասջիք եթէ իշխանութիւն
ունի Որդի Մարդոց ՚ի վերայ երկրի՝ թո-

զուլ զմեղս . ասէ ցանդամալոյծն . քեզ
ասեմ , արի առ զմահիճս քո՝ և երթ ՚ի
տուն քո :

Եւ յարեաւ . և վաղվաղակի առեալ ըգ-
մահիճսն , ել առաջի ամենեցուն՝ մինչեւ
զարմանալ ամենեցուն և փառաւոր առ-
նել զԱստուած՝ եւ ասել , թէ այսպիսի
ինչ երբէք՝ ոչ աեսաք :

ԱՐՄ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Դուկասու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Եւ էջ ՚ի կափառնայում ՚ի քաղաքն Գա-
լիլեացւոց , և ուսուցանէր զնոսա ՚ի շա-
բաթսն . և զարմանային ընդ վարդապե-
տութիւն նորա , զի իշխանութեամբ էր
բան նորա :

Եւ էր ՚ի ժողովրդեանն այր մի , զոր ու-
նէր՝ այս դիւի պղծոյ , եւ աղաղակեալ
՚ի ձայն մեծ՝ և ասէ . թուլացո՝ զի՞ կայ
մեր և քո Յիսուս Նաղովրեցի , եկիր կո-
րուսանել զմեղ . դիտեմք զքեզ ով ես՝
Սուրբ Աստուծոյ :

Սաստեաց՝ ՚ի նա Յիսուս՝ եւ ասէ . պա-
պանձեաց՝ և ել ՚ի դմանէ :

Զգետնեաց զնա դեւն ՚ի միջի անդ և ել
՚ի նմանէ , և ոչինչ վեասեաց նմա :

Եւ եղեն զարմանալիք ՚ի վերայ ամենե-
ցուն . խօսէին ընդ միմեանս և ասէին .
զի՞նչ է բանս այս , զի իշխանութեամբ
եւ զօրութեամբ սաստէ այսոց պղծոց՝
և ելանեն :

Եւ երթայր հռչակ զնմանէ յամենայն
աեղիս շուրջ զգաւառաւն :

Եւ յարուցեալ ՚ի ժողովրդենէ անտի՝ ե-
մուտ ՚ի տուն Ափմօնի . և զոքանչ Ափմօնի
տագնապէր ջերմամբ մեծաւ . եւ աղա-
չեցին զնա վասն նորա :

Եկաց առ նմա , սաստեաց ջերմանն , եւ
եթող զնա . եւ վաղվաղակի յարեաւ՝
և պաշտէր զնոսա :

Եւ ընդ արեւուն մաանել ամենեքեան
որոց էին հիւանդիք ՚ի պէս պէս ցաւս ,
բերէին զնոսա առ նա :

Եւ նա իւրաքանչիւր ումեք ՚ի նոցանէ
դնէր ձեռս , և բժշկէր զնոսա :

Ելանէին դեւքն ՚ի բազմաց , աղաղակէին
և ասէին . եթէ դու ես Որդի Աստուծոյ .

և նա սաստէր և ոչ տայր թոյլ խօսիլ,
զի գիտէին զնա թէ Քրիստոսն է :
Եւ իբրեւ տիւ եղեւ՝ եւ գնաց յանապատ
տեղի, եւ ժողովուրդքն խնդրէին զնա .
Եկին մինչեւ առ նա՝ և արգելուին զնա՝
զի մի գնասցէ ՚ի նոցանէ :

Եւ նա՝ ասէ ցնոսա՝ և այլոց քաղաքաց
պարտ է ինձ Աւետարանեւ զարքայու-
թիւնն Աստուծոյ, զի յայն իսկ առա-
քեցայ :

Եւ քարողէր ՚ի ժողովուրդն Գալիլեա-
ցւոց :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Յովհաննեու :

Տէրն մեր Յիսուս Քրիստոս :

Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից . և եւ Յե-
սուս յԵրուսաղէմ:

Եւ էր յԵրուսաղէմ՝ ՚ի Պրոպատիկէ աւա-
զանին՝ որ կոչէր Եբրայեցերէն Բեթհեղ-
թա՝ հինգ սրահ :

Յորս անկեալ դնէր բազմութիւնյոյժ հի-
ւանդաց, կուրաց, կաղաց, գօսացելոց,
որ ակն ունէին ջրոցն յուզելոյ :

Եւ հրեշտակ Տեառն ըստ ժամանակի իջանէր յաւաղանն՝ և յուղէր զջուրսն . և որ նախ ՚ի շարժումն ջուրցն իջանէր՝ բժշկէր .

ոչ ունելով զնշան հիւանդութեան :
Եւ անդ էր այր մի , որոյ երեսուն և ութամ էր ՚ի հիւանդութեան իւրում :
Զնա իբրեւ ետես Յիսուս՝ զի անկեալ դնէր , և գիտաց եթէ բաղում ժամանակք են այնուհետեւ , ասէ ցնա . կամիս ողջ լինիլ :

Պատասխանի ետ նմա հիւանդն , Տէր ,
ոչ զոք ունիմ , թէ յորժամ ջուրքն յուղիցին՝ արկցէ զիս յաւաղանն . եւ մինչ ես դանդաղիմ , այլ ոք քան զիս յառաջադոյն իջանէ :

Ասէ ցնա Յիսուս . արի առ զմահիճս քո՝
և գնա :

Եւ ողջացաւ այրն . եւ յարեաւ . էառ
զմահիճս իւր և շրջէր . և էր շարաժ
յաւուրն յայնմիկ :

Ասեն Հրէայքն ցըժկեալն՝ շաբաթ է , և
ոչ էր արժան քեզ առնուլ զմահիճս քո :
Պատասխանի ետ նոցա՝ և ասէ . որ բը-
ժըշկեացն զիս , նա ասաց ցիս՝ արի առ
զմահիճս քո և գնա :

Հարցին ցնա՝ և ասեն . ով է այրն որ
ասաց քքեղ՝ առ զմահիճո քո և շրջեաց .
և բժշկեալն ոչ դիտէր թէ ով իցէ .
քանզի Յիսուս խոյս ետ վասն ամբոխին
՚ի տեղւոջէ անտի :

Յետ այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս ՚ի տա-
ճարին , և ասէ ցնա . ահաւադիկ ողջա-
ցար , մի եւս մեղանչեր . զի մի չար եւս
ինչ լինիցի քեղ :

Գնաց այրն՝ և պատմեաց Հրէիցն , եթէ
Յիսուս էր՝ որ բժշկեացն զիս :

Փառք քեղ Տէր Աստուած մեր :

ԱՂՕԹՎ

ՎԱՍՆ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ , ԺԷ .

ՄՐՅՈՑՆ ԳՐԻԳՈՐԻ ՆԱՐԵԿԱՑԻՈՑ

Ա . Արդ՝ ես ծնունդս մեղաց , որդիս
մահացու երկանց , արդարեւ անսահման
բիւրուց քանքարաց տուժից դոլ հատու-
ցանող ՚ի միում աւուր : Այլ ոչ թէ առ
փոքրկութիւն մարդկային մտաց հայցեմ

ներողութիւն, այլ առ աննուազ լիութիւն Փրկչիդ Յիսուսի Քրիստոսի պաղատիմ մարդասիրութիւն. որ չէի երբեմն և ստեղծեր, չը մաղթեցի՛ և դու արարեր, չեւ եւս եկեալ՝ ի լոյս՝ եւ տեսեր, ոչ յայտնեցեալ իմ՝ և գթացար, ոչ կարգացեալ՝ և խնամարկեցեր, ոչ համբարձեալ ձեռն՝ և նայեցար, ոչ պաղատեալ՝ և ողորմեցար, ոչ կերպացեալ ձայնիս՝ և լուար, ոչ հեծեծեալ՝ և ունկնդրեցեր, գիտելով զարդեան դիպուածոյս՝ և չ'անտեսեցեր, նախահայեացդ աչօք նկատեալ զպատժապարտիս չարագործութիւն՝ եւ յօրինեցեր: Եւ արդ զքո արարեալս և զքեւ փրկեալս և զայսքանեաց խնամոց յանձանձեալս՝ մի իսպառ կորուսցէ մեղացն հարուած գիւտք բանսարկուին, մի յաղթեսցէ յամառութեանս իմոյ մառախուղ՝ ներողութեան քո լուսոյ, մի սըրտիս կարծրութիւն՝ երկայնամիտ բարութեանդ. մի մահացու մսեղիս՝ ամենակատարդ լրութեան, մի տկարութիւնս նիւթոյ՝ անսպարտելիդ բարձրութեան: Բ. Ահա կարկառեմ զկարկամեալ բազուկը հոգւոյս յանուն քո, հզօր, արասցես

ողջ իբրեւ զառաջինն մինչ 'ի դրախտին
 փափկութեան զպտուղն կենաց կթէի :
 Կաշկանդեալ գօսացեալ 'ի կոր կործան-
 մամբ ընդ կնոջն տագնապելոյ՝ կայ անուղ-
 ղելի հոգւոյս թշուառութիւն, ընդ երկիր
 պշուցեալ մեղացն կքմամբ՝ սատանայա-
 կան բուռն կապանօք, զի մի զերկնայնոյդ
 ընկալցի զողջոյն . խոնարհեաց առիս, մի-
 այն ողորմած, զի բարձրացուցես զփայ-
 տըս խոնարհ բանաւոր անկեալ . և զչո-
 րացեալս ծաղկեցուցես 'ի բարի կրօնս
 վայելցութեան, ըստ աստուածաբանու-
 թեան սուրբ մարդարէին : Արպէս զ'ի ծնէ-
 կոյրն անլուսաւոր՝ չունիմ տեսարան, ո-
 րով զստեղծչիդ նկատեալ զկերպ մաղ-
 թեցից, հզօր բարեգութ, միայն դու
 պաշտպան ակնարկեալ խնամովք անձառ-
 քո սիրոյ՝ 'ի շնչական խօսուն քո անօթս,
 յանէից գոյաւորութիւն լուսոյ հաստես-
 ցես : Ընդ երկոտասանամեայ չարեօք չար-
 չարեալ վշտագին կնոջն տանջեցելոյ՝ գե-
 տովք մեղանաց արեան հեղեղիմ : Հայեաց
 'ի բարձանց անմատոց լուսովդ պարա-
 ծածկեալ՝ ուր ոչ է քզանցք ձեռաստեղ-
 ծական վերարկուի ձորձոյ, այլ տարա-

ծումն հրաշից ամենայն ուրեք զօրացեալ.
 Աչ օծութեամբ իւղով՝ պատժապարտս
 ընդ մեղաւորին մատուցեալ առ կենդա-
 նաձիր ոտից գարշապարդ՝ զկաթիլս աշա-
 ցըս վարսիւք հերացս ընծայեցուցանեմ,
 այլ զամբիծ հաւատս ամբարձմամբ բազ-
 կացս ստոյգ դաւանմամբ հոգւոյ ողջու-
 նիւ շրթանց կափուցմամբ զերկիր համ-
 բուրեմ, խառնեալ հեծութիւն աղբերցօ
 արտասուաց՝ բժշկութիւն հոգւոյս գոյու-
 թիւն լուծեալ մեղկութեամբ, և յերկուց
 կայից միայնակողմամբ անհաստատ հե-
 տովք, զընթացից գործին՝ նահանջմամբ
 չարին՝ զհետեւականն բարձողութիւն շի-
 նուածոյ մարմնոյս՝ առ ելս ծառոյն կենսա-
 ռիթ պտղոյն խափանելոյ, պատսպարես-
 ցես անդրէն վերստին, միայն հնարաւո-
 րը առ ՚ի փրկութիւն : Զփառաբանա-
 րան հաստուածոյ կերպիս ՚ի քէն եղելոյ՝
 ամրափակ խցմամբ համրացոյց արգել
 հողմ բանսարկուին . հոգիդ քո ազ-
 գեալ մեծդ ողորմութեամբ, ըստ յԱւե-
 տարանին բժշկեցելոյ, հրաշափառապէս
 բարեգործեսցես բանդ կենդանի՝ ինձ

խօսողութիւն անսայթաքելի , Անկեալ
 կամ չարեօք 'ի մահիճս ախտից անկողնոց
 մեղաց՝ դի կենդանի և խօսուն մեռեալ,
 կարեկցեալ իմումս թշուառութեան ող-
 բականօք քքուանաց ձայնից , ովք բարե-
 բար Որդի Աստուծոյ , օրհնաբանեալ ա-
 չացդ ցողով վերականգնեցես 'ի կենդա-
 նութիւն , իբր զսիրելին 'ի յանշնչական
 մեռելութենէ : Ստոյգ դառնացողս 'ի գը-
 բի մեղաց կամ տարակուսեալ , ձեռն մա-
 տուցեալ՝ արեւ անստուեր Որդի բարձ-
 րելոյ , հանցես զիս 'ի լոյս քումդէ նշուլից:
 Ընդ աղիողորմ թշուառութեան կական-
 ման ձայնի այրւոյն 'ի Նային մօր միամօ-
 րին , տատանմամբ մատանցն , կոծմամբ
 կրծիցն , հոսմամբ արտասուացն , տուայ-
 տանօք տիսրութեան դիմացն , և ես պա-
 զատիմ վերջին հեծութեամբս , տուր յու-
 սահատելոյս զքաջալերութիւն միսկթա-
 րութեան գթած քո բանիդ , ասելով և
 ինձ գովեալդ բարի ստեղծիչ աշխարհի ,
 թէ մի լոր գերի բազմաց ողբալի . որով
 ընդ պատանւոյն կենդանացելոյ՝ 'ի վշտա-
 ցելոյ ծնողին սփոփանս՝ զամենապարտ
 ոգիս ընկալաց 'ի քէն ընդ նմին կրկին

նորոգեալ։ Ընդ այսակիր անվգայելոցն
դիւալուկ և քարակոշկոմ հեղձամղձուկ
եղիելի անձանցն, քստմնելի գիսախորիւ
հերացն, վայրեներես բանդագուշելոցն,
՚ի քէն ողօրմեալ Փրկիչ բոլորից, իբրեւ
զնոսին առ քեզ դիմեցից. հերքեալ մեր-
ժեսցես զգունդս չարացն ասպականողաց
՚ի քո խորանէս, զի ժամանեալ Հոգիդ քո
բարի այսրէն հանգիցէ, լցեալ զմարմինս
մաքրութեամբ շնչոյս՝ զգեցմամբ անդա-
մոցս, զգաստ արասցես զիսելագարեալս
ամենաթշուառ։ Ընդ գերեցեալ դժոխա-
բնակաց վտարանդելոցն հոգւոց արգել-
եալ կամ ՚ի վտանգի. զՃառագայթ ո-
ղօրմութեան փառաց քոց ծագեալ՝ լոյսդ
իմ անձկութեան, ՚ի կապանաց օձտողին
զերծեալ զիս ապրեցուոցես։ Գաղտնորո-
գայթ աներեւութերակ վրիպակ արա-
հետ գարշութեամբ մեղացս ջրգողեց-
եալ ոգւոյս կերպարան կայ ՚ի տագնա-
պի. զՃաճկեցեալն ՚ի տեսողութեանց
զչարագործին թիւնիցն այտուցմունս, քո
ինքնաւորդ զօրեղութեամբ Որդի Աս-
տուծոյ, գթաճաբար առողջացուոցես։
Զբաղմաղան տարազս ցեղիցն զանազա-

նից ախտաւորութեանց մահացուցանուղաց իւրականօք կորստեան բերիւք՝ դըմքնդակարմատն շառաւեղօք հաստատեցելով ՚ի յանդաստանի անօրէն մարմնոյս, տարակորզեսցես ՚ի ձեռն ձեռինդ ամենակալի . որ արօրադրեալ միշտ՝ եւ մշակես զսահմանս հոգւոց առ բանիդ կենաց արդիւնատրութիւն :

Գ. Եւ քանզի անցաւ ըստ նմանութիւն օրինականութեանց յանցուածոցս վէր, ըստ ճարակողն քաղցկեղի, առ բնաւ անդամս մասնաւորեալ զախտին տարածումըն, չիք սպեղանի իբր իսրայէլի առ անչափութիւն խարանացն մատուցանել. ՚ի խարսխաց բարձինս մինչեւ ցախին կառուցման լրութեան անդամոցս չ'է առողջութիւն, այլ ամենեւին անբժշկութիւն : Իսկ դու՝ ողորմած բարերար օրհնեալ և երկայնամիտ թագաւոր անմահ, լուր պաղատանացս արգահատութեան սրտիս վտանգի, որ կարդամս առ քեզ Տէր ՚ի նեղութեան :

Քարող :

Վ ասն հիւանդաց և ամենայն վշտացելոց աղաչեսցուք զփրկիչն մեր Քրիս:

ԱՂՅԹՔ :

Փարատեա զցաւս եւ բժշկեա զհիւան-
դութիւնս ՚ի ժողովրդենէ քումմէ Տէր
Աստուած մեր . և շնորհեա ամենեցուն
զկատարեալ առողջութիւն նշանաւ ամե-
նայաղթ Խաչի քո . որով բարձեր զտկա-
րութիւն ազգի մարդկան , և դատապար-
տեցեր զթշնամին կենաց և փրկութեան
մերոց : Դու ես կեանք մեր և փրկութիւն՝
բարերար և բազումողորմ Աստուած . որ
միայն կարող ես թողուլ զմեզս , և մեր-
ժել զախտս և զհիւանդութիւնս ՚ի մէնջ .
որում յայտնի են պէտք կարեաց մերոց :
Պարգեւիչդ բարեաց՝ պարգևեա զառատ
ողորմութիւն քո ՚ի վերայ արարածոց քոց՝
ըստ իւրաքանչիւր պիտոյից . յորոց հանա-
պազ փառաւորեալ գովի ամենասուրբ
Երրորդութիւնդ , այժմ և միշտ և յա :

Հայր մեր որ յերկինս ես :

Տ Ն Օ Ր Հ Ն Է Ք

Ի ՍՈՒՐԲ ԾՆՆԴԵԱՆ

Շարական , ԴԿ .

ՕՐՀ . ԽՍՈՎՀՈՒԹ ՄԵՌ և սքանչելի՛ որ
յայսմաւուր յայտնեցա՛ւ . հովիւքն եր-
գեն ընդ հրեշտա՛ռակո , տա՞ն աւետիս
աշխարհի՛ :

Ծնա՛ւ նո՞ր արքայ ՚ի բեթղեհէմ քաղա-
քի՛ . որդիք մարդկա՞ն օրհնեցէ՛ռակ ,
զի վասն մեր մարմնացաւ :

Ա՛նբաւելի՛ն երկնի և Երկրի ՚ի խանձա-
րուրս պատեցա՛ւ . ոչ մեկնելո՞վ ՚ի Հօ-
րէ՛ռակ ՚ի սոնը այրին բաղմեցաւ :

* Ա՛յսօր ցընծա՞ն երկինք ՚ի վերուստ
մեծապայծառ աւետեօք . և արարա՛ծք
ամենա՛յն զգեցա՞ն հանդերձ փրոկու-
թեա՞ն :

Ա՛յսօր յայրիՄն ընծայեցա՛ւ Քրիստոս
Որդին Աստուծոյ . և հրեղինաց բաղմու-
թի՛ռնքն յԵրկնից յԵրկիր վայր իջեալ :

Այսօր հովուացըն տեսեալ զարդարութեան արեգակն . և ընդ հրեշտակս երդիման Փառք ՚ի բարձունս Աստուծոյ : * Ի Հօրէ ծագեցար լուսաւորել զարարածս . աղբահրդահրութեան արեգակըն

Տէր փառըք քեզ :

Ծընա՞ր ՚ի յայրին , ընծայեցաւ Բեթղեհէմ . աղբահրդահր :

Հովուացն յայտնեցար երկրապահեալդ ՚ի Մոգուց . աղբահրդահր :

Փառք Հօր և Որդոց և : Այժմ և միշտ և :

Եւ մեք երգեսցուք որ ՚ի կուսէն մա՞րմայցար . աղբահրդահր :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Ղուկասու :

Ի ժամանակի Ծննդեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ հովիւք էին ՚ի տեղւոջն յայնմիկ բացօթեայք , որ պահէին զպահպանութիւնս գիշերոյ հօտից իւրեանց :

Եւ Հրեշտակ Տեառն երեւեցաւ նոցա ,

և փառք Տեառն ծագեցին առ նոսա, և
Երկեան Երկիւղ մեծ :

Եւ ասէ ցնոսա Հրեշտակն . մի Երկնչիք,
զի ահաւասիկ աւետարանեմ ձեղ ուրա-
խութիւն մեծ, որ Եղիցի ամենայն ժո-
ղովրդեանն . Զի ծնաւ ձեղ այսօր Փրկիչ .
որ է օծեալ Տէր, 'ի քաղաքի Դաւթի :
Եւ այս նշանակ ձեղ, գտանիցէք մանուկ
պատեալ 'ի խանձարուրս, Եւ Եղեալ
'ի մսուր :

Եւ յանկարծակի Եղեւ ընդ Հրեշտակին
ընդ այնմիկ բազմութիւն զօրաց Երկնա-
ւորաց, որք օրհնէին զԱստուած Եւ
ասէին :

Փա՛ռք 'ի բարձունս Աստուածոյ, և յերկիր
խաղաղութիւն, 'ի մարդիկ հաճութիւն :

Եւ զՓառք 'ի բարձունս մինչեւ 'ի կեսն ասիցեն,
և ապա զմնացորդ Աւետարանն ընթերցցին :

Եւ Եղեւ իբրեւ վերացան 'ի նոցանէ
Հրեշտակքն յերկինս, ասեն ցմիմեանս
հովիւքն . Եկայք Երթիցուք մինչեւ ցԲեթ-
ղէհէմ, և տեսցուք զինչ է բանս այս որ
Եղեւ, զոր Տէր Եցոյց մեղ :

Եւ Եկին փութանակի, և գտին զԱմարի -

ամ և զՅովսէփ , եւ զմանուկն եղեալ
՚ի մսուր , եւ ծանեան վասն բանին՝ որ
ասացաւ նոցա զմանկանէն :

Եւ ամենեքին որ լսէին՝ զարմանային վասն
բանիցն զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւքն :
Եւ Մարիամ զամենայն զբանս զայսոսիկ
պահէր , եւ խելամուտ լինէր ՚ի սրտի
իւրում :

Եւ դարձան հովիւքն՝ փառաւոր առնէին
եւ օրհնէին զԱստուած վասն ամենայնի
զոր լուան և տեսին , որպէս պատմեցաւ
նոցա :

Ապա զմնացեալն ՚ի Փառք ՚ի բարձունսէն՝ երգեն .
Եւ յամենայն ժամ : Փառք պատիւ և երկրպա : Երգ :

Արեգակն արդարութեան այսօր յայտ-
նեցար ազգի մարդկան , մարդ եղեալ
սրբեցեր զջուրս , վերածնեալ զմեզ մլր-
տութեամբն Արբոյ Հոգւոյն :

Ի վայելչութիւն սրբոց քոց յարգանդէ
յառաջ քան զարուսեակ ծնայ զքեզ :
Մարդ եղեալ սրբե :

Քարոզ՝ Առւրբ զԱստուածածինն : Կեցն :
Ազօթք՝ Ընկալ Տէր զաղաշանս մեր :

Շարական, Դ2.

ՕՌՀ. Լոյս 'ի լուսոց 'ի Հօրէ՛ առաքեցար
և մարմնացար 'ի սուրբ Կուսէն, զի վե-
րըստի՛ն նորոգեսես ղապականեալն
Աղամ:

Դու Աստըւած 'ի յերկրի՛ երեւեցար և
ընդ մարդկան շըրջեցար, և փըրկեցեր
ըզտիե՛զերը յանիծիցն Աղամայ:
Քեզ 'ի յերկնից վըկայեալ Հօր քո՞ ձայն.
ասէ Դա՞ է իմ Որդի. և Սուրբ Հոգի՛ն
ըզքեզ յայտնեաց աղաւնակերպ երեւ-
մամբ:

* Ըղքեզ որ հոգւով և հըրով մաքրե-
ցեր ըզմարդկան աղտեղութիւն, որպէս
զԱստըւած եւ զՓըրկի՛չ ամենեքեան
օրհնես սցուք:

Փըրկիչն երեւեցաւ և ղաշխա՞րհս ապ-
րեցոց 'ի պատրանաց թըշնամոյն. որ-
դէկըութիւն շնորհելով 'ի ձեռն մը-
կըրտութեան:

Զըմվ կիզու ըզմեղըս մեր այսօր երե-

ւեալ ապրեցնեցիչն , եւ զովականէ
զաշխարհս աստուածային ջըրովնեաւ :
* Ըգութուխ վիշապին Փըրկինըն ջախջա-
խեաց ՚ի Յորդանան՝ ՚ի գետն , և ինքեան
իշխանութեամբ զամենեսեան ապրե-
ցոյց :

Զհին մարդըն նորմգելով Փըրկինըն ՚ի մը-
կըրտութիւն գայ այսօր , զի զապակաւ
նեալ ըզբընութիւնըն ջըրով նորըս գոր-
ծեացէ , անապական ըզգեստ փոխարէն
տալով մեղ :

Մըկըրտի Քրիստոս և սրբբնին ամենայն
արանքածք . եւ տայ մեղ թողութիւն
մեղաց ջըրով և հոգւով վերանորբելով
մղ մեղ :

Ա.Է.Հ-ի Ա.Է.Հ-ի (Զայնի-)

Տուն իսրայելի օրհնեցէք զՏէր . տուն
Ահարովնի օրհնեցէք զՏէր :
Տուն Ղեւեայ օրհնեցէք զՏէր . երկիւ-
ղածք Տեառն օրհնեցէք զՏէր :
Օրհնեալ Տէր ՚ի Աիովնէ . որ բնակեալն է
յերուսաղէմ :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Վասն Մկրտութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս, եւ վաղ-
վաղակի ՚ի ջրոյ անտի. Եւ ահա բացան
նմա երկինք, և ետես զշոդին Աստուծոյ
զի իջանէր իբրեւ զաղաւնի, եւ գայր
՚ի վերայ նորա :

Եւ ահա ձայն յերկնից որ ասէր, Դա է
Որդի իմ սիրելի, ընդ որ հաճեցայ :

Եւ ապա օրհնեն զջուրն ասելով. Օրհնեցի և սրբեցի
ջուրու : Եւ յետոյ Շարական՝ ԳԶ.

Մըկրտի Քրիստոս և սրբին ամենայն
արանքածք . Եւ տայ մեղ թողութիւն
մեղաց ջրով և հոգւով վերասրբելով
մղ մեղ :

Քարոզ՝ Սուրբ Խաչիւս : Աղօթք՝ Պահպանեա : Տաղ՝

Այսօր ձայնելն հացրամկան . յեարկնից
իջեալ հաճոյական . սիրեցելոյ որդ-
ոյ վկայն . այ յորդորէ՛, գետ յորդո-
րէ՛, գետ Յորդանան . յորդորական

Ճայնիւ Երգեա՞ր մե՞ծ կարապեմալ'ն
Յովհաննէս :

Այսօր Երկիրս Երկինք Եղե՛ն . Եա՞րե-
ւելով Աստղւած Որդւոյն . սի՞րով
Եկեալ ՚ի՞ մկըրտիլ . այ յորդո՞ :

Այսօր Վերիշն դասք հրեշտակաց .
Հորախացան ընդ սուրբ գալուստ .
Աստուած Որդւոյն ՚ի՞ Յորդանամն .
այ յորդո՞ :

Այսօր Եկեալ Աստուած Որդին . ՚ի՞
Յորդամնան խնամքաշութեամք . ջրով
մըկրտիլ ՚ի՞ Յովհաննէլ . այ յոր .

Այսօր Մըկըրտիշըն Յովհաննէս . ՚ի՞
մըկրտիլըն հրաժարէր . թէ ինձ պարտ
է ՚ի՞ քէ՞ն մըկրտիլ . այ յոր .

Այսօր գոչէլը քաղցըր ճայնիւ Աստ-
ուած Որդին կարապետին . պա՞րտ
էր զօրէնսըն կատարել . այ յոր .

Այսօր Յովհաննէսն դմղալով . ձե՛ռօքն
ըզէրըն մըկըրտէլ . ՚ի՞ մե՞ծ յո՞ր-
ճանսըն Յորդանանու . այ յոր .

ՏԵՂԻՆԻՔ

Ի ՍՈՒՐԲ ԶԱՏԿԻ

Դարձիան, Ա.2.

ՕՌՀ. ԱՅՍՈՐ յարեաւ ՚ի մեռելոց փեսայն
անման եւ բըկնահոր . քե զաւետիք
խընդութեան հարսն ՚ի յերկրէ Եկե-
ղեցի . ծրհնեա ՚ի ձաշն ցընծութեան
զԱստըւած քով Ամովին :

ԱՅՍՈՐ անձառ լոյսն ՚ի լուսոյ լուսաւո-
րեաց զմանկունըս քո , լուսաւորեաք/
Երուսաղէմ, քանզի յարեաւ լոյս քո
Քրիստոս . ծրհ :

ԱՅՍՈՐ խաւարն անգիտութեան հայ-
ծեցաւ երրեանկ լուսովին . և քեզ ծա-
դեաքց լոյս գիտութեան յարուցեալն
՚ի մեռելոց Քրիստոս . ծրհ :

* ԱՅՍՈՐ զատիքկ մեր զենմամբ Քրիստո-
սի . արասցուք տօնն ցընծութեամբ նո-

ըոգեալքս ՚ի հնութենէ՛ մեղաց անելով,

Քրիստոս յարեաւ ՚ի՛ մեռելոց :

Այսօր հրեշտանկըն լուսափայլ ՚ի յերկնից
իջեալ զարհուրեցո՞յց ըզպահապանսն ,
և սուրբ կանանցընցըն քարողէր անելով .

Քրիստոս յար :

Այսօր նո՞ր Խորայէլ կոչեցեալք ՚ի Քրիստոս . ազատեամ' լք արեամք գառինն

Աստուծոյ , պարեսցո՞յք ընդ երկնայնոցն
անելով . Քրիստոս յար :

Արբոյ Աւետարանիս Յիսուսի Քրիստոսի՝ որ ըստ
Մատթէոսի :

Յետ յարութեան Տեառն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի :

Խոկ մետասան աշակերտքն գնացին ՚ի Գալլեա՝ ՚ի լեառնն ուր ժամադիր եղեւ նոցա Յիսուս . իբրեւ տեսին զնա , երկիրպագին նմա , և ոմանք յերկուացան :

Եւ մատուցեալ Յիսուս խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ . տուաւ ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս և յերկրի . որպէս առաքեաց զիս Հայր , և ես առաքեմ զձեզ :

Գնացէք այսուհետեւ աշակերտեցէք զա-
մենայն հեթանոսս . մկրտեցէք զնոսա յա-
նուն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն Արբոյ :
Ուսուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ
ինչ պատուիրեցի ձեզ :

Եւ ահաւառիկ ես ընդ ձեզ եմ զամենայն
աւուրս՝ մինչեւ ՚ի կատարած աշխարհի :

Քարոզ :

Առաջ Խաչիւս աղաչեցուք զՃէր զի սո-
վաւ փրկեսցէ զմեզ :

Աղօթք :

Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց Քրիս-
տոս Աստուած մեր :

Օրհնեալ Ճէր մեր Յիսուս Քրիստոս , ամեն .
Հայր մեր որ յերկինս ես :

ՑԱՆԿ ԿԱՆՈՆԱՅ

Կանոն միլրտութեան	7
Կանոն միլրտեալ մանկանց	59
Կանոն ութօրէից	64
Կանոն քառասնօրէին	66
Կանոն կուսի պատկին	74
Կանոն պատկ վերացուցանելոյ	104
Կանոն երկրորդ պատկի	112
Կանոն հաղորդ տալոյ	117
Կանոն գիշեր ժամու աղօթից	128
Կանոն խաչալուայ առնելոյ	182
Կանոն գժուաբածին յղի կնոջ	190
Կանոն վասն այսահարաց և լուսնոտից	195
Կանոն ոկին և մազզման օրհնելոյ	215
Կանոն եկեղեցւոյ զգեստ օրհնելոյ	219
Աղօթք խունկ օրհնելոյ	222
Կանոն նոր գիրք օրհնելոյ	223
Կանոն աղ օրհնելոյ	250
Կանոն մատաղ օրհնելոյ	254
Կանոն ջըհոր օրհնելոյ	237
Կանոն զարմտիս օրհնելոյ	244
Աղօթք վասն երաշտի	250
Կանոն նորոգ սամբռելոյ զհերս պատանեցն	251
Կանոն մեծի թազման	254
Կանոն մեծի այգուց	315
Կանոն մեծի եօթն աւուր	329
Կանոն տղայաթաղ կատարելոյ	337

Կանոն տղայի այգուց	• 576
Կանոն տղայի եօթն աւուր	• 587
Կանոն հոգեհանգիստ կատարելոց	• 591
Առաջին Անբիծք ննջեցելոց	• 406
Երկրորդ 〃 〃	• 411
Երրորդ 〃 〃	• 417
Շարականք հանգստեան	• 423
Աւետարանք բժշկութեան	• 484
Աղօթք բժշկութեան	• 492
Տնօրհնէք ՚ի սուրբ Ծննդեան	• 500
Տնօրհնէք ՚ի սուրբ Զատկի	• 508

